

ЕЛАБОРАТ

**ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНУВАЊА НА СТУДИСКАТА ПРОГРАМА НА
ИНТЕГРИРАНИТЕ ПЕТГОДИШНИ СТУДИИ ОД ПРВ И ВТОР
ЦИКЛУС ПО АРХИТЕКТУРА**

ИНСТИТУЦИЈА ПРЕДЛАГАЧ:

**АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ**

Скопје, НОЕМВРИ 2013

СОДРЖИНА

Користени законски и други документи	3
1. Карта на високообразовната установа	4
1.a Општи дескриптори на квалификации	7
1.б Специфични дескриптори на квалификации	7
2. Одлука за усвојување на студиската програма од Наставно-научниот совет на единицата	10
3. Одлука за усвојување на студиската програма од Универзитетскиот Сенат	10
4. Научно-истражувачко подрачје, поле и област	11
5. Вид на студиска програма	11
6. Степен на образование	12
7. Цел и оправданост за воведување на студиската програма	12
8. Години и семестри на траење на студиската програма	14
9. ЕКТС кредити со кои се стекнува студентот	14
10. Начин на финансирање	15
11. Услови за запишување	15
12. Информација за продолжување на образованието	17
13. Утврден сооднос помеѓу задолжителните и изборните предмети со листа на задолжителни предмети, листа на изборни предмети и дефиниран начин на избор на предметите	21
14. Податоци за просторот предвиден за реализација на студиската програма	42
15. Листа на опрема предвидена за реализација на студиската програма	43
16. Предметни програми	44
17. Список на наставен кадар	44
18. Изјава за согласност од наставниците	46
19. Согласност од високообразовната установа	46
20. Информација за бројот на студентите	46
21. Информација за обезбедена задолжителна и дополнителна литература	46
22. Информацијата за веб страницата	46
23. Научен назив	47
24. Активности и механизми за одржување на квалитетот на наставата	47
24a. Информација за последната самоевалуација	48
ПРИЛОГ Бр. 1 – Одлука од Наставно-научен совет на Архитектонски факултет	51
ПРИЛОГ Бр. 2 – Одлука од Универзитетскиот сенат	53
ПРИЛОГ Бр. 3 – Предметни програми	55
ПРИЛОГ Бр. 4 – Податоци за наставниците	258
ПРИЛОГ Бр. 5 – Изјава за согласност на наставниците	290
ПРИЛОГ Бр. 6 – Согласност од високообразовната установа	293

КОРИСТЕНИ ЗАКОНСКИ И ДРУГИ ДОКУМЕНТИ

Елаборатот за акредитација на студиската програма за интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура е изработен во согласност со одредбите на:

- Законот за високо образование на Република Македонија,
- Правилникот за организацијата, работата, начинот на одлучување, методологијата, постапката за акредитација, критериумите и стандардите за акредитација, како и други прашања во врска со работата на Одборот за акредитација на високото образование на Република Македонија,
- Статутот на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,
- Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на прв и втор циклус универзитетски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,
- Правилникот за донесување на студиски програми на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,
- Правилникот за задолжителните компоненти кои треба да ги поседуваат студиските програми од првиот, вториот и третиот циклус на студии.

При изготвувањето на Елаборатот беа земени во предвид и следните документи:

- Директивата на Европскиот парламент и совет за заедничко признавање на дипломи, сертификати и друга евиденција за формални квалификации во архитектурата (2005/36/EC),
- Директивата на европската асоцијација за архитектонско образование (EAAE) од 2001 година,
- Националната рамка за професионални квалификации на РМ.

1. КАРТА НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА

Табела 1. Општи податоци

Назив на високообразовната установа	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје Архитектонски факултет
Седиште	Булевар Партизански одреди, бр. 24 1000, Скопје
Веб страница	www.arh.ukim.edu.mk
Вид на високообразовна установа	Јавна високообразовна установа Факултет како единица на државен Универзитет
Податоци за основачот	Собрание на Република Македонија
Податоци за последната акредитација	28.06.2010
Студиски и научно-истражувачки подрачја за кои е добиена акредитација	2. Техничко-технолошки науки 2.01 Архитектура, урбанизам и планирање
Единици во состав на високообразовна установа	Во состав на Архитектонскиот факултет има 5 институти: - Институт за архитектонско проектирање; - Институт за урбанизам; - Институт за високоградба; - Институт за заштита на градителското наследство и историја на архитектурата; - Институт за графички комуникации.
Студиски програми што се реализираат во единицата која бара проширување на дејноста со воведување на нова студиска програма	Академски интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура
Податоци за меѓународна соработка на планот на наставата, истражувањето и мобилноста на студентите	- Sveučilište u Zagrebu Arhitektonski fakultet - Universidad de Sevilla - Politecnico di Torino - Yildiz University - Istanbul - École nationale supérieure d'architecture de Paris-La Villette

Податоци за просторот наменет за изведување на наставната и истражувачката дејност	1. Вкупна површина (брuto простор за изведување на настава)		4516 м2		
	2. Вкупна површина на просторот за изведување на настава (нето простор)		1784 м2		
	3. Број на амфитеатри (со број на седишта)		1 (180)		
	4. Број на предавални (со број на седишта) - училници, гол. сала, атеље		9 (600)		
	5. Број на лаборатории за компјутери и информатички технологии (со број на седишта)		1 (20)		
	6. Број на работилници за практична настава (со број на работни места)		1 (20)		
	7. Број на лабораторија за научно-истражувачка работа (со број на работни места)		1 (60)		
	Ред. бр.	Вид на дидактички простор	Број на простории	Површина (м2)	Вкупен капацитет на седишта
	1.	Амфитеатар	1	215	180
	2.	Училници	7	664	390
	3.	Голема сала	1	263	180
	4.	Лик. атеље	1	168	30
5.	Лаборатор. за ком.инф.техн.	1	104	20	
6.	Работилн. за моделарство	1	140	20	
7.	Лаборатор. за науч.-истр. р.	1	230	60	
Податоци за опремата за изведување на наставната и истражувачката дејност	Вид на опрема		Број		
	Компјутери		100		
	Печатачи		48		
	Скенери		30		
	ЛЦД проектори		15		
	Машини за обработка на дрво		4		
	Машини за обработка на стиропор		4		
	Број на студенти за кои е добиена акредитација	600			
Број на студенти (првпат запишани)	120				
Број на лица во наставно-научни, научни и наставни звања	Редовен професор		10		
	Вонреден професор		2		

	Доцент	11
Број на лица во соработнички звања	Асистент	7
	Асистент лаборант	3
Однос наставник/студенти (број на студенти на еден наставник) за секоја единица одделно	1 наставник / 26 студенти	
Внатрешни механизми за обезбедување и контрола на квалитетот на студиите	- развој на наставните содржини - план за реализација на наставата и извештај за степенот на реализацијата на наставата - континуирана евалуација на студентите - оценка на квалитетот на наставата од страна на студентите преку анкети - процес на самоевалуација - други процедури кои се однесуваат на ресурсите и логистиката на наставниот процес	
Фреквенција на самоевалуациониот процес (секоја година, на две години, на три години)	самоевалуација на три години	
Податоци за последната спроведена надворешна евалуација на установата	2002	
Други податоци кои установата сака да ги наведе како аргумент за нејзината успешност	- Одржување на Интернационална летна школа за архитектура - Наставата се надополнува со учество на реномирани професори од странство и надворешни предавачи од пракса.	

1.a ОПШТИ ДЕСКРИПТОРИ НА КВАЛИФИКАЦИИ

1.6 СПЕЦИФИЧНИ ДЕСКРИПТОРИ НА КВАЛИФИКАЦИИ

Ниво во Националната рамка на високообразовните квалификации		Високо образование	Ниво во Европската рамка на високообразовни квалификации
VII	VIIA	Академски интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура Универзитетски студии 300 кредити	7

Академски интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура	
Знаења и разбирања	Покажува знаење и разбирање во полето на студирање кое се надоградува врз општото средно образование и квалификациите за влез во повисоко образование, во главните подрачја на струката регулирани со Директивата на Европската унија (2005/36/EC, Section 8). Покажува знаење и разбирање потребно да се анализираат архитектонските и урбанистичките проблеми и да се синтетизираат во проектантски и планерски солүции за различни степени на комплексност, размер и тип на објекти и простори. Покажува знаење и разбирање за функционалните, психолошките и сетилните односи што постојат меѓу луѓето и внатрешниот простор и улогата на формата, бојата, материјалите и новите технологии во обликувањето на ентериерот. Покажува знаење и разбирање потребно за воспоставување на соодветен однос кон градителското наследство во неговата заштита и ревитализација, како и во случаите кога се гради во негова непосредна близина. Покажува знаење и разбирање на основните принципи кои се однесуваат на материјалите, конструкциите, инсталациските системи и енергетските биланси и нивна соодветна примена во проектирањето и изградбата на објектите. Покажува критичко разбирање за клучните теории, начела и методи во науката и праксата на обликување и уредување на просторот и способност континуирано да го консолидира своето знаење вертикално, хоризонтално и латерално.
Примена на знаењето и разбирањето	Применува знаење и разбирање кои се темелат на познавањата на различните концепти од теоријата и историјата на архитектурата и градот и на современата теорија и пракса во процесот на обликувањето на зградите, градовите и околината, имајќи ги предвид естетските барања, општествените потреби како и барањата поврзани со животната средина. Во востановените легислативни рамки, професионални стандарди и етички норми развива решенија за конкретни проблемски и програмски задачи во областите на архитектурата и урбанизмот, како и во подрачјето на заштита и ревитализација на градителското наследство.

Способност за проценка	Покажува способност за прибирање, анализирање, оценка и презентирање на информации, идеи и концепти, од целосни, некомплетни или ограничени релевантни податоци, за клучните подрачја во процесот на планирање, проектирање и реализација на објектите и просторот. Покажува способност за оценка и избор на соодветни методи, алатки и вештини примерени на конкретните услови и различните степени на комплексност, размер и тип на објекти и простори. Покажува способност да користи вештини во рутински и комплексни ситуации кои бараат анализа или споредба на повеќе опции. Препознава приоритети кога решава проблеми и идентификува отстапувања од вообичаените професионални пристапи. Покажува способност да ги следи легалните, етичките, професионалните и организационите политики, процедури и кодекси, врз основа на познавањето на фазите и начинот на реализација на објектите во дадениот општествен, правен и економски контекст и да ги детектира отстапувањата од нив.
Комуникациски вештини	Користи соодветна професионална комуникација за воспоставување на соработка со индивидуални корисници, групи на корисници, нарачателите и колеги од својата професија и од професиите кои се вклучени во процесот на проектирање и градење. Покажува способност за комуникација и умеење да се употребат графичките, пишаните и усните комуникации во служба на пренесување на сопствените идеи и потребите на корисникот во процесот на создавање и реализацијата на проекти во областите на архитектурата и урбанизмот, како и во подрачјето на заштита и ревитализација на градителското наследство. Покажува способност за учество во стручни и интердисциплинарни дискусии, користи консултации за специфични проблеми од комплементарни подрачја и умее да превземе професионална одговорност во тимот.
Вештини на учење	Покажува способност за самостојно идентификување на своите потреби за континуирана едукација и професионален развој, се вклучува во современите форми на учење и запознавање со технолошките иновации и може критички да ја оцени соодветноста на методите за учење, нивното влијание врз знаењето, вештините, компетентноста и праксата релевантни за неговиот професионален развој.

Компетенциите со кои што ќе се стекнат студентите кои завршиле интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура, а во врска со утврдените академски, стручни и професионални профили во рамката за национални квалификации, се делат на а) *генерички* и б) *професионално ориентирани компетенции*. Првите се однесуваат на општото оспособување на студентите за успешно вклопување во работната средина додека вторите се однесуваат на потесните дисциплинарни компетенции.

а) *Генеричките компетенции* ги опфаќаат т.н. инструментални, интерперсонални и системски компетенции.

Инструменталните генерички компетенции се однесуваат на:

- когнитивните способности за разбирање и користење на идеи;

- методолошките способности за донесување одлуки и решавање на проблеми;
- способности за познавање и користење на технолошките достигнувања;
- користење компјутери, компјутерска технологија, софтвери и информатичка технологија;
- лингвистички способности коишто се однесуваат на говорната и пишаната комуникација во архитектурата.

Интерперсоналните генерички компетенции се однесуваат на способноста за тимска работа.

Системските компетенции произлегуваат од претходните и се однесуваат на способноста да се разбере работата, функционирањето на системите за работа во архитектонската професија и нивните делови.

Генеричките компетенции се развиваат низ применетите методи во наставата низ целината на студиската програма на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура.

б) *Професионално ориентираните компетенции* коишто произлегуваат од интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура се однесуваат на разбирање, владеење со знаења и професионална оспособеност за пристап кон професијата како одговорен и самостоен проектант по однос на:

1. Создавање на архитектонски проекти што ги задоволуваат естетските и техничките барања.
2. Користење на знаењата од историјата на архитектурата и уметноста, теоријата на архитектурата и со нив поврзаните технологии и хуманитарни науки.
3. Користење на знаењата од областа на убавите уметности.
4. Урбанистичко проектирање, планирање и умеења поврзани со процесот на планирање.
5. Разбирање на односите помеѓу луѓето и градбите и нивната околина со цел за нивно поврзување/интегрирање со потребите на човекот и човекомерноста.
6. Разбирање на архитектонската професија и улогата на архитектот во општеството, особено во подготовката на програмските барања коишто ги земаат во предвид социјалните фактори.
7. Разбирање на методите за истражување и подготовка на програмски барања за архитектонски проект.
8. Разбирање за конструкцијата на објектите, конструктивните и инженерските проблеми поврзани со проектната документација за градење.
9. Познавање на функциите, физичките проблеми и технологиите на градење со цел да се обезбедат внатрешни услови на удобност и заштита од влијанијата на климатските феномени/промени.
10. Задоволување на барањата на корисниците на објектите во однос на ограничувањата поставени од факторите за чинење на градбите и познавање на градежните прописи и легислатива.
11. Познавања од одредени области на индустријата и производните организации, регулативата и процедурите вклучени во процесот на имплементирање на проектанските концепти во градбите и интегрирање на плановите во севкупното планирање.

Овие компетенции се развиваат низ применетите методи на настава од студиската програма, со посебен акцент на рамнотежата помеѓу теориските и практичните аспекти.

Завршувањето на студиите согласно стекнатите професионални компетенции и диплома, на завршените студенти им овозможува пристап до професијата и, согласно Законот за градење на РМ, стекнување со соодветно овластување за вршење на професијата што го издава Комората на овластени архитекти и овластени инженери на РМ. Работните места коишто ќе бидат достапни за завршените студенти се поврзани со компетенциите и знаењата во областите на архитектурата, внатрешната архитектура, урбанизмот, заштитата на градителското наследство и управувањето со проекти и изградба на објекти од областа на високоградбата.

Дел од професионалните работи за коишто се оспособени завршените студенти на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура се:

- проектирање - раководење со изготвување на архитектонски проекти и проектна документација;
- планирање - раководење со изготвување на планска документација;
- изготвување на проектна документација и раководење со изведба на конзерваторско-реставраторски работи;
- раководење со изведба на објекти;
- изготвување тендерска документација;
- вршење ревизија на проекти и проектна документација од областа на архитектурата и урбанизмот;
- изработка на стручни експертизи, вештачења и сл.

Стекнатите компетенции на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура на завршените студенти им овозможуваат широк дијапазон на учество и во други специфични работни ангажмани и работа/дејност поврзана со подрачјата на архитектурата, планирањето и градењето во службите на:

- државната управа и локалната самоуправа,
- други државни институции,
- банки, осигурителни компании, проценителни компании,
- производни организации и компании за производство на градежни материјали и мебел,
- различни видови опрема за потребите на градежништвото и сл.

2. ОДЛУКА ЗА УСВОЈУВАЊЕ НА СТУДИСКАТА ПРОГРАМА ОД НАСТАВНО-НАУЧНИОТ СОВЕТ НА ЕДИНИЦАТА

Одлуката за усвојување на студиската програма од Наставно-научниот совет на единицата е дадена во ПРИЛОГ бр. 1.

3. ОДЛУКА ЗА УСВОЈУВАЊЕ НА СТУДИСКАТА ПРОГРАМА ОД УНИВЕРЗИТЕТСКИОТ СЕНАТ

Одлуката за усвојување на студиската програма од Универзитетскиот Сенат е дадена во ПРИЛОГ бр. 2.

4. НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКО ПОДРАЧЈЕ, ПОЛЕ И ОБЛАСТ

Студиската програма на академските интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура припаѓа на научно-истражувачкото подрачје: 2. Техничко-технолошки науки, поле: 2.01 Архитектура, урбанизам и планирање и ги покрива следните области (дисциплини): 20100 Архитектонско проектирање и дизајн, 20101 Структурални анализи, 20102 Нормативи во организацијата на просторот, 20103 Развој на архитектурата и урбанизмот и културното наследство, 20104 Методологија на проектирање, 20105 Градски центри, 20106 Рурална средина, 20107 Инфраструктурни системи, 20108 Материјали и технологија на градење, 20109 Стандардизација на материјали и типизација на делови и градежен склоп, 20112 Архитектонски конструкции, 20114 Урбано и просторно планирање и проектирање, 20115 Урбанистички нормативи, 20117 Архитектонска физика и 20118 Друго.

5. ВИД НА СТУДИСКА ПРОГРАМА

Студиската програма на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура е од видот академски студии.

Табела 2. Карта на студиската програма за интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура

Вид на програма	Академски интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура	
Назив на студиската програма	Македонски	Архитектура
	Англиски	Architecture
Акроним	/	
Институција предлагач	Архитектонски факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје	
Траење	5 години (10 семестри)	
ЕКТС	304	
Јазик	Македонски	
Назив на дипломата	Македонски	Магистер инженер архитект
	Англиски	Master of Architecture

6. СТЕПЕН НА ОБРАЗОВАНИЕ

Студиската програма е студиска програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура.

7. ЦЕЛ И ОПРАВДАНОСТ ЗА ВОВЕДУВАЊЕ НА СТУДИСКАТА ПРОГРАМА

7.1. ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГОТ

Со интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура и постоењето на опција за стекнување на интермедијарен стручен степен се постигнуваат следните цели:

- Пристап до професијата архитект низ интегриран и континуиран процес на стручна и теоретска подготовка на студентите.
- Воведување на нови и поквалитетно структурирани интегрирани студиски програми од прв и втор циклус.
- Постоење на опција за интермедијарен стручен степен со кој студентите се стекнуваат со диплома која ќе има релевантност на пазарот на работна сила.
- Суперпозиција на академски и стручни содржини во текот на студиите, при што, во првите шест семестри преовладува стручната насоченост на студиите, додека поголемата академска и теоретска насоченост е карактеристична за следните четири семестри.

7.2. ПРОЦЕНКА НА ОПРАВДАНОСТА СО ОГЛЕД НА ПОТРЕБИТЕ НА ПАЗАРОТ НА ТРУДОТ

Со интегрирањето на студиските програми од прв и втор циклус се обезбедува и интеграција на компетенциите и професионалната оспособеност на студентите кои ги завршиле студиите и можност за нивен поквалитетен пристап кон професијата во согласност со националната рамка на професионални квалификации:

- а) Стекнување со звање *Инженер архитект* и можност за вработување по првиот циклус и,
- б) Стекнување со звање *Магистер инженер архитект* по завршување на вториот циклус и пристап кон професијата (овластување), односно пристап кон третиот циклус студии (специјализација, докторски студии).

7.3. ПОВРЗАНОСТ СО СОВРЕМЕНИТЕ НАУЧНИ СОЗНАНИЈА

Осовременувањето на наставата и подигањето на нивото на знаењата преку воведување на нови стручни и стручно-научни подрачја, современи методи на настава и стекнување знаења преку релевантни истражувања низ процесите на архитектонското проектирање, градењето, урбанизмот, заштитата на културно-историското наследство и компјутерските и информатичките технологии.

7.4. ДОСЕГАШНИ ИСКУСТВА ВО СПРОВЕДУВАЊЕТО НА СЛИЧНИ ПРОГРАМИ

Постоечката студиска програма на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура со која што Архитектонскиот факултет отпочна со примена на ЕКТС во учебната 2007/2008 година овозможи да се стекнат драгоцени искуства во примената на ЕКТС и нивно квалитативно вградување во изменетите студиски програми.

7.5. ЦЕЛИ НА СТУДИСКАТА ПРОГРАМА

Со студиската програма на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура на Архитектонскиот факултет на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј”, Скопје треба да се остварат следните цели:

1. Интегрирање на знаењата преку линијата *студио* од првиот до шестиот семестар како континуирана и интегративна форма за стекнување на знаења од областа на архитектонското проектирање и воспоставување на дополнителни механизми за интеграција на знаењата од задолжителните предмети и дел од изборните предмети.
2. Дефинирање рамка на задолжителни предмети за секој семестар од областите релевантни за изучување и стекнување на знаења од областа на архитектурата.
3. Нагласување на индивидуалниот избор на студентите преку воведување на изборни предмети.
4. Воведување линија на изборни предмети од универзитетската листа на изборни предмети на УКИМ.
5. Воведување на нови подрачја/области и нови содржини на предметните програми, новелирање на постоечките и воведување на нови техники и методи за стекнување знаења низ континуирано совладување и проверка на истите низ семестрите.
6. Реализација на задолжителна пракса - Практика по четвртиот семестар во проектанско биро и по шестиот семестар во градежно-проектанска фирма по избор на студентите.
7. Определување на компетенциите со кои што треба да се стекнат студентите кои завршиле петгодишни студии по архитектура во врска со утврдениот академски стручен степен за прв и втор циклус студии преку утврдување на генерички и професионални компетенции.
8. Зголемување на ефикасноста на студирањето и намалување на оптоварувањето на студентите преку утврдување на реален обем обврски и оптимален број на часови во текот на една недела во семестарот (30 часа настава / 40 саати работа неделно односно 30 кредити во семестарот или мах. 760 саати работа по сите основи на активности и ангажираност на студентите во семестарот).
9. Отворање можност за други алтернативни форми за стекнување знаења, нивно валоризирање и интегрирање во системот на трансфер на кредити (учество на семинари, летни школи за архитектура, архитектонски работилници и др.).
10. Воспоставување на систем на транспарентност во системот на работата и оценувањето на студентите.
11. Самоевалуација на наставниот процес на интегрираните петгодишни студии.

8. ГОДИНИ И СЕМЕСТРИ НА ТРАЕЊЕ НА СТУДИСКАТА ПРОГРАМА

Интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура на Архитектонскиот факултет траат пет години односно десет семестри и за нивно успешно завршување студентот треба да освои најмалку 300 кредити од предметите предвидени со студиската програма и 4 кредити од задолжителната практика.

Учебната година започнува на 15 септември и завршува на 14 септември следната календарска година. Учебната година се организира во зимски и летен семестар. Зимскиот семестар започнува на 15 септември, а летниот на 1 февруари следната година.

Во семестарот студиската програма односно наставата по предметите се реализира во текот на 19 недели во кои што се извршуваат сите активности, обврски и задолженија на наставниците и студентите утврдени со предметните програми.

Наставата во семестарот се реализира според следниот распоред:

- 15 недели предавања/вежби/студио/колоквиуми;
- 4 недели испитни сесии.

По завршувањето на сите обврски од наставата во семестарот студентите можат да полагаат испит(и) како што е наведено во предметните програми по одделни предмети во семестарот.

За предметите од зимскиот семестар е предвиден двоен (јануарски) испитен рок, додека за предметите од летниот семестар е предвиден еден испитен рок во јуни и еден испитен рок во септември. Термините на испитните рокови се однапред одредени со годишниот календар за реализација на наставата.

Пред почетокот на секоја учебна година Наставно-научниот совет, на предлог на Деканот, донесува годишен календар на активности за тековната учебна година со кој се утврдуваат термините на сите активности предвидени со студиската програма; одржувањето на наставата, колоквиумските недели, одбраните на студијата и испитните рокови, имајќи ги во предвид празничните и други неработни денови.

Годишниот календар на активности се доставува до сите наставници, се огласува на огласната табла на студентската служба и на web-страницата на Факултетот.

Планот за реализација на наставата по предметите со распоредот на датумите/термините за реализација на наставата заедно со предметната програма (предавања, вежби, други активности) секој наставник е должен да го објави на почетокот на семестарот на огласната табла на предметот и на web-страницата на Факултетот. Наставниците се должни распоредот на датумите за реализација на наставата да го усогласат со годишниот календар за реализација на студиската програма.

9. ЕКТС КРЕДИТИ СО КОИ СЕ СТЕКНУВА СТУДЕНТОТ

Студентот кој ги завршил интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура на Архитектонскиот факултет се стекнува со 304 ЕКТС. За прецизно утврдување на обемот на обврските на студентите, земена е во предвид временската вредност на еден (ЕКТС) кредит, која за оваа студиска програма изнесува ссa 25 саати. Временската вредност на еден кредит произлегува од предвиденото вкупно време за извршување на сите обврски во текот на една студиска година, односно во секој од семестрите:

Семестар = 19 недели x 40 саати = 760 саати

Студиска година = 2 семестра x 30 ЕКТС = 60 ЕКТС

Студиска година = 2 x 760 саати = 1520 саати

1520 саати : 60 ЕКТС = сса 25 саати, односно 1 ЕКТС = сса 25 саати.

10. НАЧИН НА ФИНАНСИРАЊЕ

Интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура на Архитектонскиот факултет се финансираат од буџетот на РМ, од средства остварени со запишување на студенти во државна квота и квота со кофинансирање согласно конкурсот за запишување на студенти на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, како и со средства од останатите дејности на Факултетот.

11. УСЛОВИ ЗА ЗАПИШУВАЊЕ

Запишувањето на студентите на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура на Архитектонскиот факултет ќе се спроведува согласно одредбите на Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (УКИМ), Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на прв и втор циклус универзитетски студии на УКИМ како и согласно Конкурсот за запишување студенти на студиските програми на УКИМ.

На интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура на Архитектонскиот факултет ќе се запишуваат одреден број на студенти, кој секоја година ќе се утврдува со предлог одлука на Наставно-научниот совет на Архитектонски факултет, потврдена со одлука од Универзитетот и со одлука од основачот на Универзитетот.

11.1. УСЛОВИ ЗА ЗАПИШУВАЊЕ НА ИНТЕГРИРАНИ ПЕТГОДИШНИ СТУДИИ ОД ПРВ И ВТОР ЦИКЛУС ПО АРХИТЕКТУРА НА АРХИТЕКТОНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ПРИ УКИМ, СКОПЈЕ

На интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура во прв семестар на Архитектонскиот факултет може да се запише лице кое ги исполнува условите и критериумите утврдени со Конкурсот за упис на студенти на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура во прв семестар на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

За упис во прв семестар на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура на Архитектонскиот факултет за сите пријавени кандидати се врши проверка на оспособеноста за студирање архитектура.

Формата, содржината и начинот на бодирањето при проверката на оспособеноста за студирање архитектура, со посебна одлука ги одредува Наставно-научниот совет на Факултетот.

Со Конкурсот за упис на студенти во прв семестар на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, се објавуваат видот, начинот на бодирање, начинот на проверка и оценување (бодирање) на проверката за оспособеност за студирање архитектура на Архитектонскиот факултет.

Запишаните студенти на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура согласно Конкурсот за запишување студенти на прв циклус студии на студиските програми на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Скопје плаќаат надомест за покривање на дел од трошоците за студирање во државна квота и во квота со кофинансирање за секој семестар според условите утврдени со Конкурсот.

Право на конкурирање за запишување во 7 (седми) семестар на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура имаат кандидати кои завршиле прв циклус студии по архитектура и кои ги исполнуваат условите на Конкурсот за запишување студенти на втор циклус студии на студиските програми на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Скопје. Овие студенти плаќаат надомест за студирање според условите утврдени со Конкурсот.

Право на конкурирање за запишување во 10 (десетти) семестар на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура имаат кандидати кои дипломирале на додипломски студии во траење од 9+1 семестри и кои ги исполнуваат условите на Конкурсот за запишување студенти на втор циклус студии на студиските програми на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Скопје. Овие студенти плаќаат надомест за студирање според условите утврдени со Конкурсот.

За предметите кои што студентите повторно ги запишуваат и за предметите над 30 кредити во семестарот, се плаќа дополнителен паричен износ врз основа на одлука што ја донесува Деканатската управа на Факултетот.

11.2. УСЛОВИ ЗА ПРЕМИНУВАЊЕ НА СТУДЕНТИ НА ИНТЕГРИРАНИ ПЕТГОДИШНИ СТУДИИ ОД ПРВ И ВТОР ЦИКЛУС ПО АРХИТЕКТУРА ОД ДРУГИ ВИСОКООБРАЗОВНИ ИНСТИТУЦИИ

Студент запишан на прв циклус студии на друга високообразовна институција, освен на друг архитектонски факултет, може да премине на Архитектонскиот факултет при УКИМ доколку покаже соодветен успех од проверката на оспособеноста за студирање архитектура.

Студент од друг архитектонски факултет може да премине на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура на Архитектонскиот факултет под услов да освоил најмалку 40 кредити од предметите во првата студиска година на архитектонскиот факултет од којшто се префрлува.

Студентите од ставовите (1) и (2) при преминувањето поднесуваат писмено барање до Деканот на Факултетот за префрлување и запишување на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура на Архитектонскиот факултет. Со барањето студентот поднесува:

- Уверение за положени испити со освоени кредити/оценки издадено од факултетот на кој што дотогаш студирал;
- Индекс со евидентирана заверка на семестрите кои што ги прослушал во првиот или вториот циклус,
- Студиска програма од прв или втор циклус студии на факултетот од кој што преминува;
- Потврда дека својството на студент не му престанало врз основа на изречена дисциплинска мерка.

Барањето за префрлување студентот го поднесува најмалку 30 дена пред термините за запишување на семестарот.

Решение по барањето на студентот од ставовите (1) и (2) донесува Деканот на Факултетот по предлог на Комисија, која што ја формира Продеканот за наставно-научни и студентски прашања на Архитектонскиот факултет.

Со решението се определуваат предметите и кредитите коишто се признаваат и се определуваат дополнителни обврски што студентот треба да ги исполни во семестарот во кој што се запишува, а произлегуваат од студиската програма и Правилата за студирање на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура на Архитектонскиот факултет.

Запишувањето на студентите од ставовите (1) и (2) се врши пред почетокот на зимскиот семестар, а на студентите од став (2) може да се врши и пред почетокот на летниот семестар, под исти услови и во исти термини како и за останатите студенти.

12. ИНФОРМАЦИИ ЗА ПРОДОЛЖУВАЊЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

12.1. ОБВРСКИ ВО НАСТАВАТА

Утврдувањето на обврските и ангажираноста на студентите во наставата се заснова врз временската вредност на еден ЕКТС-кредит коишто изнесува 25 саати (вкупен број на контакт часови во наставата и работа за реализација на другите активности на студентите вон наставата) односно реализацијата на активностите по сите основи предвидени со предметни програми по студијата/предметите во семестарот.

Во секој семестар со студиската програма е предвидено студентот да освои мин. 30 кредити односно да вложи 760 саати работа по сите основи во сите студија/предмети во семестарот.

Во одредени ситуации, во еден семестар, студентот може да запише повеќе од 30 кредити, односно максимум 34 кредити.

Сите обврски на студентите кои произлегуваат од наставата се прецизно утврдени со предметните програми за студијата/предметите и плановите за реализација на наставата.

Наставниците и соработниците се должни во текот на учебната година односно семестрите, наставата да ја изведуваат согласно предметните програми наведени во студиската програма на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура, нормативите и стандардите утврдени на ниво на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј”, Скопје.

Секој наставник е должен, пред почетокот на семестарот, на огласната табла на предметот и на web-страната на факултетот да ја објави предметната програма со план за реализација на наставата по предметот со детален план (термини, теми за предавања, вежби и др.).

Наставниците и соработниците се должни, за задолжителните предмети/студија да објават и термини за консултации во траење од најмалку 2 часа седмично.

Студентот е должен редовно да ги исполнува обврските од наставата утврдени со предметните програми и правилата за студирање на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура.

Студентите задолжително присуствуваат и учествуваат во сите форми на изведување на наставата предвидени со предметната програма: предавања, работа во студио, работа на вежби, интерактивна настава, теренска настава, практична работа, семинарска работа, колоквиуми, тестови, изработка на магистерскиот труд и др.

Бројот на бодовите за активностите се утврдува со предметната програма за секој предмет поединечно.

Присуството, учеството во наставата и успешното совладување на предвидените обврски го потврдува предметниот наставник со потпис во индексот или со електронска евиденција во I-Know системот на крајот од семестарот.

За предметите за кои е предвиден испит, потписот во индекс е услов студентот да се стекне со право да го полага испитот од предметот.

12.2. ПРОВЕРКА НА ЗНАЕЊАТА И ОЦЕНУВАЊЕ

Знаењата на студентот се проверуваат континуирано низ работата во семестарот. Проверката на знаењата опфаќа различни видови проверки и/или испит како завршно оценување, ако е тоа наведено во предметната програма.

Во предметните програми детално се наведуваат елементите од коишто зависи успешното совладување на обврските од предметот, условите за пристапување кон различните видови проверки на знаењата, формите и начинот на проверка на знаењата, бодирањето и начинот на оценување.

Предметните наставници се должни да водат евиденција за текот на реализацијата на предметната програма, реализација на активностите на студентот и постигнатиот успех од континуираната проверка на знаења во текот на семестарот.

Формата на евиденцијата се пропишува со посебна одлука на Наставно-научниот совет на Факултетот и е обврзна за сите предмети.

Евиденцијата за реализацијата на наставата по предметите (присуството на предавања, вежби, колоквиум, семинар или во друг вид активности како и проверката на знаењата и оценувањето), се води континуирано и ажурно во два примерока. По завршувањето на семестарот, наставникот е должен, преку службите на Факултетот, до продеканот за наставни и студентски прашања да достави извештај за реализацијата на наставната програма.

Евиденцијата е јавна и достапна за студентите преку нејзино објавување на огласната табла по предметот и на web-страницата на Факултет.

По завршувањето на семестарот наставникот е должен да пополни податоци и достави електронска пријава во I-Know системот за електронска евиденција за секој студент поединечно.

Формата на пријавата за електронската евиденција е пропишана со правилата на користење на I-Know системот.

Завршната оценка по предметот е резултат од различните видови проверки на знаењата.

За секој вид активност и проверка на знаењата студентот освојува определен број на бодови утврдени со предметната програма.

Вкупниот број на бодови коишто студентот може да ги освои во семестарот преку разните видови на проверка на знаења по сите основи изнесува 100.

Студентот успешно ја совладал предметната програма доколку преку континуираната проверка и положениот испит освоил најмалку 51 бод.

Кај двосеместралните предмети бројот на бодови се определува како аритметичка средина на освоените бодови од првиот и вториот семестар. Услов за запишување на вториот семестар се освоени најмалку 51 бод во првиот семестар, а услов за полагање на испит по предметот се освоени најмалку 41 бод во вториот семестар.

Студентите кои освоиле 51 или повеќе бодови, за подобрување на добиената оценка од континуираното оценување по предметот, имаат право еднаш да полагаат и испит (усмен, писмен или усмен и писмен испит).

Максималниот број бодови коишто може да се освои на испитот изнесува 20 бодови. Испитот се смета за положен доколку студентот освои најмалку 10 бодови. Доколку студентот не го положи испитот, го задржува претходно освоениот број бодови и оценка.

Како завршно оценување по предметите студентите полагаат завршен испит доколку истиот е утврден како задолжителен со предметната програма. Испитот се полага за целата наставна материја од предметот.

Доколку студентот успешно го положил испитот, завршната оценка по предметот се оформува како збир од вкупниот број бодови освоени во текот на семестарот и бодовите од успешно положениот испит.

Студентите кои освоиле минимум 41 бод се стекнуваат со право да полагаат испит по предметот.

Студентите имаат право испитот да го полагаат три пати, согласно член 254, став 3 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Максималниот број бодови коишто студентот може да ги освои на испитот по предметот изнесува 20. За да го положи испитот студентот мора да освои најмалку 10 бодови.

Доколку студентот не го положи испитот, повторно го запишува предметот во семестарот во којшто истиот се слуша според студиската програма.

Студентот кој преку различните видови на проверка на знаења во семестарот освоил помалку од 51 бод се смета дека не ги завршил успешно обврските по предметот и повторно го запишуваат предметот во семестарот во којшто се слуша според студиската програма.

Резултатите од работата и проверката на знаењата стекнати во задолжителните и изборните студија и предмети, архитектонската работилница и магистерската теза се оценуваат квантитативно со оценки од 5 (пет) до 10 (десет) и со оценки според ЕКТС (A,B,C,D,E и F).

Со оценка 5 (пет) или F се оценува студентот кој не ја совладал успешно предметната програма.

Добиената оценка кореспондира со освоените бодови по сите основи на следниот начин:

од 0 до 50 бодови	- 5 (пет),	F (според ЕКТС)
од 51 до 60 бодови	- 6 (шест),	E
од 61 до 70 бодови	- 7 (седум),	D
од 71 до 80 бодови	- 8 (осум),	C
од 81 до 90 бодови	- 9 (девет),	B
од 91 до 100 бодови	- 10 (десет),	A

Практика 1 и Практика 2 се оценуваат описно доколку студентот уредно предал и успешно изработил дневник со што се стекнува со 2 кредита за секоја практика одделно.

Резултатите од различните видови континуирана проверка на знаењата во семестарот и завршното оценување се внесуваат во I-Know системот и се објавуваат на огласна табла во рок од седум дена по завршувањето на сите активности по предметот.

Студентот има право на увид во резултатите од континуираната проверка на знаењата и од завршното оценување.

Студентот кој е незадоволен од завршната оценка може да поднесе приговор до Деканот на Факултетот во рок од 24 часа по објавувањето на резултатите.

12.3. ИСПИТНИ РОКОВИ

Испитите се изведуваат по завршувањето на сите обврски по предметите во семестарот во три испитни рокови: зимски, летен и есенски. Зимскиот и летниот испитен рок имаат по два термини, а есенскиот испитен рок еден термин.

Студентите имаат право да се јават на испит само по завршувањето на сите обврски по предметите во семестарот.

Термините за одржување на испитите во секој испитен рок се објавуваат на почетокот на учебната година заедно со годишниот календар на активности. За промена на термините за одржување на испитите во испитните рокови одлучува Наставно-научниот совет на Факултетот.

12.4. НАПРЕДУВАЊЕ НА СТУДЕНТОТ НИЗ СТУДИИТЕ

Студентот напредува низ студиите врз основа на успешно исполнетите обврски од студиската програма и бројот на освоените кредити.

Успешно исполнетите обврски од предметната програма се услов да се стекне потребниот број кредити пропишан со студиската програма.

При запишувањето на семестарот студентот во индексот редоследно ги запишува предметите предвидени со студиската програма за тој семестар, а потоа предметите коишто треба одново да ги слуша или ако претходно не слушал предмети од други причини.

Редоследот на предметите што се запишуваат се објавува на огласната табла на студентската служба на Факултетот. Студентот е должен да го почитува редоследот на запишување на предметите во индексот.

Вкупниот број на кредити од сите предмети запишани во семестарот не може да надминува 34 кредити.

Вкупното времетраење на студирањето на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура се одредува согласно член 223 и член 224 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и со одлука на Наставно-научниот совет на факултетот.

За успешно завршување на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура студентот е должен успешно да ги совлада обврските утврдени со студиската програма, односно да освои најмалку 300 кредити од предметите предвидени со студиската програма и 4 кредити од задолжителната практика.

Формата, содржината и начинот на изработката на магистерскиот труд ја одредува Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет со посебна одлука.

Формата, содржината и начинот на полагање на интермедијарниот испит ја одредува Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет со посебна одлука.

Изменетата и дополнета студиска програма за интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура на Архитектонскиот факултет - Универзитет „Св Кирил и Методиј“, Скопје ќе почне да се применува од учебната 2014/2015 година.

12.5. ПРОДОЛЖУВАЊЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

По успешното завршување на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура студентот се стекнува со академски и стручен степен - *Магистер инженер архитект (Master of Architecture)* како завршно звање. Ова завршно звање

овозможува пристап до професијата *архитект*, односно право да се биде носител на изработка на проектна и планска документација.

Студентите своето понатамошно образование можат да го продолжат на трет циклус студии – Докторски студии на високообразовни институции каде истите се организирани.

13. УТВРДЕН СООДНОС ПОМЕЃУ ЗАДОЛЖИТЕЛНИТЕ И ИЗБОРНИТЕ ПРЕДМЕТИ СО ЛИСТА НА ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ, ЛИСТА НА ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ И ДЕФИНИРАН НАЧИН НА ИЗБОР НА ПРЕДМЕТИТЕ

Можноста за сопствен избор и насочување во подрачјата на изучување постои преку изборните предмети од 1 до 9 семестар, преку избор на летната практика после 4 и 6 семестар, преку изборните студија од 7 до 9 семестар, преку изборот на архитектонска работилница во 9 семестар и изборот на магистерската теза во 10 семестар. Ваквата можност за избор се очекува да ја стимулира мотивираноста на студентите и да произведе поголема ефикасност на студиите.

Во оваа студиска програма, како задолжителни и изборни постојат вкупно 71 предмети /студија. Соодносот помеѓу бројот на задолжителните и изборните предмети/студија изнесува 51 спрема 20 односно 72% спрема 28%.

Табела 3. Преглед на изборност на предметите

Ред. бр.	Предмет	Број	Застапеност	Услов
1.	Задолжителни	51	72% ¹	во согласност со предметната програма
2.	Изборни (со изборен од УКИМ)	20	28%	во согласност со предметната програма

¹ Согласно Директивата на Европскиот парламент и совет за заедничко признавање на дипломи, сертификати и друга евиденција за формални квалификации во архитектурата (2005/36/EC), член 46 од Директивата и Директивата на европската асоцијација за архитектонско образование (EAAE) од 2001 година, Архитектурата е регулирана професија и образованието на архитектите на универзитетско ниво се состои од задолжителни компоненти и области. Со цел исполнување на обврските од Директивата 2005/36/EC степенот на изборност во студиската програма е условен и дефиниран од областите и темите кои се обврзувачки во студиите по архитектура и вкупниот број на часови.

Студиската програма на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура на Архитектонскиот факултет е составена од:

- Задолжителни студија од првиот до шестиот семестар (6);
- Изборни студија од седмиот до деветтиот семестар (3);
- Задолжителни предмети (45);
- Изборни предмети (12);
- Изборни практики (2);

- Изборна работилница (1);
- Изборна магистерска теза – теоретски и проектантски дел (2).

Со успешното исполнување на сите пропишани обврски со предметната програма студентот се стекнува со соодветен број на кредити.

Студио и задолжителни предмети

Во студиската програма на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура на Архитектонскиот факултет *студиото* е основното јадро каде се интегрираат знаењата и способностите од областа на архитектурата и архитектонското проектирање. Сите архитектонски студија се едносеместрални и од 1-6 семестар се задолжителни за сите студенти. Студијата од 7-9 семестар се изборни со право на студентот да избира од повеќе понудени теми и области. Наставата во *студиото* има за цел да воспостави континуитет на знаењата и развивање на проектниот процес низ истражување на проблемска ситуација низ урбанистички, архитектонски и програмски истражувања и графичка презентација низ идејно архитектонско решение и идеен архитектонски проект.

Интердисциплинарниот приод кон развивање на процесот на архитектонското проектирање и интегрирањето на знаењата стекнати во задолжителните и изборните предмети, е од исклучително значење при работата во *студиото*. *Студиото* треба да симулира еден првичен многу значаен сегмент на архитектонската пракса каде што студентот самостојно го истражува и совладува процесот на архитектонското проектирање.

Покрај задолжителните и изборните студија, во студиската програма на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура на Архитектонскиот факултет паралелно постојат *задолжителни предмети* и *изборни предмети* коишто го оформуваат корпусот на знаења од областа на архитектурата, архитектонските конструкции, урбанистичкото планирање, историјата на архитектурата и уметноста и графичките комуникации.

По завршување на четвртиот семестар, предвидена е *задолжителна летна пракса - Практика 1*, во траење од две недели (десет работни дена). По завршување на шестиот семестар, предвидена е *задолжителна летна пракса - Практика 2*, во траење од две недели (десет работни дена). Задолжителната летна пракса, согласно програмата за реализација на истата, студентот ја остварува во текот на јули или август во регистрирана и лиценцирана проектанска или проектанско-градежна фирма во земјата врз основа на договор склучен помеѓу Факултетот и фирмата. Со договорот се уредуваат обврските на студентот и условите за престој во фирмата.

Изборни предмети

Во секој семестар студентот запишува и изборни предмети во зависност од сопствените афинитети, желби и потреба за специфично надградување од одредени области во текот на студирањето.

Листата со изборни предмети за секој семестар е дадена во студиската програма и Листата на предметни програми. Листата со изборните предмети се објавува на почетокот на семестарот.

Во семестарот студентот може да запише само изборни предмети определени со студиската програма на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура.

Настава на изборен предмет може да се одржи доколку за истиот се пријавиле најмалку 20 студенти.

Студентот може да запише и изборни предмети од универзитетската листа на изборни предмети на УКИМ во зависност од сопствените афинитети и интерес за сопствено надградување.

Условеност на предметите

Задолжителните студија/предмети, согласно студиската програма, можат да бидат условени (вертикално или хоризонтално) со студијата/предметите коишто им претходе.

Меѓусебната условеност на задолжителните студија/предмети по одделните наставни подрачја е утврдена со предметните програми и претставува механизам со којшто се регулира редоследот на совладување на истите. Меѓусебната условеност на задолжителните студија/предмети е наведена во предметните програми.

Кога повеќе задолжителни предмети припаѓаат на едно исто наставно подрачје утврдено со студиската програма, студентот може да го запише предметот од следниот семестар само ако успешно ги совладал пропишаните обврски од предметот од претходниот семестар.

Студентот има право да запише предмети од зимскиот семестар кои се условени со предмети од летниот семестар, ако ги има освоено кредитите од условувачките предмети.

Право да запише предмети од летниот семестар, кои се условени со предмети од зимскиот семестар, има студентот кој ги има освоено кредитите од условувачките предмети. Право да ги запишат овие предмети имаат и студентите кои успешно ги проследили условувачките предмети и имаат право да се јават на завршно оценување.

Структурата на студиската програма на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура е организирана во десет семестри според моделот даден во Табела 3.1.

Табела 3.1. Структура на студиска програма

ПРВ СЕМЕСТАР			
Р. бр.	Предмет	Фонд на часови	Европски кредити ЕКТС
1.	Архитектонско студио 1	6 (0+6)	8
2.	Архитектонско проектирање 1	4 (2+2)	4
3.	Архитектонски конструкции 1	4 (2+2)	4
4.	Принципи на статика	3 (1+2)	3
5.	Ликовно изразување	2 (1+1) и (0+2)	1
6.	Геоинформациски системи	2 (1+1)	2
7.	Нацртна геометрија	4 (2+2)	4
8.	Математика	3 (2+1)	3
9.	Изборен 1	2	1
ВКУПНО		30	30

ВТОР СЕМЕСТАР			
Р. бр.	Предмет	Фонд на часови	Европски кредити ЕКТС
1.	Архитектонско студио 2	6 (0+6)	8
2.	Архитектонско проектирање 1	4 (2+2)	4
3.	Архитектонски конструкции 1	4 (2+2)	4
4.	Јакост на материјали	3 (1+2)	3
5.	Ликовно изразување	2 (1+1) и (0+2)	1
6.	Вовед во компјутерски помогнато проектирање (CAD/CAAD)	2 (1+1)	2
7.	Нацртна геометрија	4 (2+2)	4
8.	Математика	3 (2+1)	3
9.	Изборен 2	2	1
ВКУПНО		30	30

ТРЕТ СЕМЕСТАР			
Р. бр.	Предмет	Фонд на часови	Европски кредити ЕКТС
1.	Архитектонско студио 3	6 (0+6)	8

2.	Архитектонско проектирање 2	2 (2+0)	3
3.	Архитектонски конструкции 2	4 (2+2)	4
4.	Теорија на конструкции	3 (1+2)	3
5.	Урбанистичко планирање 1	4 (2+2)	4
6.	Историја на архитектура и уметност 1	2 (2+0)	2
7.	Пластично обликување	3 (1+2)	2
8.	Компјутерски помогнато проектирање (CAD/CAAD)	3 (1+2)	3
9.	Изборен 3	2	1
ВКУПНО		29	30

ЧЕТВРТИ СЕМЕСТАР			
Р. бр.	Предмет	Фонд на часови	Европски кредити ЕКТС
1.	Архитектонско студио 4	6 (0+6)	8
2.	Архитектонско проектирање 2	2 (2+0)	3
3.	Архитектонски конструкции 2	4 (2+2)	4
4.	Дрвени конструкции	3 (2+1)	3
5.	Урбанистичко планирање 1	4 (2+2)	4

6.	Историја на архитектура и уметност 2	2 (2+0)	2
7.	Пластично обликување	3 (1+2)	2
8.	3Д моделирање	3 (1+2)	3
9.	Изборен 4	2	1
10.	Практика 1	10 раб. дена	2*
ВКУПНО		29+ 10 раб. дена	30+2*

ПЕТТИ СЕМЕСТАР			
Р. бр.	Предмет	Фонд на часови	Европски кредити ЕКТС
1.	Архитектонско студио 5	6 (0+6)	8
2.	Архитектонско проектирање 3	2 (2+0)	2
3.	Архитектонско проектирање 4	2 (2+0)	2
4.	Архитектонски конструкции 3	3 (1+2)	3
5.	Архитектонска физика	3 (2+1)	3
6.	Урбанистичко планирање 2	4 (2+2)	4
7.	Историја на архитектура и уметност 3	2 (2+0)	2
8.	Менаџмент и организација на инвестициската изградба	3 (2+1)	3

9.	Челични конструкции	3 (1+2)	2
10.	Изборен 5 (од листата на УКИМ)	2	1
ВКУПНО		30	30

ШЕСТИ СЕМЕСТАР			
Р. бр.	Предмет	Фонд на часови	Европски кредити ЕКТС
1.	Архитектонско студио 6	6 (0+6)	8
2.	Архитектонско проектирање 3	2 (2+0)	2
3.	Архитектонско проектирање 4	2 (2+0)	2
4.	Архитектонски конструкции 3	3 (1+2)	3
5.	Инсталации во архитектурата	3 (2+1)	3
6.	Урбанистичко планирање 2	4 (2+2)	4
7.	Историја на архитектура и уметност 4	2 (2+0)	2
8.	Менаџмент и организација на инвестициската изградба	3 (2+1)	3
9.	Бетонски и армиранобетонски конструкции	3 (1+2)	2
10.	Изборен 6	2	1
11.	Практика 2	10 раб. дена	2*

	ВКУПНО	30+ 10 раб. дена	30+2*
*	Интермедијарен испит (опција за стекнување на стручен степен)		4

СЕДМИ СЕМЕСТАР			
Р. бр.	Предмет	Фонд на часови	Европски кредити ЕКТС
1.	Студио 7	8 (0+8)	9
2.	Архитектонско проектирање 5	2 (2+0)	2
3.	Архитектонско проектирање 6	1 (1+0)	1
4.	Архитектонско проектирање 7	1 (1+0)	1
5.	Внатрешна архитектура 1	4 (2+2)	4
6.	Архитектонска композиција	2 (2+0)	2
7.	Теорија на архитектурата	2 (2+0)	2
8.	Урбанистичко обликување 1	4 (2+2)	4
9.	Архитектура и уметност во Македонија	2 (2+0)	2
10.	Документирање и истражување на градителското наследство	2 (1+1)	2
11.	Изборен 7	1	1
ВКУПНО		29	30

ОСМИ СЕМЕСТАР			
Р. бр.	Предмет	Фонд на часови	Европски кредити ЕКТС
1.	Студио 8	8 (0+8)	9
2.	Архитектонско проектирање 5	1 (1+0)	1
3.	Архитектонско проектирање 6	2 (2+0)	2
4.	Архитектонско проектирање 7	2 (2+0)	2
5.	Внатрешна архитектура 1	4 (2+2)	4
6.	Урбанистичко обликување 1	4 (2+2)	4
7.	Архитектура и уметност во Македонија	2 (2+0)	2
8.	Конзервација и реставрација на градителското наследство	3 (1+2)	3
9.	Економија и управување со инвестициски проекти	2 (2+0)	2
10.	Изборен 8	1	1
ВКУПНО		29	30

ДЕВЕТТИ СЕМЕСТАР			
Р. бр.	Предмет	Фонд на часови	Европски кредити ЕКТС
1.	Интегративно студио	8 (0+8)	12

2.	Архитектонска работилница	2 (0+2)	2
3.	Внатрешна архитектура 2	4 (2+2)	4
4.	Урбанистичко обликување 2	4 (2+2)	4
5.	Урбанистичка и градежна легислатива	2 (2+0)	2
6.	Ревитализација на градителското наследство	4 (1+3)	4
7.	Изборен 9	1	1
8.	Изборен 10	1	1
ВКУПНО		26	30

ДЕСЕТТИ СЕМЕСТАР			
Р. бр.	Предмет	Фонд на часови	Европски кредити ЕКТС
1.	Теза-проект	20 (0+20)	20
2.	Теза-теоретски дел	2 (0+2)	8
3.	Изборен 11	1	1
4.	Изборен 12	1	1
ВКУПНО		24	30

Структурата на студиската програма дадена во Табела 3.1. е:

- Првиот семестар содржи 8 задолжителни предмети и 1 изборен предмет.
- Вториот семестар содржи 8 задолжителни предмети и 1 изборен предмет.
Првата студиска година содржи вкупно 13 наставни предмети.
- Третиот семестар содржи 8 задолжителни предмети и 1 изборен предмет.
- Четвртиот семестар содржи 8 задолжителни предмети и 1 изборен предмет.
Практика 1 се реализира во текот на летниот период.
Втората студиска година содржи вкупно 15 наставни предмети.
- Петтиот семестар содржи 9 задолжителни предмети и 1 изборен предмет, кој може да е од листата на УКИМ.
- Шестиот семестар има 9 задолжителни предмети и 1 изборен предмет.
Практика 2 се реализира во текот на летниот период.
Третата студиска година содржи вкупно 16 наставни предмети.
- По завршувањето на третата година овозможен е излез со полагање на интермедијарен испит за стекнување на стручен степен *Инженер архитект*.
- Седмиот семестар содржи 10 задолжителни предмети и 1 изборен предмет.
- Осмиот семестар содржи 9 задолжителни предмети и 1 изборен предмет.
Четвртата студиска година содржи вкупно 15 наставни предмети.
- Деветтиот семестар содржи 6 задолжителни предмети и 2 изборни предмети.
- Десеттиот семестар содржи 2 задолжителни предмети (магистерска теза – теоретски и проектантски дел) и 2 изборни предмети.
Петтата студиска година содржи вкупно 12 наставни предмети.

Студиската програма на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура има вкупно 71 предмет, од кои 6 задолжителни студија, 3 изборни студија, 45 едносеместрални и двосеместрални задолжителни предмети, 12 изборни предмети, 2 практики, една работилница и 2 предмети магистерска теза – теоретски и проектантски дел.

Изборните предмети се избираат од листата на изборни предмети на единицата и од листата на изборни предмети на УКИМ.

Студиската програма ќе се реализира на македонски јазик, во согласност со член 103 од Законот за високо образование на Република Македонија.

Табела 3.2. Условеност на предметите

Ред. бр.	Код	Предмет	Семестар	Вкупен раположив фонд на часови во сем.	Условеност
1.	1.1.1	Архитектонско студио 1	1	200	нема
2.	1.3.12	Архитектонско проектирање 1	1 и 2	100+100	нема
3.	1.4.12	Архитектонски конструкции 1	1 и 2	100+100	нема

4.	1.5.1	Принципи на статика	1	75	нема
5.	1.7.12	Ликовно изразување	1 и 2	25+25	нема
6.	1.8.1	Геоинформациски системи	1	50	нема
7.	1.10.12	Нацртна геометрија	1 и 2	100+100	нема
8.	1.11.12	Математика	1 и 2	75+75	нема
9.	Код на предмет според избор	Изборен 1	1	25	нема
10.	1.2.2	Архитектонско студио 2	2	200	Архитектонско студио 1
11.	1.6.2	Јакост на материјали	2	75	Принципи на статика
12.	1.9.2	Вовед во компјутерски помогнато проектирање (CAD/CAAD)	2	50	нема
13.	Код на предмет според избор	Изборен 2	2	25	во согласност со предметната програма
14.	2.1.3	Архитектонско студио 3	3	200	Архитектонско студио 2
15.	2.3.34	Архитектонско проектирање 2	3 и 4	75+75	Архитектонско проектирање 1
16.	2.4.34	Архитектонски конструкции 2	3 и 4	100+100	Архитектонски конструкции 1
17.	2.5.3	Теорија на конструкции	3	75	Јакост на материјали
18.	2.7.34	Урбанистичко планирање 1	3 и 4	100+100	нема
19.	2.8.3	Историја на архитектура и уметност 1	3	50	нема
20.	2.10.34	Пластично обликување	3 и 4	50+50	Ликовно изразување
21.	2.11.3	Компјутерски помогнато проектирање (CAD/CAAD)	3	75	Вовед во ком. пом. проект.
22.	Код на предмет според избор	Изборен 3	3	25	во согласност со предметната програма
23.	2.2.4	Архитектонско студио 4	4	200	Архитектонско студио 3
24.	2.6.4	Дрвени конструкции	4	75	Теорија на конструкции
25.	2.9.4	Историја на архитектура и уметност 2	4	50	Историја на арх. и умет. 1
26.	2.12.4	3D моделирање	4	75	Компјутерски пом. проектирање
27.	Код на предмет според избор	Изборен 4	4	25	во согласност со предметната

					програма
28.	2.15.4	Практика 1	после 4	50	нема
29.	3.1.5	Архитектонско студио 5	5	200	Архитектонско студио 4
30.	3.3.56	Архитектонско проектирање 3	5 и 6	50+50	Архитектонско проектирање 2
31.	3.4.56	Архитектонско проектирање 4	5 и 6	50+50	Архитектонско проектирање 2
32.	3.5.56	Архитектонски конструкции 3	5 и 6	75+75	Архитектонски конструкции 2
33.	3.6.5	Архитектонска физика	5	75	нема
34.	3.7.6	Инсталации во архитектурата	5	75	нема
35.	3.8.56	Урбанистичко планирање 2	5 и 6	100+100	Урбанистичко планирање 1
36.	3.9.5	Историја на архитектура и уметност 3	5	50	Историја на арх. и умет. 2
37.	3.11.56	Менаџмент и организација на инвестициската изградба	5 и 6	75+75	Практика 1
38.	3.12.5	Челични конструкции	5	50	Теорија на конструкции
39.	Код на предмет според избор	Изборен 5 (од листата на УКИМ)	5	25	во согласност со предметната програма
40.	3.2.6	Архитектонско студио 6	6	200	Архитектонско студио 5
41.	3.10.6	Историја на архитектура и уметност 4	6	50	Историја на арх. и умет. 3
42.	3.13.6	Бетонски и армиранобетонски конструкции	6	50	Теорија на конструкции
43.	Код на предмет според избор	Изборен 6	6	25	во согласност со предметната програма
44.	3.16.6	Практика 2	после 6	50	Практика 1
*		Интермедијарен испит (опционо)	после 6	50	во согласност со студиската програма
45.	4.1.7	Студио 7	7	225	Архитектонско студио 6
46.	4.3.78	Архитектонско проектирање 5	7 и 8	50+25	Архитектонско проектирање 4
47.	4.4.78	Архитектонско проектирање 6	7 и 8	25+50	Архитектонско проектирање 4
48.	4.5.78	Архитектонско проектирање 7	7 и 8	25+50	Архитектонско проектирање 4

49.	4.6.7	Архитектонска композиција	7	50	нема
50.	4.7.78	Внатрешна архитектура 1	7 и 8	100+100	нема
51.	4.8.7	Теорија на архитектурата	7	50	нема
52.	4.9.78	Урбанистичко обликување 1	7 и 8	100+100	Урбанистичко планирање 2
53.	4.10.78	Архитектура и уметност во Македонија	7 и 8	100	Историја на арх. и умет. 4
54.	4.11.7	Документирање и истражување на градителско наследство	7	50	нема
55.	Код на предмет според избор	Изборен 7	7	25	во согласност со предметната програма
56.	4.2.8	Студио 8	8	225	Студио 7
57.	4.12.8	Конзервација и реставрација на градителско наследство	8	75	Документ. и истр. на град. насл.
58.	4.13.8	Економија и управување со инвестициски проекти	8	50	Менаџ. и организ. на инв. изградба
59.	Код на предмет според избор	Изборен 8	8	25	во согласност со предметната програма
60.	5.1.9	Интегративно студио	9	300	Студио 8
61.	5.2.9	Архитектонска работилница	9	50	нема
62.	5.3.9	Урбанистичко обликување 2	9	100	Урбанистичко обликување 1
63.	5.4.9	Внатрешна архитектура 2	9	100	Внатрешна архитектура 1
64.	5.5.9	Ревитализација на градителско наследство	9	100	Конз. и рест. на град. насл.
65.	5.6.9	Урбанистичка и градежна легислатива	9	50	нема
66.	Код на предмет според избор	Изборен 9	9	25	во согласност со предметната програма
67.	Код на предмет според избор	Изборен 10	9	25	во согласност со предметната програма
68.	5.11.10	Теза-проект	10	500	пријавена и прифатена
69.	5.12.10	Теза-теоретски дел	10	200	пријавена и прифатена
70.	Код на предмет според избор	Изборен 11	10	25	во согласност со предметната програма
71.	Код на предмет според избор	Изборен 12	10	25	во согласност со предметната програма

Табела 3.3. Покриеност на наставата со наставници од Архитектонскиот факултет – Скопје и од други единици на Универзитетот

Ред. Бр.	Код	Предмет	Предметен наставник
1.	1.1.1	Архитектонско студио 1	Проф. д-р Митко Хаџи-Пуља
2.	1.2.2	Архитектонско студио 2	Проф. д-р Митко Хаџи-Пуља
3.	1.3.12	Архитектонско проектирање 1	Доц. д-р Марија Мано-Велевска
4.	1.4.12	Архитектонски конструкции 1	Доц. д-р Огнен Марина
5.	1.5.1	Принципи на статика	Доц. д-р Ана Тромбева-Гаврилоска
6.	1.6.2	Јакост на материјали	Доц. д-р Ана Тромбева-Гаврилоска
7.	1.7.12	Ликовно изразување	Проф. м-р Елизабета Аврамовска Вон. проф. м-р Наташа Милованчев
8.	1.8.1	Геоинформациски системи	Проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев (УКИМ - Градежен факултет)
9.	1.9.2	Вовед во компјутерски помогнато проектирање (CAD/CAAD)	Проф. д-р Косто Мангароски
10.	1.10.12	Нацртна геометрија	Проф. д-р Косто Мангароски Доц. д-р Бојан Каранаков
11.	1.11.12	Математика	Проф. д-р Љупчо Настовски (УКИМ - Природно-математички факултет)
12.	Код на предмет според избор	Изборен 1	зависно од изборот на студентот
13.	Код на предмет според избор	Изборен 2	зависно од изборот на студентот
14.	2.1.3	Архитектонско студио 3	Доц. д-р Јован Ивановски

15.	2.2.4	Архитектонско студио 4	Доц. д-р Јован Ивановски
16.	2.3.34	Архитектонско проектирање 2	Доц. д-р Јован Ивановски
17.	2.4.34	Архитектонски конструкции 2	Доц. д-р Огнен Марина
18.	2.5.3	Теорија на конструкции	Проф. д-р Елена Думова-Јованоска (УКИМ - Градежен факултет)
19.	2.6.4	Дрвени конструкции	Доц. д-р Ана Тромбева-Гаврилоска
20.	2.7.34	Урбанистичко планирање 1	Проф. д-р Јасмина Сиљаноска
21.	2.8.3	Историја на архитектура и уметност 1	Доц. д-р Елизабета Касапова
22.	2.9.4	Историја на архитектура и уметност 2	Доц. д-р Елизабета Касапова
23.	2.10.34	Пластично обликување	Проф. м-р Елизабета Аврамовска Вон. проф. м-р Наташа Милованчев
24.	2.11.3	Компјутерски помогнато проектирање (CAD/CAAD)	Проф. д-р Косто Мангароски
25.	2.12.4	3D моделирање	Проф. д-р Косто Мангароски
26.	Код на предмет според избор	Изборен 3	зависно од изборот на студентот
27.	Код на предмет според избор	Изборен 4	зависно од изборот на студентот
28.	2.15.4	Практика 1	Доц. д-р Страхиња Трпевски
29.	3.1.5	Архитектонско студио 5	Проф. д-р Минас Бакалчев Проф. д-р Анета Христова-Поповска Доц. д-р Михајло Зиноски
30.	3.2.6	Архитектонско студио 6	Проф. д-р Минас Бакалчев Проф. д-р Анета Христова-Поповска Доц. д-р Михајло Зиноски
31.	3.3.56	Архитектонско проектирање 3	Проф. д-р Минас Бакалчев

32.	3.4.56	Архитектонско проектирање 4	Проф. д-р Анета Христова-Поповска Доц. д-р Михајло Зиноски
33.	3.5.56	Архитектонски конструкции 3	Доц. д-р Огнен Марина
34.	3.6.5	Архитектонска физика	Доц. д-р Страхиња Трпевски
35.	3.7.6	Инсталации во архитектурата	Доц. д-р Страхиња Трпевски
36.	3.8.56	Урбанистичко планирање 2	Проф. д-р Влатко Коробар Доц. д-р Слободан Велевски
37.	3.9.5	Историја на архитектура и уметност 3	Доц. д-р Елизабета Касапова
38.	3.10.6	Историја на архитектура и уметност 4	Доц. д-р Елизабета Касапова
39.	3.11.56	Менаџмент и организација на инвестициската изградба	Доц. д-р Страхиња Трпевски Проф. д-р Валентина Жилеска-Панчовска (УКИМ - Градежен факултет)
40.	3.12.5	Челични конструкции	Проф. д-р Петар Цветановски (УКИМ - Градежен факултет)
41.	3.13.6	Бетонски и армиранобетонски конструкции	Проф. д-р Санде Атанасовски (УКИМ - Градежен факултет) Доц. д-р Тони Арангеловски (УКИМ - Градежен факултет)
42.	Код на предмет според избор	Изборен 5 (од листа на УКИМ)	зависно од изборот на студентот
43.	Код на предмет според избор	Изборен 6	зависно од изборот на студентот
44.	3.16.6	Практика 2	Доц. д-р Страхиња Трпевски
*	/	Интермедијарен испит (опционо)	зависно од изборот на студентот
45.	4.1.7	Студио 7	зависно од изборот на студентот
46.	4.2.8	Студио 8	зависно од изборот на студентот
47.	4.3.78	Архитектонско проектирање 5	Доц. д-р Александар Радевски

48.	4.4.78	Архитектонско проектирање 6	Проф. д-р Анета Христова-Поповска Доц. д-р Михајло Зиноски
49.	4.5.78	Архитектонско проектирање 7	Проф. д-р Минас Бакалчев
50.	4.6.7	Архитектонска композиција	Проф. д-р Митко Хаџи-Пуља Проф. д-р Иванка Кировска
51.	4.7.78	Внатрешна архитектура 1	Проф. д-р Иванка Кировска Проф. д-р Митко Хаџи-Пуља
52.	4.8.7	Теорија на архитектурата	Проф. д-р Анета Христова-Поповска
53.	4.9.78	Урбанистичко обликување 1	Проф. д-р Мирослав Грчев
54.	4.10.78	Архитектура и уметност во Македонија	Доц. д-р Елизабета Касапова
55.	4.11.7	Документирање и истражување на градителското наследство	Доц. д-р Елизабета Касапова
56.	4.12.8	Конзервација и реставрација на градителското наследство	Доц. д-р Елизабета Касапова
57.	4.13.8	Економија и управување со инвестициски проекти	Доц. д-р Страхиња Трпевски
58.	Код на предмет според избор	Изборен 7	зависно од изборот на студентот
59.	Код на предмет според избор	Изборен 8	зависно од изборот на студентот
60.	5.1.9	Интегративно студио	зависно од изборот на студентот
61.	5.2.9	Архитектонска работилница	зависно од изборот на студентот
62.	5.3.9	Урбанистичко обликување 2	Проф. д-р Владимир Арсовски Доц. д-р Дивна Пенчиќ
63.	5.4.9	Внатрешна архитектура 2	Проф. д-р Иванка Кировска Проф. д-р Митко Хаџи-Пуља
64.	5.5.9	Ревитализација на градителското наследство	Доц. д-р Елизабета Касапова Проф. д-р Сашо Коруновски (УКЛО – Факултет за туризам и угостителство)

65.	5.6.9	Урбанистичка и градежна легислатива	Проф. д-р Мирослав Грчев
66.	Код на предмет според избор	Изборен 9	зависно од изборот на студентот
67.	Код на предмет според избор	Изборен 10	зависно од изборот на студентот
68.	5.11.10	Теза-проект	зависно од изборот на студентот
69.	5.12.10	Теза-теоретски дел	зависно од изборот на студентот
70.	Код на предмет според избор	Изборен 11	зависно од изборот на студентот
71.	Код на предмет според избор	Изборен 12	зависно од изборот на студентот

Табела 3.4. Преглед на изборни предмети на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура со наставници од Архитектонскиот факултет – Скопје и од други единици на Универзитетот

Ред. бр.	Код	Предмет	Предметен наставник
1.	И.1	Моделарство	Вон. проф. д-р Виктор Пајвански
2.	И.2	Градежни материјали	Доц. д-р Ана Тромбева-Гаврилоска Доц. д-р Огнен Марина
3.	И.3	Архитектонска графика	Доц. д-р Бојан Каранаков
4.	И.4	Фотографија	Доц. Горан Трпчевски (УКИМ- Факултет за драмски уметн.)
5.	И.5	Видео и мултимедијално претставување	Проф. м-р Елизабета Аврамовска
6.	И.6	Одржлив урбан развој	Доц. д-р Дивна Пенчиќ
7.	И.7	Селектирани теми од јавни објекти	Проф. д-р Анета Христова-Поповска Доц. д-р Михајло Зиноски

8.	И.8	Уметноста на новото време	Доц. д-р Елизабета Касапова Вон проф. м-р Наташа Милованчев
9.	И.9	Ликовно изразување 2	Проф. м-р Елизабета Аврамовска Вон проф. м-р Наташа Милованчев
10.	И.10	Пластично обликување 2	Проф. м-р Елизабета Аврамовска Вон проф. м-р Наташа Милованчев
11.	И.11	Англиски јазик	Д-р Солзица Поповска (УКИМ - Филолошки факултет)
12.	И.12	Естетика	Наставник од Филозофски факултет
13.	И.13	Архитектонска критика	Проф. д-р Анета Христова-Поповска
14.	И.14	Теории во проектирањето	Проф. д-р Анета Христова-Поповска
15.	И.15	Архитектонска композиција 2	Проф. д-р Иванка Кировска Проф. д-р Митко Хаџи-Пуља
16.	И.16	Дизајн на мебел	Проф. д-р Иванка Кировска Проф. д-р Митко Хаџи-Пуља
17.	И.17	Индустриски дизајн	Проф. д-р Иванка Кировска Проф. д-р Митко Хаџи-Пуља
18.	И.18	Графички дизајн	Проф. д-р Иванка Кировска Проф. д-р Митко Хаџи-Пуља
19.	И.19	Селектирани теми од станбени објекти	Проф. д-р Минас Бакалчев
20.	И.20	Селектирани теми од објекти за колективно домување	Проф. д-р Минас Бакалчев
21.	И.21	Селектирани теми од стопански објекти	Доц. д-р Александар Радевски
22.	И.22	Селектирани теми од индустриски објекти	Доц. д-р Александар Радевски
23.	И.23	Планирање на градскиот сообраќај	Проф. д-р Владимир Арсовски
24.	И.24	Урбана реконструкција	Проф. д-р Јасмина Сиљаноска
25.	И.25	Пејзажна архитектура	Проф. д-р Јасмина Сиљаноска

26.	И.26	Визии за современиот град	Доц. д-р Слободан Велевски
27.	И.27	Урбана социологија	Наставник од Филозофски факултет
28.	И.28	Соларна архитектура	Вон проф. д-р Виктор Пајвански
29.	И.29	Селектирани теми од информатички технологии во архитектурата	Доц. д-р Огнен Марина
30.	И.30	Енергетска ефикасност на објекти	Доц. д-р Страхиња Трпевски
31.	И.31	Архитектура и животна средина	Доц. д-р Страхиња Трпевски
32.	И.32	Интегрирана заштита на градителско наследство	Доц. д-р Елизабета Касапова
33.	И.33	Сценографија	Проф. м-р Елизабета Аврамовска Вон проф. м-р Наташа Милованчев
34.	И.34	Перспектива	Проф. д-р Косто Мангароски Доц. д-р Бојан Каранаков
35.	И.35	Компјутерски помогнато архитектонско проектирање / CAAD II	Проф. д-р Косто Мангароски
36.	И.36	3D Моделирање II	Проф. д-р Косто Мангароски
37.	И.37	Архитектонско истражување во областа на објекти за масовна посетеност	Доц. д-р Михајло Зиноски

14. ПОДАТОЦИ ЗА ПРОСТОРОТ ПРЕДВИДЕН ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА СТУДИСКАТА ПРОГРАМА

Наставниот процес и реализацијата на студиската програма ќе се врши во просториите на Архитектонскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Студиите се организираат како редовни студии со настава. Материјалните, техничките и информациските услови за изведување на студиската програма се обезбедени од страна на Архитектонскиот факултет кој располага со доволно и соодветно опремени простории и технички услови како работилница и компјутерски центар за успешно реализирање на наставата од оваа студиска програма и планираните наставни и научно-истражувачки активности.

Табела 4. Простор за настава на Архитектонскиот факултет

Просторија	Број	Површина (м2)	Вкупен капацитет
Атеље	1	168	30
Голема сала	1	263	180
Амфитеатар	1	215	180
Училница 115	1	104	60
Училница 214	1	104	60
Училница 215	1	104	60
Училница 227	1	104	60
Училница 228	1	104	60
Училница 312	1	104	60
Училница 304	1	40	30
Компјутерска училница	1	104	20
Лабораторија за моделарство	1	140	20
Лабораторија за науч.-истр.	1	230	60

15. ЛИСТА НА ОПРЕМА ПРЕДВИДЕНА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА СТУДИСКАТА ПРОГРАМА

Табела 5. Опрема за реализација на студиска програма на Архитектонскиот факултет

Вид на опрема	Број
Компјутери	100
Печатачи	48
Скенери	30
ЛЦД проектори	15

Машини за обработка на дрво	4
Машини за обработка на стиропор	4

16. ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ

Предметните програми за сите предмети од студиската програма на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура се дадени во ПРИЛОГ Бр. 3.

17. СПИСОК НА НАСТАВЕН КАДАР

Табела 6. Листа на наставен кадар со наставно-научни звања

Наставно звање	Р. бр.	Предметен наставник
Редовен професор	1.	Проф. м-р Елизабета Аврамовска
	2.	Проф. д-р Владимир Арсовски
	3.	Проф. д-р Минас Бакалчев
	4.	Проф. д-р Мирослав Грчев
	5.	Проф. д-р Иванка Кировска
	6.	Проф. д-р Влатко Коробар
	7.	Проф. д-р Косто Мангароски
	8.	Проф. д-р Јасмина Сиљаноска
	9.	Проф. д-р Митко Хаџи-Пуља
	10.	Проф. д-р Анета Христова-Поповска
Вонреден професор	11.	Вон. проф. м-р Наташа Милованчев
	12.	Вон. проф. д-р Виктор Пајвански
Доцент	13.	Доц. д-р Слободан Велевски
	14.	Доц. д-р Михајло Зиноски

	15.	Доц. д-р Јован Ивановски
	16.	Доц. д-р Бојан Каранаков
	17.	Доц. д-р Елизабета Касапова
	18.	Доц. д-р Марија Мано-Велевска
	19.	Доц. д-р Огнен Марина
	20.	Доц. д-р Дивна Пенчиќ
	21.	Доц. д-р Александар Радевски
	22.	Доц. д-р Ана Тромбева-Гаврилоска
	23.	Доц. д-р Страхиња Трпевски
Наставници од други единици на Универзитетот	24.	Доц. д-р Тони Арангеловски (УКИМ - Градежен факултет)
	25.	Проф. д-р Санде Атанасовски (УКИМ - Градежен факултет)
	26.	Проф. д-р Елена Думова-Јованоска (УКИМ - Градежен факултет)
	27.	Проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев (УКИМ - Градежен факултет)
	28.	Проф. д-р Валентина Жилеска-Панчовска (УКИМ - Градежен факултет)
	29.	Проф. д-р Сашо Коруневски (УКЛО - Факултет за туризам и угостителство-Охрид)
	30.	Проф. д-р Љупчо Настовски (УКИМ - Природно-математички факултет)
	31.	Д-р Солзица Поповска (УКИМ - Филолошки факултет)
	32.	Доц. Горан Трпчевски (УКИМ – Факултет за драмски уметности)
	33.	Проф. д-р Петар Цветановски (УКИМ - Градежен факултет)
	34.	Наставник од Филозофски факултет
	35.	Наставник од Филозофски факултет

Основни податоци за наставниот кадар се дадени во ПРИЛОГ Бр. 4.

18. ИЗЈАВА ЗА СОГЛАСНОСТ ОД НАСТАВНИЦИТЕ

Изјавите за согласност од наставниците за учество во реализацијата на студиската програма на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура на Архитектонскиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје се дадени во ПРИЛОГ Бр. 5.

19. СОГЛАСНОСТ ОД ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА

Писмата за согласност од високообразовните установи во кои се вработени наставниците кои учествуваат во реализација на студиската програма на петгодишните интегрирани студии од прв и втор циклус по архитектура на Архитектонскиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје се дадени во ПРИЛОГ Бр. 6.

20. ИНФОРМАЦИЈА ЗА БРОЈОТ НА СТУДЕНТИТЕ

Според проценките за просторните можности, опремата и кадарот за оваа студиска програма, оптимален број на студенти за запишување е до 90 студенти годишно. Предлагачот на студиската програма, Архитектонскиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, во согласност со општествените потреби и ресурсите, на академските интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура, ќе запишува одреден број на студенти, кој секоја година ќе се дефинира со предлог одлука на Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет, потврдена со одлука од Универзитетот и со одлука од основачот на Универзитетот.

21. ИНФОРМАЦИЈА ЗА ОБЕЗБЕДЕНА ЗАДОЛЖИТЕЛНА И ДОПОЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

Наставниот процес и реализацијата на студиската програма ќе се врши со активно користење на задолжителната и помошната литература која е утврдена со предметните програми од страна на предметните наставници. Задолжителната и помошната литература се достапни за студентите во просториите на факултетската библиотека на Архитектонскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

22. ИНФОРМАЦИЈА ЗА ВЕБ СТРАНИЦАТА

Основните информации за високообразовната установа, структурата на студиската програма, називите на предметите, имињата на предметните наставници, предметните програми, плановите за реализација на наставата со термини и теми на активности, информациите поврзани со условите за запишување на студиската програма, студентската служба, библиотеката на факултетот, научно-истражувачката работа и други активности се објавуваат на веб страницата на Архитектонскиот факултет на: www.arh.ukim.edu.mk

23. НАУЧЕН НАЗИВ

Доколку студентот ги исполнил сите обврските по предметите утврдени со студиската програма за интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура на Архитектонскиот факултет, односно освоил минимум 300 кредити од предметите предвидени со студиската програма и 4 кредити од задолжителната практика се стекнува со звањето *Магистер инженер архитект*, или на англиски *Master of Architecture*, и диплома за завршен втор циклус студии по архитектура на Архитектонскиот факултет при Универзитетот “Св Кирил и Методиј”, Скопје.

Доколку студентот ги исполни сите обврски по предметите утврдени со студиската програма за првите три студиски години со што освоил 180 кредити и 4 кредити од задолжителната практика, на свое барање може да полага интермедијарен завршен испит и да се стекне со диплома за завршен прв циклус тригодишни студии во рамките на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура со интермедијарно звање *Инженер архитект (Bachelor of Architecture)*. Завршувањето на овој вид студии не овозможува пристап до професијата архитект, но овозможува само учество во изработка на проектна и планска документација. Студентите кои се стекнале со интермедијарен стручен степен, по завршувањето на тригодишните студии имаат пристап до работни места, но само во својство на соработник без можност самостојно да извршуваат било која од нив.

Дипломата за завршен прв циклус тригодишни студии во рамките на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура и Дипломата за завршени интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура ги издава Универзитетот “Св Кирил и Методиј” Скопје, а ги доделува Деканот на Архитектонскиот факултет на свечена промоција која што Факултетот традиционално ја организира секоја година по повод 24 мај, патрониот празник на Универзитетот “Св Кирил и Методиј”, Скопје.

24. АКТИВНОСТИ И МЕХАНИЗМИ ЗА ОДРЖУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА НАСТАВАТА

24.1. МЕТОДИ ЗА ПРЕДАВАЊА НА СТУДИИТЕ

Предавањата по предметите, согласно предметните програми и плановите за реализација на наставата, се реализира низ следните методи за предавања на студиите:

- предавања
- теренска настава
- аудиторни вежби
- графички вежби
- интерактивна настава
- практична настава (практика)
- работилница

24.2. МЕТОДИ ЗА ПРОВЕРКА НА ЗНАЕЊАТА

Континуираната проверка на знаењата, согласно предметните програми и плановите за реализација на наставата, се реализира низ следните методи за проверка на знаењата:

- оценка на графички вежби,
- оценка на семинарски работи,
- оценка на семестрални задачи,
- колоквиуми,
- тестови,
- испити по предметите,
- интермедијарен испит (опционо),
- магистерски труд.

24.3. АКТИВНОСТИ И МЕХАНИЗМИ ЗА РАЗВИВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА СТУДИСКАТА ПРОГРАМА

Студиската програма на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура на Архитектонскиот факултет се реализира според годишен календар на активности. Годишниот календар, на почетокот на секоја учебна година, се објавува на огласната табла на студентската служба и на web-страницата на Факултетот.

На почетокот на секој семестар, на огласната табла на студентската служба и на web-страницата на Факултетот како и на просториите во кои се реализира наставата, се објавува неделниот распоред на часовите со термините за реализација на наставата.

Со студиската програма предвидени се посебни организациони форми со кои се обезбедуваат услови за успешна реализација на програмата. Дел од овие форми се: избор на Координатор на прв циклус студии по архитектура, Координатор на втор циклус студии по архитектура, формирање Совет и раководител на советот за секоја студиска година. Координаторот го координира поврзувањето на наставата по вертикала. Советот на студиската година има обврска во континуитет да ја следи реализацијата на студиската програма, ги кординира активностите и за одредени прашања или проблеми редовно го известува Кординаторот. На крајот на семестарот раководителот на советот на студиската година до Кординаторот доставува извештај за реализацијата на студиската програма.

Координирање и поврзување на наставата по хоризонтала е во надлежност на институтите и Наставно-научниот совет на Факултетот.

Во активностите за успешна реализација на студиската програма, во рамките на своите надлежности, учествува и Студентскиот парламент на Архитектонскиот факултет преку своите претставници во ННС и на други нивоа.

При реализацијата на студиската програма можат да се утврдат и други форми на меѓусебно информирање и координација.

24a. ИНФОРМАЦИЈА ЗА ПОСЛЕДНАТА САМОЕВАЛУАЦИЈА

Врз основа на членот 77 од Законот за високото образование, Наставно научниот совет на Архитектонскиот факултет на својата 20-та седница од 16.12.2010 година донесе одлука за формирање на Комисија за самоевалуација на Факултетот во состав:

- проф. д-р Коробар Влатко, претседател
- проф. д-р Блажевска Зорица,
- проф. д-р Трпковски Бранко,
- доц. д-р Марина Огнен,
- доц. д-р Касапова Елизабета,
- два претставника од студентскиот парламент.

Заради поквалитетно спроведување на процесот на самоевалуација Наставно-научниот совет избра две поткомисии, за првите три студиски години и за четврта и петта година, како и комисии за спроведување на студентски анкети што овозможи учество на голем дел од вработените во овој значаен процес.

Својата работа Комисијата ја реализираше согласно основните цели на процесот на самоевалуација кои се однесуваат на сите релевантни сегменти на работењето на Факултетот и особено на условите и квалитетот на реализацијата на студиската програма на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура.

Самоевалуацијата беше спроведена со примена на различни методи кои овозможија увид во состојбите на внатрешните организациони единици на институцијата, мислењето на студентите за реализацијата на студиската програма изразено преку спроведените анкети, како и непосредниот увид на членовите на комисијата во работата на Факултетот.

Од особена важност во процесот на самоевалуацијата беше спроведувањето на студентските анкети кои продуцираа обемен материјал за перцепцијата на студентите на образовниот процес на Факултетот и условите во кои тој се одвива.

При сумирањето на резултатите од спроведената самоевалуација беше применета SWOT анализата заради интегрирано согледување на предностите, слабостите, можностите и пречките во реализацијата на мисијата на Факултетот.

Основните заклучоци кои беа изведени можат да се синтетизираат на следниот начин:

- Наставата во сите студиски години се спроведува согласно предметните програми со висок степен на квалитет, редовност и континуирано надградување. Воочените слабости кои се регистрирани во студентските анкети се однесуваат на првенствено на недоволната достапност на посочената литература, како и на аспекти поврзани со подобрување на организацијата на наставата.
- Во однос на покриеноста на наставата со постојниот кадар на Факултетот констатирано е дека вкупниот број на наставници и соработници е во континуирано намалување во подолг временски период, што се одразува неповолно на севкупниот ангажман на кадарот во различните сегменти на делување на институцијата. Имено, заради намалениот број на наставно – соработнички кадар се појавува преоптовареност со обврски во наставата што директно го редуира расположливото време за поголема ангажираност во научната и стручната дејност на наставно – соработничкиот кадар што има свое влијание врз исполнување на критериумите за напредување во наставни и повисоки наставни звања.

- Несоодветното финансирање на научната дејност доведе до натамошно редуцирање на овој важен сегмент на дејноста на Факултетот, па постојниот научен ангажман првенствено се темели на учеството во меѓународни проекти и програми каде финансирањето е обезбедено од странски извори.
- Ове меѓународни проекти претставуваат основа за остварување на директни контакти со повеќе образовни институции од европските земји, кои резултираат со организација на предавања и заеднички работилници како форми на размена на искуства кои во иднина треба да претставуваат основа за официјализирање на оваа соработка и нејзино прераснување во договори за континуирана соработка и мобилност на наставници и студенти.
- Во рамките на своето меѓународно делување, иако во отежнати финансиски услови, Факултетот и натаму успешно ги реализираа сесиите на меѓународната летна школа за студенти по архитектура на која учествуваат реномирани предавачи/ментори и студенти од повеќе земји. Оваа активност на Факултетот, која егзистира повеќе од две децении, претставува препознатлив белег на институцијата во регионални и пошироки рамки.
- Во изминатиот период се направени повеќе зафати за подобрување на просторните услови за одвивање на наставата со опремување на дополнителни простории, но заради ограничените просторни услови и новите форми на настава потребно е во иднина да се обезбедат дополнителни современо опремени простории за предавања и други видови на настава, што ќе овозможи подобро организирање на наставните активности и порационално искористување на времето.
- Иако се правени напори за снабдување на факултетот со стручна литература и списанија кои се од особена важност во наставата, редуцираните средства со кои располага Факултетот се недоволни за континуирано и соодветно надополнување на библиотечниот фонд. Потребно е да се истражат и нови опции за подобрување на состојбата во овој сегмент, првенствено преку обезбедување на донатори на часописи од редот на алумни групацијата.
- Финансиската состојба на Факултетот бележи континуирано стагнирање како последица на редуцирање на износите кои студентите ги уплаќаат за студирање, а кои во дадените околности претставуваат најзначаен дел на сопствени средства кои ги остварува Факултетот. Потребно е да се зајакне реализацијата на другите видови дејности кои ќе му овозможат на Факултетот да обезбеди зголемен обем на сопствени средства кои значително би ја подобриле неговата финансиска кондиција.

ПРИЛОГ БР. 1
ОДЛУКА ОД НАСТАВНО-НАУЧЕН СОВЕТ НА
АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ

ПРИЛОГ БР. 2
ОДЛУКА ОД УНИВЕРЗИТЕТСКИ СЕНАТ

ПРИЛОГ БР. 3

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ

ПРВА ГОДИНА
1 семестар и 2 семестар
ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектонско студио 1			
2.	Код		1.1.1			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		I год. / 1 сем.	7.	Број на ЕКТС	8
8.	Наставник		Проф. д-р Митко Хаџи-Пуља			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Поставување на дисциплинарни основи за критичко гледање и концептуално мислење на феноменологијата на архитектонскиот простор, развивање на капацитетот за создавање претстава за целовит, интегрален архитектонски проект, развивање на чувства за интенционалност во донесувањето лични архитектонски одлуки.					
11.	Содржина на програмата: Првиот семестар се состои од три вежби кои претставуваат три последователни/истовремени аспекти во процесот на обликување на архитектонскиот простор. Првата вежба е – Една минијатура; го повикува студентот да се согледа себеси и сопственото биографско искуство со феноменологијата на архитектонскиот простор, преку создавање одредена слика, најчист визуелен израз на одредена атмосфера. Теми се: сеќавање, сетилност, поетика и нивно обединување во интенционална претстава. Референтен медиум – фотографија/флуксус. Втората вежба е – Длабење, привремено живеалиште или простор за изложување, претставува искуство на пренесување на личната идеја во специфична форма; преку методата на одземање да се осознае апстрактното ниво на присуството на празното. Теми: концепт, метод, специфични барања, мерки, програм, композиција, фигура – позадина. Референтен медиум – скулптура. Трета вежба е – Оживување, или нешта -кои-значат-живот, е феноменолошки детал од претходното ниво на просторното искуство. Преку материјална проекција на детал во просторот се воведуваат повеќесетилните истовремени аспекти на обликувањето на архитектонскиот простор. Теми се: светло и сенка, допир, звук, мирис, движење, се воведува категорија време. Референтен медиум – анимација, видео, перформанс.					
12.	Методи на учење: Наставата ќе се одвива со примена на аудиториски начин на предавањата и со примена на современи аудиовизуелни средства. Интерактивност на наставата ќе се обезбеди со припрема на одредена материја од страна на студентите и преку нивни конкретни прашања на предавањата. Почетната вежба се држи аудиториски со давање на заеднички воведни објаснувања, а останатите графички вежби се држат во помали групи и со секој студент се држи индивидуална настава. Секој студент одделно изготвува графички програмски задачи. На крајот од секоја задача секој студент го согледува и резултатот од својот труд кој соодветно се оценува.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		200 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+75+45+45+20 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		75 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		45 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		45 часови	
		16.3.	Домашно учење		20 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби 90 бодови Програмска задача			90 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на		Анкети на студентите и процес на			

наставата		самоевалуација
22.	ЛИТЕРАТУРА	
	22.1.	Задолжителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		- Гастон Башлар "Поетика на просторот", Табернакул, 2002 - Peter Zumthor "Atmospheres", Birkhauser, 2006 - Peter Zumthor Thinking Architecture, Birkhauser, 1999 - Steven Holl "Phenomenology of Architecture, Questions of Perception", A+U, 1994 - Juhani Pallasmaa "The Eyes of the Skin-Architecture and the Senses", Wiley Academy, 2005 - Rudolf Arnheim "Art and Visual Perception", University of California Press, 1984 - Kristijan Norberg Šulc "Egzistencija, prostor i arhitektura", Gradjevinska knjiga, 1975 - Sigfrid Giedion "Prostor, vreme, arhitektura", Gradjevinska knjiga, 1969 - Le Korbizije "Ka pravoј arhitekturi", Gradjevinska knjiga, 1977 - Robert Venturi "Kompleksnost i kontradikcija u arhitekturi", Gradjevinska knjiga, 1980 - Pierre Von Meiss "Elements of Architecture, from Form to Place" Van Nostrand Reinhold int., 1990 - Francis D. K. Ching "Architecture: Form Space and Order", Van Nostrand Reinhold int., 1979 - Ернст Хојферт, „Хојферт - Архитектонско проектирање“, Арс Ламина, Скопје, 2010 - M.Gausa, V.Guallart, W.Muller, F.Soriano, F.Porras, J. Morales The Metapolis Dictionary of Advanced Architecture, Actar, 2003 - Андреа Деппацес, „Конструирање архитектура“, Арс Ламина, 2012
	22.2.	Дополнителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектонско студио 2			
2.	Код		1.2.2			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		I год. / 2 сем.	7.	Број на ЕКТС	8
8.	Наставник		Проф. д-р Митко Хаџи-Пуља			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Архитектонско студио 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Поставување на дисциплинарни основи за критичко гледање и концептуално мислење на феноменологијата на архитектонскиот простор, развивање на капацитетот за создавање претстава за целовит, интегрален архитектонски проект, развивање на чувства за интенционалност во донесувањето лични архитектонски одлуки.					
11.	Содржина на програмата: Вториот семестар се состои од две вежби, проектантска и истражувачка. Првата вежба ја третира целовитоста на различните повеќезначни аспекти на обликувањето на архитектонскиот простор. Се проектира мал архитектонски објект, во конкретен отворен парковски простор, со минимални димензии и содржини – програми. Еден избран проект се изведува во мерила 1:1 Категории кои се воведуваат се: место, програм – случувања, човек – комуникација, материјал. Теми кои се истражуваат се: отвореност - затвореност, растојание - блискост, полно - празно, еднадвор и одвнатре, светло – темно, сенка и светлина; како и социолошките, етичко естетски аспекти во обликувањето на архитектонскиот простор. Личната поетика е нагласена како фактор на кохерентност. Втората вежба, тело – архитектура поаѓа прво од антрополошките аспекти на човековото тело и примарните процеси на сензо-моторна асимилација на просторот, и второ од својствата на материјалниот план и создава синтезна просторна структура, обвивка.					
12.	Методи на учење: Објаснувања, практична настава, самостојна работа на студентите.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови			200 часови		
14.	Распределба на расположивото време			15+75+45+45+20 часови		
15.	Форми на наставни активности		15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови	
			15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	75 часови	
16.	Други форми на активност		16.1.	Проектни задачи	45 часови	
			16.2.	Самостојни задачи	45 часови	
			16.3.	Домашно учење	20 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби 90 бодови Програмска задача			90 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања Присуство на вежби 10 бодови			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		- Гастон Башлар “Поетика на просторот”, Табернакул, 2002 - Peter Zumthor “Atmospheres”, Birkhauser, 2006 - Peter Zumthor Thinking Architecture, Birkhauser, 1999 - Steven Holl “Phenomenology of Architecture, Questions of Perception”, A+U, 1994 - Juhani Pallasmaa “The Eyes of the Skin-Architecture and the Senses”, Wiley				

		Academy, 2005 - Rudolf Arnheim "Art and Visual Perception", University of California Press, 1984 - Kristijan Norberg Šulc "Egzistencija, prostor i arhitektura", Gradjevinska knjiga, 1975 - Sigfrid Giedion "Prostor, vreme, arhitektura", Gradjevinska knjiga, 1969 - Le Korbizije "Ka pravoj arhitekturi", Gradjevinska knjiga, 1977 - Robert Venturi "Kompleksnost i kontradikcija u arhitekturi", Gradjevinska knjiga, 1980 - Pierre Von Meiss "Elements of Architecture, from Form to Place" Van Nostrand Reinhold int., 1990 - Francis D. K. Ching "Architecture: Form Space and Order", Van Nostrand Reinhold int., 1979 - Ернст Нојферт, „Нојферт - Архитектонско проектирање“, Арс Ламина, Скопје, 2010 - M.Gausa, V.Guallart, W.Muller, F.Soriano, F.Porras, J. Morales The Metapolis Dictionary of Advanced Architecture, Actar, 2003 - Андреа Деплацес, „Конструирање архитектура“, Арс Ламина, 2012
	22.2.	Дополнителна литература
	Бр.	Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектонско проектирање 1			
2.	Код		1.3.12			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		I год. / 1 и 2 сем.	7.	Број на ЕКТС	8 (4+4)
8.	Наставник		Доц. д-р Марија Мано-Велевска			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со основните поими на архитектонската форма и простор, како и со принципите на создавање од елементарни кон сложени просторни системи. Студентот развива способност да ги препознае елементите и да ги воочи нивните меѓусебни односи, оспособувајќи се да створи концепт на архитектонски објект. Преку анализирање на содржината и контекстот студентот стекнува способност за разбирање и вреднување на основните начела на организација и обликување на просторот.					
11.	Содржина на програмата: Со цел развивање на перцепцијата за основните елементи на архитектонскиот простор и основните елементи на архитектонското проектирање се снимаат и анализираат постоечки објекти и референтни примери кои се разгледуваат низ призмата на соодветните теориски принципи, пристапи и методологии во архитектонското проектирање. Теоретската настава ги поставува и објаснува дефинициите на архитектурата и архитектонското проектирање; ги разгледува и објаснува поимите и карактеристиките на формата и просторот, посебно, и се загледува во единството на формата и просторот што ја чини архитектурата, преку посочување и објаснување на дефинирачките елементи, принципите на нивна организација и нивните релации. Понатаму се навлегува во димензионалните и функционалните анализи на просторот; се објаснуваат димензионирањето и организирањето на зони и типични единици според функцијата, како и нивните меѓусебни релации во архитектонски склоп. Практичната настава опфаќа серија на куси графички вежби преку кои студентите се воведуваат во техничкото цртање и архитектонската графика. Како основна комуникација се користи архитектонскиот цртеж на ниво на идеен проект, како и дополнителни аналитички цртежи за разбирање, анализирање и вреднување на просторот - преку димензионална и функционална анализа на истиот, како и развивање на концепции на организација преку проектирање според зададен програм. Графичките вежби се попатрени со изработка на работни просторни модели како помошни средства во разбирањето на темите и проблемите на задачата.					
12.	Методи на учење: Објаснувања, практична настава, самостојна работа на студентите.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		200 (100+100) часови			
14.	Распределба на расположивото време		60+60+40+20+20 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		60 (30+30) часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		60 (30+30) часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		40 (20+20) часови	
		16.2.	Самостојни задачи		20 (10+10) часови	
		16.3.	Домашно учење		20 (10+10) часови	
17.	Начин на оценување (семестрално)					
	17.1.	Колоквиуми			30 бодови	
	17.2.	Графички вежби 40 Програмска задача 20			60 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања 5 бодови Присуство на вежби 5 бодови			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод (51 бод во зимскиот семестар)			

20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација
22.	ЛИТЕРАТУРА	
	22.1.	Задолжителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		- Каранаков, Југослав. <i>Елементи на проектирање</i> . Универзитет Св. Кирил и Методиј, Архитектонски факултет - Скопје, 1995.
		- Депацес, Андреа (Ed.), <i>Конструирање архитектура. Материјали, процеси, структури</i> . Арс Ламина, 2012.
		- Ching, Francis D.K. <i>Architecture. Form, Space and Order</i> (3rd edition). John Wiley & Sons, Inc., 2007.
		- Нојферт, Ернст. <i>Архитектонско проектирање</i> (39то издание). Арс Ламина ДОО, 2010.
	22.2.	Дополнителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		- Hertzberger, Herman. <i>Lessons for Students in Architecture</i> . 010 Publishers, 1991.
		- Александер, Кристофер et al. <i>Јазик на обрасци</i> . Академски печат, Скопје, 2010

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет	Архитектонски конструкции 1		
2.	Код	1.4.12		
3.	Студиска програма	Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за високоградба		
5.	Степен	Прв циклус на студии		
6.	Академска година/семестар	I год. / 1 и 2 сем.	7.	Број на ЕКТС 8 (4+4)
8.	Наставник	Доц. д-р Огнен Марина		
9.	Предуслов за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметот е запознавање и едуцирање на студентите со основните вообичаени вертикални и хоризонтални конструктивни и неконструктивни елементи и склопови кои ги формираат архитектонските објекти, со значајни компоненти за материјализација на истите и основни принципи и знаења за пренесувањето на товари. Знаењата со кои студентите ќе се здобијат сметаат дека понатаму ќе бидат успешно имплементирани во процесот на проектирањето.			
11.	Содржина на програмата: I семестар: Вовед и цел, архитектура, градителска традиција, вообичаени конструктивни системи, вертикални конструктивни елементи – поими, намена и улога во конструктивниот систем; неконструктивни архитектонски елементи – поими, намена, функција и соодветна материјализација; врзани средства – состав, примена и припрема; сето ова со нагласена инкорпорација на градежните материјали II семестар: Во рамките на II-от семестар – хоризонтални конструктивни елементи – поими, видови, функција, структура; темелење – поими, видови, функција; водење на вертикални ојачки и вентилациони канали како специфичен проблем во архитектонските објекти; подови и плафони како значајна материја во обработката на просторот.			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава на предавања и вежби низ консултации, разговори и сл.			
13.	Вкупен расположив фонд на часови	200 (100+100) часови		
14.	Распределба на расположивото време	60+60+40+40+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	60 (30+30) часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	60 (30+30) часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	40 (20+20) часови
		16.2.	Самостојни задачи	40 (20+20) часови
		16.3.	Домашно учење	0 часови
17.	Начин на оценување (семестрално)			
	17.1.	Колоквиуми 2 (30+30 бодови)		60 бодови
	17.2.	Графички вежби 30		30 бодови
	17.3.	Присуство на предавања 5 бодови Присуство на вежби 5 бодови		10 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод (51 бод во зимскиот семестар)		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
22.	ЛИТЕРАТУРА			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година	

		1. Деплацес, Андреа. 2012. <i>Конструирање архитектура: материјали, процеси, структура</i> . Скопје, Арс Ламина. 2. Филиповски, Љупчо. Бошковски, Владимир. <i>Архитектонски конструкции 1</i> . Скопје: Архитектонски факултет – Скопје. 3. Borden, Gail., Michael, Meredith, <i>Matter: Material Processes in Architectural Production</i> , Routledge, 2011.	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1.	Moussavi, Farshid. 2009. <i>The Function of Form</i> , Actar and Harvard University GSD

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет	Принципи на статиката			
2.	Код	1.5.1			
3.	Студиска програма	Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за високоградба			
5.	Степен	Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар	I год. / 1 сем.	7.	Број на ЕКТС	3
8.	Наставник	Доц. д-р Ана Тромбева-Гаврилоска			
9.	Предуслов за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со основни поими на принципите на статиката како орудие за разбирање на елементарните конструктивни системи. Основно аналитичко и практично запознавање со начелата и физичките концепти на статиката.				
11.	Содржина на програмата: Предметната програма е конципирана во два сегмента. Првиот сегмент го опфаќа теоретскиот дел од наставата, а вториот го опфаќа практичниот дел од наставата. Теоретска настава: Вовед. Принципи на статиката. Влијанија на носивите конструкции. Сили, момент на сила, спрег. Систем на сили во рамнина. Рамнотежа. Статика на круто тело во рамнина, лежишта, геометријска непроменливост. Анализа на одбрани статички определени носачи. Врска помеѓу оптоварувањата, напречните сили и моментите на свиткување, реакции во лежишта и пресечни сили. Решеткести носачи. Греда. Конзола. Греда со препусти. Рамка. Сложени носачи. Герберов носач. Лак на три зглоба. Рамка на три зглоба. Практична настава: Сложување и рамнотежа на систем од сили со различни правци и насоки кој дејствува на една материјална точка. Рамни решеткести носачи. Проста греда. Конзола. Греда со еден препуст. Греда со два препуста. Рамка. Герберова греда.				
12.	Методи на учење: Теоретската настава се изведува преку предавања на предметната материја. Практичната настава се изведува, во групи, преку изработка на куси тематски вежби, со претходни потребни објаснувања.				
13.	Вкупен расположив фонд на часови	75 часови			
14.	Распределба на расположивото време	20+10+0+25+20 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	20 часови	
		15.2.	вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	10 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часови	
		16.3.	Домашно учење	20 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Колоквиуми 2 (20+30 бодови)		50 бодови	
	17.2.	Графички вежби 45		45 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања 5 бодови		5 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година		
		1. Киријас, Т., Техничка механика-статика, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, Скопје, 1981			
		2. Тромбева-Гаврилоска, А., Статика, авторизирани предавања, 2011			
	3. Атанасова-Коцева, Л., Симовски, В., Аврамов, А., Збирка решени задачи од техничка механика-статика, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, Скопје, 1989				
22.2.	Дополнителна литература				

		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1.	Beer, F., Johnston, E., R., Vector mechanics for engineers: Statics, The McGraw-Hill Companies, 1996
		2.	Hibbeler, R., C., Statics and mechanics of materials, Pearson Prentice Hall, 2004

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Јакост на материјалите			
2.	Код		1.6.2			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за високоградба			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		I год. / 2 сем.	7.	Број на ЕКТС	3
8.	Наставник		Доц. д-р Ана Тромбева-Гаврилоска			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Принципи на статиката			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со основни поими на јакоста на материјалите. Анализа на состојбите на напрегања и деформации. Димензионирање на конструктивни елементи со елементарни напречни пресеци. Кусо запознавање со статички неопределени носачи.					
11.	Содржина на програмата: Предметната програма е конципирана во два сегмента. Првиот сегмент го опфаќа теоретскиот дел од наставата, а вториот го опфаќа практичниот дел од наставата. Теоретска настава: Вовед. Основи на јакоста на материјалите. Геометриски карактеристики на рамни површини. Основни состојби на оптоварувања на конструктивните елементи. Напрегања, поместувања и деформации. Физички соодноси помеѓу нив. Температурни влијанија. Својства на градежните материјали. Аксијално оптоварени елементи. Смолкнување. Свиткување. Напрегања и деформации на греди. Основни принципи за димензионирање на гредни носачи. Теорија на столбови, принципи за нивно димензионирање. Сложени напрегања. Увивање. Статички неопределени носачи. Статички неопределени греди. Статички неопределени рамки. Практична настава: Геометриски карактеристики на рамни површини. Право свиткување. Наклонето свиткување. Сложени напрегања. Статички неопределени носачи.					
12.	Методи на учење: Теоретската настава се изведува преку предавања на предметната материја. Практичната настава се изведува, во групи, преку изработка на куси тематски вежби, со претходни потребни објаснувања.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		75 часови			
14.	Распределба на расположивото време		20+10+0+25+20 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		20 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		10 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		25 часови	
		16.3.	Домашно учење		20 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми 2 (25+25 бодови)			50 бодови	
	17.2.	Графички вежби 30			45 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања 5 бодови			5 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Атанасова-Коцева, Л., Симовски, В., Јакост на материјалите, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, Скопје, 1997 2. Атанасова-Коцева, Л., Симовски, В., Збирка решени задачи од јакост на материјалите, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ -Скопје, Скопје, 1995				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Mott, R., Applied strength of materials. Pearson Prentice Hall. 2008				

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Ликовно изразување			
2.	Код		1.7.12			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за заштита на градителско наследство и историја на архитектура			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		I год./ 1 и 2 сем.	7.	Број на ЕКТС	2 (1+1)
8.	Наставник		Проф. м-р Елизабета Аврамовска Вон. проф. м-р Наташа Милованчев			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Концепцијата на програмата на предметот Ликовно изразување е развивање на перцепцијата и визуелизацијата на просторот како неопходен феномен во процесот на креирање на простор, просторни соодноси и волумени кај идните архитекти. ИДЕЈАТА, ЦРТЕЖОТ И СКИЦАТА се основни елементи на израз во разбирањето и создавањето Архитектура. Покрај бавењето со артикулација на личниот израз на студентот, предметот цели да ја поттикне и развие способноста за концептуално размислување и артикулирање на идејата. За да може да се роди идеја за одреден простор, да се замисли простор воопшто, потребно е да се поттикнува и развива визуелниот начин на размислување со што се создадат услови за непречено изразување на интелектот, имагинацијата и фантазијата. Затоа, основната цел на предметот, преку совладување на различните техники на цртање и компонирање, е оспособување на студентите да се изразуваат преку лик, облик и форма, т.е. графички да се артикулираат, или едноставно да ја учат вештината на цртањето и компонирањето.					
11.	Содржина на програмата: ПРВ СЕМЕСТАР: Вовед - Значење на предметот Ликовно изразување; Начин на гледање - опсервација на моделот, Оптички илузии; За композицијата; Пропорција, Златен пресек; Визуелна перспектива -дистанца и простор; Цртачки техники и ликовни елементи: линија, површина и волумен, контраст-светло-сенка; Скица како основен елемент на изразување Поедноставување на форма, Од фигуративна до апстрактна композиција; интервал и ритам; трансформација на тродимензионален простор во дводимензионален; Архитектоника на простор, екстериер, ентериер; Кубизам (аналитички и синтетички период) -копија по зададена репродукција / транскрипција; Апстрахирање на волумен и форми; цртачка техника туш и лавиран туш; ВТОР СЕМЕСТАР: Пропорција и конструкција на глава и фигура; Портрет и фигура по гипсен модел; Портрет и фигура по жив модел – демонстрација; Графика и графички техники – линорез и печатење на графики; Графички дизајн; Трансформација на сопствен цртеж во скица за линорез; печатење на графиките од сопствено клише во линорез; Студија на урбан простор – ведута, екстериер и ентериер; сликарска техника – пастел и колаж.					
12.	Методи на учење: Наставата се одвива преку аудиовизуелни предавања и вежби. Вежбите се предвидени за изработка на графички прилози и практична примена на проблематиката дискутирана на предавањата. Се предвидуваат и гостувања на ликовни уметници, дизајнери, дипломирани архитекти, писатели и музичари, воопшто афирмирани автори од областа на уметноста, во зависност од полето на интерес.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		50 (25+25) часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+15+10+10+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 (7+8) часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		15 (8+7) часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		10 (5+5) часови	
		16.2.	Самостојни задачи		10 (5+5) часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување (семестрално)					
	17.1.	Колоквиуми 2 (30+30 бодови)			60 бодови	
	17.2.	Графички вежби 30			30 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања 5 бодови Присуство на вежби 5 бодови			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		

	(БОДОВИ-ОЦЕНА)	од 61 до 70 бодови	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод (51 бод во зимскиот семестар)	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација	
22.	ЛИТЕРАТУРА		
	22.1.	Задолжителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		Рудолф Арнхајм, Уметност и визуелно опажање, Универзитет уметности у Београду, 1987; Василиј Кандински, За духовното во уметноста, Култура, Скопје, 1995; Пол Кле, Записи о уметности, едиција Езотерија, Београд, 1998; Берн Хогарт (Burne Hogart), Динамична анатомија или Анатомија за уметници (Факултетска библиотека); Монографии на разни уметници: Леонардо, Микеланџело, Дирер, Рембрандт, Ван Гог, Сезан, Пикасо, Брак, Матис, Мондриан, Кле, Швитерс и др. (Факултетска библиотека)	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		Се препорачуваат следните интернет страни: - Hegel's Lectures on Aesthetics, http://www.marxists.org/reference/archive/hegel/works/ae/index.htm - Artlex Art Dictionary, http://artlex.com/ - Museum of Harmony and Golden Section, http://www.goldenmuseum.com/ - Golden Number, http://goldennumber.net/ - Olga's Gallery – Artist index, http://www.abcgallery.com/alfaindM.html - Ingenta Connect -The home of scholarly research, http://www.ingentaconnect.com/	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Геоинформациски системи			
2.	Код		1.8.1			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		I год. / 1 сем.	7.	Број на ЕКТС	2
8.	Наставник		Проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Приоритетните цели предметот ги лоцира во осознавањето, значењето и непреченото користење на геодетските и катастарските планови, топографските карти и другите графички продукти базични во планирањето и уредувањето на просторот. Во тој контекст, а следејќи ја автоматизацијата во просторното планирање во приоритетните намери ќе се имплементираат придонесите за конвертирање на конвенционалната 2Д и 3Д документацијата во форми компатабилни со ГеоИС и CAD технологиите како и подготовка и манипулација со векторски просторни форми.					
11.	Содржина на програмата: Моделирања со просторни податоци. Дефинирање, потреба, примена и моќност на просторниот податок. Конвенционална структура и организираност. Геодетски планови и топографски карти. Содржина и облици за публикација на објекти со геометриски и атрибутни својства. Актуелност на подлоги. Дополнување и аквизициски методологии. Дигитална структура. Обликување на просторни појави. Дигитални теренски модели. Припрема, обликување и дистрибуција на дигитален податок. Обликување на дигитални структури во просторните проектирања и уредувања, реставрација на културни добра, просторни истражувања, анализи и статистики. Дефинирање и обезбедување на компатабилност на просторните податоци со софтверски платформи базични во автоматските просторни и урбанистички проектирања. Правни норми за реализација на проектно решение. Сопственост. Верификација на просторна подлога.					
12.	Методи на учење: Наставата ќе се одвива преку предавање и вежби со синхронизираност на материјата и интерактивност во реализацијата. Вежбите ќе се држат во групи.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		50 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+15+10+10+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		15 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		10 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		10 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми 2 (30+30 бодови)			60 бодови	
	17.2.	Графички вежби 30			30 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	17.3.			10 бодови	
		Присуство на предавања 5 бодови				
		Присуство на вежби 5 бодови				
		до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)			
од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)			
од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		Геоинформациони системи, учебник, Ванчо Ѓорѓиев; Топографски планови, учебник, Илија Живковиќ; Применета геодезија, учебник, Ристо Рибаровски				
22.2.	Дополнителна литература					

		Бр.	Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет		Вовед во компјутерски помогнато проектирање (CAD/CAAD)		
2.	Код		1.9.2		
3.	Студиска програма		Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за графички комуникации		
5.	Степен		Прв циклус на студии		
6.	Академска година/семестар		I год. / 2 сем.	7.	Број на ЕКТС
8.	Наставник		Проф. д-р Косто Мангароски		
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметот е да создаде основи за користење на компјутерите во секојдневна работа на студентите. За да може секој студент самостојно и креативно да ги користи сметачите потребно е претходно да се запознае со ракувањето со сметачката машина и со нејзините периферни уреди, со системската како и со програмската поддршка ориентирана кон графичко изразување. Студентите ќе се запознаат со главните компоненти на сметачките машини, основните принципи за начинот на нивната работа, со програмската основа за системско управување со сметачите (оперативен систем), со програми за изработка и процесирање на текстови, за скенирање на графички слики, како и со програмски пакети со кои се врши комбинирање на текстови и слики. Во предметот во основен облик ќе се опфатат и елементите за програмирање. Целта е студентите да стекнат елементарни знаења за процесот на програмирање во програмските јазици кои наоѓаат примена при изготвување на пакети за компјутерско графичко комуницирање. Со изучувањето и со примената на најновите верзии на CAD програмските пакети (AutoCAD и ArchiCAD), студентот ќе изготви целосен дводимензионален приказ на зададен архитектонски објект.				
11.	Содржина на програмата: Вовед, сметачки машини предмет, задача, примена. Машинска опрема – HARDWARE. Графички станици, микросметачи, основни делови на машината, со посебен осврт на опремата наменета за приказ на графички елементи, дисплеј, печатар, скенер, плотер и друго. Основни принципи на работа на сметачите, пренесување и обработка на информациите, влез-излез во компјутерските системи. Програмска опрема – SOFTWARE. Системска програмска опрема, оперативни системи Windows 2000, XP, Vista. Апликативна програмска основа, услужни програми, текст-процесори, процесори со комбинација на текст и слика, структури и бази на податоци со обработка на статистички податоци, компјутерско комуницирање – Internet. Основи на програмирање, алгоритам, блок-дијаграм, програма, програмски пакет. Основни структури на програмски јазици, контролни и последователни структури, структури на циклус, основни графички инструкции. Елементи на компјутерска графика, основни графички елементи во проекции, погледи, пресеци, трансформации, ротација. Елементи на 2D графика Компјутерско графичко проектирање CAD (COMPUTER AIDED DESIGN) Програмски пакет AutoCAD и ArchiCAD Инсталација, потребна машинска и програмска опрема, општ опис, основни функции и конфигурација на програмата. Едитор за цртање, припремни команди за формирање на цртеж. Операции со графички елементи, копирање, ротација, премстување, скалирање, котирање, приказ на текст.				
12.	Методи на учење: Наставата ќе се одвива со примена на најсовремени аудиовизуелни средства како и со употреба на најнови верзии на програмските пакети Предавањата ќе се одржуваат со примена на видео бим и персонален компјутер. Интерактивноста на наставата ќе се обезбеди со припрема на одредена материја од страна на студентите како и преку нивни конкретни прашања на предавањата. Почетната вежба се држи аудиториумски, со давање на заеднички воведни објаснувања. Останатите вежби се држат по мали групи. Секој студент одделно изготвува задолжителни графички задачи со примена на компјутер. При ова, со секој студент одделно се држи индивидуална настава. На крај од секоја задача секој студент го согледува резултатот на својот труд преку плотирање на истиот. Најновите постигнувања од оваа област се следат преку посети на одредени проектни и други компјутерски организации, посета на саеми, пратење на стручна и друг вид техничка литература.				
13.	Вкупен расположив фонд на часови		50 часови		
14.	Распределба на расположивото време		15+15+10+10+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		15 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		10 часови
		16.2.	Самостојни задачи		10 часови
		16.3.	Домашно учење		0 часови

17.	Начин на оценување		
	17.1.	Колоквиуми 2 (30+30 бодови)	60 бодови
	17.2.	Графички вежби 30	30 бодови
	17.3.	Присуство на предавања 5 бодови Присуство на вежби 5 бодови	10 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови	5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови	6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација
22.	ЛИТЕРАТУРА		
	22.1.	Задолжителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		Авторизирани предавања: д-р К. Мангароски, “Вовед во компјутерски помогнато проектирање (CAD/CAAD)”, Скопје, 2007 година. Проширена: Дозволена е употреба и на друга литература за целосно совладување на оперативниот систем Windows, како и на програмските пакети: Microsoft Word, AutoCAD и ArchiCAD. Покрај книги во печатен облик ќе се користат и материјали дадени од производителите на програмските пакети во електронски облик во PDF формат. Софтверски пакети: Во предметот Вовед во компјутерски помогнато проектирање (CAD/CAAD) главно ќе се користи оперативен систем Windows 2000, XP и Vista како и програмските пакети: Microsoft Word, AutoCAD и ArchiCAD. Дозволена е употреба на секоја понова верзија на овие програмски пакети, како и на други нови подобри програмски пакети.	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Нацртна геометрија			
2.	Код		1.10.12			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за графички комуникации			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		I год. / 1 и 2 сем.	7.	Број на ЕКТС	8 (4+4)
8.	Наставник		Проф. д-р Косто Мангароски Доц. д-р Бојан Каранаков			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Како базична дисциплина нацртната геометрија има основна цел да ја развие способноста на студентите за согледување на тродимензионалните просторни форми и нивните меѓусебни односи како и нивното претставување на дводимензионален цртеж, согласно со меѓународните стандарди на универзалниот јазик на техничкиот цртеж. Од друга страна, оваа дисциплина овозможува јасна презентација на сопствените идеи за организација на просторните форми преку создавање на сопствен технички цртеж, како основна претпоставка за постоењето и егзистирањето на било која инжињериска дисциплина.					
11.	Содржина на програмата: Прв семестар: Основни поими за просторните форми и видови на проекции. Паралелна и централна проекција. Декартов просторен координатен систем. Паралелна проекција на точка, права и отсечка, рамнина. Прави правилни геометриски рабести и ротациони тела. Аксонометриски методи – коса проекција. Метод на трансформација и ротација. Прави правилни геометриски тела во општа положба. Пресеци на прави правилни геометриски тела со општа и проектирачка рамнина. Втор семестар: Продори на прави правилни рабести и ротациони тела во ортогонални проекции и во коса проекција. Котирана проекција-основни поими и претставување на терен. Пресеци на кровни површини со еднаков наклон. Сенки со паралелни светлосни зраи на правилни геометриски тела во ортогонални и во коса проекција. Сенки врз проекциони рамнини и фрлена сенка од едно врз друго тело. Завојни површини.					
12.	Методи на учење: Предавањата се аудиториумски. Почетните вежби се аудиториумски, а сите останати самостални.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		200 (100+100) часови			
14.	Распределба на расположивото време		60+60+40+40+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		60 (30+30) часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		60 (30+30) часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		40 (20+20) часови	
		16.2.	Самостојни задачи		40 (20+20) часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување (семестрално)					
	17.1.	Колоквиуми 2 (30+30 бодови)			60 бодови	
	17.2.	Графички вежби 30			30 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања 5 бодови Присуство на вежби 5 бодови			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод (51 бод во зимскиот семестар)			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			

		Анагности Петар, <i>Нацртна геометрија</i> , Завод за издавање уџбеника Србије, Београд 1988; Niče Vilko, <i>Deskriptivna geometrija</i> , Školska knjiga, Zagreb, 1988; Трпковски Бранко, Олуиќ Андреја, <i>Нацртна геометрија</i> , скрипта, Скопје 2001	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Математика			
2.	Код		1.11.12			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		I год. / 1 и 2 сем.	7.	Број на ЕКТС	6 (3+3)
8.	Наставник		Проф. д-р Љупчо Настовски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметот е студентот да стекне основни познавања на некои математички концепти, меѓу кои се и диференцијалното и интегралното сметање, без кои голем број современи архитектонски градби не би можеле да се реализираат. Предметот има за цел студентот да се запознае и со естетските вредности на математиката како и со филозофско-математичкото значење на идејата за симетрија. Студентот ќе биде запознат со развојот на математичката мисла и нејзиниот придонес и значење за современото општество.					
11.	Содржина на програмата: Елементи од теоријата на броеви. Реални броеви. Низи од реални броеви. Функции од една реална променлива. Граница на функција во точка. Непрекинатост на функција. Елементарни функции. Поим за извод и диференцијал, основни својства. Основни теореми на диференцијалното сметање. Лопиталово правило. Примена на изводи за конструкција на график на функција. Поим за примитивна функција и неопределен интеграл. Интегрирање со смена на променливи. Парцијална интеграција. Определен интеграл, основни својства. Примена на определен интеграл за пресметување на плоштини на рамнински фигури, должина на лак на крива, волумен на ротационо тело. Пропорции. Златен пресек. Броеви на Фибоначи. Концепт на симетрија.Врска помеѓу теорија на групи и геометрија. Математиката како инструмент за спознавање и интерпретација на природата и за создавање на нови форми и концепти.					
12.	Методи на учење: Наставата ќе се одвива аудиториумски. Предвидените содржини ќе се излагаат од страна на професорот и асистентот. Интерактивноста на наставата ќе биде овозможена преку конкретни прашања од студентите за време на наставата. Вежбите ќе се држат на неколку групи. Во текот на неделата во еден термин од по 2 часа предвидени се и термини за консултации.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		150 (75+75) часови			
14.	Распределба на расположивото време		60+30+30+30+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		60 (30+30) часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		30 (15+15) часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		30 (15+15) часови	
		16.2.	Самостојни задачи		30 (15+15) часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување (семестрално)					
	17.1.	Колоквиуми 2 (30+30 бодови)			60 бодови	
	17.2.	Графички вежби 30			30 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања 5 бодови Присуство на вежби 5 бодови			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод (51 бод во зимскиот семестар)			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			

		- Марија Оровчанец, Математика, Скопје, Универзитет “Св. Кирил и Методиј” 2001; - Елена Атанасова, Слободанка Георгиевска, Математика 1, Скопје, Универзитет “Св. Кирил и Методиј” 2003; - Елена Атанасова, Слободанка Георгиевска Математика 2, Скопје, Универзитет “Св. Кирил и Методиј” 2002; - Никита Шекуткоски, Математичка анализа 1, Просветно дело 1996; - Герман Вейл, Симетрија, Издательство “Наука”, 1968 Москва; - С. В. Дужин Б. Д. Чеботаревски, От орнаментов до дифференциальных уравнений, Издательство Высшая школа 1988, Минск; - Морис Клайн, Математика-поиск истины, Издательство “Мир” 1988 Москва
	22.2.	Дополнителна литература
	Бр.	Автор, наслов, издавач, година

ВТОРА ГОДИНА
3 семестар и 4 семестар
ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет	Архитектонско студио 3			
2.	Код	2.1.3			
3.	Студиска програма	Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен	Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар	II год. / 3 сем.	7.	Број на ЕКТС	
8.	Наставник	Доц. д-р Јован Ивановски			
9.	Предуслов за запишување на предметот	Архитектонско студио 2			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Архитектонско Студио 3 се впишува во континуитетот на Архитектонските студии 1 и 2 од прва година и претставува една етапа на припрема за подоцнежните тематски циклуси на учењето на архитектурата. Домените на учењето на просторот се идентични со оние од првата година: - постапка на забележување, разбирање и анализа на архитектонскиот простор; - постапка на замислување, знаења за составните елементи и за контекстот на архитектонскиот проект; - елементи од теорија и доктрини на архитектонскиот проект, историја и архитектонска култура; - познавање и вежбање на средствата на претставување на архитектонскиот простор.				
11.	Содржина на програмата: Во текот на семестарот се изработува архитектонски проект и семестрални вежби кои претставуваат прилог кон проектот, кои оперираат со вистински програми и на реални локации а преку кои се прави напредно студирање на основните принципи и елементи на архитектонското проектирање. Во однос на содржината на архитектонскиот проект, тој е замислен да биде со средна комплексност и со „дозирана“ сложеност, на тема: место за случување на мал социјален настан во природа (или урбана природа). Во однос на изборот на локацијата, се задаваат локации во природен предел, со намера да се исклучи влијанието на близина на изграден состав-објект; се предлагаат локации кои претставуваат природен или култивиран пејзаж, или територија на “работ “ на градот, каде влијанието на изградениот контекст е сведено на ограничен број елементи, односно сили на “празниот простор”. Во однос на проектната програма, проектот е примарно структуриран околу обликување на ариетектонски простор наменет за одвивање едно минимално “живототворно” сценарио - краткотраен социјален настан. Базични барања и критериуми кои го дефинираат проектот се: структура или простор за мала човекова акција, кој повикува на употреба, игра, авантура, интеракција...; форма/простор на едно минливо јавно место-случување; - едноставен состав во кој се препознаат примарните архитектонски елементи-постапки, кој сугерира можни употреби или емитира разбирливи пораки... Обликот може и да нема конкретна употреба но со својата појавност да асоцира на познатите искуства: чекорење, застанување, искачување, спуштање, стабилност или лабилност, лагодност или напор. Преку работа на проектот се изучуваат сите фази на архитектонското проектирање, и тоа: забележување – анализа - концептуализација - програмирање - синтеза. Овие постапки се во насока на поттикнување на имагинацијата на студентот, како во дефинирањето и организирањето на мислењето за просторот, така и во изнаоѓањето на методи и техники за негова рационална направливост.				
12.	Методи на учење: Наставата се одвива преку практична работа на студентите. Воведните објаснувања и инструкции пред секој студиски термин (кои се однесуваат на планот, динамиката на работа и очекуваните резултати) се задаваат аудиториски од страна на раководителот на студиото. Во текот на работата во студиото студентите се поделени во помали работни групи кои ги води наставник – учесник во педагошкиот тим на студиото. Студентите, самостојно или во група од најмногу двајца, во текот на студиото ги изработуваат зададените програмски задачи. На крајот од секоја семестрална вежба или семестрален проект студентите јавно ги презентираат своите резултати пред оценувачка комисија која е составена од учесниците – педагошкиот тим – во студиото, како и од поканети гости од практиката или гости од други факултети.				
13.	Вкупен расположив фонд на часови		200 часови		
14.	Распределба на расположивото време		15+75+45+45+20 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	75 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	45 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	45 часови	
		16.3.	Домашно учење	20 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Графички вежби 90 бодови			90 бодови
	17.2.	Присуство на вежби 10 бодови			10 бодови

18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови	5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови	6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација	
22.	ЛИТЕРАТУРА		
	22.1.	Задолжителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		- Alexander, Christopher, "Notes On The Synthesis Of Form", London, 1973, Oxford University Press	
		- Rudolf Arnheim -"Art and Visual Perception", University of California Press, 1984	
		- Brodbent, Geoffrey, "Design In Architecture", London, 1977, John Wiley&Sons	
		- B. Leupen, Ch. Grafe, N. Köring, M. Lampe, P. de Zeeuw, Design and Analysis o1o Publishers Rotterdam 1997	
		- Ching, Francis D.K. Architecture. Form, Space and Order. (3rd edition) John Wiley & Sons, Inc., USA, 2007	
		- Sigfrid Giedion – "Prostor, vreme, arhitektura", Gradjevinska knjiga, 1969	
		- Le Korbizije – "Ka pravoj arhitekturi", Gradjevinska knjiga, 1977	
- Steven Holl – "Phenomenology of Architecture, Questions of Perception", A+U, 1994			
- Hertzberger, Herman, "Lessons For Students In Architecture", 1991, Rotterdam, Uttgeverij 010 Publishers			
- Hertzberger, Herman, "Space and the Architect -Lessons In Architecture 2", 2000, Rotterdam, Uttgeverij 010 Publishers			
- Norberg-Schulz, Christian, "Genius Loci – Towards A Phenomenology Of Architecture", London, 1980, Academy Editions			
- Norberg-Šulc, Kristijan, "Egzistencija, prostor i arhitektura", Beograd, 1975, "Gradjevinska knjiga"			
- Pierre Von Meiss – "Elements of Architecture, from Form to Place" Van Nostrand Reinhold int., 1990			
22.2.	Дополнителна литература		
	Бр.	Автор, наслов, издавач, година	
	- К. Александер et al., Јазик на обрасци, Академски печат, Скопје, 2010		
- Ернст Нојферт, Архитектонско проектирање (39то издание), Арс Ламина ДОО. 2010			

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектонско студио 4			
2.	Код		2.2.4			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		II год. / 4 сем.	7.	Број на ЕКТС	8
8.	Наставник		Доц. д-р Јован Ивановски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Архитектонско студио 3			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Архитектонско Студио 4 се впишува во континуитетот на Архитектонско Студио 3 и претставува последна етапа на припрема за подоцнежните тематски циклуси на учењето на архитектурата. Основна цел на предметот е да ги оспособи студентите по архитектура да ги анализираат и дијаграмски да ги претстават забележливите карактеристики на одредено место – предмет на истражувачкиот интерес; да ги разберат, како и да научат да ги применуваат различните етапи на креативниот процес на мислење на еден архитектонски проект; да ги оспособи студентите да анализираат дадена програма, од која подоцна треба да развијат јасен архитектонски концепт (хипотеза); да покажат разбирање за тоа како проектирањето на архитектонската форма и простор се директно поврзани со психолошките, физиолошките, социолошките и културните потреби на луѓето; да научат повеќе различни техники на истражување на сопствените проектни стратегии (преку скицирање, дијаграмирање и изработка на аналогни и дигитални студиски модели – дводимензионални, тродимензионални); да научат да подготват различни форми на презентационски цртежи и модели преку кои ќе го претстават завршниот проект, дополнето со јасни говорни искажувања.					
11.	Содржина на програмата: Во текот на семестарот се изработува архитектонски проект и семестрални вежби кои претставуваат прилог кон проектот, кои оперираат со вистински програми и на реални локации а преку кои се прави напредно студирање на основните принципи и елементи на архитектонското проектирање. Во однос на содржината на архитектонскиот проект, тој е замислен да биде со средна комплексност и со „дозирана“ сложеност, на тема: „живеалиште“ во природен или изграден контекст (опкружје). Во однос на изборот на локацијата, се задаваат локации со поголема комплексност на окружјето, односно ситуирање во рурална или “редуцирана” урбана реалност; се предлагаат локации на кои може јасно се препознае структурата природно–изградено (односно неизградено-изградено), заради читливоста на синтезата природен - изграден контекст. Во однос на проектната програма, проектот е примарно структуриран околу темата “куќа” како основна форма на живеењето. Како физичко место на секојдневно семејно живеење, но исто така, една чувствителна претстава. Темата се надоградува со структура која треба да ја “отвори” “куќата” кон “надвор” и кон јавниот “свет”. Синтеза на два противречни програми во една хармонична целина е прва намера на проектот. Анализата на локацијата започнува со една прва перцепција на просторот на сетилата и се надоврзува со припрема на “програмски документ” на проектот. За да го досегне проблемот, студентот се ангажира во една фаза на работа на пред-концепции и на хипотези при што се потстрекнува појавата на интуицијата која го води мислењето кон инвенција (концентрација на мислата). Преку работа на проектот се изучуваат сите фази на архитектонското проектирање, и тоа: забележување – анализа - концептуализација - програмирање - синтеза. Овие постапки се во насока на поттикнување на имагинацијата на студентот, како во дефинирањето и организирањето на мислењето за просторот, така и во изнаоѓањето на методи и техники за негова рационална направливост.					
12.	Методи на учење: Наставата се одвива преку практична работа на студентите. Воведните објаснувања и инструкции пред секој студиски термин (кои се однесуваат на планот, динамиката на работа и очекуваните резултати) се задаваат аудиториски од страна на раководителот на студиото. Во текот на работата во студиото студентите се поделени во помали работни групи кои ги води наставник – учесник во педагошкиот тим на студиото. Студентите, самостојно или во група од најмногу двајца, во текот на студиото ги изработуваат зададените програмски задачи. На крајот од секоја семестрална вежба или семестрален проект студентите јавно ги презентираат своите резултати пред оценувачка комисија која е составена од учесниците – педагошкиот тим – во студиото, како и од поканети гости од практиката или гости од други факултети.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		200 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+75+45+45+20 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и		75 часови	

			индивидуални)	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	45 часови
		16.2.	Самостојни задачи	45 часови
		16.3.	Домашно учење	20 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Графички вежби 90 бодови		90 бодови
	17.2.	Присуство на вежби 10 бодови		10 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)
од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација	
22.	ЛИТЕРАТУРА			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година	
		- Alexander, Christopher, "Notes On The Synthesis Of Form", London, 1973, Oxford University Press - Rudolf Arnheim - "Art and Visual Perception", University of California Press, 1984 - Brodbent, Geoffrey, "Design In Architecture", London, 1977, John Wiley&Sons - B. Leupen, Ch. Grafe, N. Köring, M. Lampe, P. de Zeeuw, Design and Analysis o1o Publishers Rotterdam 1997 - Ching, Francis D.K. Architecture. Form, Space and Order. (3rd edition) John Wiley & Sons, Inc., USA, 2007 - Sigfrid Giedion – "Prostor, vreme, arhitektura", Gradjevinska knjiga, 1969 - Le Korbizije – "Ka pravoj arhitekturi", Gradjevinska knjiga, 1977 - Steven Holl – "Phenomenology of Architecture, Questions of Perception", A+U, 1994 - Hertzberger, Herman, "Lessons For Students In Architecture", 1991, Rotterdam, Uttgeverij 010 Publishers - Hertzberger, Herman, "Space and the Architect -Lessons In Architecture 2", 2000, Rotterdam, Uttgeverij 010 Publishers - Norberg-Schulz, Christian, "Genius Loci – Towards A Phenomenology Of Architecture", London, 1980, Academy Editions - Norberg-Šulc, Kristijan, "Egzistencija prostor i arhitektura", Beograd, 1975, "Gradjevinska knjiga" - Pierre Von Meiss – "Elements of Architecture, from Form to Place" Van Nostrand Reinhold int., 1990		
	22.2.	Дополнителна литература		
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година	
		- К. Александер et al., Јазик на обрасци, Академски печат, Скопје, 2010 - Ернст Нојферт, Архитектонско проектирање (39то издание), Арс Ламина ДОО. 2010		

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектонско проектирање 2			
2.	Код		2.3.34			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		II год. / 3 и 4 сем.	7.	Број на ЕКТС	4 (2+2)
8.	Наставник		Доц. д-р Јован Ивановски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Архитектонско проектирање 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Основна цел на наставата по предметот Архитектонско проектирање 2 претставува воведување на студентите во изучувањето на проектниот процес, како мисловен процес на логични постапки - од идеја до реализација. На предметот, студентите треба да ги добијат основните знаења, да се запознаат со инструментите на архитектонското проектирање, како и да ги експериментираат постапките на конципирањето на архитектонската форма.					
11.	Содржина на програмата: Во првиот семестар од наставата по предметот студентите се запознаваат со значењето на поимот Архитектура, односно нејзиното значење во просторот и времето. На предметот студентите се запознаваат и продлабочено ги изучуваат основните архитектонски теми: простор, место, структура, обвивка, програма, материјалност, односно нивните взаемни содејства и нивното влијание врз генерирањето на архитектонската форма; теми кои претставуваат основа за започнување на изучувањето на проектниот процес. Во вториот семестар од наставата по предметот студентите започнуваат со изучување на проектниот процес. Надоврзувајќи се на претходно стекнатите знаења, студентите ги изучуваат основните методи на проектирање на архитектонскиот простор, преку: - истражување и изучување на основните методи на генерирање на архитектонската форма - како крајна цел на процесот на архитектонско проектирање; - истражување и изучување на процесот на анализа/синтеза, односно препознавањето и формулирањето на проектанскиот проблем, поставувањето на целите и подцелите во истражувањето, собирањето информации односно нивната класификација и категоризација, поставувањето концепти (хипотези), експериментирањето, изнаоѓањето на најсоодветно решение, како и оценка на добиените резултати.					
12.	Методи на учење: Наставата се одвива со примена на аудиториски начин на предавањата и со примена на современи аудиовизуелни средства. Интерактивност на наставата се обезбедува преку учество на студентите во дискусијата по одредени теми (во форма на критичко размислување и последователно поставување прашања или коментирање на барање на наставникот), а во одредени случаи и преку подготовка на одредена материја од страна на студентите и нејзино јавно претставување. Покрај присуството на аудиториската настава и активното учество во дискусиите и расправите по одредени теми, истражувањето и изучувањето на основните методи на генерирање на архитектонската форма е поттикнато и преку изработката на семинарски задачи – преку кои воедно се врши и проверката на знаењето. Семинарските задачи по предметот Архитектонско проектирање 2 претставуваат систем од мисловни, графички и моделарски задачи во чиј фокус се наоѓа архитектонскиот простор и неговото разбирање, способност за замислување и обликување, како и вештините преку кои архитектонските замисли се претвораат во тродимензионални просторни реалности. По својата природа колоквиумските задачи се проблемски, каде секоја од задачите се занимава со различни аспекти од процесот на архитектонско проектирање. Според својата комплексност семинарските задачи последователно се движат од едноставни кон посложени. Во рамки на секоја задача се зададени различни параметри кои се рестриктивни и на кои мора соодветно да се одговори.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		100 (50+50) часови			
14.	Распределба на расположивото време		60+0+20+0+20 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	60 (30+30) часови		
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	0 часови		
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	20 (10+10) часови		
		16.2.	Самостојни задачи	0 часови		
		16.3.	Домашно учење	20 (10+10) часови		
17.	Начин на оценување (семестрално)					

	17.1.	1+2 семинарски задачи (30+60 бодови)	90 бодови
	17.2.	Присуство на предавања и учество во дискусии 10 бодови	10 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови	5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови	6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод (51 бод во зимскиот семестар)	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација	
22.	ЛИТЕРАТУРА		
	22.1.	Задолжителна литература	
		Бр. Автор, наслов, издавач, година	
		- Alexander, Christopher, "Notes On The Synthesis Of Form", London, 1973, Oxford University Press	
		- Rudolf Arnheim - "Art and Visual Perception", University of California Press, 1984	
		- Brodbent, Geoffrey, "Design In Architecture", London, 1977, John Wiley&Sons	
		- B. Leupen, Ch. Grafe, N. Köring, M. Lampe, P. de Zeeuw, Design and Analysis o1o Publishers Rotterdam 1997	
		- Ching, Francis D.K. Architecture. Form, Space and Order. (3rd edition) John Wiley & Sons, Inc., USA, 2007	
		- Sigfrid Giedion – "Prostor, vreme, arhitektura", Gradjevinska knjiga, 1969	
		- Le Korbizije – "Ka pravoј arhitekturi", Gradjevinska knjiga, 1977	
		- Steven Holl – "Phenomenology of Architecture, Questions of Perception", A+U, 1994	
		- Hertzberger, Herman, "Lessons For Students In Architecture", 1991, Rotterdam, Utgeverij 010 Publishers	
		- Hertzberger, Herman, "Space and the Architect -Lessons In Architecture 2", 2000, Rotterdam, Utgeverij 010 Publishers	
		- Norberg-Schulz, Christian, "Genius Loci – Towards A Phenomenology Of Architecture", London, 1980, Academy Editions	
		- Norberg-Šulc, Kristijan, "Egzistencija, prostor i arhitektura", Beograd, 1975, Gradjevinska knjiga	
		- Pierre Von Meiss – "Elements of Architecture, from Form to Place" Van Nostrand Reinhold int., 1990	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр. Автор, наслов, издавач, година	
		- К. Александер et al., Јазик на обрасци, Академски печат, Скопје, 2010	
		- Ернст Нојферт, Архитектонско проектирање (39то издание), Арс Ламина ДОО, 2010	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектонски конструкции 2			
2.	Код		2.4.34			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за високоградба			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		II год. / 3 и 4 сем.	7.	Број на ЕКТС	8 (4+4)
8.	Наставник		Доц. д-р Огнен Марина			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Архитектонски конструкции 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите со принципите и методите за анализа на одредени архитектонски проблеми посочени во тематските подрачја на предметот. Посебен акцент се дава на проектиран архитектонски детал, неговото значење во процесот на проектирање и развивање на проектот како и нивото на презентација на архитектонскиот детал во основен и изведбен проект.					
11.	Содржина на програмата: III семестар: Тема 1: Отвори во сидови, Тема 2: Скали и скалишен простор IV семестар: Тема 3: Бондручни и лесномонтажни системи Тема 4: Кров - поткровен простор и покривање					
12.	Методи на учење: А. Предавања низ визуелни и друг вид информации од наведените тематските подрачја Б. Вежби: Анализа на тематските подрачја низ куси графички проблемски задачи елаборирани низ интерактивна настава В. Контакти низ консултации (за А. и Б.)					
13.	Вкупен расположив фонд на часови			200 (100+100) часови		
14.	Распределба на расположивото време			60+60+40+40+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	60 (30+30) часови		
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	60 (30+30) часови		
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	40 (20+20) часови		
		16.2.	Самостојни задачи	40 (20+20) часови		
		16.3.	Домашно учење	0 часови		
17.	Начин на оценување (семестрално)					
	17.1.	Колоквиуми 2 (30+30 бодови)			60 бодови	
	17.2.	Графички вежби 30			30 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања 5 бодови Присуство на вежби 5 бодови			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод (51 бод во зимскиот семестар)			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Депплацес, Андреа. <i>Конструирање архитектура: материјали, процеси, структура</i> . Скопје, Арс Ламина, 2012.				
		2. Крстиќ, П. <i>Архитектонски конструкции</i> , 1980				
	3. Илиќ, С., <i>Дрвене кровне конструкции</i> , 1979					
	22.2.	Дополнителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
1. Borden, Gail., Michael, Meredith, Matter: <i>Material Processes in Architectural Production</i> . Routledge, 2011.						

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Теорија на конструкции			
2.	Код		2.5.3			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		II год. / 3 сем.	7.	Број на ЕКТС	3
8.	Наставник		Проф. д-р Елена Думова-Јованоска			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Јакост на материјали			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Осознавање на поимите математички (пресметковен) модел на конструктивен (носив) систем и методи за анализа на одговорот на конструкциите на статички и динамички товари (сеизмички). Користење на апликативен софтвер за анализа на конструкции.					
11.	Содржина на програмата: • Основни поими, конструктивни системи и конструктивни елементи, товари, математички модели, методи за анализа на одговорот на конструкциите • Закон за виртуелна работа и апликација при определување на деформации • Поим за статичка неопределеност • Метод на сили (линиски систем) • Класичен метод на деформации (линиски систем) • Матричен метод на деформации (линиски систем) • Вовед во метод на конечни елементи (површински систем) • Примена на готови софтверски пакети за анализа на конструкциите • Основни принципи на однесување на конструкциите на динамички товари и апликација при проектирање на сеизмички отпорни конструкции					
12.	Методи на учење: • Предавања екс-катедра; • Решавање на примери за илустрација на теоретските поставки; • Самостојна работа и кратки домашни задачи; • Изработка на проект: математичко моделирање, анализа на товари, определување на величини меродавни за димензионирање на конструкција од високоградба со примена на апликативен софтвер (во компјутерска училница), во тимови по тројца.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови			75 часови		
14.	Распределба на расположивото време			15+30+15+15+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		30 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		15 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		15 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми 2 (30+30 бодови)			60 бодови	
	17.2.	Графички вежби 30			30 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања 5 бодови Присуство на вежби 5 бодови			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Елена Думова-Јованоска, Теорија на конструкциите, Градежен факултет, 2005				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет	Дрвени конструкции		
2.	Код	2.6.4		
3.	Студиска програма	Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за високоградба		
5.	Степен	Прв циклус на студии		
6.	Академска година/семестар	II год. / 4 сем.	7.	Број на ЕКТС
8.	Наставник	Доц. д-р Ана Тромбева-Гаврилоска		
9.	Предуслов за запишување на предметот	Теорија на конструкции		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот ги совладува теоретските и практичните методи за пресметување на конструкции од дрво, за да може самостојно да ги одбере и проектира конструктивните системи на архитектонските објекти.			
11.	Содржина на програмата: Предметната програма е конципирана во два сегмента. Првиот сегмент го опфаќа теоретскиот дел од наставата, а вториот го опфаќа практичниот дел од наставата. Теоретска настава Вовед. Видови на дрво. Обработка на дрвото. Квалитет на дрвото. Технички особини на дрвото (естетски, физички и механички). Трајност на дрвото. Елементи на дрвените конструкции. Оптоварувања. Пресметување при различни состојби на напрегања (Центрично затегнување. Центричен притисок. Свиткување. Наклонето свиткување. Ексцентричен притисок. Ексцентрично затегнување). Спојни средства во дрвени конструкции. Врски и наставувања. Дрвени кровни конструкции. Конструктивни системи. Оптоварувања. Конструктивни елементи на кровните конструкции. Кровни врзувачи. Прости кровови. Кровови на распнувачки. Кровови на столови. Кровови на висулки. Сложени кровни конструкции. Кровни решеткести врзувачи. Облици на кровни решеткести носачи. Пресметување на решеткести носачи. Современи дрвени конструкции. Полнозидни ковани носачи. Решеткести носачи систем “ДСБ”, “Тригонит” и др. Носачи систем “Велстег”. Лесни решеткести кровни врзувачи. Конструкции од лепено ламелирано дрво. Конструктивни системи во лепено ламелирано дрво. Општо за нивното пресметување. Бондручни и лесномонтажни системи. Практична настава Стабилност на елементите на дрвените конструкции. Спојни средства во дрвени конструкции. Врски и наставувања. Конструктивни системи на класични кровови. Современи дрвени конструкции. Конструктивни системи во лепено ламелирано дрво. Бондручни и лесномонтажни системи.			
12.	Методи на учење: Теоретската настава се изведува преку предавања на предметната материја. Практичната настава се изведува, преку изработка на куси тематски вежби во првиот дел и една семинарска работа во вториот дел, со претходни потребни објаснувања преку аудиторни вежби.			
13.	Вкупен расположив фонд на часови	75 часови		
14.	Распределба на расположивото време	35+10+0+25+20 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	35 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	10 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	0 часови
		16.2.	Самостојни задачи	25 часови
		16.3.	Домашно учење	20 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Колоквиуми 2 (20+20 бодови)		40 бодови
	17.2.	Графички вежби 30		30 бодови
	Семинарска		20 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	17.3. Присуство на предавања 10 бодови		10 бодови
		до 50 бодови		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод		
		Македонски		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
22.	ЛИТЕРАТУРА			
	22.1.	Задолжителна литература		

		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1.	Тромбева-Гаврилоска, А., Дрвени конструкции, авторизирани предавања, 2013
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1.	Кујунџиќ, В., Текиќ, Ж., Горѓевиќ, С., Савремени системи дрвених конструкција, Архитектонски факултет Универзитета у Београду, 2004

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Урбанистичко планирање 1			
2.	Код		2.7.34			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за урбанизам			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		II год. / 3 и 4 сем.	7.	Број на ЕКТС	8 (4+4)
8.	Наставник		Проф. д-р Јасмина Сиљаноска			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да ги воведe студентите во подрачјето на урбанизмот и нивно запознавање со градот, градските ситуации и контекстот; развивање на перцепцијата за градските простори и на критичкиот дискурс за просторните особености и различности; запознавање со урбоморфолошките својства и квалитети на градските простори, воведување во методите и техниките на анализа и интерпретирање на градските елементи, контекстот и процесите на трансформација на градските простори. Запознавање со основите на урбанистичко планирање и разбирање на процесот на трансформација во градот. Запознавање на студентите со особеноста на градот, неговиот развој и преобразба, како и со урбанистичките концепции од настанокот до денес (прединдустрискиот, индустрискиот и постиндустрискиот град).					
11.	Содржина на програмата: Во зимскиот семестар: Вовед во урбанизмот. Градовите денес: коегзистенција на историскиот и современиот град. Урбанистичкото обликување вс. урбанистичкото планирање. Процес на планирање: спонтаниот вс. планираниот град. Дефиниција на урбаниот простор и неговите компоненти. Градскиот пејзаж и градската форма. Силуетата на градот и нејзините планови. Перцепција на градските простори и нивните особености, слика на градот. Односот на изградениот и неизградениот простор. Јавните простори и меѓупросторите. Структура на изградениот простор, типологија и морфологија на изградените физички структури. Елементи на градот, видови, урбоморфолошки својства и морфогенеза (улицы, плоштади, блокови, градини и паркови, четврти и специјални зони и територии). Во летниот семестар: Развој и преобразба на градот и урбанистичките концепции од настанокот до 19 век (прединдустриски град): Потекло и генеза на градот; Античката урбана практика и теорија; Средновековниот град; Ренесансниот и барокниот град; Градоградителството на 18 и 19 век. Равој и преобразба на градот и урбанистичките концепции од крајот на 19 век до денес: Индустрискиот град; Урбанистичките теоријски концепти на почетокот на 20 век; Повоена обнова на градовите и ревизија на Модерната; Трендовите во 70-тите и 80-тите година на 20 век и постмодернистичката концепција на градот; Современите концепти. Во зимскиот семестар во практичниот дел од наставата студентите вршат снимање, рекогносцирање и читање на просторните карактеристики на избран градски дел. Преку аналитички и графички приказ вршат анализа на градските простори и елементи во зависност од начинот на нивното групирање и морфолошките својства. Во летниот семестар практичниот дел од наставата претставува вовед во урбанистичкото обликување и интервенциите во градскиот простор. Се врши: вреднување на просторот; рекомпонирање/замена на градски дел-блок согласно интерпретирањето на снимката и анализата и метода на замена на предметниот блок.					
12.	Методи на учење: Теоретскиот дел се одвива со говорно елаборирање и илустрирање, практичната работа со групно и самостијно разработување преку индуктивна и компаративна метода во анализата и дедуктивна во синтезата и просторната симулација. Критичка експликација и компаративна анализа на современи референтни промери и практики во урбанистичкото планирање.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		200 (100+100) часови			
14.	Распределба на расположивото време		60+60+50+0+30 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		60(30+30) часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		60(30+30) часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		50(25+25) часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		30(15+15) часови	
17.	Начин на оценување (семестрално)					
	17.1.	Колоквиум/испит			30 бодови	

	17.2.	Графички вежби 30	60 бодови
	17.3.	Присуство и активност	10 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови	5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови	6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод (51 бод во зимскиот семестар)	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација	
22.	ЛИТЕРАТУРА		
	22.1.	Задолжителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		- Белешки од предавања, проф. д-р Јасмина Сиљаноска, Читанка на избрани текстови за градот	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		- Cullen, G. 1990, Gradski pejzaž, Gradjevinska knjiga, Beograd; - Gidion, S. 2002, Vreme, prostor i arhitektura, Gradjevinska knjiga, Beograd; - Kostoff, S. 1991, City Shaped: Urban Patterns and Meanings through History, Bulfinch Press; - Kostoff, S. 1992, The City Assembled: Elements of Urban Form through History, Little Brown, Boston; - Linč, K. 1974, Slika jednog grada, Gradjevinska knjiga, Beograd; - Milić, B. 1994.-2002, Razvoj grada kroz stoljeća I-III, Zagreb; - Mumford, L. 1988, Grad u historiji, Naprijed, Zagreb; - Zite, K. 1967, Umetničko oblikovanje gradova, Gradjevinska knjiga, Beograd, - Кристофер Александар, Јазик на обрасци, Академски печат, Скопје, 2010	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет	Историја на архитектура и уметност 1			
2.	Код	2.8.3			
3.	Студиска програма	Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за заштита на градителското наследство и историја на архитектурата			
5.	Степен	Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар	II год. / 3 сем.	7.	Број на ЕКТС	2
8.	Наставник	Доц. д-р Елизабета Касапова			
9.	Предуслов за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Оспособување на студентите за: - активно знаење, аналитичен и конструктивен пристап и однос кон градителското (архитектонско, урбанистичко) и уметничкото наследство; - постепено препознавање, одбирање и евалуација на фактите за трајните и менливи категории и значења на архитектонските концепти во синхрониска и дијахрониска насока; - прифаќање на пораките од историското наследство како значаен фактор во градењето на личниот градителски јазик и култура.				
11.	Содржина на програмата: Предметот Историја на архитектура и уметност 1 ги изучува историско-теориските аспекти на архитектурата, урбанизмот и уметноста на стариот век, од предисторија до распаѓањето на Римската империја, низ следните аспекти: - Влијанието на климатско-географскиот, општествениот и религиозниот контекст врз формирањето на специфични архитектонски, урбани и уметнички концепти; - Настанок, развој, континуитет и трансформации на урбаните концепти и посебните архитектонски типологии; - Елементи на архитектонска композиција и начини на компонирање; - Обликување на архитектурата во зависност од материјалните и технолошките можности; - Уметноста на стариот век (скулптура, релјеф, сидно сликарство и др.) во релација со архитектонскиот простор. Наставата по предметот се изведува низ следните наставни единици: 1. Вовед во историја на архитектура; 2. Предисториска архитектура и уметност; 3. Египетска архитектура и уметност; 4. Месопотамска архитектура и уметност; 5. Персиска архитектура и уметност; 6. Архитектура и уметност на Егејските цивилизации: Крит, Микена, Троја; 7. Архитектура и уметност на античка Грција; 8. Архитектура и уметност на антички Рим.				
12.	Методи на учење: - методи на анализа: компарација, емпирија, генерализација, апстракција, хронологија.... - методи на синтеза; - метод на учење во реален контекст.				
13.	Вкупен расположив фонд на часови	50 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30+0+0+5+15 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	0 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	5 часови	
		16.3.	Домашно учење	15 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Колоквиуми 2 (40+40 бодови)			80 бодови
	17.2.	Семинарска работа			10 бодови
	17.3.	Присуство на предавања и активност			10 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА				
	22.1.	Задолжителна литература			

		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. Несторовиќ, Богдан. <i>Архитектура старог века</i> . Научна књига, Београд, 1974.	
		2. Redzic, Husref. <i>Istorija arhitekture starog vijeka</i> . ZIU, Sarajevo, 1969.	
		3. Müller, W., Gunther, V. <i>Atlas arhitekture 1</i> . Građevinska knjiga, Beograd, 2005.	
		4. Костоф, Спиро. <i>Историја на архитектурата</i> . Арс Ламина, Скопје, 2012	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. Janson, H. W. <i>Istorija umetnosti</i> . Jugoslavija, Beograd, 1965.	
		2. Витрувиј. <i>Десет книги за архитектурата</i> . Зумпрес, Скопје, 1998.	
		3. <i>Kako prepoznati umetnost (Egipat – Rim)</i> . Vuk Karadžić. Beograd, 1980.	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Историја на архитектура и уметност 2			
2.	Код		2.9.4			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за заштита на градителското наследство и историја на архитектурата			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		II год. / 4 сем.	7.	Број на ЕКТС	2
8.	Наставник		Доц. д-р Елизабета Касапова			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Историја на архитектура и уметност 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Оспособување на студентите за: - активно знаење, аналитичен и конструктивен пристап и однос кон градителското (архитектонско, урбанистичко) и уметничкото наследство; - постепено препознавање, одбирање и евалуација на фактите за трајните и менливи категории и значења на архитектонските концепти во синхрониска и дијахрониска насока; - прифаќање на пораките од историското наследство како значаен фактор во градењето на личниот градителски јазик и култура.					
11.	Содржина на програмата: Предметот Историја на архитектура и уметност 2 ги изучува историско-теориските поставки на архитектурата, урбанизмот и уметноста на средниот век (од појавата на христијанската религија до појавата на европската ренесанса), низ следните аспекти: - Влијанието на климатско-географскиот, општествениот и религиозниот контекст врз формирањето на специфични архитектонски, урбани и уметнички концепти; - Настанок, развој, континуитет и трансформации на урбаните концепти и посебните архитектонски типологии; - Елементи на архитектонска композиција и начини на компонирање; - Обликување на архитектурата во зависност од материјалните и технолошките можности; - Уметноста на средниот век (скулптура, рељеф, сидно сликарство и др.) во релација со архитектонскиот простор. Наставата по предметот се изведува низ следните наставни единици: 1. Старохристијанска архитектура и уметност; 2. Ранохристијанска архитектура и уметност; 3. Архитектурата на христијанскиот исток: Сирија, Месопотамија, Мала Азија; 4. Византиска архитектура и уметност; 5. Руска архитектура и уметност; 6. Исламска архитектура и уметност; 7. Предроманска и романска архитектура и уметност; 8. Готска архитектура и уметност.					
12.	Методи на учење: - методи на анализа: компарација, емпирија, генерализација, апстракција, хронологија.... - методи на синтеза; - метод на учење во реален контекст.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		50 часови			
14.	Распределба на расположивото време		30+0+0+5+15 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		0 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		5 часови	
		16.3.	Домашно учење		15 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми 2 (40+40 бодови)			80 бодови	
	17.2.	Семинарска работа			10 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања и активност			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				

		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. Бошковиќ, Ѓурѓе. <i>Архитектурата на средниот век</i> . 2013 (превод на македонски, за интерна употреба на Архитектонскиот факултет – Скопје). 2. Стенклиф, Дејвид. <i>Лајоновиот прирачник за црковна архитектура</i> , Арс Ламина, Скопје, 2010. 3. Müller, W., Gunther, V. <i>Atlas arhitecture 1 i 2</i> . Građevinska knjiga, Beograd, 2005. 4. Костоф, Спиро. <i>Историја на архитектурата</i> . Арс Ламина, Скопје, 2012	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. Бошковиќ, Ѓурѓе. <i>Архитектура средњег века</i> . Научна книга, Београд, 1962. 2. Кораќ В., Шупут М. <i>Измеѓу Византије и запада</i> . Народна књига, Београд, 1998. 3. Janson, H. W. <i>Istorija umetnosti</i> . Jugoslavija, Beograd, 1965. 4. <i>Kako prepoznati umetnost (Romanika, Gotika, Islam)</i> , Vuk Karadžić, Beograd, 1980.	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет	Пластично обликување		
2.	Код	2.10.34		
3.	Студиска програма	Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за заштита на градителско наследство и историја на архитектурата		
5.	Степен	Прв циклус на студии		
6.	Академска година/семестар	II год. / 3 и 4 сем.	7.	Број на ЕКТС 4 (2+2)
8.	Наставник	Проф. м-р Елизабета Аврамовска Вон. проф. м-р Наташа Милованчев		
9.	Предуслов за запишување на предметот	Ликовно изразување		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Натамошно развивање на моќта за перцепција и визуелизација на просторот како неопходен феномен во самиот процес на креирање на простор кај идните архитекти низ аспектот на Формата и Бојата. Покрај бавењето со артикулација на личниот израз на студентот, предметот цели да ја поттикне и развие способноста за концептуално размислување и артикулирање на идејата. За да може да се роди идеја за одреден простор, да се замисли простор воопшто, потребно е да се поттикнува и развива визуелниот начин на размислување. Развој на индивидуалните способности, умеења и знаења на студентите за пластично-тродимензионално ликовно изразување и аплицирање на стекнатите искуства во другите области на нивно професионално оформување. Воедно, будење на интерес кај нив за истражување и експериментирање во ликовно-творечкиот процес и користење на разни сликарско-обликовни техники. Целта е преку совладување на истите, да се создадат услови за непречено изразување на интелектот, имажинацијата и фантазијата.			
11.	Содржина на програмата: Прв семестар: Вовед: значење на предметот Пластично обликување; Светлина и вид, Боја – потекло, значење и улога на бојата: естетска, психолошка, симболична, информативна; Спектар на бои, основни карактеристики, ахроматика и хроматика, Видови бои и нивно мешање и сложување, Релативност на хроматските односи; Моделација и модулација како сликарски постапки сугерирање на простор и волумен, Градација на боја: валерска и тонска вредност, Атмосферска/тонска/колористичка перспектива -дистанца и простор, Студија на ентериер: бојата во претставување на ликовниот и архитектонски простор -анализа на просторното дејство на бојата. Сликарски техники: моливи во боја, пастел и темпера Втор семестар: Монохроматска композиција/тонско сликање и композиција со сложени хроматски односи; Копија по зададена репродукција/транскрипција на даден модел; Апстрахирање на волумен и форма: од фигуративна кон апстрактна композиција; Поедноставување на форма -занемарување на детал и илустративност; Интервал и ритам, динамично и статично; Колаж и неговите идејно-естетски значења: црно-бел и колористички, текстура на површини; Од колаж до релјеф / асамблаж: трансформација на дводимензионален во тродимензионален простор; Анализа на форма: негативна и позитивна (полно и празно), Просторен модел/слободно-стоечки објект; Студија на екстериер/урбан простор и природен пејзаж: перцепирање и анализа на истиот како активно истражување со акцент на колористичко решавање Сликарски техники: акварел, колаж, релјеф од картон, асамблаж/објект од рециклирани матерјали и просторен модел од картон. Практична настава: вежбите се предвидени за изработка на графички прилози и практична примена на проблематиката дискутирана на предавањата низ одреден број апстрактно концепирани вежби, реалистични прикази и транспонирање на дадени просторни поставки.			
12.	Методи на учење: Основни методи на работа на предметот Пластично обликување се: анализа, компарација, редуција, синтеза и концептуалност. Наставата се одвива преку аудиовизуелни предавања и вежби. Вежбите се предвидени за изработка на графички прилози и практична примена на проблематиката дискутирана на предавањата. Се предвидуваат и гостувања на ликовни уметници, дизајнери, дипломирани архитекти, писатели и музичари, воопшто афирмирани автори од областа на уметноста, во зависност од полето на интерес. Повеќе, во зависност од тековните изложби во градот, се предвидува работна посета на референтни изложби.			
13.	Вкупен расположив фонд на часови	100 (50+50) часови		
14.	Распределба на расположивото време	30+60+0+0+10 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 (15+15) часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	60 (30+30) часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	0 часови

		16.2.	Самостојни задачи	0 часови
		16.3.	Домашно учење	10 (5+5) часови
17.	Начин на оценување (семестрално)			
	17.1.	Колоквиуми 2		20 бодови
	17.2.	Графички вежби		50 бодови
	17.3.	Присуство на предавања и вежби		30 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод (51 бод во зимскиот семестар)	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација	
22.	ЛИТЕРАТУРА			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година	
		Рудолф Арнхајм, Визуелно мишлење, Универзитет уметности у Београду, 1985;		
		Рудолф Арнхајм, Уметност и визуелно опажање, Универзитет уметности у Београду, 1987;		
		Johannes Itten, Уметност боје, Уметничка академија, Београд, 1973;		
		Василиј Кандински, За духовното во уметноста, Култура, Скопје, 1995;		
		Пол Кле, Записи о уметности, едиција Езотерија, Београд, 1998;		
		Herbert Read, Umjetnost danas, Mladost, Zagreb, 1957 (Факултетска библиотека);		
		Монографии: Дега, Лотрек, Сезан, Ван Гог, Сера, Мунк, Пикасо, Брак, Матис, Кандински, Кле, Маљевич, Мондриан, Миро, Швитерс, Вархол и др., едиција Tashen (Факултетска библиотека)		
	22.2.	Дополнителна литература		
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година	
		Препорачана литература од интернет:		
		Artlex Art Dictionary: http://artlex.com/ ; Color & Vision matters: http://www.colormatters.com/optics.html ; The Principles of Harmony and Contrast of Colors by Michel-Eugène Chevreul – This classic "color theory" text, published in 1839 as <i>The Law of Simultaneous Color Contrast</i> , http://www.handprint.com/HP/WC/book3.html#chevreul		

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет	Компјутерски помогнато проектирање (CAD/CAAD)			
2.	Код	2.11.3			
3.	Студиска програма	Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за графички комуникации			
5.	Степен	Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар	II год. / 3 сем.	7.	Број на ЕКТС	3
8.	Наставник	Проф. д-р Косто Мангароски			
9.	Предуслов за запишување на предметот	Вовед во компјутерски помогнато проектирање (CAD/CAAD)			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметот е кај студентите на Архитектонскиот факултет да се создадат основи за користење на компјутерите во нивната работа. За да може секој студент самостојно и креативно да ги користи сметачите потребно е претходно да се запознае со компјутерска поддршка ориентирана кон графичко и проектно изразување (CAD). Целта е студентите да стекнат знаења за просторно компјутерски помогнато архитектонско проектирање (CAD/CAAD) и друго графичко компјутерско комуницирање. Со изучување и со примена на CAAD програмски пакети (AutoCAD и ArchiCAD), студентот ќе изготви целосен тродимензионален приказ на архитектонски објект.				
11.	Содржина на програмата: Употребата на сметачките машини во областа на графичкото комуницирање стана нормална и секојдневна појава. Компјутерското графичко изразување CAD (Computer Aided Design) и компјутерското архитектонско проектирање и дизајнирање CAAD (Computer Architectural Aided Design) е област која денес рутински се применува. Просторното цртање е брзо, прецизно и квалитетно, со голем број на опции. Можна е изработка на повеќе решенија, како и нивна проверка, тестирање и корекција во текот на нивната изработка. Студентот ќе се запознае со: елементи на 3D графика. елементи на компјутерска тродимензионална слика, слоеви, основни графички елементи во проекции, погледи, пресеци, трансформации, ротација, аксонометриска и перспективна слика. Компјутерското архитектонско проектирање и дизајнирање CAAD (Computer Architectural Aided Design). Програмски пакет AutoCAD и ArchiCAD Општ опис, основни функции и конфигурација на програмата. Едитор за цртање во три димензии, припремни команди за формирање на цртеж. Операции со графички елементи, копирање, растегнување, преместување, ротација, скалирање, котирање, приказ на текст. Тродимензионален приказ и комуникација во пакет. Алатки за цртање на архитектонски конструктивни елементи. Библиотеки со просторни архитектонски симболи. Трансфер на податоци меѓу разни програмски пакети.				
12.	Методи на учење: Наставата ќе се одвива со примена на современи аудиовизуелни средства како и со употреба на најнови верзии на програмските пакети. Предавањата ќе се одржуваат со примена на видео бим и персонален компјутер. Интерактивност на наставата ќе се обезбеди со припрема на одредена материја од страна на студентите како и преку нивни конкретни прашања на предавањата. Во иднина, секој студент на свој портабл компјутер, ќе ги повторува операциите кои ќе се изложуваат во текот на предавањето. Почетната вежба се држи аудиториумски, со давање на заеднички воведни објаснувања. Останатите вежби се држат самостојно по мали групи. Секој студент одделно изготвува задолжителни графички задачи со примена на компјутер. При ова, со секој студент одделно се држи индивидуална настава. На крај од секоја задача секој студент го согледува резултатот на својот труд преку плотирање на истиот. Најновите постигнувања од оваа област се следат преку посети на одредени проектни и други компјутерски организации, посета на саеми, пратење на стручна и друг вид техничка литература.				
13.	Вкупен расположив фонд на часови	75 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15+30+15+15+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	30 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	15 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови	
		16.3.	Домашно учење	0 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Колоквиуми 2 (30+30 бодови)			60 бодови
	17.2.	Графички вежби 30			30 бодови
	17.3.	Присуство на предавања 5 бодови Присуство на вежби 5 бодови			10 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бодови	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација	
22.	ЛИТЕРАТУРА		
	22.1.	Задолжителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		Основна: Авторизирани предавања: д-р К. Мангароски, "Компјутерски помогнато архитектонско проектирање (CAD/CAAD)", Скопје, 2008 година. Проширена: Дозволена е употреба и на друга литература за целосно совладување на програмските пакети: AutoCAD и ArchiCAD. Покрај книги во печатен облик ќе се користат и материјали дадени од производителите на програмските пакети во електронски облик во .PDF формат. Софтверски пакети: Во предметот Компјутерски помогнато проектирање (CAD/CAAD) главно ќе се користи AutoCAD и ArchiCAD. -Дозволена е употреба на секоја понова верзија на овие програмски пакети, како и на други нови подобри програмски пакети.	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет	3D Моделирање			
2.	Код	2.12.4			
3.	Студиска програма	Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за графички комуникации			
5.	Степен	Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар	II год. / 4 сем.	7.	Број на ЕКТС	3
8.	Наставник	Проф. д-р Косто Мангароски			
9.	Предуслов за запишување на предметот	Компјутерски помогнато проектирање (CAD/CAAD)			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметот е студентите на Архитектонскиот факултет целосно да ги користат компјутерите во нивната работа. За да може секој студент самостојно и креативно да ги користи сметачите во проектирање на објектите потребно е претходно целосно да се запознае со компјутерската поддршка ориентирана кон графичко и проектно изразување. Целта е откако студентите ќе се стекнат со знаења за просторно компјутерски помогнато архитектонско проектирање (CAD/CAAD) и друго графичко компјутерско комуницирање, да можат да пристапат кон тродимензионално моделирање и проектирање. Со изучувањето и со примената на CAAD програмските пакети (3D Studio, и Artlantis), студентот ќе изготви целосна визуелизација и тродимензионален приказ на моделираниот архитектонски објект.				
11.	Содржина на програмата: Употребата на сметачките машини во областа на графичкото комуницирање стана нормална и секојдневна појава. Компјутерското графичко изразување CAD (Computer Aided Design) и компјутерското архитектонско проектирање и дизајнирање CAAD (Computer Architectural Aided Design) е област која денес рутински се применува. Просторното цртање е брзо, прецизно и квалитетно, со голем број на опции. Студентот ќе се запознае со елементи на 3D графика и елементи на компјутерска тродимензионална слика. Можна е изработка на повеќе решенија, како и нивна проверка, тестирање и корекција во текот на нивната изработка. Компјутерското архитектонско проектирање, моделирање, и дизајнирање CAAD (Computer Architectural Aided Design). Програмски пакети (3D Studio и Artlantis) Инсталација, потребна машинска и програмска опрема, општ опис, основни функции и конфигурација на програмата. Едитор за работа во три димензии, припремни команди за формирање на цртеж. Операции со графички елементи, копирање, растегнување, преместување, ротација, скалирање. Атмосфера, позадина, материјали, бои, текстури, светло, камера, виртуелен објект. Тродимензионален приказ и комуникација во пакет. Алатки за цртање на архитектонски конструктивни елементи. Библиотеки со просторни архитектонски симболи. Трансфер на податоци меѓу разни програмски пакети. Анимација, виртуелен реалност и панорама.				
12.	Методи на учење: Наставата ќе се одвива со примена на современи аудиовизуелни средства како и со употреба на најнови верзии на програмските пакети Предавањата ќе се одржуваат со примена на видео бим и персонален компјутер. Интерактивност на наставата ќе се обезбеди со припрема на одредена материја од страна на студентите како и преку нивни конкретни прашања на предавањата. Во иднина, секој студент на свој портабл компјутер, ќе ги повторува операциите кои ќе се изложуваат во текот на предавањето. Почетната вежба се држи аудиториумски, со давање на заеднички воведни објаснувања. Останатите вежби се држат по мали групи. Секој студент одделно изготвува задолжителни графички задачи со примена на компјутер. При ова, со секој студент одделно се држи индивидуална настава. На крај од секоја задача секој студент го согледува резултатот на својот труд преку презентирање на истиот. Најновите постигнувања од оваа област се следат преку посети на одредени проектни и други компјутерски организации, посета на саеми, пратење на стручна и друг вид техничка литература.				
13.	Вкупен расположив фонд на часови	75 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15+30+15+15+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови	
		15.2.	вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	30 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	15 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови	
		16.3.	Домашно учење	0 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Колоквиуми 2 (30+30 бодови)		60 бодови	
	17.2.	Графички вежби 30		30 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања 5 бодови Присуство на вежби 5 бодови		10 бодови	

18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови	5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови	6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација	
22.	ЛИТЕРАТУРА		
	22.1.	Задолжителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Практика 1			
2.	Код		2.15.4			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за високоградба			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		II год. / после 4 сем.	7.	Број на ЕКТС	2
8.	Наставник		Доц. д-р Страхиња Трпевски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на Практиката 1 е, студентите по завршениот четврти семестар, да поминат десет работни дена во регистрирана проектантска фирма – биро и да се запознаат со начинот на функционирање на фирмата, законските одредби според кои работи фирмата и запознавање со начините и методите за реализирање (развијање) на проектна документација согласно Законот за градење на РМ.					
11.	Содржина на програмата: Престојот на студентот во проектантското биро во времетраење од 10 работни дена покрај претходно споменатите цели и активности подразбира запознавање на студентот со одредени делови на Законот за градење на РМ (Службен весник 51/05 од 30.06.2005) Измени и дополнувања на Законот за градење (Службен весник 82/08 од 08.07.2008) и на веб страницата www.slvesnik.com.mk . Преференцијално студентите треба да се запознаат со: 1. процедурите за основање и регистрирање на проектантска фирма, 2. со следните одредби од Законот за градење: -Поглавје I, Чл. 1 и 2, -Поглавје II, Чл. 12, -Поглавје III, Чл. 15, 16, 17; -Поглавје IV, Чл. 33 и -Поглавје V, Чл. 49 и 50					
12.	Методи на учење: Практична работа					
13.	Вкупен расположив фонд на часови			10 работни дена по пет саати од кои по четири контакт саати на ден во регистрирана проектантска фирма – биро и по 1 саат на ден работа дома на средување на Дневникот		
14.	Распределба на расположивото време			0+0+0+50+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		0 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		0 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		50 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби			0 бодови	
	17.3.	Увид во дневник и утврдување на неговата валидност			Описно/ Потпис	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Точка 17.3			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		Службен весник на РМ кој се однесува на областа и дејностите во градењето и следење на посочени информации од законската регулатива, веб-страници и др. Редовно присуство на градилиште, следење на активностите на градилиштето, собирање, систематизирање и уредно пополнување во Дневникот со информациите наведени во содржината. Предавање на				

	22.2.	заверен Дневник во претходно дадената форма	
		Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година

ТРЕТА ГОДИНА
5 семестар и 6 семестар
ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектонско студио 5-1			
2.	Код		3.1.5 -1			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		III год. / 5 сем.	7.	Број на ЕКТС	8
8.	Наставник		Проф. д-р Минас Бакалчев			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Архитектонско студио 4			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Разбирање на современите процеси во домувањето и нивните просторни консеквенци. Знаење и разбирање на принципи на архитектонско планирање и проектирање на комплексни програмски - просторни конфигурации на примерот на објекти за индивидуално домување - повеќесемејни станбени згради. Развој на вештина на архитектонско проектирање во конкретни специфични ситуации. Развој на способност за планирање, програмирање и проектирање на повеќесемејни станбени згради.					
11.	Содржина на програмата: Архитектонски проект од област на индивидуалното домување - повеќесемејна станбена зграда во специфична корелација со контекстот. Во процесот на проектирање се воведуваат категорија на контекст, програм, простор, функција, форма, структура, инфраструктура, конструкција. Проектниот процес се состои од три клучни фази: 1. Формулирање на предконцепт 2. Тестирање на предконцепт: трансформирање / отфрлање 3. Дефинирање на концепт					
12.	Методи на учење: објаснувања, опсервации, анализа, презентација и упатување на референтни реализации и проекти, практична работа во студио, самостојна / тимска работа на студентите, гостувања.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		200 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+75+100+0+10 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		75 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		100 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		10 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби 90 бодови Програмска задача			90 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања Присуство на вежби 10 бодови			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		- Gausa M. <i>Housing, New alternatives, New Sitem</i> s Birkhauser, Barcelona, 1997 - Floor Plan Manuel – Housing, Birkhauser, Publishers for Architecture, Basel, Switzerland, 2004 - DBook Density Data, Diagrams Dwelings, Density Series, a+t, Aurora				

		Fewandez Per, Javier Mozas, Javier Arpa, Vitoria Gasteiz, Spain - New Housing concepts, Special edition for: Ginko Press GmbH, Hamburg, Germany, Ginko Press inc, Corte Madera, USA, 2000
	22.2.	Дополнителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		- Shervood R. "Modern housing prototypes", HUP, Cambridge & London, 1978
		- Ранковиќ Ј. „Станбени кули“, Универзитет „Кирил и Методиј“, Скопје, 1975
		- French, H., New Urban Housing, Yale University Press, New Haven, USA, 2006
		- New Housing concepts, Special edition for: Ginko Press GmbH, Hamburg, Germany, Ginko Press inc, Corte Madera, USA, 2000

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектонско студио 5-2			
2.	Код		3.1.5 -2			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		III год. / 5 сем.	7.	Број на ЕКТС	8
8.	Наставник		Проф. д-р Анета Христова-Поповска Доц. д-р Михајло Зиноски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Архитектонско студио 4			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите се обучуваат за практична проектантска примена на теоретските знаења за специфичните проектантски аспекти од областите на административните (канцелариски) згради и зградите за образование, за различни програмски сценарија во конкретен физички контекст.					
11.	Содржина на програмата: Наставата се состои од практичен – проектантски дел и инструкции во врска со проектантската стратегија и методите применливи за конкретната проблемска ситуација. Во текот на петтиот семестар секој студент индивидуално изготвува идеен архитектонски проект, во кој основната проектна програма е од областа на администрацијата или образованието, со можност за комбинирање на програми кои според обемот и комплексноста соодветствуваат на претходно стекнатите знаења и вештини. Проектот се изготвува во консултации со стручњаци за комплементарните области кои ги синтетизираат клучните аспекти во програмирањето, планирањето и обликувањето на зградите.					
12.	Методи на учење: Методи на системска анализа, апстракција и декомпозиција на проектниот проблем и негово структурирање во математичко-логички формални обрасци -дијаграми, методи на формализација на социјалните и просторни конфигурации во различни типолошки и морфолошки шеми и други креативни, развојни методи кои ја третираат проблемската ситуација на урбан и архитектонски размер.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		200 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+75+45+45+20 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		75 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		45 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		45 часови	
		16.3.	Домашно учење		20 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби 90 бодови Програмска задача			90 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања Присуство на вежби 10 бодови			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Neuman, J. David. <i>Building Type Basics for College and University Facilities</i> . John Wiley & Sons Inc., 2003.				
		2. Kohn, A. Eugen, Paul Katz. <i>Building Type Basics for Office Buildings</i> . John Wiley & Sons Inc., 2002.				
3. Perkins, Bradford. <i>Building Type Basics for Elementary and Secondary</i>						

	22.2.	Schools. John Wiley & Sons Inc., 2001.	
		Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. Ford, Alan. <i>Designing the Sustainable School</i> . Images Publishing, 2007 2. Watch, Daniel. <i>Research Laboratories</i> . John Wiley & Sons Inc., 2003. 3. Hascher, Reiner, Simone Jeska, Birgit Klauck. <i>Office Buildings – a Design Manual</i> . Birkhäuser, 2002.	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектонско студио 6-1			
2.	Код		3.2.6 -1			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		III год. / 6 сем.	7.	Број на ЕКТС	8
8.	Наставник		Проф. д-р Минас Бакалчев			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Архитектонско студио 5			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Разбирање на современите процеси во домувањето и нивните просторни консеквенци. Знаење и разбирање на принципи на архитектонско планирање и проектирање на специфични програмски - просторни конфигурации на примерот на објекти за индивидуално домување - едносемејни куќи и мали станбени групи. Развој на вештина на архитектонско проектирање во конкретни специфични ситуации. Развој на способност за планирање, програмирање и проектирање на едносемејни куќи и станбени групи.					
11.	Содржина на програмата: Архитектонски проект од област на индивидуалното домување - едносемејни куќи и мали станбени групи во специфична корелација со контекстот. Во процесот на проектирање се воведуваат категорија на контекст, програм, простор, функција, форма, структура, инфраструктура, конструкција. Проектниот процес се состои од три клучни фази: 1. Формулирање на предконцепт 2. Тестирање на предконцепт: трансформирање / отфрлање 3. Дефинирање на концепт					
12.	Методи на учење: објаснувања, опсервации, анализа, презентација и упатување на референтни реализации и проекти, практична работа во студио, самостојна / тимска работа на студентите, гостувања.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		200 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+75+100+0+10 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		75 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		100 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		10 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби 90 бодови Програмска задача			90 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања Присуство на вежби 10 бодови			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		- Salazar J., Gausa M. <i>Single family housing, The private domain</i> , Birkhauser, Barcelona, 1997 - DBook Density Data, Diagrams Dwelings, Density Series, a+t, Aurora Fewandez Per, Javier Mozas, Javier Arpa, Vitoria Gasteiz, Spain - In Detail: Single Family Houses: Concepts, Planning, Construction, Christian				

	22.2.	Schitfich, Birkhauser, 2000	
		Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		- Susanne Tamborini, Living in a Small Spese, Menges, Stuttgart, 1999 - Small Houses, a collection of 25 projects, Taschen GmbH, Evergreen, 2005 - Floor Plan Manuel – Housing, Birkhauser, Publishers for Architecture, Basel, Switzerland, 2004	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектонско студио 6-2			
2.	Код		3.2.6 -2			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		III год. / 6 сем.	7.	Број на ЕКТС	8
8.	Наставник		Проф. д-р Анета Христова-Поповска Доц. д-р Михајло Зиноски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Архитектонско студио 5			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите се обучуваат за практична проектантска примена на теоретските знаења за специфичните проектантски аспекти кај зградите од областа на културата за различни програмски сценарија во конкретен физички контекст.					
11.	Содржина на програмата: Наставата се состои од практичен – проектантски дел и инструкции во врска со проектантската стратегија и методите применливи за конкретната проблемска ситуација. Во текот на шестиот семестар индивидуално или во тим студентите изготвуваат идеен архитектонски проект, во кој основната проектна програма е од областа на културата (музеи, театри, опери, концертни дворани, кина и библиотеки) со можност за комбинирање на програми кои според обемот и комплексноста соодветствуваат на претходно стекнатите знаења и вештини. Проектот се изготвува во консултации со стручњаци за комплементарните области кои ги синтетизираат клучните аспекти во програмирањето, планирањето и обликувањето на зградите.					
12.	Методи на учење: Методи на системска анализа, апстракција и декомпозиција на проектниот проблем и негово структурирање во математичко-логички формални обрасци - дијаграми, методи на формализација на социјалните и просторни конфигурации во различни типолошки и морфолошки шеми и други креативни, развојни методи кои ја третираат проблемската ситуација, на урбан и архитектонски размер.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		200 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+75+45+45+20 часови			
15.	Форми на наставни активности		15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови	
			15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	75 часови	
16.	Други форми на активност		16.1.	Проектни задачи	45 часови	
			16.2.	Самостојни задачи	45 часови	
			16.3.	Домашно учење	20 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби 90 бодови Програмска задача			90 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања Присуство на вежби 10 бодови			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Hardy, Hugh and Stephen A. Kliment. <i>Building Type Basics for Performing Arts Facilities</i> . Wiley, 2006.				
		2. Webb, Terry. <i>Building Libraries for the 21-st Century: the Shape of Information</i> . Mc Farland&Company, 2004.				
		3. Rozenblatt, Artur. <i>Building Type Basics for Museums</i> . John Wiley & Sons.				

	22.2.	2001.	
		Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. Strong, Judith, ed. <i>Theatre Buildings: A Design Guide</i> . Association of British Theatre Technicians, 2010.	
		2. Naredy, Rainer, von Paul. <i>Museum Buildings – a Design Manual</i> . John Wiley & Sons Inc, 2004.	
		3. Hammond, Michael. <i>Performing Architecture: Opera Houses, Theaters and Concert Halls for the Twenty-First Century</i> . Merrell, 2006.	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектонско проектирање 3			
2.	Код		3.3.56			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		III год. / 5 и 6 сем.	7.	Број на ЕКТС	4 (2+2)
8.	Наставник		Проф. д-р Минас Бакалчев			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Архитектонско проектирање 2			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Изучување на основните принципи на планирање и проектирање на објекти за индивидуално домување. Знаење и разбирање на основните типови на објекти за индивидуално домување, просторни и програмски карактеристики, нивните историски и современи контексти и развој на способност за нивно планирање, програмирање и проектирање.					
11.	Содржина на програмата: 1. Домување; поими, дефиниција; типологија, методологијата на проектирање. 2. Повеќесемејна станбена зграда: принципи на проектирање; структура, содржина, форма; типологија на пристапи/комуникациски системи; композиција на план, постојани и променливи елементи. Станот како просторно / програмска единица: типологија, структура, организација, флексибилност, големина. 2.1 Архитектонска типологија: станбени блокови (згради со коридорски комуникациски системи / згради со мултиплицирани комуникациски јадра) и станбени кули; особености на типот, композиција на план / структурни елементи / организација / обликување. 2.2 Преглед на прототипови на модерното домување и рецентни проекти. 3. Домување во семејни куќи: еволуција на станбеното живеалиште (историски, социјални, културни, морфолошки, типолошки аспекти); од вилата во модерното доба до новата едноставност на едносемејната куќа; модели на градски куќи: класичен концепт – Паладио, просторен план – Лос, слободен план – Ле Корбизје; куќи во природа; принципи на проектирање; постапки на обликување. Преглед на прототипови и рецентни проекти. 4. Домување во ниска густа станбена структура: молекуларна / линеарна / дворна; планирање на кластер енвиронменти; 4.1 Повеќесемејна ниска станбена структура: типологија; аспекти на групирање, урбани обрасци, пристапи; концепти на стан, меѓусебни релации; 4.2 Повеќесемејна станбена структура со комбинирани пристапи: диверзитет на типови на станови; слобода во обликувањето / нов станбен пејзаж. Преглед на рецентни проекти на ниската густа изградба.					
12.	Методи на учење: Предавања, анализи, компарации, истражувања, индивидуални и групни консултации.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		100 (50+50) часови			
14.	Распределба на расположивото време		60+0+20+0+20 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		60 (30+30) часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		0 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		20 (10+10) часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		20 (10+10) часови	
17.	Начин на оценување (семестрално)					
	17.1.	Колоквиуми			40 бодови	
	17.2.	Графички вежби Програмска задача			50 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања Присуство на вежби			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод (51 бод во зимскиот семестар)
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација
22.	ЛИТЕРАТУРА	
	22.1.	Задолжителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		1. Macsai J, <i>Housing</i> , John Wiley & Sons, New York, 1976
		2. Gausa M. <i>Housing, New alternatives, New Systems</i> Birkhauser, Barcelona, 1997
		3. Salazar J., Gausa M. <i>Single family housing, The private domain</i> , Birkhauser, Barcelona, 1997
	22.2.	Дополнителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		1. Shervood R. "Modern housing prototypes", HUP, Cambridge & London, 1978
		2. Ранковиќ Ј. „Станбени кули“, Универзитет „Кирил и Методиј“, Скопје, 1975
		3. Raumplan versus Plan Libre: Adolf Loos and le Corbusier, 1919-1930, Spacial edition, Delft, University Press, 1991
		4. Norberg-Schulc C., "Stanovanje – staniste, urbani prostor, kuća", GK, Beograd, 1991
		5. Alexander C., Chermoeff S. "Community and privacy" Inc. Carden City, New York, 1965

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет	Архитектонско проектирање 4			
2.	Код	3.4.56			
3.	Студиска програма	Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен	Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар	III год. / 5 и 6 сем.	7.	Број на ЕКТС	4 (2+2)
8.	Наставник	Проф. д-р Анета Христова-Поповска Доц. д-р Михајло Зиноски			
9.	Предуслов за запишување на предметот	Архитектонско проектирање 2			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите стекнуваат знаења потребни за професионално решавање на проектантските задачи од областа на административните (канцелариски) згради, зградите за образование и култура и изготвување на проектна документација за практична имплементација.				
11.	Содржина на програмата: Наставната програма во петтиот семестар ја третира проблематиката од областа на администрацијата и образованието, а во шестиот семестар од областа на културата, во која се вклучени три програмски подгрупи: музеи, згради за спектакли (театри, опери, концертни дворани и кина) и библиотеки, при што се изучуваат клучните аспекти во програмирањето, планирањето и обликувањето на зградите: 1. пред-проект: програмска и типолошка генеза, методи на класификација на зградите, современи социјални, образовни, културни и останати аспекти кои влијаат врз проектната програма и модалитетите на просторна организација; 2. принципиелни и специфични програмски и планерски аспекти: зонирање, регулатива и нормативи, планирање на локацијата, кориснички ориентирани принципи на просторна организација според современи стандардни методи; 3. обликување: генерални просторни системи, конфигурации на градба, типолошки и морфолошки обрасци, специфични обликотворни фактори, конструктивни, технички и технолошки одржливи градежни концепти, енергетски и енвайронментални барања, просторни нормативи и стандарди 4. синтеза /презентација/: сеопфатно разгледување на специфичните проектантски концепти на реализирани и проектирани примери за различни програмски и контекстуални ситуации.				
12.	Методи на учење: Методите за совладување на наставната материја се изведуваат од аналитичката теорија на архитектурата и ја развиваат способноста за расчленување на проектниот процес на неговите интелигибилни компоненти и нивно реструктурирање во можни програмски сценарија кои ги варираат концептите на формализација.				
13.	Вкупен расположив фонд на часови	100 (50+50) часови			
14.	Распределба на расположивото време	60+0+0+20+20 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	60 (30+30) часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	0 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	20 (10+10) часови	
		16.3.	Домашно учење	20 (10+10) часови	
17.	Начин на оценување (семестрално)				
	17.1.	Колоквиуми 2 (30+30 бодови)			60 бодови
	17.2.	Графички вежби 20 Програмска задача 10			30 бодови
	17.3.	Присуство на предавања 5 бодови Присуство на вежби 5 бодови			10 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод (51 бод во зимскиот семестар)			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација			

22.	ЛИТЕРАТУРА	
	22.1.	Задолжителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		1. Neuman, J. David. <i>Building Type Basics for College and University Facilities</i> . John Wiley & Sons Inc., 2003.
		2. Kohn, A. Eugen, Paul Katz. <i>Building Type Basics for Office Buildings</i> . John Wiley & Sons Inc., 2002.
		3. Perkins, Bradford. <i>Building Type Basics for Elementary and Secondary Schools</i> . John Wiley & Sons Inc., 2001.
		4. Hardy, Hugh and Stephen A. Kliment. <i>Building Type Basics for Performing Arts Facilities</i> . Wiley, 2006.
		5. Webb, Terry. <i>Building Libraries for the 21-st Century: the Shape of Information</i> . Mc Farland & Company, 2004.
		6. Rozenblatt, Artur. <i>Building Type Basics for Museums</i> . John Wiley & Sons, 2001.
	22.2.	Дополнителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		1. Ford, Alan. <i>Designing the Sustainable School</i> . Images Publishing, 2007.
		2. Watch, Daniel. <i>Research Laboratories</i> . John Wiley & Sons Inc., 2003.
		3. Hascher, Reiner, Simone Jeska, Birgit Klauck. <i>Office Buildings – a Design Manual</i> . Birkhäuser, 2002.
		4. Strong, Judith, ed. <i>Theatre Buildings: A Design Guide</i> . Association of British Theatre Technicians, 2010.
		5. Naredy, Rainer, von Paul. <i>Museum Buildings – a Design Manual</i> . John Wiley & Sons Inc, 2004.
		6. Hammond, Michael. <i>Performing Architecture: Opera Houses, Theaters and Concert Halls for the Twenty-First Century</i> . Merrell, 2006.

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектонски конструкции 3		
2.	Код		3.5.56		
3.	Студиска програма		Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за високоградба		
5.	Степен		Прв циклус на студии		
6.	Академска година/семестар		III год. / 5 и 6 сем.	7.	Број на ЕКТС 6 (3+3)
8.	Наставник		Доц. д-р Огнен Марина		
9.	Предуслов за запишување на предметот		Архитектонски конструкции 2		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметот е запознавање и обука на студентот за користење на напредните видови на конструктивни системи низ изучувањето на принципите и елементите на конструктивните системи, процесот на нивна генеза, материјалите за нивната изведба, начинот и значењето на нивната примена во архитектурата, користење на современите и напредни технологии на градба во архитектурата низ изучувањето на принципите и елементите на процесите на градба, материјалите и технологиите за нивната изведба.				
11.	Содржина на програмата: Тема 1 – Развој на конструктивните системи Вовед и информации за развој и влијанието на идеите за формата како поредок, формата како систем, конструктивниот рационализам, машинската естетика, типологијата на формите, медијацијата на формата и иновативните форми во генезата на напредните и сложените конструктивни системи. Тема 2 – Линиски, рамнински и просторни конструктивни системи. Конструктивни системи со греди, рамки и просторни носачи. Конструктивни системи со сводни и куполни конструктивни елементи. Решеткасти конструктивни системи, греди, просторни решетки и вертикални решетки. Тема 3 – Комплексни конструктивни системи. Конструктивни системи од геометриски и превиткани рамнини. Конструктивни системи од обесени и затегнати конструктивни елементи. Мембрански конструктивни системи. Тема 4 – Развој на системите на градба. Вовед и информации за развој и влијанието на идеите за процесот на граба, градењето како систем, конструктивните системи, индустриското производство и иновативните технологии во изведбата на архитектонските објекти. Тема 5 – Модуларни и префабрикувани системи на градба. Принципи, елементи, материјали, процесот на генерирање на формата на системот, модуларност, процес на префабрикација и примена во архитектурата. Тема 6 – Напредни системи на градба. Принципи, елементи, материјали, процесот на генерирање на формата на системот и технологијата на градба со примена на дигитални алатки. Дигитално генерирани елементи, структури и конструктивни системи. Процес на проектирање од цртеж до фабрика. Процедури за изведба на брзи прототипови и дигитално асистирана изведба.				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава на предавања и вежби низ консултации, разговори и сл.				
13.	Вкупен расположив фонд на часови		150 (75+75) часови		
14.	Распределба на расположивото време		30+60+30+30+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 (15+15) часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		60 (30+30) часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		30 (15+15) часови
		16.2.	Самостојни задачи		30 (15+15) часови
		16.3.	Домашно учење		0 часови
17.	Начин на оценување (семестрално)				
	17.1.	Колоквиуми 2 (30+30 бодови)			60 бодови
	17.2.	Графички вежби 30			30 бодови
	17.3.	Присуство на предавања 5 бодови Присуство на вежби 5 бодови			10 бодови
18.	Критериуми за	до 50 бодови		5 (пет) (F)	

	оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	од 51 до 60 бодови	6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод (51 бод во зимскиот семестар)
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација
22.	ЛИТЕРАТУРА		
	22.1.	Задолжителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. Деплацес, Андреа. <i>Конструирање архитектура: материјали, процеси, структура</i> . Скопје, Арс Ламина, 2012.	
		2. Moussavi, Farshid. <i>The Function of Form</i> , Actar and Harvard University GSD, 2009.	
		3. Borden, Gail., Michael, Meredith, Matter: Material Processes in Architectural Production, Routledge, 2011.	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. F. Gramazio, M. Kohler, <i>Digital Materiality in Architecture</i> , Lars Muller Publishers, 2008.	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектонска физика			
2.	Код		3.6.5			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за високоградба			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		III год. / 5 сем.	7.	Број на ЕКТС	3
8.	Наставник		Доц. д-р Страхинја Трпевски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Приоритетните цели се лоцираат во осознавањето на теоретските основи и практичните методи за формирање на архитектурата под дејство на светлината, бојата, топлината, движењето на воздухот и звукот. Во тој контекст запознавањето и користењето на стандардите, како и практичните, релевантни физички методи и техники ќе им овозможат на студентите добивање на нумерички вредности за процена на оптималните карактеристики на проектите и објектите по неколку основни критериуми: комфорт, сигурност и долговечност, енергетска и економска ефикасност. Добиените знаења за принципите и методите за анализа на одредени архитектонски проблеми посочени во тематските подрачја на предметот ќе им овозможат на студентите истите успешно да ги имплементираат во процесот на проектирањето и изведбата на објекти.					
11.	Содржина на програмата: Предметната програма ја третира проблематиката во која се вклучени следните програмски целини: Пренос на топлина. Топлинска изолација. Топлински мостови. Топлинско-изолациони материјали. Дифузија на водената пареа низ градежните елементи. Топлинска стабилност на надворешните градежни елементи. Енергетска ефикасност. Пожари и противпожарна заштита. Звучни бранови во затворен простор. Акустичен квалитет на простории. Апсорбциони материјали и елементи. Моделирање акустика на сали. Пренос на воздушен и ударен звук низ градежните елементи. Метода за оцена на звучната изолациона моќ на градежните елементи. Енвиронментална бучава. Природно и вештачко осветлување на простории. Интегрирање на осветлувањето. Осветлување кај објектите и градовите.					
12.	Методи на учење: Методите за совладување на наставната материја произлегуваат од системската анализа на проблемот и неговото структурирање во математичко-физички логични обрасци, како и други креативни и развојни методи кои ја третираат проблемската состојба во постигнување на комфорт, економичност и квалитет кај објектите, како што се: метод на анализа: компарација, генерализација, хронологија, метод на синтеза проверен преку учење во реален контекст - на терен.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		75 часови			
14.	Распределба на расположивото време		30+15+0+30+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часови		
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	15 часови		
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	0 часови		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часови		
		16.3.	Домашно учење	0 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби Програмска задача			80 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања Присуство на вежби			20 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на		Анкети на студентите и процес на			

наставата		самоевалуација
22.	ЛИТЕРАТУРА	
	22.1.	Задолжителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		1. Теофиловска Бојациева Тамара, <i>Архитектонска физика</i> , скрипта, Скопје. 2005, 2009
		2. Стандарди и регулативи: МКС ЕН ИСО 13789:2006,13788:2006,13370:2006,10456:2006 и др.
		3. Михајловиќ-Ристивојевиќ М. <i>Особине и перформансе материјала у архитектури</i> , Београд, 1995.
		4. Матик М., <i>Енергија и архитектура</i> , Загреб,1988.
		5. Butera F. M. <i>Architettura e Ambiente – manuale per il controllo della qualita termica, luminosa e acustica degli edifici</i> , Etaslibri, Milano, 1995
		6. Leo Beranek, <i>Concert Halls and Opera houses: Music Acoustics and Architecture</i> , ger, 2003
		7. Rindel J. H., <i>The use of Computer Modeling in Room Acoustic</i> , 2000
	22.2.	Дополнителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Инсталации во архитектурата			
2.	Код		3.7.6			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за високоградба			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		III год. / 6 сем.	7.	Број на ЕКТС	3
8.	Наставник		Доц. д-р Страхиња Трпевски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Приоритетните цели се лоцираат во значењето за несметаното користење на инсталациите со алокација на сознанијата од областа на водовод и канализација, загревање и проветрување, и електроинсталациите. Целите на наставната програма се воведување и оспособување на студентите со принципите и методите за анализа на одредени архитектонски проблеми посочени во тематските подрачја за користење на практичните релевантни научни методи и техники за планирање, проектирање, како и правилно поставување на инсталациите во објектите. Здобиените знаења треба успешно да ги имплементираат во процесот на проектирање, изведба и надзор.					
11.	Содржина на програмата: Наставната програма ја третира проблематиката на инсталациите, во која се вклучени следните програмски целини: Водоснабдување на населените места. Изведба на водоводните инсталации. Внатрешен (куќен) водовод. Проектирање и пресметување на внатрешен (куќен) водовод. Противпожарни инсталации. Канализациони системи и шеми на каналските мрежи во населените места. Внатрешна (куќна) канализација. Проектирање и пресметување на внатрешната (куќна) канализација. Одводнување на кровните површини и димензионирање на олуците. Видови и карактеристики на системите за загревање. Загревни тела. Природно и вештачко проветрување. Вовед на електрични инсталации во зграда. Развод и изведба на електрична мрежа. Светлосни извори и нивна примена во архитектурата. Светилки и начин на осветлување. Громобранска инсталација и видови на громобрани.					
12.	Методи на учење: Методите за совладување на наставната материја произлегуваат од системската анализа на проблемот и неговото структурирање во математичко - логични обрасци, како и други развојни методи кои ја третираат проблемската состојба во постигнување на удобност, економичност и квалитет кај објектите.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		75 часови			
14.	Распределба на расположивото време		30+15+0+30+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		15 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		30 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби Програмска задача			80 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					

	22.1.	Задолжителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. Теофиловска Бојациева Тамара, <i>Инсталации</i> , скрипта, Скопје, 2008	
		2. Тушар Б., <i>Кукна канализација</i> , Загреб, 2001	
		3. Маргета Ј., <i>Канализација населба</i> , Сплит 1998	
		4. Милојевиќ М., <i>Снабдевање населба водом и канализација населба</i> , Београд, 1987	
		5. Игњатовиќ Л., <i>Инсталације у зградама</i> , Ниш, 1985	
		6. Fair G. M., Geyer J. C., <i>Water Supply and Waste Water Disposal</i> , John Wiley and Sons, Inc. New York, 1981	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Урбанистичко планирање 2			
2.	Код		3.8.56			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за урбанизам			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		III год. / 5 и 6 сем.	7.	Број на ЕКТС	8 (4+4)
8.	Наставник		Проф. д-р Влатко Коробар Доц. д-р Слободан Велевски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Урбанистичко планирање 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на основни познавања за системот на урбанистичко планирање и контекстот во кој тоа се реализира. Запознавање со методите и техниките на урбанистичката анализа, програмирањето и урбанистичкото планирање. Стекнување основни познавања за видовите урбанистички планови и нивната содржина.					
11.	Содржина на програмата: Во зимскиот семестар се изучуваат системот на урбанистичкото планирање, актерите во планирањето, планирањето и јавниот интерес, развојот на методологијата на урбанистичко планирање и фазите на урбанистичко планирање. Снимање и анализа на постојната состојба на природните чинители и животната средина, населението, активностите и изградениот простор. Стратегија на развој и програмирање на потребите. Стратегија на развој на животната средина. Проекција на развојот на населението, дејностите, домувањето и инфраструктурата. Во летниот семестар детално се изучуваат фазите на урбанистичкото планирање и планирањето на различните наменски целини во градот. Планирање на отворените простори и простори осетливи од аспект на нарушување на природната средина. Планирање на регионално ориентираните активности. Планирање на локално ориентираните активности. Планирање на сообраќајната и комуналната инфраструктура. Спроведување на планот и следење на неговото остварување и промените во градската и природната средина. Во обата семестра два пати по три часа се наменети за експликација и елаборација на урбанистичките аспекти на задачата во студиото. Во зимскиот семестар студентите изработуваат осум кратки задачи поврзани со запознавање и елементарна примена на регулаторни линии и површини за градба; основни урбанистички показатели; инсолациони анализи на објекти, терени и зеленило; елементи на сообраќај: улици, паркинзи, подземно паркирање и гаражирање; елиминирање на урбанистичко-архитектонски бариери. Во летниот семестар студентите анализираат сегмент од градскиот простор со димензии до 10 ха наменет за домување, вршат репрограмирање и планирање на овој простор со две варијанти на основниот концепт на урбанистичко уредување на просторот.					
12.	Методи на учење: Критичка експликација на основите на урбанистичкото планирање и компаративна анализа на теоретските поставки, законската рамка и професионалната пракса преку предавања и семинари и практична работа на студентите врз делови од урбанистички планови.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		200 (100+100) часови			
14.	Распределба на расположивото време		60+60+40+0+40 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		60 (30+30) часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		60 (30+30) часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		40 (20+20) часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		40 (20+20) часови	
17.	Начин на оценување (семестрално)					
	17.1.	Колоквиуми			40 бодови	
	17.2.	Вежби и проектни задачи			50 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања и вежби			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод (51 бод во зимскиот семестар)
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација
22.	ЛИТЕРАТУРА	
	22.1.	Задолжителна литература
	Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. Berke, P. R., Godschalk, D.R., Kaiser, E.J. <i>Urban Land Use Planning</i> , University of Illinois Press, Urbana, 2006
		2. Tošković, D., <i>Uvod u prostorno i urbanističko planiranje</i> , Grosknjiga, Beograd, 1995
		3. Hough, M., <i>Cities and Natural Process</i> , Routledge, London, 2004
		4. Нојферт, Е., <i>Архитектонско проектирање</i> , Арс Ламина, Скопје, 2009
	22.2.	Дополнителна литература
	Бр.	Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет	Историја на архитектура и уметност 3			
2.	Код	3.9.5			
3.	Студиска програма	Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за заштита на градителско наследство и историја на архитектурата			
5.	Степен	Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар	III год. / 5 сем.	7.	Број на ЕКТС	2
8.	Наставник	Доц. д-р Елизабета Касапова			
9.	Предуслов за запишување на предметот	Историја на архитектура и уметност 2			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Оспособување на студентите за: - активно знаење, аналитичен и конструктивен пристап и однос кон градителското (архитектонско, урбанистичко) и уметничкото наследство; - постепено препознавање, одбирање и евалуација на фактите за трајните и менливи категории и значења на архитектонските концепти во синхрониска и дијахрониска насока; - прифаќање на пораките од историското наследство како значаен фактор во градењето на личниот градителски јазик и култура.				
11.	Содржина на програмата: Предметот Историја на архитектура и уметност 3 ги изучува историско-теориските поставки на архитектурата, урбанизмот и уметноста на новиот век (од појавата на европската ренесанса до појавата на новите материјали и концепции: XV-XIX век), низ следните аспекти: - Влијанието на општествено-политичкиот, религиозниот и хуманистичкиот контекст врз идејата за континуитетот на класичната архитектура и уметност и појавата на ренесансата; - Настанок, развој, континуитет и трансформации на урбаните концепти и посебните архитектонски типологии; - Елементи на архитектонска композиција и начини на компонирање; - Обликување на архитектурата во зависност од материјалните и технолошките можности; - Уметноста на новиот век (скулптура, рељеф, сликарство и др.) и нејзиното влијание врз основните принципи на архитектурата на ренесансата, барокот итн. Наставата по предметот се изведува низ следните наставни единици: 1. Рана ренесанса во Италија; 2. Висока ренесанса во Италија; 3. Доцна ренесанса во Италија; 4. Ренесанса во другите европски земји – Франција, Шпанија; 5. Барок во Италија; 6. Барок во Франција; 7. Барок во другите европски земји – Англија, Шпанија, Австрија, Германија; 8. Рококо; 9. Класицизам, романтизам				
12.	Методи на учење: - методи на анализа: компарација, емпирија, генерализација, апстракција, хронологија.... - методи на синтеза; - метод на учење во реален контекст				
13.	Вкупен расположив фонд на часови	50 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30+0+0+5+15 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	0 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	5 часови	
		16.3.	Домашно учење	15 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Колоквиуми 2 (40+40 бодови)		80 бодови	
	17.2.	Семинарска работа		10 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања и активност		10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА				

	22.1.	Задолжителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. Токарев, Михаил. <i>Архитектурата, скулптурата и сликарството на новиот век</i> . Скопје, 1999.	
		2. Janson, H. W. <i>Istorija umetnosti</i> . Jugoslavija, Beograd, 1965.	
		3. <i>Kako prepoznati umetnost (Renesansa, Barok, Rokoko)</i> , Vuk Karadžić, Beograd, 1980.	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. Müller, W., Gunther, V. <i>Atlas arhitecture 1 u 2</i> . Građevinska knjiga, Beograd, 2005.	
		2. Fletcher, Banister. <i>A History of Architecture</i> . Edited by Dan Cruickshank, Architectural Press, Butterworth-Heinemann, Oxford, 1996.	
		3. Костоф, Спиро. <i>Историја на архитектурата</i> . Арс Ламина, Скопје, 2012.	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Историја на архитектура и уметност 4			
2.	Код		3.10.6			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за заштита на градителско наследство и историја на архитектура			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		III год. / 6 сем.	7.	Број на ЕКТС	2
8.	Наставник		Доц. д-р Елизабета Касапова			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Историја на архитектура и уметност 3			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Оспособување на студентите за: - активно знаење, аналитичен и конструктивен пристап и однос кон градителското (архитектонско, урбанистичко) и уметничкото наследство; - постепено препознавање, одбирање и евалуација на фактите за трајните и менливи категории и значења на архитектонските концепти во синхрониска и дијахрониска насока; - прифаќање на пораките од историското наследство како значаен фактор во градењето на личниот градителски јазик и култура.					
11.	Содржина на програмата: Предметот Историја на архитектура и уметност 4 ги изучува историско-теориските аспекти на архитектурата и урбанизмот во периодот од крајот на XIX век и првите пробиви на новите концепции сè до 60-тите години на XX век и кризата на Модерната, низ следните аспекти: - Влијанието на општествено-политичкиот, културниот и техничко-технолошкиот контекст врз формирањето на специфични архитектонски, урбани и уметнички концепти; - Настанок, развој, континуитет и трансформации на урбаните концепти и посебните архитектонски типологии; - Елементи на архитектонската композиција и начини на компонирање; - Обликување на архитектурата во зависност од новите технолошки, конструктивни и материјални можности; - Влијанието на уметничките правци на XX век (скулптура, рељеф, сидно сликарство и др.) во формирањето на архитектонската мисла на Модерната. Наставата по предметот се изведува низ следните наставни единици: 1. Вовед / Општествено-политички, културни и техничко-технолошки предуслови за појава и развој на модерната архитектура; 2. Пробив на нови концепции (Чикашка школа, Арт нуво, Виенска сецесија...); 3. Индивидуални творци, предвесници на модерната архитектура (Адолф Лос, Огис Пере, Тони Гарние, Петер Беренс...); 4. Авангардни правци (Кубизам, Експресионизам, Футуризам, Неопластицизам / Де Стијл, Руска авангарда, Нова објективност, Баухаус...); 5. Творештво на големите мајстори на Модерната (Френк Лојд Рајт, Мис ван дер Рое, Валтер Гропиус, Ле Корбизје, Алвар Алто и скандинавскиот регионализам...); 6. Криза на модерната и потрага по нови излези во архитектурата (новиот брутализам, група 10, Архиграм...)					
12.	Методи на учење: - методи на анализа: компарација, емпирија, генерализација, апстракција, хронологија.... - методи на синтеза; - метод на учење во реален контекст					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		50 часови			
14.	Распределба на расположивото време		30+0+0+5+15 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		0 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		5 часови	
		16.3.	Домашно учење		15 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми 2 (40+40 бодови)			80 бодови	
	17.2.	Семинарска работа			10 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања и активност			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација
22.	ЛИТЕРАТУРА	
	22.1.	Задолжителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		1. Frempton, Kenet. <i>Moderna arhitektura, kritička istorija</i> . Beograd: Orion, 2004.
		2. Giedion, Sigfrid. <i>Prostor, vreme, arhitektura</i> . Beograd: Građevinska Knjiga, 2002.
		3. Токарев, Михаил. <i>100 години модерна архитектура 1 – големите движења и мајстори</i> . Скопје, 2004.
	22.2.	Дополнителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		1. Colquhoun, Alan. <i>Modern Architecture</i> . Oxford University Press, 2002.
		2. Heynen, Hilde. <i>Architecture and Modernity, A Critique</i> . The MIT Press, 2000.
		3. Conrads, Ulrich. <i>Programs and Manifestoes of the 20th Century Architecture</i> . The MIT Press, 1975.

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет	Менаџмент и организација на инвестициската изградба			
2.	Код	3.11.56			
3.	Студиска програма	Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за високоградба			
5.	Степен	Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар	III год. / 5 и 6 сем.	7.	Број на ЕКТС	6 (3+3)
8.	Наставник	Доц. д-р Страхинја Трпевски Проф. д-р Валентина Жилеска-Панчовска			
9.	Предуслов за запишување на предметот	Практика 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите со дисциплината Менаџмент-управување со процесните системи и нивно воведување во двата основни процесни системи во градењето: 1. Управување со изработка на проекти и проектна документација за инвестициски објекти од областа на архитектурата (5 сем.) 2. Управување со изградбата на инвестициски објекти (6 сем.)				
11.	Содржина на програмата: <u>5 семестар</u> : Вовед: Менаџмент и управување со процесни системи - поим и дефиниција, пазар и пазарна економија, инвестициски проекти и инвестициско градење 1. Управување со изработка на проекти и проектна документација за инвестициски објекти од областа на архитектурата 1.1. Закони и законска регулатива 1.2. Специфики во менаџирањето на процесот за изработка на проекти и проектна документација 1.3. Инвестициски проект-поим, дефиниција и учесници 1.4. Методи на проектен менаџмент, нивои во развивањето на проект и организациона структура на проектниот процес 1.5. Предпроектни процедури (анализа на проектна програма, евалуација, проверка на инвестицијата – предпроект + консалтинг 1.6. Идеен проект 1.6. Договарање, договорни и формални процедури 1.7. Видови на проектна документација и методи на развивање: 1.7.1. Основен проект - содржина, стандарди, методи на развивање и координација на фази (фазни проекти) 1.7.2. Проект за изведба (содржина, стандарди и методи на развивање по т.н. “систем на пакети”) 1.7.3. Проект на изведена состојба (содржина и значење) 1.8. Ревизија на проекти и проектна документација 1.9. Дозвола за градење и други управно-правни формалности <u>6 семестар</u> : Вовед: Менаџмент и управување со процесни системи во изградба на инвестициски објекти - поим и дефиниција 2. Управување со изградбата на инвестициски објекти 2.1. Закон и законска регулатива (сегмент изградба) 2.2. Специфики на менаџирањето и работење во процесните системи за изградба на инвестициски објекти 2.3. Стратегии за менаџирање на изградба на инвест. објекти 2.4. Специфики на изградбата, организација, методи и техники на планирање (Гантограм, -WBS-техника, мрежно планирање...) 2.5. Норми во изградбата – анализа на градежни работи низ предмер со анализа на цени, ФИДИК-услови за утврдување на цени, (единечни договорени цени и проценти на количини), процена на трошоци, изработка на понуди за изградба, договарање и видови на договори 2.6. Организирање и организациона структура на градилиште (предходни работи, подготвителни работи, видови на градежни работи и динамика на планирање на градежните работи, завршни работи), заштита при работа 2.7. Водење на документација на градилиште, 2.8 Финансиско работење, наплата и основи за наплата на извршени работи, реализација на барања за надомест, решавање на спорови 2.9. Технички прием на градежен објект и одобрение за употреба 2.10. Градежни машини и механизација при изградба на објекти 2.11. Развојни стратегии на менаџментот за изградба на објекти				
12.	Методи на учење: Предавања, аудиторни вежби (5 сем.), Предавања, изработка на индивидуални нумерички и графички задачи, посета на градилиште (6 сем.) Консултации				
13.	Вкупен расположив фонд на часови		150 (75+75) часови		
14.	Распределба на расположивото време		60+30+30+30+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	60 (30+30) часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиторски и индивидуални)	30 (15+15) часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	30 (15+15) часови	
		16.2.	Самостојни задачи	30 (15+15) часови	
		16.3.	Домашно учење	0 часови	

17.	Начин на оценување (семестрално)		
	17.1.	Колоквиуми 2 (30+30 бодови)	60 бодови
	17.2.	Графички вежби Програмска задача	30 бодови
	17.3.	Присуство на предавања Присуство на вежби	10 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови	5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови	6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод (51 бод во зимскиот семестар)	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација	
22.	ЛИТЕРАТУРА		
	22.1.	Задолжителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. Закон за градење на РМ	
		2. В. Ж. Панчовска: Проектен менаџмент при изградба на инвестициски објекти-теоретски аспекти, 2006	
		3. Б. Шуклев: Менаџмент, 2003 Граѓевинска књига	
	4. 2003: Градежни норми		
22.2.	Дополнителна литература		
	Бр.	Автор, наслов, издавач, година	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Челични конструкции			
2.	Код		3.12.5			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		III год. / 5 сем.	7.	Број на ЕКТС	2
8.	Наставник		Проф. д-р Петар Цветановски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Теорија на конструкции			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот ги совладува теоретските и практичните методи за пресметување на металните конструкции, за да може самостојно да одбере и проектира конструктивни системи на архитектонските објекти.					
11.	Содржина на програмата: Предметната настава е концепирана во два сегмента. Првиот сегмент го опфаќа теоретскиот дел од наставата, а вториот го опфаќа практичниот дел од наставата. Теоретска настава: Вовед. Карактеристики на челикот. Добри и лоши страни на челикот. Производство. Челици за конструкции и нивни карактеристики. Оптоварувања на челичните конструкции. Челични производи и нивна примена во архитектурата: стапови, лимови и профилирани носачи. Решетки носачи (видови, избор на пресеци и примена). Полносни лимени носачи (избор на пресек, проектирање и примена). Олеснети носачи (проектирање и примена). Стапови-столбови (конструирање и проектирање на пресек кај столбовите). Поврзување на елементите во конструкциите (видови на врски, врзни средства и нивна конструкција). Конструктивни системи (приземни објекти, повеќекатни објекти и објекти за најразлични намени). Видови на врски во архитектонските конструктивни системи. Алуминиум и алуминиумски легури (производство и нивни карактеристики). Примена на производите од алуминиумските легури во архитектурата. Практична настава преку архитектонските студии: Избор на пресеци за главни носачи на една челична конструкција. Пресметување и избор на риглите од една конструкција: решеткасти, полносни и олеснети. Пресметување и избор на столбови од една конструкција: едноделни и повеќеделни. Избор и пресметка на фасадни елементи кај архитектонските објекти изведени од челик и алуминиум. Кореспонденција на најновите материјали во комбинација со конструкции изведени од челик и алуминиум.					
12.	Методи на учење: Теоретската настава се изведува преку предавања на предметната материја. Практичната настава се изведува преку предвидените архитектонски студии 5-1 и 5-2 каде практично ќе се применат методите за конструирање на архитектонски конструкции од метал за конкретни објекти.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		50 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+15+15+0+5 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		15 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		15 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		5 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми 2 Испит			40 бодови	
	17.2.	Графички вежби Програмска задача			50 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација
22.	ЛИТЕРАТУРА	
	22.1.	Задолжителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		1. А. Филиповски, „Метални конструкции за архитекти“ - книга, 2004
		2. А. Филиповски, „Основи на челични конструкции“ - книга, 2000
		3. Hen, Hart, Zontag „Atlas čeličnih konstrukcija“ - книга, 1987
	22.2.	Дополнителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Бетонски и армиранобетонски конструкции			
2.	Код		3.13.6			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		III год. / 6 сем.	7.	Број на ЕКТС	2
8.	Наставник		Проф. д-р Санде Атанасовски Доц. д-р Тони Арангеловски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Теорија на конструкции			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со основните карактеристики на бетонот и армираниот бетон и можностите кои тие ги пружаат. Да се покаже начинот на конструирање и пресметување на најчесто применуваните елемент и пресеци за разни видови влијанија (пресечни сили).					
11.	Содржина на програмата: -Бетонот како вештачки градежен материал -Составни делови на бетонот и нивни основни карактеристики, особини на стврднатиот бетон -Видови арматура -Цел и тек на анализата на А.Б конструкции -Методи на анализа и претпоставки на кои истите се темелат -Лом на пресеците и коефициенти на сигурност -Армиранобетонски конструктивни системи -Елементи на А.Б конструктивни системи (меѓукатни и покривни панели, греди, столбови, темели) -Пресметување (димензионирање) на најчесто применуваните попречни пресеци (правоаголен, Т пресек и сл.) за дејство на моменти и напречни сили според теоријата на гранична носивост -Конструирање на најчесто применуваните елементи -Гранични состојби на употребливост.					
12.	Методи на учење: Теоретскиот дел од наставата се спроведува на предавања. Практичниот дел од наставата се спроведува на вежби, со изработка на графички работи, посета на лаборатории, посети на објекти и сл.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		50 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+30+0+0+5 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		30 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		5 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми 2			60 бодови	
	17.2.	Графички вежби Програмска задача			30 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања Присуство на вежби			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Спасов А. „Бетон и железобетон за архитекти“, 2000 год., Скопје				
		2. Атанасовски С. „Армиранобетонски конструкции 1“, 1992 год., Скопје				
		3. Атанасовски С. „Бетонски конструкции“, 2007 год., Скопје				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
4. Атанасовски С. „Армиран бетон“, 1994 год., Скопје						

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Практика 2			
2.	Код		3.16.6			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за високоградба			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		III год. / после 6 сем.	7.	Број на ЕКТС	2
8.	Наставник		Доц. д-р Страхинја Трпевски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Практика 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на практиката 2 е, студентите по завршениот шести семестар да поминат десет (10) работни дена во регистрирана градежна фирма и да се запознаат со законските одредби според кои работи фирмата, функционирањето на градилиштето, да имаат увид во одредени делови од проектната документација за градење, процесите и постапките за реализирањето на градењето и фазите на градењето согласно одредбите на Законот за градење на РМ.					
11.	Содржина на програмата: Престојот на студентите во градежната фирма (градилиштето) во времетраење од 10 работни дена по четири саати содржински ги опфаќа следните активности: -запознавање со постапките за регистрирање на фирма за изведба на објекти -организациона структура на градилиште - шема на организацијата на градилиштето -увид во документацијата за изведување (фаза архитектура и дел од другите проектни фази) -увид во фазите на изведувањето -пополнет извадок од Градежната книга и Градежниот дневник -кусо цитирање на постапката за добивање на употреба на објектот -фотографии и скици по избор на студентот					
12.	Методи на учење: Практична работа					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		10 работни дена по пет саати од кои по четири контакт саати на ден во градежната фирма-градилиште и по 1 саат на ден работа дома на средување на Дневникот)			
14.	Распределба на расположивото време		0+0+0+50+0 часови			
15.	Форми на наставни активности		15.1.	Предавања - теоретска настава	0 часови	
			15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	0 часови	
16.	Други форми на активност		16.1.	Проектни задачи	0 часови	
			16.2.	Самостојни задачи	50 часови	
			16.3.	Домашно учење	0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби Програмска задача			0 бодови	
	17.3.	Увид во дневник и утврдување на неговата валидност			Описно/ Потпис	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)		до 50 бодови		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Точка 17.3			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		- Службен весник на РМ кој се однесува на областа и дејностите во градењето и следење на посочени информации од законската регулатива, веб-страници и др.				
		- Редовно присуство на градилиште, следење на активностите на градилиштето, собирање, систематизирање и уредно пополнување во Дневникот со информациите наведени во содржината. Предавање на				

	22.2.	заверен Дневник во претходно дадената форма.	
		Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година

ЧЕТВРТА ГОДИНА
7 семестар и 8 семестар
ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектонско студио 7-1			
2.	Код		4.1.7 -1			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV год. / 7 сем.	7.	Број на ЕКТС	9
8.	Наставник		Проф. д-р Минас Бакалчев			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Архитектонско студио 6			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Изучување и применување на принципи на архитектонско планирање и проектирање на комплексни програмски - просторни конфигурации на примерот на објекти за колективно домување - хотели. Развој на вештина на архитектонско проектирање во комплексни програмски и контекстуални ситуации. Развој на способност за планирање, програмирање и проектирање на хотели. Разбирање на современите процеси во туризмот и нивните просторни консеквенци.					
11.	Содржина на програмата: Архитектонски проект од област на колективно домување - хотел во специфична програмска, просторна, социјална корелација со контекстот. Во процесот на проектирање се воведуваат категорија на контекст, програм, простор, функција, форма, структура, инфраструктура, конструкција. Проектниот процес се состои од три клучни фази: 1. Формулирање на предконцепт 2. Тестирање на предконцепт: трансформирање / отфрлање 3. Дефинирање на концепт					
12.	Методи на учење: Проектни задачи, истражување преку проект, избрани предавања, семинари, презентации, дискусии, завршна одбрана, изложба					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		225 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+105+105+0+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		105 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		105 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби			90 бодови	
	17.3.	Присуство на вежби			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Rutes, Walter A., Richard H. Penner, Lawrence Adams, <i>Hotel Design, Planning and Development</i> , Elsevier, Architectural Press, 2001 2. Reader (читанка) со изводи од литература која се менува во зависност од тематската рамка на проектот				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
(литературата се надоградува во зависност од темат. рамка на проектот)						

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет	Архитектонско студио 7-2			
2.	Код	4.1.7 -2			
3.	Студиска програма	Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен	Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар	IV год. / 7 сем.	7.	Број на ЕКТС	9
8.	Наставник	Проф. д-р Анета Христова-Поповска Доц. д-р Михајло Зиноски			
9.	Предуслов за запишување на предметот	Архитектонско студио 6			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот се обучува за практична проектантска примена на теоретските знаења за специфичните проектантски аспекти од областите на трговијата и транспортот, за различни програмски сценарија во конкретен физички контекст.				
11.	Содржина на програмата: Наставата се состои од практичен – проектантски дел и инструкции во врска со проектантската стратегија и методите применливи за конкретната проблемска ситуација. Во текот на седмиот семестар, индивидуално или во тим, студентите изготвуваат идеен архитектонски проект, во кој основната проектна програма е од областа која се изучува во теоретскиот дел, со можност за комбинирање на програми кои според обемот и комплексноста соодветствуваат на претходно стекнатите знаења и вештини. Со оглед на мултидисциплинарноста на проектниот процес, проектот се изготвува во консултации со стручњаци за комплементарните области кои ги синтетизираат клучните аспекти во програмирањето, планирањето и обликувањето на зградите.				
12.	Методи на учење: Методи на системска анализа, апстракција и декомпозиција на проектниот проблем и негово структурирање во математичко-логички формални обрасци - дијаграми, методи на формализација на социјалните и просторни конфигурации во различни типолошки и морфолошки шеми и други креативни, развојни методи кои ја третираат проблемската ситуација на урбан и архитектонски размер.				
13.	Вкупен расположив фонд на часови		225 часови		
14.	Распределба на расположивото време		15+105+45+45+15 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	105 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	45 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	45 часови	
		16.3.	Домашно учење	15 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Колоквиуми	0 бодови		
	17.2.	Графички вежби 80 бодови Програмска задача 10 бодови	90 бодови		
	17.3.	Присуство на предавања Присуство на вежби 10 бодови	10 бодови		
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
22.	ЛИТЕРАТУРА				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година		
		1. Gruen, Victor. <i>From Urban Shop to New City</i> . Barcelona: Actar, 2005.			
		2. Chuihua Judy Chung, Jeffrey Inaba, Rem Koolhaas, and Sze Tsung Leong. <i>The Harvard Design School Guide to Shopping / Harvard Design School Project on the City 2</i> . Taschen, 2002.			
3. Toy, Maggie. <i>Architecture of Transportation</i> . Academic Press, 1994.					

	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1.Nagel, S. & S. Linke. <i>Bauten des Verkehrswesens (buildings for road traffic, rail traffic and air traffic)</i> . Bertel Swanu Fachvrlas, 1973.	
		2.Wolf / Boenewitz. <i>Kaufhallen</i> . DDR, 1970.	
		3.Vasilev, E.V, N.N.Tzelitin. <i>Arhitektura na zeleznickite stanici</i> . SSSR, 1966.	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектонско студио 7-3			
2.	Код		4.1.7 -3			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV год. / 7 сем.	7.	Број на ЕКТС	9
8.	Наставник		Доц. д-р Александар Радевски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Архитектонско студио 6			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Воспоставување на методологија при проектирање или реупотреба на индустриски објекти и комплекси и основни постапки при разработка на проектната програма преку анализа на различни работни средини и услови. Анализирање на технолошкиот процес-промет и други функционални потреби од аспект на архитектонското проектирање.					
11.	Содржина на програмата: Изработка на идеен архитектонски проект за одреден вид на индустриски комплекси со карактеристичен технолошки процес и зададен архитектонско-урбанистички контекст. Во процесот на изработка на архитектонскиот проект ќе се анализираат сите релевантни чинители: локација, технолошки процес, опрема, работни места, внатрешна и надворешна инфраструктура при што студентите би ја оформиле проектната програма која понатаму треба да резултира во идеен архитектонски проект. Поради функционалната сложеност на проектниот процес, проектната програма и проектот ќе се изготвуваат во консултации со стручни лица од области кои ги синтетизираат основните аспекти во процесот на програмирање, планирање и обликување на индустриските објекти и комплекси. При процесот на проектирање, студентите треба да ги применат востановените принципи и методи за обликувањето на просторот со користење на архитектонско конструктивни структури специфични за проектирање на индустриските објекти.					
12.	Методи на учење: Интерактивна настава и графички вежби					
13.	Вкупен расположив фонд на часови			225 часови		
14.	Распределба на расположивото време			30+90+50+10+45 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часови		
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	90 часови		
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	50 часови		
		16.2.	Самостојни задачи	10 часови		
		16.3.	Домашно учење	45 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби			80 бодови	
	17.3.	Присуство на вежби			20 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит			41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Jürgen Adam, Katharina Hausmann, Fran Jüttner, Industrial Buildings, A design manual, Birkhäuser, Berlin, 2004				
		2. Henn Walter, Industriebau-entwurfs-und konstruktionasatlas, Werlag Georg. D.W. Gallwey, Munchen, 1961				
	3. Henn Walter, Internationale beispile, Werlag Georg, D.W. Callwey, Munchen, 1962					
	22.2.	Дополнителна литература				
Бр.		Автор, наслов, издавач, година				

		1. Vojislav Damjanović. Industrijski kompleksi i zgradi, GK, 1980 2. Farshid Moussavi, The Function Of Form, Actar, Harvard University Graduate School Of Design, 2009 3. H.R. Franzke (Hrsg.) Industriebau Bosch, Birkhauser, Berlin 2001
--	--	---

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет		Урбанистичко студио 1	
2.	Код		4.1.7 -4	
3.	Студиска програма		Архитектура	
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за урбанизам	
5.	Степен		Втор циклус на студии	
6.	Академска година/семестар		IV год. / 7 сем.	7. Број на ЕКТС 9
8.	Наставник		Проф. д-р Влатко Коробар, Проф. д-р Мирослав Грчев, Проф. д-р Владимир Арсовски, Проф. д-р Јасмина Сиљаноска, Проф. д-р Виктор Пајвански, Доц. д-р Дивна Пенчиќ, Доц. д-р Слободан Велевски	
9.	Предуслов за запишување на предметот		Архитектонско студио 6 Урбанистичко планирање 2	
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Основна цел на урбанистичкото студио е студентите да се соочат со реалната комплексност на градскиот феномен, да ги совладаат интердисциплинарните методи и техники за снимање и анализа на една градска ситуација и да ги употребат урбанистичките методи, техники и инструменти да создадат урбанистичко решение кое ќе овозможи хармоничен просторен развој на делот од градот.			
11.	Содржина на програмата: Содржина на студиската работа се сите професионални практики во урбанистичкото обликување на градот кои се нормирани во содржината на еден детален урбанистички план. Содржината на студиото е организирана во три методски целини: 1. Документациона основа; 2. Анализа на можностите за просторен развој на предметниот опфат со програмска проекција на содржините на просторниот развој, просторна, временска и содржинска дефиниција на урбанистичките мерки кои треба да се преземат; и 3. Планско урбанистичко решение кое се состои од графички, нумерички и текстуален дел.			
12.	Методи на учење: Наставата е во форма на студио кое претставува симулација на интердисциплинарната тимска работа на еден професионален тим, кој низ истражување, анализа и синтеза на податоците, евалуација, програмска проекција и планско решение, со употреба на сите позитивни дисциплинарни методи и техники, го практикува планирањето и обликувањето на градот.			
13.	Вкупен расположив фонд на часови		225 часови	
14.	Распределба на расположивото време		15+105+90+0+15 часови	
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	105 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	90 часови
		16.2.	Самостојни задачи	0 часови
		16.3.	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Колоквиуми		0 бодови
	17.2.	Графички вежби и проектни задачи		90 бодови
	17.3.	Присуство на предавања и вежби		10 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација	
22.	ЛИТЕРАТУРА			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година	
		Важечката законска и подзаконска регулатива од областа на просторно и урбанистичко планирање и литературата користена на предметните програми од областа на урбанизмот		
	22.2.	Дополнителна литература		

		Бр.	Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектонско студио 8-1			
2.	Код		4.2.8 -1			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV год. / 8 сем.	7.	Број на ЕКТС	9
8.	Наставник		Проф. д-р Минас Бакалчев			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Архитектонско студио 7			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Изучување и применување на принципи на архитектонско планирање и проектирање на комплексни програмски - просторни конфигурации на примерот на објекти за колективно домување - домување и образование, домување во трето животно доба, архитектура и околина за деца. Развој на вештина на архитектонско проектирање на комплексни програмски и просторни конфигурации. Развој на способност за планирање и проектирање на објекти за колективно домување. Разбирање на глобалните процеси на социјалните трансформации во домувањето и нивните просторни консеквенци.					
11.	Содржина на програмата: Архитектонски проект од област на колективно домување (домување и образование, домување во трето животно доба, архитектура и околина за деца) во специфична програмска, просторна, социјална корелација со контекстот. Во процесот на проектирање се воведуваат категорија на контекст, програм, простор, функција, форма, структура, инфраструктура, конструкција. Проектниот процес се состои од три клучни фази: 1. Формулирање на предконцепт 2. Тестирање на предконцепт: трансформирање / отфрлање 3. Дефинирање на концепт					
12.	Методи на учење: Проектни задачи, истражување преку проект, избрани предавања, семинари, презентации, дискусии, завршна одбрана, изложба					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		225 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+105+105+0+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		105 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		105 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби			90 бодови	
	17.3.	Присуство на вежби			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Dudek, Mark, <i>A design Manuel, Schools and Kindergartens</i> , Birkhauser, 2007 2. Shittich, Christian (ed.) <i>Housing for People of All Ages, flexible, unrestricted, senior-frendly</i> , Birkhauser, 2007				

		3. Reader (читанка) со изводи од литература која се менува во зависност од тематската рамка на проектот	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. Rapoport, Amos, <i>Housing Form and Culture</i> , Prentice-Hall, Inc. Englewood Clift, N.J., 1969	
		2. Dorit Fromm, <i>Collaborative communities, Cohousing, Central Living and Other New Forms of Housing with Shared Facilities</i> , Van Nostrand Reinhold, New York, 1991	
		(литературата се надоградува во зависност од тематската рамка на проектот)	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет	Архитектонско студио 8-2			
2.	Код	4.2.8 -2			
3.	Студиска програма	Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен	Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар	IV год. / 8 сем.	7.	Број на ЕКТС	9
8.	Наставник	Проф. д-р Анета Христова-Поповска Доц. д-р Михајло Зиноски			
9.	Предуслов за запишување на предметот	Архитектонско студио 7			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот се обучува за практична проектантска примена на теоретските знаења за специфичните проектантски аспекти од областите на здравствената заштита, спортот и рекреацијата, за различни програмски сценарија во конкретен физички контекст.				
11.	Содржина на програмата: Наставата се состои од практичен – проектантски дел и инструкции во врска со проектантската стратегија и методите применливи за конкретната проблемска ситуација. Во текот на осмиот семестар, индивидуално или во тим, студентите изготвуваат идеен архитектонски проект, во кој основната проектна програма е од областа која се изучува во теоретскиот дел, со можност за комбинирање на програми кои според обемот и комплексноста соодветствуваат на претходно стекнатите знаења и вештини. Со оглед на мултидисциплинарноста на проектниот процес, проектот се изготвува во консултации со стручњаци за комплементарните области кои ги синтетизираат клучните аспекти во програмирањето, планирањето и обликувањето на зградите.				
12.	Методи на учење: Методи на системска анализа, апстракција и декомпозиција на проектниот проблем и негово структурирање во математичко-логички формални обрасци - дијаграми, методи на формализација на социјалните и просторни конфигурации во различни типолошки и морфолошки шеми и други креативни, развојни методи кои ја третираат проблемската ситуација на урбан и архитектонски размер.				
13.	Вкупен расположив фонд на часови		225 часови		
14.	Распределба на расположивото време		15+105+45+45+15 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	105 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	45 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	45 часови	
		16.3.	Домашно учење	15 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Колоквиуми		0 бодови	
	17.2.	Графички вежби 80 бодови Програмска задача 10 бодови		90 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања Присуство на вежби 10 бодови		10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
22.	ЛИТЕРАТУРА				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година		
		1. Swaam, de Abram, Charles Jencks, Stephen Verderber, Aaron Betsky, Cor Wagenaar. <i>The Architecture of Hospitals</i> . NAI Publishers, 2006. 2. Vodicka, Mladen. <i>Bolnice</i> . Zagreb: Skolska knjiga, 1994. 3. Crane, Robin, Malcolm Dixon. <i>The Shape of Space: Indoor Sports Spaces</i> . Wiley, 1991.			

	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. Cox, Anthony and Philip Groves. <i>Hospitals & Health Care Facilities (Design & Development Guides)</i> . GB, 1990.	
		2. Dawes, John. <i>Design and Planning of Swimming Pools</i> . London: Architectural Press, 1979.	
		3. Whitaker, Rex Allen, Ilona von Kordyi. <i>Hospital Planning Handbook</i> . Wiley & Sons Publisher, 1976.	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет	Архитектонско студио 8-3			
2.	Код	4.2.8 -3			
3.	Студиска програма	Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен	Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар	IV год. / 8 сем.	7.	Број на ЕКТС	9
8.	Наставник	Доц. д-р Александар Радевски			
9.	Предуслов за запишување на предметот	Архитектонско студио 7			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Воспоставување на методологија на проектирање на индустриски или стопански комплекси и објекти, како и запознавање со основните постапки при разработка на проектна програма преку анализа на различни работни средини. Анализирање на специфични ситуации во зависност од комплексот и неговиот контекст од аспект на архитектонското и урбанистичко проектирање.				
11.	Содржина на програмата: Изработка на идеен архитектонски проект на одреден вид на стопански или индустриски комплекси и објекти со карактеристични технолошки процеси во зададен архитектонско-урбанистички контекст [рурална или урбана средина]. Во процесот на изработка на архитектонскиот проект ќе се анализираат сите релевантни чинители: локација, технолошки процес, опрема, работни места, внатрешни и надворешни комуникации и инфраструктура. Поради функционалната сложеност на проектниот процес, проектната програма и проектот ќе се изготвуваат во консултации со стручни лица од области кои ги синтетизираат основните аспекти во процесот на програмирање, планирање и обликување на стопанските или индустриските објекти и комплекси. При процесот на проектирање, студентите треба да ги применат востановените принципи на обликување на просторот преку користење на карактеристични конструктивни структури специфични за ваквата типологија на објекти. Руралната средина со својата специфична програмско-просторна и социјална ситуација исто така може да биде задача каде што анализата ќе се базира на специфичноста на руралниот контекст.				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава и графички вежби				
13.	Вкупен расположив фонд на часови	225 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30+90+50+15+40 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	90 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	50 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови	
		16.3.	Домашно учење	40 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови
	17.2.	Графички вежби			80 бодови
	17.3.	Присуство на вежби			20 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година		
		1. Н. Павловски, Г. Атанасоска, А. Радевски, Г. Мицковски, Проектирање на стопански згради, Скрипта, Скопје 2005 2. Бранислав Којиќ, Ѓ. Симоновиќ, Пољопривредне зграде и комплекси, Београд, 1978 3. Димитар Василев, Земеделски сгради, УАСГ 2001, Софија 2001			

	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. М. Класанов, Д. Василев, Селско аграрни сгради, Техника, София, 1969	
		2. Ѓорѓе Симоновиќ, Пољопривредне зграде и комплекси, Граѓевинска књига, Београд, 1986	
		3. Методи Класанов, Димитар Василев, Стопански сгради, Техника, София, 1981	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет	Урбанистичко студио 2		
2.	Код	4.2.8 -4		
3.	Студиска програма	Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за урбанизам		
5.	Степен	Втор циклус на студии		
6.	Академска година/семестар	IV год. / 8 сем.	7.	Број на ЕКТС
8.	Наставник	Проф. д-р Влатко Коробар, Проф. д-р Мирослав Грчев, Проф. д-р Владимир Арсовски, Проф. д-р Јасмина Сиљаноска, Проф. д-р Виктор Пајвански, Доц. д-р Дивна Пенчиќ, Доц. д-р Слободан Велевски		
9.	Предуслов за запишување на предметот	Студио 7 Урбанистичко планирање 2		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Основна цел на урбанистичкото студио е студентите да се соочат со реалната комплексност на градскиот феномен, да ги совладаат интердисциплинарни методи и техники за снимање и анализа на една градска ситуација и да ги употребат урбанистичките методи, техники и инструменти да создадат урбанистичко решение кое ќе овозможи хармоничен просторен развој на делот од градот.			
11.	Содржина на програмата: Содржина на студиската работа се сите професионални практики во урбанистичкото обликување на градот кои се нормирани во содржината на еден детален урбанистички план. Содржината на студиото е организирана во три методски целини: 1. Документациона основа; 2. Анализа на можностите за просторен развој на предметниот опфат со програмска проекција на содржините на просторниот развој, просторна, временска и содржинска дефиниција на урбанистичките мерки кои треба да се преземат; и 3. Планско урбанистичко решение кое се состои од графички, нумерички и текстуален дел.			
12.	Методи на учење: Наставата е во форма на студио кое претставува симулација на интердисциплинарната тимска работа на еден професионален тим, кој низ истражување, анализа и синтеза на податоците, евалуација, програмска проекција и планско решение, со употреба на сите позитивни дисциплинарни методи и техники, го практикува планирањето и обликувањето на градот.			
13.	Вкупен расположив фонд на часови	225 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15+105+90+0+15 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	15 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	105 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	90 часови
		16.2.	Самостојни задачи	0 часови
		16.3.	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Колоквиуми		0 бодови
	17.2.	Графички вежби и проектни задачи		90 бодови
	17.3.	Присуство на предавања и вежби		10 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
22.	ЛИТЕРАТУРА			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година	
		Важечката законска и подзаконска регулатива од областа на просторно и урбанистичко планирање и литературата користена на предметните програми од областа на урбанизам		
	22.2.	Дополнителна литература		

		Бр.	Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет	Архитектонско проектирање 5			
2.	Код	4.3.78			
3.	Студиска програма	Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен	Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар	IV год. / 7 и 8 сем.	7.	Број на ЕКТС	3 (2+1)
8.	Наставник	Доц. д-р Александар Радевски			
9.	Предуслов за запишување на предметот	Архитектонско проектирање 4			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметот во седмиот семестар е запознавање со проблемите поврзани со проектирањето на објекти за индустриско производство. Проектирањето на овие објекти ги опфаќа проблемите на просторна композиција како резултат на процесите на производство и вклопувањето на разни машинско-технолошки уреди и процеси, во општата архитектонско-конструктивна композиција. Предметот ги опфаќа и проблемите на оформување на урбанистичката целина на комплексите, концентрацијата на сообраќајот, вработените и транспортот на големи количини на материјали кои се иманентни при обликување на ваквите објекти со примена на сложени конструктивни системи. Во осмиот семестар студентите се запознаваат со проблематиката на организирање, функционирање и принципи при проектирањето и изградба на објектите и архитектонско-урбанистичките целини од областа на стопанските-аграрни згради и комплекси. Посебно внимание се обрнува и на проучување на карактеристичните типологии на архитектонско-урбанистичките целини во зависност од намената, програмските потреби и организација.				
11.	Содржина на програмата: - Осврт за индустрискиот развој во проектирањето и изградбата на индустриски објекти со посочување на позначајни автори на новите идеи. - Критериуми, екстерни и интерни за избор на локација на индустриските објекти и комплекси. Општи критериуми за поделба на индустријата. Индустриски зони, индустриски комплекси и интерно зонирање на комплексите. - Просторни системи на изградба на индустриски комплекси, инсталации, технолошки процеси и принципи на организација на производството. Аналитички и синтетички системи на индустриско производство. Континуиран и дисконтинуиран ток на производство. - Организација на сообраќај во индустриски комплекси и производни хали. Надворешен и внатрешен транспорт. - Анализа на композициски услови: технолошки процес, работни места [видови], димензионирање на работилнички простори [хали]. - Ентериер во индустриските згради. Микроклиматски карактеристики за работно место. Внесување на дневна светлина и примена на боја од аспект на сигурност и комфор на работна средина. - Опрема и изведба на производните хали. Просторно конструктивни системи и видови на хали. Критериуми за избор на соодветен материјал за конструкција на хали. Конструктивно архитектонски карактеристики и структури од армиран бетон, челик и од дрво. - Складишни објекти, видови на складови. Видови на средства за хоризонтален, вертикален и комбиниран транспорт. Припрема на материјали за транспорт, палетизација и контејнеризација. - Пратечки простори во индустриските комплекси. Влезни објекти, портирници, ресторани и кујни, амбуланти, гардероби, санитарни јазли. Административни згради и лаборатории. Гаражи и противпожарни простори, ремонтни работилници. Енергетски објекти. - Стопанскиот двор како основна производна единица, нејзина организација, поделба на работни зони. Содржина, големина и типологија. - Системи на градење на комплексот, услови за избор на локација и зонирање на комплексите. - Објекти за складирање во стопанските дворови, начин на чување на производите. Функционално, архитектонско и конструктивно обликување на складовите. - Типологија на складови: - Складови за зрнеста храна [житарици]. - Келиски складови [силоси], нивно архитектонско обликување - Складови за коренести растенија, овошје и зеленчук - Принципи на вентилирање на складовите - Термичка изолација на надземните складови - Ладилници [организација, видови и нивно архитектонско обликување] - Складови за силажирана храна - Складови за кабаста [волуменозна] храна [сено и слама] - Објекти за преработка на производи од стопанството				

	Објекти за обработка и преработка на млеко и млечни производи - млекари Винарски визби – нови типологии: винарски фарми, микро винарии и урбани винарии Пекари				
	- Стајски објекти, поделба, начин на градење и опрема во стаите. Проектна програма за изградба на стаите и комплексите. Микроклиматски услови во стајските објекти, вентилација и загревање. Запознавање со карактеристиките и принципите при проектирање на стајските објекти. Стајски објекти за коњи, крави, свињи, живина, кози и овци. - Ветеринарни објекти и комплекси.				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава, семинарски трудови и графички вежби				
13.	Вкупен расположив фонд на часови		75 (50+25) часови		
14.	Распределба на расположивото време		45+15+5+0+10 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	45 (30+15) часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	15 (10+5) часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	5 (5+0) часови	
		16.2.	Самостојни задачи	0 часови	
		16.3.	Домашно учење	10 (5+5) часови	
17.	Начин на оценување (семестрално)				
	17.1.	Колоквиуми			20 бодови
	17.2.	Графички вежби			60 бодови
	17.3.	Присуство на предавања			20 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод (51 бод во зимскиот семестар)		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
22.	ЛИТЕРАТУРА				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година		
		1. Jürgen Adam, Katharina Hausmann, Fran Jüttner, Industrial Buildings, A design manual, Birkhäuser, Berlin, 2004			
		2. Henn Walter, Industriebau-entwurfs-und konstruktionasatlas, Werlag Georg. D.W. Gallwey, Munchen, 1961			
		3. Henn Walter, Internationale beispiele, Werlag Georg. D.W. Callwey, Munchen, 1962			
	22.2.	Дополнителна литература (3 наслови)			
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година		
		1. Vojislav Damjanović. Industrijski kompleksi i zgradi, GK, 1980			
		2. Farshid Moussavi, The Function Of Form, Actar, Harvard University Graduate School Of Design, 2009			
		3. H. R. Franzke (Hrsg.) Industriebau Bosch. Birkhauser. Berlin 2001			

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектонско проектирање 6			
2.	Код		4.4.78			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV год. / 7 и 8 сем.	7.	Број на ЕКТС	3 (1+2)
8.	Наставник		Проф. д-р Анета Христова-Поповска Доц. д-р Михајло Зиноски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Архитектонско проектирање 4			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите стекнуваат знаења потребни за професионално решавање на проектантските задачи од областите на: трговија, сообраќај, здравствена заштита, спорт и рекреација и изготвување на проектна документација за практична имплементација.					
11.	Содржина на програмата: Наставната програма во седмиот семестар ја третира проблематиката од областа на трговијата и транспортот, а во осмиот семестар од областа на здравствената заштита, спортот и рекреацијата, при што се изучуваат клучните аспекти во програмирањето, планирањето и обликувањето на зградите од соодветните програми: 5. пред-проект: програмска и типолошка генеза, методи на класификација на зградите, современи социјални, економски, политички, образовни и останати аспекти кои влијаат врз проектната програма и модалитетите на просторна организација; 6. принципиелни и специфични програмски и планерски аспекти: зонирање, регулатива и нормативи, планирање на локацијата, кориснички ориентирани принципи на просторна организација според современи стандардни методи; 7. обликување: генерални просторни системи, конфигурации на градба, типолошки и морфолошки обрасци, специфични обликовни фактори, конструктивни, технички и технолошки одржливи градежни концепти, енергетски и енвайронментални барања, просторни нормативи и стандарди 8. синтеза /презентација/: сеопфатно разгледување на специфичните проектантски концепти на реализирани и проектирани примери за различни програмски и контекстуални ситуации.					
12.	Методи на учење: Методите за совладување на наставната материја прилегуваат од аналитичката теорија на архитектурата и ја развиваат способноста за расчленување на проектниот процес на неговите објективни (интелегibilни) компоненти и нивно реструктурирање во можни програмски сценарија кои ги варираат концептите на формализација.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		75 (25+50) часови			
14.	Распределба на расположивото време		45+0+15+0+15 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		45 (15+30) часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		0 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		15 (5+10) часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		15 (5+10) часови	
17.	Начин на оценување (семестрално)					
	17.1.	Колоквиуми			60 бодови	
	17.2.	Графички вежби 20 Програмска задача 10			30 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања 5 бодови Присуство на вежби 5 бодови			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод (51 бод во зимскиот семестар)			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					

21.1.	Задолжителна литература	
	Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. Gruen, Victor. <i>From Urban Shop to New City</i> . Barcelona: Actar, 2005. 2. Chuihua Judy Chung, Jeffrey Inaba, Rem Koolhaas, and Sze Tsung Leong. <i>The Harvard Design School Guide to Shopping / Harvard Design School Project on the City 2</i> . Taschen, 2002. 3. Toy, Maggie. <i>Architecture of Transportation</i> . Academic Press, 1994. 4. Swaam, de Abram, Charles Jencks, Stephen Verderber, Aaron Betsky, Cor Wagenaar. <i>The Architecture of Hospitals</i> . NAI Publishers, 2006. 5. Vodicka, Mladen. <i>Bolnice</i> . Zagreb: Skolska knjiga, 1994. 6. Crane, Robin, Malcolm Dixon. <i>The Shape of Space: Indoor Sports Spaces</i> . Wiley, 1991.
21.2.	Дополнителна литература	
	Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. Nagel, S. & S. Linke. <i>Bauten des Verkehrswesens (buildings for road traffic, rail traffic and air traffic)</i> . Bertel Swanu Fachvrlas, 1973. 2. Wolf / Boenewitz. <i>Kaufhallen</i> . DDR, 1970. 3. Vasilev, E.V, N.N.Tzelitin. <i>Arhitektura na zeleznickite stanici</i> . SSSR, 1966. 4. Cox, Anthony and Philip Groves. <i>Hospitals & Health Care Facilities (Design & Development Guides)</i> . GB, 1990. 5. Dawes, John. <i>Design and Planning of Swimming Pools</i> . London: Architectural Press, 1979. 6. Whitaker, Rex Allen, Ilona von Kordyi. <i>Hospital Planning Handbook</i> . Wiley & Sons Publisher, 1976.

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектонско проектирање 7			
2.	Код		4.5.78			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV год. / 7 и 8 сем.	7.	Број на ЕКТС	3 (1+2)
8.	Наставник		Проф. д-р Минас Бакалчев			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Архитектонско проектирање 4			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Изучување на основните принципи на планирање и проектирање на објекти за колективно домување. Знаење за основните типови на објекти за колективно домување, нивните просторни – програмски карактеристики, нивните историски и современи контексти, како и развој на способноста за нивно планирање, програмирање и проектирање.					
11.	Содржина на програмата: 1. Колективно домување, од социо-културна пракса до општествен проект: Концептуална рамка на различни форми и типови на колективното домување, историски, социјален, морфолошки, типолошки преглед. 2. Lessure city, Функционален град вс. Град на слободното време: нов социјален, просторен и програмски контекст на домувањето, туризам како глобален феномен. 2.1 Типови на хотели: еволуција на хотелите, иден развој и трендови, низ историска перспектива на клучните епизоди. Генеологија, типологија на хотелите. Преглед на избрани типови хотели 2.2 Водич за проектирање: програмирање, планирање, проектирање, проектанска ориентација за основните функционални простори во хотелите, поделени во три групи - станбен дел, општествен дел, економско - технички дел. 3. Колективно домување, можни домови: мапирање на современата пракса на домување, низ различни практични и теоретски концепти, од историско сегрегирани до интегрирани форми на домување. Домување поврзано со различни функционални-возрасни групи: историски, програмски, типолошки преглед. 3.1. Едукација и домување 3.2. Домување во трето животна доба 3.3. Околина и архитектура за деца					
12.	Методи на учење: предавања, семинари, проектни задачи, консултации, презентации					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		75 (25+50) часови			
14.	Распределба на расположивото време		45+0+15+0+15 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	45 (15+30) часови		
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	0 часови		
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	15 (5+10) часови		
		16.2.	Самостојни задачи	0 часови		
		16.3.	Домашно учење	15 (5+10) часови		
17.	Начин на оценување (семестрално)					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби			90 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод (51 бод во зимскиот семестар)			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					

	22.1.	Задолжителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. Rutes, Walter A., Richard H. Penner, Lawrence Adams, <i>Hotel Design, Planning and Development</i> , Elsevier, Architectural Press, 2001	
		2. Dudek, Mark, <i>A design Manuel, Schools and Kindergartens</i> , Birkhauser, 2007	
	22.2.	3. Shittich, Christian (ed.) <i>Housing for People of All Ages, flexible, unrestricted, senior-frendly</i> , Birkhauser, 2007	
		Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. Albrech, Donal and Elizabeth Johns, <i>New Hotels for Global Nomads</i> , Merrel, London, 2002	
		2. Diller + Scofidio (ed.) <i>Back to the Front: Tourisms of War</i> , F.R.A.C. Basse-Normandie, 1994	
		3. MVRDV, <i>Costa Iberica, Upebeat of the Leisure City</i> , Actar, 1998	
		4. Rapoport, Amos, <i>Housa Form and Culture</i> , Prentice-Hall, Inc. Englewood Clift, N.J., 1969	
		5. Dorit Fromm, <i>Collaborative communities, Cohousing, Central Living and Other New Forms of Housing with Shared Facilites</i> , Van Nostrand Reinhold, New York, 1991	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектонска композиција			
2.	Код		4.6.7			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV год. / 7 сем.	7.	Број на ЕКТС	2
8.	Наставник		Проф. д-р Митко Хаџи-Пуља Проф. д-р Иванка Кировска			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со тројната природа на архитектонскиот простор, појавно, појмовна и симболичка, и основните принципи на негово обликување- компонирање, кои произлегуваат од неа. Нивна конкретна апликација како онтолошки апроксимации, кутуролошки обрасци, композиција како методологија.					
11.	Содржина на програмата: Композицијата на архитектонскиот простор како феноменолошка динамичка синтеза меѓу трите нивоа на создавање, био-културен пристап. 1. Појмовно ниво – низвременост и трајност Просторот како ментална конструкција, меѓу тополошкото и проективното Апстракција и појмовни дихотомии – формални супстанции Структури – процеси, генеза/конструкција и облици на просторните организации – дијаграмирање, принципи на ворамотежување, структурална мрежа, ритам, пропорции, симетрија, модул 2. Појавно ниво – истовременост и прекинато Просторот како сетилна даденост, сетилата како перцепирачки системи – искуства на телото Сочувствување, топосоматско/психосоматско мапирање Функции – ефекти квалитативни и енергетски вредности, формални/архитектонски елементи 3. Јазичко/говорно ниво безвременост и симболичност Просторот како мимеза на човековата пракса -елемент на онтогенезата, симболичка размена, комуникација Архетипски слики меѓусостојба субјект – објект, материја+геометрија = меморија Значење – поетска слика, рефлексии место, формални состави и единства, егзистенцијален/архитектонски простор.					
12.	Методи на учење: Предавања, истражувања, графички вежби, презентации.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови			50 часови		
14.	Распределба на расположивото време			15+15+10+10+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		15 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		10 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		10 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми 2 (30+30 бодови)			60 бодови	
	17.2.	Графички вежби 20 бодови Програмска задача 10 бодови			30 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања 5 бодови Присуство на вежби 5 бодови			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		- Rudolf Arnheim, Art and visual perception, Univ. of Cal. press, Berkeley, Los Angeles, 1984 - Roger H. Clark an Michael Pause. Precidents in architecture. VNR. New				

		York, 1984 - Geoffrey H. Baker, Design Strategies in Architecture, VNR, London, 1989 - Francis D. K. Ching. Architecture: form, space and order, VNR, London 1979 - Jakov Chernikhov, Fantasy and construction, construction of architectural and machine forms, AD Profile, London, 1984 - Александер, Кристофер. Јазик на обрасци, Академски печат, Скопје, 2010. - Juhani Pallasmaa, Encounters, Rakennustieto, Helsinki, 2005 - Rob Krier, Architectural composition, Rizzoli, New York, 1988 - Richard Padovan, Proportion Exfn Spon, London and New York 1999 - Zani Luj Nikola Diran, Pregled na predavanja, Gradjevinska knjiga, Beograd, 1987 (org. izdanje od 1819) - Витрувие, 10 книги за архитектурата, ЗумПресс, Скопје 1997
	22.2.	Дополнителна литература
	Бр.	Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет	Внатрешна архитектура 1			
2.	Код	4.7.78			
3.	Студиска програма	Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен	Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар	IV год. / 7 и 8 сем.	7.	Број на ЕКТС	8 (4+4)
8.	Наставник	Проф. д-р Иванка Кировска Проф. д-р Митко Хаџи Пуља			
9.	Предуслов за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите со дисциплината внатрешна архитектура 1. Хронолошки развој на различните концепти на обликување на внатрешните архитектонски простори (7 сем.) 2. За основната природа на внатрешниот архитектонски простор која релационистичкиот модел го зема како основа (8 сем.)				
11.	Содржина на програмата: Седми семестар: Хронолошки преглед на развојот на различните концепти на обликување на внатрешниот архитектонски простор. Дефинирање на обликовната целовитост на елементи, постапките и единствата на повеќе нивоа на одреденост и важност; како специфичности и традиција – локална пракса, како архитектонски геометриски формализиран јазик – стил и како поединечни движења, групи и личности. Дијахроничниот преглед почнува со првите живеалишта во праисторијата, преку античките регионални цивилизациски формации и средновековната теоцентрична, а понатаму и антропоцентрична (ренесансна) репозиција, до нововековната визија за храбриот нов свет, модернизмот и архитектурата на плурализмот денес. Осми семестар: Феноменолошката и онтолошка природа на внатрешната архитектура, внатрешниот простор како генеративен и структурирачки аспект на севкупното искуство на архитектонскиот простор. За повеќесетилноста на искуството на внатрешната архитектура и интегративната улога на сетилото за вид и допир. Појмовна основа е релационистичкиот модел на простор, а самото обликување е меѓудејствие на: обликот на празното и полното како енергетски дијаграм. Анализа на различните функции, значенија и естетски својства/ категории во случувањето на внатрешниот простор. Дефинирање на: процес=методологија на обликување на внатрешната архитектура; елементи=речник на специфични физички, архитектонски елементи и постапки=нивно означување во комплексни комуникациски јазички единства. Програмирање, компонирање, структурирање и материјализација; светлина и боја како специфични оперативни категории. Мерка во внатрешната архитектура, антропометрија и ергономија; дефинирање на случувањето на внатрешниот простор/архитектура преку физичките екстензии на човековото тело.				
12.	Методи на учење: Предавања, истражување, вежби со индивидуални и групни консултации				
13.	Вкупен расположив фонд на часови		200 (100+100) часови		
14.	Распределба на расположивото време		60+60+40+30+10 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	60 (30+30) часови	
		15.2.	вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	60 (30+30) часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	40 (20+20) часови	
		16.2.	Самостојни задачи	30 (15+15) часови	
		16.3.	Домашно учење	10 (5+5) часови	
17.	Начин на оценување (семестрално)				
	17.1.	Колоквиуми			40 бодови
	17.2.	Графички вежби			50 бодови
	17.3.	Присуство на предавања 5 бодови Присуство на вежби 5 бодови			10 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бодови	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод (51 бод во зимскиот семестар)	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација	
22.	ЛИТЕРАТУРА		
	22.1.	Задолжителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. Savage, George. <i>Unutrasnja dekoracija</i> . Izdavacki zavod Jugoslavije, Beograd, 1969	
		2. Grupa autora. <i>Stilovi, namestaj, dekor I i II</i> . Vuk Karadzic, Iarousse, Beograd, 1972	
		3. Loos, Adolff. <i>Ornamenti i zlocin</i> . Tehnicka knjiga, Zagreb, 1956	
		4. Pevsner, Nikolaus. <i>Pioniri modernog oblikovanja</i> . Graficki zavod Hrvatske, Zagreb, 1990	
		5. Charlotte&Peter Fiell. <i>Decorative art 50s, 60s, 70s</i> (3 knigi). Taschen, 2000	
		6. D.K. Ching, Francis. <i>Interior design</i> . VNR, New York, 1987	
		7. Malnar, Joy Monice, Frank Vodvarka. <i>The interior dimension</i> . VNR, New York, 1992	
		8. Pile, John. <i>A history of interior design</i> . Laurence King, London, 2000	
		9. John Coles, Naomi House. <i>The fundamentals of interior architecture</i> . AVA academia, Lausanne, 2007	
		10. Brooker, Greame and Sally Stone. <i>Basic interior architecture! Form+Structure</i> . Ava academia, Lausanne, 2007	
		11. Sassone, A.,Cozzi, Disertori. <i>Furniture. From rococo to art deco</i> . Taschen, Koln, 1988	
		12. Sembach, Klaus-Jurgen, Gabriel Leuthauser, Peter Gossel. <i>Twentieth-century furniture design</i> . Taschen, Koln, 2002	
		13. <i>Phaidon Design Classics vol.1,2,3</i> . Phaidon Press, London, 2006	
		14. Нилсон К., Д.А. Тејлор. <i>Ентериери</i> . Арс Ламина, 2011	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Теорија на архитектурата			
2.	Код		4.8.7			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV год. / 7 сем.	7.	Број на ЕКТС	2
8.	Наставник		Проф. д-р Анета Христова-Поповска			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): • Студентите да се запознаат со рангот на идеи и теми кои се фундаментални за постмодерните архитектонски дискурси во архитектонската теорија по 1968 година • Да се развијат логичките способности и одговорниот став во начините на размислување и комуницирање за архитектурата • Да се промовира отворен, слободен, разборит и љубопитен став кон спротивставените архитектонски и урбанистички идеологии во актуелната теорија и пракса • Да се дефинира статусот, карактерот и системската намера на архитектонската теорија наспрема праксата во реалниот контекст на современата архитектонска продукција.					
11.	Содржина на програмата: 1. Предмет и начини на иследување: дефиниција на поимите теорија и архитектонска теорија; процес на теоретизација: архитектонските теории како системи од концепти и како нормативно-аналитички комплекси; архитектурата како теоретска конкретизација, наука и уметност, видови архитектински теории, релации на архитектонската теорија со други дисциплини 2. Современи архитектонски теории: парадигми и традиции -Модернизам versus постмодернизам: европски и англоамерикански традиции -Доминантни теми и метафори на постмодерната архитектура и урбанизам: структурална лингвистика и феноменологија -текст и колаж 3. Опозициски дискурси и приоди: -истражувања на иманентните формални операции и поими -идеолошка, семиотичка анализа на современата пракса -институционални и типолошки студии -материјалистичка историографија. Изборот на референтни текстови/автори е променлив во зависност од акцентот кој се дава на расправата во тековниот семестар.					
12.	Методи на учење: Рационалистички и емпириски методи на филозофијата и науките со кои се преклопува подрачјето на архитектонската теорија (културна антропологија, психологија, урбана социологија, структурална лингвистика, етика, естетика ...)					
13.	Вкупен расположив фонд на часови			50 часови		
14.	Распределба на расположивото време			15+15+10+10+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		15 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		10 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		10 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми 2 (30+30 бодови)			60 бодови	
	17.2.	Графички вежби 20 Програмска задача 10			30 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања 5 бодови Присуство на вежби 5 бодови			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Hays, K. Michael. <i>Architecture Theory Since 1968</i> The MIT Press. 1998				

		2. <i>Oppositions Reader</i>, Princeton Architectural Press, NY, 1998 3. Juncks, Charles, ed. <i>Theories and Manifestoes of Contemporary Architecture</i>. Academy Editions, GB, 1997 4. Nesbitt, Kate. <i>Theorizing a New Agenda for Architecture, An Antology of Architectural Theory 1965-1995</i>. Princeton Architectural Press, 1996 5. Leach, Neil. <i>Rethinking Architecture</i>. Routledge, NY, 1996 6. Umberto, Eko. <i>Kultura, informacija, komunikacija</i>. Nolit, Beograd, 1973										
	22.2.	Дополнителна литература <table><tr><td>Бр.</td><td>Автор, наслов, издавач, година</td></tr><tr><td>1.</td><td>Alexander, Christopher. <i>The Timeless Way of Building</i>. Oxford University Press, 1979</td></tr><tr><td>2.</td><td>Jencks, Charles. <i>The Architecture of the Jumping Universe</i>. Academy Editions, 1995</td></tr><tr><td>3.</td><td>Eisenman, Peter. <i>Diagrams, Diaries</i>. Thames&Hudson, Ltd, 2001</td></tr><tr><td>4.</td><td>OMA, Rem Koolhaas and Bruce Mau. <i>S. M. L. XL</i>. 010 Publishers, 1995</td></tr></table>	Бр.	Автор, наслов, издавач, година	1.	Alexander, Christopher. <i>The Timeless Way of Building</i> . Oxford University Press, 1979	2.	Jencks, Charles. <i>The Architecture of the Jumping Universe</i> . Academy Editions, 1995	3.	Eisenman, Peter. <i>Diagrams, Diaries</i> . Thames&Hudson, Ltd, 2001	4.	OMA, Rem Koolhaas and Bruce Mau. <i>S. M. L. XL</i> . 010 Publishers, 1995
Бр.	Автор, наслов, издавач, година											
1.	Alexander, Christopher. <i>The Timeless Way of Building</i> . Oxford University Press, 1979											
2.	Jencks, Charles. <i>The Architecture of the Jumping Universe</i> . Academy Editions, 1995											
3.	Eisenman, Peter. <i>Diagrams, Diaries</i> . Thames&Hudson, Ltd, 2001											
4.	OMA, Rem Koolhaas and Bruce Mau. <i>S. M. L. XL</i> . 010 Publishers, 1995											

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет		Урбанистичко обликување 1		
2.	Код		4.9.78		
3.	Студиска програма		Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за урбанизам		
5.	Степен		Втор циклус на студии		
6.	Академска година/семестар		IV год. / 7 и 8 сем.	7.	Број на ЕКТС
8.	Наставник		Проф. д-р Мирослав Грчев		
9.	Предуслов за запишување на предметот		Урбанистичко планирање 2		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Основна цел на предметот е доближување на студентите до знаењата кои се неопходни за обавување на работите на еден архитект-планер, потписник и носител на изработувањето на планска документација. Предметот обезбедува увид во инструмените, стандардите и нормативите на урбанистичкото планирање и обликување, како и во видовите на плански одредби и нивното дејство во правниот и просторниот амбиент. Цел на предметот е и создавање на основи за една општа теорија за урбаната форма која ќе генерира правила на урбаната морфосинтакса со чијашто операционализација студентите ќе можат со аргументи да се впуштат во обликувањето на градскиот простор.				
11.	Содржина на програмата: Во првиот семестар содржината на предметот ги опфаќа средствата на урбанистичкото обликување: Видови на плански одредби. Плански опфат и граница на плански опфат. Граница на град и градежно земјиште. Видови на градежно земјиште и единици на градежно земјиште. Планска регулација и регулациона линија. Регулаторни линии и градежна парцела. Градежна парцела - дефиниција, услови за оформување, елементи и димензии. Видови на градежни парцели. Градежна парцела и катастарска парцела. Намена на земјиштето и системот на класи на намени. Наменски зони, принципи на нивното оформување и употреба во планирањето. Површини за градење и просторни импликации од нивната разместеност -типови на градење и густина на градење. Плански одредби кои ја уредуваат архитектонската пластика. Корелативни плански одредби. Плански одредби за уредување на градењето во височина: максимална височина на градење, кота на слеме, видови на кровови, кота на приземје и градење под земја. Плански одредби кои го уредуваат стационарниот сообраќај и сообраќајните пристапи. Во вториот семестар содржината на предметот ги опфаќа претпоставките за една општа теорија на урбаната форма и нејзините морфосинтаксички деривации: Филозофското потекло на урбаните форми. Механицистичката научна парадигма и современата урбанистичка мисла. Проблеми на современата урбанистичка теорија и пракса. Термодинамичка парадигма и антиентрописка метафора за град. Интеграција и континуитет на структура. Основни структурални елементи на град: градска куќа и градски блок. Својства и типови на градска куќа.Морфосинтаксичка шема на градско ткаење: куќа, блок, улица, плоштад и двор. Емергенција и агрегација. Урбани инваријанти и универзалии. Основни начела на урбаната форма. Начела на универзалната аналогија. Морфосинтаксички граници на урбаната форма. Густина и интензитет на градење. Димензии и размери на елементите на урбаната форма. Диверзификација и типологија на градските елементи. Морфосинтакса и генеза на урбаната форма. Темпо и природа на менувањето на елементите на урбаната форма.				
12.	Методи на учење: Теоретскиот дел од наставата се одвива низ класична аудиториумска експликација со слободнорачни графички илустрации и шеми. Практичниот дел од наставата се одвива во низа на истражувања кои резултираат со проектни и плански графички решенија на делови од процесот на урбанистичкото обликување.				
13.	Вкупен расположив фонд на часови		200 (100+100) часови		
14.	Распределба на расположивото време		60+60+40+0+40 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	60 (30+30) часови	
		15.2.	Вежби (аудиторски и индивидуални)	60 (30+30) часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	40 (20+20) часови	
		16.2.	Самостојни задачи	0 часови	
		16.3.	Домашно учење	40 (20+20) часови	
17.	Начин на оценување (семестрално)				
	17.1.	Колоквиуми 2 (20+20)			40 бодови
	17.2.	Графички вежби 40			40 бодови

	17.3.	Присуство на предавања 10 бодови Присуство на вежби 10 бодови	20 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови од 51 до 60 бодови од 61 до 70 бодови од 71 до 80 бодови од 81 до 90 бодови од 91 до 100 бодови	5 (пет) (F) 6 (шест) (E) 7 (седум) (D) 8 (осум) (C) 9 (девет) (B) 10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод (51 бод во зимскиот семестар)	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоevaluација	
22.	ЛИТЕРАТУРА		
	22.1.	Задолжителна литература	
		Бр. Автор, наслов, издавач, година	
		1. Грчев, Мирослав. (2011) Предавања за урбанистичко обликување. Архитектонски факултет, УКИМ, Скопје. 2. Грчев, Мирослав и Пенчиќ, Дивна (2013) Хрестоматија од урбан дизајн и теории за градот. Архитектонски факултет, УКИМ, Скопје. 3. Грчев, Мирослав и Пенчиќ, Дивна (2013) Збирка стандарди и нормативи за урбанистичко планирање. Архитектонски факултет, УКИМ, Скопје. 4. Нојферт, Е., Архитектонско проектирање, Арс Ламина, Скопје, 2009	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр. Автор, наслов, издавач, година	
		1. Moughtin, Cliff. (1999) URBAN DESIGN - Method and Techniques. Architectural Press. 2. Moughtin, Cliff. (1992) URBAN DESIGN - Street and Square. Architectural Press. 3. Moughtin, Cliff. (1995) URBAN DESIGN - Ornament and decoration. Architectural Press. 4. Moughtin, Cliff. (1996) URBAN DESIGN - Green Dimensions. Architectural Press.	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектура и уметност во Македонија		
2.	Код		4.10.78		
3.	Студиска програма		Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за заштита на градителско наследство и историја на архитектурата		
5.	Степен		Втор циклус на студии		
6.	Академска година/семестар		IV год. / 7 и 8 сем.	7.	Број на ЕКТС 4 (2+2)
8.	Наставник		Доц. д-р Елизабета Касапова		
9.	Предуслов за запишување на предметот		Историја на архитектура и уметност 4		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Оспособување на студентите за: - активно знаење, аналитичен и конструктивен пристап и однос кон градителското (архитектонско, урбанистичко) и уметничко наследство; - постепено препознавање, одбирање и евалуација на фактите за трајните и менливи категории и значења на архитектонските концепти во синхрониска и дијахрониска насока; - прифаќање на пораките од историското наследство како значаен фактор во градењето на личниот градителски јазик и култура.				
11.	Содржина на програмата: Предметот Архитектура и уметност во Македонија ги изучува историско-теориските поставки на архитектурата, урбанизмот и уметноста на територијата на Македонија во нејзините географски и современи политички граници (од предисторија до XIX век), низ следните аспекти: - Влијанието на климатско-географскиот, општествено-политичкиот и религиозниот контекст врз формирањето на специфични архитектонски, урбани и уметнички концепти; - Настанок, развој, континуитет и трансформации на урбаните концепти и посебните архитектонски типологии; - Елементи на архитектонска композиција и начини на компонирање; - Обликување на архитектурата во зависност од материјалните и технолошките можности; - Уметноста во Македонија (скулптура, рељеф, сидно сликарство, резба и др.) во релација со архитектонскиот простор. Наставата по предметот се изведува низ следните наставни единици: 1. Предисториска и античка архитектура и уметност; 2. Ранохристијанска архитектура и уметност; 3. Византиска архитектура и уметност; 4. Поствизантиска архитектура и уметност; 5. Исламска архитектура и уметност; 6. Монуменалната архитектура и уметност во периодот на преродбата; 7. Градовите во периодот на преродбата; 8. Градска станбена архитектура; 9. Рурална станбена архитектура; 10. Колективни станбени и општествени објекти (манастири, училишта,...)				
12.	Методи на учење: - методи на анализа: компарација, емпирија, генерализација, апстракција, хронологија.... - методи на синтеза; - метод на учење во реален контекст				
13.	Вкупен расположив фонд на часови		100 (50+50) часови		
14.	Распределба на расположивото време		60+0+0+10+30 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	60 (30+30) часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	0 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	10 (5+5) часови	
		16.3.	Домашно учење	30 (15+15) часови	
17.	Начин на оценување (семестрално)				
	17.1.	Колоквиуми 2 (40+40 бодови)			80 бодови
	17.2.	Семинарска работа			10 бодови
	17.3.	Присуство на предавања и активност			10 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод (51 бод во зимскиот семестар)		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на		Анкети на студентите и процес на		

наставата		самоевалуација
22.	ЛИТЕРАТУРА	
	22.1.	Задолжителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		Одбрани поглавја од:
		1. Микулчиќ, И. <i>Антички градови во Македонија</i> . книга 8, МАНУ, Скопје 1999.
	22.2.	2. Коруновски, С., Димитрова, Е. <i>Византиска Македонија. Историја на уметноста на Македонија од IX до XV век</i> . Милано-Скопје 2006.
		3. <i>Архитектурата на почвата на Македонија</i> . книга 9 и 10, МАНУ, Скопје 2000.
		Дополнителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		1. Кумбараџи-Богоевиќ, Л. <i>Османлиски споменици во Скопје</i> . Исламска заедница во РМ – Скопје, 1998.
		2. Хациева Алексијевска, Ј., Касапова, Е. <i>Архитект Андреја Дамјанов</i> . авторите, Скопје 2001.
		3. Чипан, Б. <i>Македонските градови во XIX век и нивната урбана перспектива</i> . МАНУ, Скопје 1978.

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет		Документирање и истражување на градителското наследство		
2.	Код		4.11.7		
3.	Студиска програма		Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за заштита на градителско наследство и историја на архитектурата		
5.	Степен		Втор циклус на студии		
6.	Академска година/семестар		IV год. / 7 сем.	7.	Број на ЕКТС
8.	Наставник		Доц. д-р Елизабета Касапова		
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите со значењето и улогата на архитектот во заштитата на културното наследство (особено недвижното градителско наследство). Оспособување на студентите за: - активен однос кон градителското наследство преку теоретски и практични постапки во процесот на неговата заштита; - правилен (аналитички и конструктивен) пристап при проектирањето во историска средина.				
11.	Содржина на програмата: 1. Вовед – поим, значење и видови на градителско наследство; организација на заштитата (правна и физичка); 2. Методи и системи за документирање на архитектонските објекти, целини, историски јадра и културни предели: - видови и функција на инвентари и документација, - прелиминарна инвентаризација, - документирање преку систем на забрзана и поврзана документација, - традиционални и современи методи за премер на објекти и целини, - современи меѓународно договорени и унифицирани методи и стандарди за инвентаризација и документација. 3. Методи и системи на истражување на архитектонските објекти, целини, историски јадра и културни предели: - историско-библиографски, архивски, структурални, стилски, хронолошки истражувања, - теренски истражувања – визуелни, претпроектни откритки, сондирања и археолошки ископувања, - истражување на состојбата и причините за оштетување, - композициски анализи, воспоставување на аналогии, цртачки реконструкции. 4. Валоризација на архитектонски објекти и историски целини – прелиминарна и научна 5. Воспоставување на режим за заштита на различни нивоа (архитектонски и урбанистички)				
12.	Методи на учење: - Теоретски знаења преку предавања на факултет и во специјализирани центри за заштита на градителското наследство; - Самостојно теренско истражување (учење во реален контекст); - Анализа и синтеза на теренските истражувања; - Студија на случај;				
13.	Вкупен расположив фонд на часови		50 часови		
14.	Распределба на расположивото време		15+15+0+15+5 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		15 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови
		16.2.	Самостојни задачи		15 часови
		16.3.	Домашно учење		5 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Колоквиум 1			30 бодови
	17.2.	Графички вежби Програмска задача			60 бодови
	17.3.	Присуство на предавања Присуство на вежби			10 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)	

		од 81 до 90 бодови	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација	
22.	ЛИТЕРАТУРА		
	22.1.	Задолжителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		Одредени поглавја од:	
		1. Фелден, Бернард. <i>Вовед во конзервација на културното наследство</i> . Каламус, Скопје 2003/4.	
		2. Marasović, Tomislav. <i>Aktivni pristup graditeljskom nasleđu</i> . Sveučilište u Splitu. Društvo konzervatora Hrvatske, Split 1985.	
		3. Jokilehto, J. <i>A History of Architectural Conservation</i> . Butterworth-Heinemann, Oxford 2006.	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. Вученовић, Светислав. <i>Урбана и архитектонска конзервација. том 1: Свет-Европа</i> , Београд 2004.	
		2. Ненадовић, С. <i>Заштита градитељског наслеђа</i> , Архитектонски факултет, Београд, 1980.	
		3. Marasović, J. <i>Prilog metodologiji obrade graditeljskog naslijeđa</i> , Arhitektonski fakultet, Zagreb, 2005.	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет		Конзервација и реставрација на градителското наследство		
2.	Код		4.12.8		
3.	Студиска програма		Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за заштита на градителско наследство и историја на архитектурата		
5.	Степен		Втор циклус на студии		
6.	Академска година/семестар		IV год. / 8 сем.	7.	Број на ЕКТС
8.	Наставник		Доц. д-р Елизабета Касапова		
9.	Предуслов за запишување на предметот		Документирање и истражување на градителското наследство		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на основни знаења за: - причините за деградација и пропаѓање на објектите и целините; - видови на методи за конзервација и реставрација и нивна примена; - теориско-практичните пристапи за консолидација и обновување на објектите и целините, заради нивна соодветна современа намена.				
11.	Содржина на програмата: Вовед: Конзервацијата како културен проблем и како филозофско прашање; архитектонска конзервација и реставрација; урбана конзервација и реконструкција. 1. Теорија и методологија на конзервацијата и реставрацијата: - историски преглед на конзервација и реставрација, - теорија на конзервацијата и реставрацијата и нивните основни принципи, - методи на конзервација и реставрација. 2. Технологии на конзервација и реставрација: - причини за оштетување и пропаѓање (општествени и технички), - стари и нови технологии на конструкции, - патологија и лечење на материјали и конструкции: камен, тула, малтери, облоги, дрво, армиран бетон. - стабилност и методи на консолидација: санирање на темели и почва, зацврстување на ѕидови и ѕидани конструкции, објекти и конструкции од дрво, армиран бетон. - потекло и отстранување на влажноста од конструкциите. - посебни проблеми и техники за заштита од: вибрации, биолошки агенси, пожар, природни катастрофи, војни. 3. Методологија за изработка на проект за конзервација и реставрација				
12.	Методи на учење: - Теоретски знаења преку предавања на факултет и во специјализирани центри за заштита на градителското наследство; - Самостојно теренско истражување (учење во реален контекст); - Анализа и синтеза на теренските истражувања; - Студија на случај;				
13.	Вкупен расположив фонд на часови			75 часови	
14.	Распределба на расположивото време			15+30+15+10+5 часови	
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	30 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	15 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	10 часови	
		16.3.	Домашно учење	5 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Колоквиум 1			30 бодови
	17.2.	Графички вежби Програмска задача			60 бодови
	17.3.	Присуство на предавања Присуство на вежби			10 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
22.	ЛИТЕРАТУРА				
	22.1.	Задолжителна литература			

		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		Одредени поглавја од:	
		1. Фелден, Бернард. <i>Вовед во конзервација на културното наследство</i> . Каламус, Скопје 2003/4.	
		2. Marasović, Tomislav. <i>Aktivni pristup graditeljskom nasleđu</i> . Sveučilište u Splitu. Društvo konzervatora Hrvatske, Split 1985.	
22.2.		3. Ashurst, John & Nicola. <i>Practical building conservation</i> . Vol 1-5, Gower Technical Press Ltd., Aldershot England, 1990.	
		Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. Вученовић, Светислав. <i>Урбана и архитектонска конзервација. том 1: Свет-Европа</i> , Београд 2004.	
		2. Feilden, Bernard. <i>Conservation of Historic Buildings</i> . Architectural Press, Oxford 2007.	
		3. Бранди, Чезаре. <i>Теорија реставрације</i> . Италијанска колаборација, Београд, 2007.	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Економија и управување со инвестициски објекти			
2.	Код		4.13.8			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за високоградба			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV год. / 8 сем.	7.	Број на ЕКТС	2
8.	Наставник		Доц. д-р Страхинја Трпевски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Менаџмент и организација на инвестициската изградба			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Воведување на студентите во сегментот на економските аспекти на менаџирањето на инвестициските проекти со цел за нивно оспособување за учество во фазите на договорниот менаџмент					
11.	Содржина на програмата: -Кус осврт кон стандардите и методите на процесните системи за управување при развивање на проекти и проектна документација -Пазар и пазарна економија – поим и дефиниција -Капитал, видови на капитал и форми на управување со капитал -Финансии, финансиски системи и финансиско работење -Менаџирање на финансии во инвестициони проекти -Изработки на понуда и менаџирање на тендерска документација -Процена на трошоци и модели на проценка на трошоци -Договори, видови и содржина на договори -ФИДИЦ-ови услови и договорен менаџмент -Наплата за извршена работа, основи за наплата, реализација на барања за надомест и решавање на спорови					
12.	Методи на учење: а) Аудиторна настава б) Интерактивна настава (обработка на информации) в) Метод на аналитичка фрагментација низ куса тематска вежба					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		50 часови			
14.	Распределба на расположивото време		30+0+10+10+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часови	
		15.2.	вежби (графички, аудиторски и индивидуални)		0 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		10 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		10 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми 2 (30+30 бодови)			60 бодови	
	17.2.	Графички вежби Програмска задача			30 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања Присуство на вежби			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		- Шуклев, Бобек: Менаџмент				
		- Фити, Таки: Современи пазарни стопанства				
		- Спасов Синиша: Финансиски менаџмент				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		- Поп-Георгиев, Димитар: Облигационо право				
		- Бојковски, Зоран: Менаџмент на инвестициони проекти во транзиционо општество (магистерски труд)				

ПЕТТА ГОДИНА
9 семестар и 10 семестар
ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Интегративно студио			
2.	Код		5.1.9			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		V год. / 9 сем.	7.	Број на ЕКТС	12
8.	Наставник		Студентите бираат наставник според понудената програма на интегративното студио			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Студио 8			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Интегрирање на знаењето од досегашните и различните програмски подрачја на архитектурата преку изучување на архитектонскиот проект и негова апликација на различни програмски конфигурации, како и преиспитување на оперативните стратегии и ревидирање на одредените проектни парадигми.					
11.	Содржина на програмата: Во зависност од тематската определба во проектот се интегрират различни програмски подрачја кои го чинат мулти-дисциплинарен проект преку кој се преиспитуваат моделите и методите низ кои се мисли и практикува архитектурата. Проектот се темели на мултипликација на различните нивоа на архитектурата од објект до територија низ различните мерила.					
12.	Методи на учење: Предавања за клучните теми од процесот на проектирање, како и на паралелните тематски подрачја поврзани со проектот. Презентација, критика, индивидуални и групни консултации во sukcesivните фази на проектот кои ќе овозможат генерирање на една критичка дебата за развој на проектот.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови			300 часови		
14.	Распределба на расположивото време			15+105+60+60+60 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		105 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		60 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		60 часови	
		16.3.	Домашно учење		60 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби 80 бодови Програмска задача 10 бодови			90 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања Присуство на вежби 10 бодови			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит			41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		(Литературата се наведува во зависност од проектот)				
	22.2.	Дополнителна литература				
Бр.		Автор, наслов, издавач, година				

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектонска работилница			
2.	Код		5.2.9			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		V год. / 9 сем.	7.	Број на ЕКТС	2
8.	Наставник		Наставникот се одредува според темата на архитектонската работилница			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Продлабочување на знаењата за иновативните проектантски аспекти					
11.	Содржина на програмата: Работа на конкретен проблем одбран во соработка со локалната самоуправа при што графички се оформува почетната идејна фаза од проектниот процес					
12.	Методи на учење: Опсервација, анализа и практична работа на одбрани програмски аспекти на зададениот проблем					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		50 часови			
14.	Распределба на расположивото време		0+0+50+0+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		0 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		0 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		50 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Програмска задача			90 бодови	
	17.3.	Присуство на работилницата			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		Соодветно на задачата се користи литература препорачана од теоретските дисциплини по архитектонско проектирање				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Урбанистичко обликување 2			
2.	Код		5.3.9			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за урбанизам			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		V год. / 9 сем.	7.	Број на ЕКТС	4
8.	Наставник		Проф. д-р Владимир Арсовски Доц. д-р Дивна Пенчиќ			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Урбанистичко обликување 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот има за цел да им обезбеди на студентите пристап до знаењата неопходни за обликување на типични урбани ситуации, различни видови на архитектонски амбиенти, како и плански детерминирани наменски зони. Предметот ги обработува и клучните елементи за обликување на земјиштето за општа употреба односно улиците, јавното зеленило и пешачките простори во градот, сублимирајќи го знаењето и од областа на комуналните инфраструктури неопходни за процесот на урбанистичкото обликување.					
11.	Содржина на програмата: Содржината на предметот е структурирана во три дела: обликување на хомогени наменски зони, мешани зони и специјални места, зони или четврти. - во првиот дел: обликување на јавни простори, улици и улична мрежа - во вториот дел: обликуовни аспекти на комуналната инфраструктура - во третиот дел: урбанистичко обликување на карактеристични делови од градот: семејно домување, повеќесемејно домување, комерцијални дејности, образование, здравство и култура, сервиси и производство, паркови, спорет и рекреација. Централни градски зони на мешани намени. Обликување на специјални градски амбиенти: историски јадра, речни кејови и езерски крајбрежја, главни улици, комерцијални коридори и комерцијално-угостителски острови. Обликување на јавни простори: тротоари, пешачки улици и кејови. Плоштади и зелени скверови. Обликување на улици и сообраќајници за автомобилски и мешан сообраќај: елементи и урбана опрема, елементи на комунална инфраструктура.					
12.	Методи на учење: Наставата се одвива низ компаративна метода во која се воспоставуваат аналогии помеѓу референтни решенија и нови типични ситуации, при што се тежи кон формирање на емпириски логаритам кој обезбедува плаузибилни решенија што се потпираат на селектирана фактографија од дисциплинираната матрица.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови			100 часови		
14.	Распределба на расположивото време			30+30+20+0+20 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		30 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		20 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		20 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиум			30 бодови	
	17.2.	Вежби и проектни задачи			60 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања и вежби			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Постмодерни урбанизам. Нан Елиен. Орион арт. 2002				

		2. Slika jednog grada, Kevin Linc, GK Beograd 1974 3. Урбано зонирање, Риста Галиќ, МК, Скопје 1980 4. Нојферт, Е., Архитектонско проектирање, Арс Ламина, Скопје, 2009
	22.2.	Дополнителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		1. Gradski proctor, Rob Krier, GK Beograd 1991 2. URBAN DESIGN - Method and Techniques, Cliff Moughtin, Architectural Press, 1999 3. URBAN DESIGN - Street and Square, Cliff Moughtin, Architectural Press, 1992

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет		Внатрешна архитектура 2		
2.	Код		5.4.9		
3.	Студиска програма		Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање		
5.	Степен		Втор циклус на студии		
6.	Академска година/семестар		V год. / 9 сем.	7. Број на ЕКТС 4	
8.	Наставник		Проф. д-р Иванка Кировска Проф. д-р Митко Хаџи-Пуља		
9.	Предуслов за запишување на предметот		Внатрешна архитектура 1		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со различните типови на функционални содржини, нивната технолошка слоевитост, сложувањето, склопувањето и на крај обликувањето (дизајнирањето) на просторот и опремата				
11.	Содржина на програмата: Типолошка анализа на внатрешни простори, конкретни специфични функционални конфигурации; јавни простори – урбани ентериери, станбени простори, хибридни простори и времени инсталации. Внатрешната архитектура како технолошка плацента, инфраструктурни аспекти. Обликување на опремата на просторот, дизајн. Внатрешната архитектура меѓу структура и сценографија.				
12.	Методи на учење: Предавања, истражување, вежби со индивидуални и групни консултации				
13.	Вкупен расположив фонд на часови		100 часови		
14.	Распределба на расположивото време		30+30+30+0+10 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	30 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	30 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	0 часови	
		16.3.	Домашно учење	10 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Колоквиуми			40 бодови
	17.2.	Графички вежби			50 бодови
	17.3.	Присуство на предавања			10 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
22.	ЛИТЕРАТУРА				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година		
		- Velimir Neidhardt. <i>Čovjek u prostoru</i> , Školska knjiga, Zagreb, 1997 - Julius Panero i Martin Zelnik, <i>Antropološke mere i enterijer</i> , Građevinska knjiga, Beograd, 1987 - Rudolf Arnhajm. <i>Umetnost i vizuelno opozanje</i> , Univerzitet umetnosti, Beograd, 1987 - Hausladen, G. Tichelman, K., <i>Interiors construction Manuel</i> , Birkhauser, Basel, and Detal, Munchen, 2010 - Joy Monice Malnar, Frank Vodvarka, <i>The interior dimension</i> , VNR, New Yor, 1992 - John Pile, <i>Ahistory of interior design laurence king</i> , London, 2000 - John Coles & Naomi House, <i>The fundamentals of interior architecture</i> , AVA academia, Lausanne, 2007 - Greame Brooker and Sally Stone, <i>Basic interior architecture! Form+Structure</i> , AVA academia, Lausanne, 2007			

		- Klaus-Jurgen Sembach, Gabriele Leuthauser, Peter Gossel, <i>Twentieth-century furniture design</i> , Tachen, Koln, 2002 - Phaidon Design Classics vol 1, 2 i 3, Phaidon Press, London, 2006 - Нилсон К., Д.А. Тејлор. <i>Ентериери</i> . Арс Ламина, 2011	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Ревитализација на градителското наследство			
2.	Код		5.5.9			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за заштита на градителско наследство и историја на архитектурата			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		V год. / 9 сем.	7.	Број на ЕКТС	4
8.	Наставник		Доц. д-р Елизабета Касапова Проф. д-р Сашо Коруновски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Конзервација и реставрација на градителското наследство			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со методите и постапките на интегрираната заштита и одржлив развој на градителското наследство на архитектонско и урбанистичко ниво со изработката на Проект за ревитализација на архитектонски објекти или историски целини.					
11.	Содржина на програмата: Првиот дел има за цел студентите да ги запознае со: интегрираната заштита како поим, нејзините начела и политики во административен, финансиски, социјален, образовен и самоодржлив поглед. Вториот дел се однесува на методите кои се користат во ревитализацијата и тоа дистинктивно за архитектонското наследство и историските јадра (урбани, рурални, културен предел и сл.) со посебен акцент на аспектите: – програмска и проектна етика - потреби и можности на објектите, термините и нивните контактни зони (функционални, физички, естетски и сл.); дозволени интервенции во зависност од режимот на заштита (доградби, надградби, интерполации и сл.); – правно-економска заснованост; самоодржливост (културен туризам, рурален туризам и сл.); – содржина на Планови и Проекти за ревитализација (на архитектонско и на урбанистичко ниво); Третиот дел се однесува на европски и глобални искуства и реализации					
12.	Методи на учење: Аудио-визуелни предавања, посета на карактеристични објекти и историски јадра со проблематика од свeрата на ревитализација, посета на конзерваторска и реставраторска институција; Синтеза на стекнатите теориски и теренски сознанија преку нивна примена низ Проект за ревитализација.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		100 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+45+30+10+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		45 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		30 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		10 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби Програмска задача			90 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања Присуство на вежби			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		Одредени поглавја од: 1. Фелден, Бернард. <i>Вовед во конзервација на културното наследство.</i>				

		Каламус, Скопје 2003/4. 2. Marasović, Tomislav. <i>Aktivni pristup graditeljskom nasleđu</i>. Sveučilište u Splitu. Društvo konzervatora Hrvatske, Split 1985. 3. Вученовић, Светислав. <i>Урбана и архитектонска конзервација</i>. том 1 Свет-Европа, Београд 2004. 4. Feilden, Bernard. <i>Conservation of Historic Buildings</i>. Architectural Press, Oxford 2007.												
	22.2.	<table><tr><td colspan="2">Дополнителна литература</td></tr><tr><td>Бр.</td><td>Автор, наслов, издавач, година</td></tr><tr><td>1.</td><td>Fister Peter. <i>Obnova in varstvo arhitekturne dediščine</i>. Partizanska knjiga, Ljubljana, 1979.</td></tr><tr><td>2.</td><td>Brguljan Vladimir. <i>Međunarodni sistem zaštite kulturnih i prirodnih dobara</i>. RZZSK, Beograd, Zagreb, 1985.</td></tr><tr><td>3.</td><td>Macura Vladimir. <i>Čaršija i gradski centar</i>. Gradina, Niš, 1982.</td></tr><tr><td>4.</td><td><i>Protection et animation culturelle des monuments, sites et villes historiques en Europe</i>. Commission allemande pour l'UNESCO, Bon, 1980.</td></tr></table>	Дополнителна литература		Бр.	Автор, наслов, издавач, година	1.	Fister Peter. <i>Obnova in varstvo arhitekturne dediščine</i> . Partizanska knjiga, Ljubljana, 1979.	2.	Brguljan Vladimir. <i>Međunarodni sistem zaštite kulturnih i prirodnih dobara</i> . RZZSK, Beograd, Zagreb, 1985.	3.	Macura Vladimir. <i>Čaršija i gradski centar</i> . Gradina, Niš, 1982.	4.	<i>Protection et animation culturelle des monuments, sites et villes historiques en Europe</i> . Commission allemande pour l'UNESCO, Bon, 1980.
Дополнителна литература														
Бр.	Автор, наслов, издавач, година													
1.	Fister Peter. <i>Obnova in varstvo arhitekturne dediščine</i> . Partizanska knjiga, Ljubljana, 1979.													
2.	Brguljan Vladimir. <i>Međunarodni sistem zaštite kulturnih i prirodnih dobara</i> . RZZSK, Beograd, Zagreb, 1985.													
3.	Macura Vladimir. <i>Čaršija i gradski centar</i> . Gradina, Niš, 1982.													
4.	<i>Protection et animation culturelle des monuments, sites et villes historiques en Europe</i> . Commission allemande pour l'UNESCO, Bon, 1980.													

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Урбанистичка и градежна легислатива			
2.	Код		5.6.9			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за урбанизам			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		V год. / 9 сем.	7.	Број на ЕКТС	2
8.	Наставник		Проф. д-р Мирослав Грчев			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со законодавството кое го уредува просторното и урбанистичкото планирање, спроведувањето на плановите, уредувањето на просторот и градењето. Вовед во легислативата која е од суштинско значење за професионалното делување на архитектот планер, проектант, инспектор, надзор, ревидент, изведувач и инвеститор.					
11.	Содржина на програмата: Уставноправни рамки за планирањето, уредувањето и заштитата на животната средина. Просторен план и спроведување на просторниот план. Урбанистичко планирање и уредување на просторот. Градежно земјиште, земјоделско земјиште, шуми и води. Земјиште за општа употреба, јавни патишта, инфраструктури и комунални дејности. Сопственост и сопственички права, премер и катастар, експропријација. Заштита на културното наследство, животната средина и природата. Градење и учествување во градењето: проектирање, ревизија, изведба, инвестиција, инспекција. Облигациони односи, општа управна постапка, трговски друштва и даноци. Авторски права, професионално здружување во комора и професионална етика.					
12.	Методи на учење: Дескриптивната експозиција на конкретни закони, прописи и стандарди се комбинира со проблемска анализа на ситуации, процеси и процедури од различните области на професионалното делување на архитектот.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		50 часови			
14.	Распределба на расположивото време		30+0+0+0+20 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		0 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		20 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиум 1			80 бодови	
	17.2.	Графички вежби Програмска задача			0 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања			20 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		Збирка на закони, правилници, технички стандарди и други подзаконски акти од предметната област.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
Нојферт, Е.. Архитектонско проектирање. Арс Ламина. Скопје. 2009						

ПРВА - ТРЕТА ГОДИНА
1 семестар – **6** семестар
ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Моделарство			
2.	Код		И.1			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		I / 1, 2	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Вон. проф. д-р Виктор Пајвански			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Осознавање на значењето на изработката на просторни модели како дел од процесот на архитектонско проектирање; Запознавање со видовите модели и нивната улога во различните фази на процесот на архитектонско проектирање; Запознавање со карактеристиките на различните материјали за изработка на архитектонски модели; Запознавање со процесот на редукција на архитектонските елементи при изработка на моделот со цел истакнување на основниот карактер на архитектонскиот објект. Запознавање со мерилото како елемент кој го условува пристапот во изработката на моделот.					
11.	Содржина на програмата: Студентите изработуваат модели преку кои се запознаваат со различните својства на материјалите од кои се изработуваат моделите, влијанието на мерилото врз изборот на елементите кои се прикажуваат со моделот и улогата и значењето на бојата. Во првиот семестар се изработуваат: различни волумени и сложени и закривени површини кои можат да бидат делови на архитектонски објект, модели на терен и помали архитектонски објекти во различно мерило. Во вториот семестар се изработуваат модели на посложени архитектонски објекти со прикажување на детали на архитектонскиот израз и еден модел на објект од историјата на модерната архитектура. Во рамките на предметот студентите исто така ги изработуваат или добиваат упатства за изработка на моделите кои се предвидени со предметната програма во архитектонското студио и по предметот архитектонско проектирање.					
12.	Методи на учење: Предавања; нагледна настава, практична настава; самостојна работа на студентите					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови			
14.	Распределба на расположивото време		5+15+0+5+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		5 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		15 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		5 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби Програмска задача			90 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		- Mills Criss B., <i>Designing with Models: A Studio Guide to Making and Using Architectural Design Models</i> , J. Wiley, 2005 - Smith Albert, <i>Architectural Model as Machine: A New View of Models from Antiquity to the Present Day</i> . Butterworth-Heinemann. 2004				

		- Sutherland Martha, <i>Model Making: A Basic Guide</i> , W. W. Norton & Company, 1999 - Knoll Wolfgang, Hechinger Martin, <i>Architectural Models: Construction Techniques</i> , McGraw-Hill Professional Publishing, 1992	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Градежни материјали			
2.	Код		И.2			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за високоградба			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		I-III / 1-6	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Доц. д-р Ана Тромбева-Гаврилоска Доц. д-р Огнен Марина			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на основни знаења за материјалите кои се применуваат во архитектурата и градежништвото. Запознавање со карактеристиките на различни градежни материјали од органско и неорганско потекло, запознавање со одделни градежни производи. Примена на соодветни градежни материјали во процесот на проектирање и начин на нивно вградување при изведба на конструкциите.					
11.	Содржина на програмата: Основни карактеристики на градежните материјали. Својства на материјалите. Градежен камен. Керамички производи. Минерални неоргански врзиви. Градежни малтери. Градежно стакло. Полимери и пластични маси. Метали и производи од метал. Дрво и производи од дрво. Материјали за хидроизолација. Материјали за топлинска заштита. Материјали за звучна заштита. Материјали за заштита од пожар. Материјали за антикорозивна заштита.					
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања со презентации, презентација на практични примери, проучување на литература, самостојна работа на графички задачи.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+10+0+0+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		10 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			60 бодови	
	17.2.	Семинарска			30 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Mihailo Muravljov, Građevinski materijali, Građevinska knjiga, Beograd, 2005.				
		2. William D. Callister, Materials science and engineering, An Introduction, John Wiley & Sons, Inc., 2000.				
		3. Borden, Gail., Michael, Meredith, Matter: Material Processes in Architectural Production, Routledge, 2011.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Депацес, Андреа. 2012. Конструирање архитектура: материјали, процеси, структура. Скопје, Арс Ламина.				

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет	Архитектонска графика			
2.	Код	И.3			
3.	Студиска програма	Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за графички комуникации			
5.	Степен	Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар	I-III / 1-6	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник	Доц. д-р Бојан Каранаков			
9.	Предуслов за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на овој предмет е да ги опреми студентите со сет од графички алатки кои ќе им користат во проектантскиот процес и при пренесување на архитектонските идеи. Основната премиса зад оваа формулација е тезата дека графиката е нераскинливо поврзана со проектантскиот процес и претставува важна алатка која на проектантот му обезбедува не само можност да ја презентира својата идеја туку и да ја продлабочи комуникацијата со самиот себе и со другите. Графичките комуникации подразбираат и ментални способности покрај физички вештини и умешност во цртањето затоа што покрај архитектонската идеја која ја пренесува цртежот и самиот цртеж (графиката) како краен физички продукт исто така е резултат на дизајнерски процес преку кој се донесени одлуки зошто, каде и кога е употребена одредена графичка техника. Предметот нема за цел да го обучи студентот со врвни техники на претставување на просторот и архитектурата во него, ниту да наметне некаков конкретен цртачки стил како најдобар, напротив, целта на предметот е преку запознавање на дел од графичките техники и конвенции да се поттикне развој на индивидуален препознатлив графички јазик на студентот, секако, во рамки на веќе воспоставените конвенции на архитектонските графички комуникации.				
11.	Содржина на програмата: Во рамки на предметот ќе бидат презентирани бројни конвенции и техники кои се употребуваат во графичко претставување на архитектонската мисла, а потоа тие ќе бидат практично применувани на конкретни примери. Наставата е поделена на три главни целини: - теоретски дел (15 часови) - организиран во форма на аудиторни предавања - практичен дел (15 часови) - организиран во форма на вежби во рамки на кои практично се вежбаат техниките и конвенциите на архитектонската графика предавани во теоретскиот дел од наставата во помали групи и во директна комуникација со студентите - изработка на индивидуални семестрални задачи (20 часови) - примена на извежбаните техники на конкретни примери и нивна презентација од страна на секој студент				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава, графички вежби, семинарски работи				
13.	Вкупен расположив фонд на часови	25 часови			
14.	Распределба на расположливото време	15+10+0+0+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	10 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	0 часови	
		16.3.	Домашно учење	0 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови
	17.2.	Графички вежби 30 бодови Програмска (семестрална) задача 50 бодови			80 бодови
	17.3.	Присуство на предавања 10 бодови Присуство на вежби 10 бодови			20 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација			

22.	ЛИТЕРАТУРА	
	22.1.	Задолжителна литература
		бр. Автор, наслов, издавач, година
		1. Antal J., Kušnir L., Slameš I., <i>Ahitektonska Grafika</i> , Tehnička knjiga, Zagreb, 1968 2. Chin F., <i>Architectural Graphics</i> , Van Nostrand Reinhold Company, New York, 1985
	22.2.	Дополнителна литература
		бр. Автор, наслов, издавач, година
		1. Крстић Б., <i>Архитектонско цртање</i> , Научна књига, Београд, 1951 2. Fraser I., Henmi R., <i>Envisioning Architecture - An analysis of Drawing</i> , John Wiley & Sons, New York, 1994 3. O'Connell W. J., <i>Graphic Communications in Architecture</i> , Stipes Publishing Company, Champaign, 2004 4. Lesea P., <i>Graphic Thinking for Architects & Designers</i> , John Wiley & Sons, New York, 2001

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Фотографија			
2.	Код		И.4			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		II / 3	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Доц. Горан Трпчевски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот има за цел преку предавања и практична работа да ги запознае студентите со фотографскиот медиум и да ги оспособи самостојно да ја користат фотографската камера / фотографијата при реализација на нивните задачи.					
11.	Содржина на програмата: Почнувајќи од самата идеја за зачувување на стварноста, преку камерата опскура и откривањето на фотографијата до појавата на дигиталната фотографија и проширувањето на фотографскиот медиум, студентите ќе ги согледаат различните аспекти на третирање на фотографијата. Предавања: 2 часа Историски развој на фотографијата. Хронолошки преглед на креативни начини на користење на фотографијата. Сличности и разлики помеѓу класичната и дигиталната фотографија. Предности на дигиталната фотографија. Заблуди при снимање со дигитална камера. Фото камера. Камера опскура. Составни делови на камерата и принцип на работа. Видови камери и историски развој на камерата. Дигитални фото камери. Составни делови на дигиталната камера. Професионални дигитални камери Сензор, начин на создавање на дигитална слика. CCD vs. CMOS Создавање на дигитален негатив Мемориски картички Предавања: 2 часа Објектив. Составни делови на објективот. Фокусна должина и светлосна јачина на објективот. Поделба, карактеристики и креативна употреба на објективите. Експозиција. Елементи на експозиција. Подекспозиција, надекспозиција. Креативна употреба на експозиција (однос бленда / брзина) Аудиториумски вежби: 2 часа Предавања: 2 часа Светло Видови светло. Светло и сенка. Светлото како елемент во фотографијата. Мерење на јачина на светло. Светломери. Контраст на сцена. Боја. Температура на боја (K) Баланс на бело (White balance) Предавања: 2 часа Композиција. Фотографско гледање и кадрирање. Елементи на композиција. Тродимензионалност на фотографската слика. Снимање архитектура. Градски пејсаж. Техники на снимање. Човек во простор. Аудиториумски вежби: 2 часа Предавања: 2 часа Внесување на фотографии во компјутер Работа со RAW формат. Формати на запис: RAW, TIFF, JPEG. Резолуција и компресија. Корекција на фотографии Phototshop, RGB, CMYK, Grayscale, Duotone Аудиториумски вежби: 2 часа Анализа и обработка на фотографии Индивидуални вежби: 4 часа Анализа и обработка на фотографии Индивидуални вежби: 4 часа Анализа и обработка на фотографии					
12.	Методи на учење: Преку визуелни презентации и практична работа фотографијата се согледува како концепт, поставена помеѓу техниката и уметноста.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови			
14.	Распределба на расположивото време		5+15+0+5+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		5 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		15 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		5 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби 50			50 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања 20 бодови Присуство на вежби 30 бодови			50 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација
22.	ЛИТЕРАТУРА	
	22.1.	Задолжителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		Katrin Eismann, Sean Duggan, Tim Grey Real World Digital Photography, Peachpit Press, Berkeley, 2004 (Katrin Eismann, Sean Duggan, Tim Grey; Čarobni svet digitalne fotografije, превод во издание на Kompjuter biblioteka, Čačak, 2005) Dragoljub Kažić, Elementarna tehnika fotografije, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1987 Milan Fizi, Fotografija, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1977 Michel Frizot, The New History of Photography, Könemann, Köln, 1998.
	22.2.	Дополнителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет	Видео и мултимедијално претставување			
2.	Код	И.5			
3.	Студиска програма	Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за заштита на градителско наследство и историја на архитектурата			
5.	Степен	Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар	II / 4	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник	Проф. м-р Елизабета Аврамовска			
9.	Предуслов за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот има примарна задача на студентите по архитектура да им го доближи креативниот потенцијал на видеото како медиум. Видео уметноста, како една од поновите гранки во уметноста функционира на неколку интердисциплинарни рамништа кои се посебно интересни за секој визуелно ориентиран уметник кој се стреми да го прошири поимот за перцепција. Како медиум кој што е дефиниран како „временски медиум“, воедно и медиум на времето (епохата), видеото неминовно е детерминирано од временско-просторната категорија во било која од своите многубројни манифестации. Употребата на видеото за еден архитект претставува предизвик да се де-фокусира за извесен период од својата примарна зона на интерес, што ќе резултира со нови сензации и увиди, кои пак реверзибилно ќе дејствуваат на неговата основна професионална определба. Различните медиуми се само различен аспект на истата стварност, мноштвото медиуми во процесот на изразување се мноштво можности за спознавање на феномените време и простор – и покрај нивната максимална физичка релативност, моќни детерминанти на нашето психо-физичко постоење; нивното ре-дефинирање и ре-контекстуализирање се еден од начините за нивно трансцендирање во сферите на мета-времето и мета-просторот, ултимативната цел на секоја личност.				
11.	Содржина на програмата: Теоретски сегмент • Наставата предвидува една сублимирана ретроспекција на историјата на видеото како уметност, неговата интердисциплинарна примена во различни области од ликовната и други уметности, што подразбира да се елаборираат неколку клучни претставници на оваа уметност и нивната револуционерна улога. • Преку неколку проекции студентите ќе се запознаат со избрани дела од светската и од македонската видео уметност, по што е предвидена нивна анализа и дискусија. • Запознавање на студентот со идејно-концепциските и материјално-техничките подготовки за реализација на самостојно видео дело. Практичен сегмент • Запознавање со основите на снимање слика и тон со дигитална камера и тест-снимање во присуство на демонстратор, како и тест-дигитализација на снимениот материјал. • Самостојно снимање на материјалот од страна на студентите, кој што ќе биде појдовна точка за следната етапа – монтажа на слика и тон. • Запознавање со основите на нелинеарната дигитална монтажа и со соодветниот софтвер. • Самостојна монтажа на студентите со поддршка од демонстратор; анализа и консултации од креативен и од технички аспект • Финална проекција на сите видео дела во јуни претстава воедно и завршница на овој курс.				
12.	Методи на учење: Предвидено е предметната програма да се совлада преку аудиториумски предавања, проекции, интерактивни вежби, анализи, дискусии, практични вежби, самостојно применување на знаењето, самоиницијативно делување.				
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови		
14.	Распределба на расположивото време		5+10+0+10+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		5 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		10 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови
		16.2.	Самостојни задачи		10 часови
		16.3.	Домашно учење		0 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови
	17.2.	Графички вежби 60			60 бодови
	17.3.	Присуство на предавања 20 бодови Присуство на вежби 20 бодови			40 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)	

		од 81 до 90 бодови	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација	
22.	ЛИТЕРАТУРА		
	22.1.	Задолжителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		Frank Popper -Art of the Electronic Age A.Husch, G.Knapstein, Joachim Jaeger-Beyond Cinema: The Art of Projection Michael Rush -Video Art Doug Hall – Illuminating Video: An Essential Guide to Video Art Chris L. Andrews – A History of Video Art: The Development of Form and Function Mark Tribe – New Media Art Продукција: А. Трпески -Филмска и ТВ Камера -книга 1, Основи на снимателската техника Е. Линдгерн -Уметност филма М. Бабац -Језик монтаже покретних слика М. Медиговиќ -Дигитални филм	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Одржлив урбан развој			
2.	Код		И.6			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за урбанизам			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		II, III / 3, 4, 5, 6	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Доц. д-р Дивна Пенчик			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметот е осознавање на значењето на урбанистичката дејност во доменот на одржливиот развој. Предметот овозможува запознавање со условите под кои настанува идејата за одржлив развој, дефиницијата, предметот и целите на одржлив развој. Цел на предметот е да обезбеди разбирање на врската помеѓу изградената средина и концептот на одржлив развој, преглед на релевантните процеси и алатки и процесот на раководење со животната средина, разбирање на социјалните и енвиروменталните перспективи на изградбата на глобално и локално ниво, како и критичко истражување на бариерите за одржлив урбан развој.					
11.	Содржина на програмата: Запознавање со развојот на идејата за одржлив развој. Состојба, патишта, мисла. Дефиницијата, предметот и целите на одржлив развој, со поконкретен осврт на одржливиот урбан развој. Аспекти на одржлива урбана форма. Начини на постигнување одржлива урбана форма. Операционализација на одржлив урбан развој. Искуства од имплементација на концептот. Критериуми и индикатори на одржлив урбан развој. Искуства од Македонија. Состојба. Прифатени обврски. Имплементација. Перспектива.					
12.	Методи на учење: Наставата се одвива со комбинирани предавања-дискусии со нагласка на развивање на вештини на критичко размислување. Учеството на студентите во текот на часовите, читањето на дадениот материјал, навремено и квалитетно завршување на задачите се интегрални во процесот на учење.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+0+0+5+5 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		0 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		5 часови	
		16.3.	Домашно учење		5 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Самостојни задачи			60 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања			40 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски / Англиски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		The Sustainable Urban Development Reader (The Routledge Urban Reader Series), Routledge, Teylor & Francis Group, London and New York. Bajic Brkovic, Milica. (ured.) (1999) Odrzivost i grad. Arhitektonski fakulte, Univerzitet u Beogradu, Beograd. Wheeler, Stephen M. and Beatley, Tomothy (eds.). (2007) Hoјферт, Е., Архитектонско проектирање, Арс Ламина, Скопје, 2009				
		22.2.				
Дополнителна литература						

Бр.	Автор, наслов, издавач, година
	Echenique, M. and Saint, A. (eds) (2001) <i>Cities for the New Millennium</i>. E & FN Spon, an imprint of the Taylor & Francis Group, London and New York. Farr, Douglas (2008) <i>Sustainable Urbanism: Urban Design With Nature</i>, John Wiley & Sons, Hoboken, New Jersey. Hall, P. and Pfeiffer, U. (2000) <i>Urban Future 21. A global Agenda for Twenty-First Century Cities</i>. Federal Ministry of Transport, Building and Housing of the Republic of Germany, E & FN Spon, an imprint of the Taylor & Francis Group, London and New York. Jenks, M., Barton, E. and Williams, K. (eds) (1998) <i>The Compact City: A Sustainable Urban form?</i> E & FN Spon, an imprint of Routledge, London and New York. Jenks, M., Barton, E. and Williams, K. (eds) (2001) <i>Achieving Sustainable Urban Form</i>. E & FN Spon, an imprint of the Taylor & Francis Group, London.

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Селектирани теми од јавни објекти			
2.	Код		И.7			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		III / 5, 6	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Проф. д-р Анета Христова-Поповска Доц. д-р Михајло Зиноски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Архитектонско проектирање 2			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Продлабочување на знаењата за иновативните проектантски аспекти кај објектите од јавен карактер во контекст на современите домашни и светски развојни тенденции.					
11.	Содржина на програмата: • Иновативни програмски методи: опсервации и претпоставки за развојните трендови на современите општествени системи и нивните институции како носители на архитектонските и социјални програми на јавните згради. • Иновативни архитектонски концепции: јавниот простор како медиум на урбаниот менталитет и култура. • Медиумите и јавниот простор – нови изразни средства и техники на архитектурата на дигиталната ера • Иновативни техничко-технолошки и културолошки концепти од аспект на одржливост, енергетска ефикасност итн. • Специфични проектантски аспекти кај одделни програмски групи јавни згради.					
12.	Методи на учење: Опсервација, анализа, теоретизација и/или практична работа на проблемски аспект низ интерактивна и интердисциплинарна настава.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови			25 часови		
14.	Распределба на расположивото време			15+10+0+0+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		10 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби 80 бодови Програмска задача 10 бодови			90 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања Присуство на вежби 10 бодови			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		- Neuman, J. David. <i>Building Type Basics for College and University Facilities</i> . John Wiley & Sons Inc., 2003.				
		- Kohn, A.Eugen, Paul Katz. <i>Building Type Basics for Office Buildings</i> . John Wiley & Sons Inc., 2002.				
- Perkins, Bradford. <i>Building Type Basics for Elementary and Secondary Schools</i> . John Wiley & Sons Inc., 2001.						
- Hardy, Hugh and Stephen A.Kliment. <i>Building Type Basics for Performing</i>						

		<i>Arts Facilities</i>. Wiley, 2006. - Webb, Terry. <i>Building Libraries for the 21-st Century: the Shape of Information</i>. Mc Farland&Company, 2004. - Rozenblatt, Artur. <i>Building Type Basics for Museums</i>. John Wiley & Sons, 2001.	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		- Cox, Anthony and Philip Groves. <i>Hospitals & Health Care Facilities (Design & Development Guides)</i>. GB, 1990. - Dawes, John. <i>Design and Planning of Swimming Pools</i>. London: Architectural Press, 1979. - Whitaker, Rex Allen, Ilona von Kordyi. <i>Hospital Planning Handbook</i>. Wiley & Sons Publisher, 1976.	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет		Уметноста на новото време		
2.	Код		И.8		
3.	Студиска програма		Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за заштита на градителското наследство и историја на архитектурата		
5.	Степен		Прв циклус на студии		
6.	Академска година/семестар		III / 5, 6	7.	Број на ЕКТС 1
8.	Наставник		Доц. д-р Елизабета Касапова Вонр. проф. м-р Наташа Милованчев		
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на потребни знаења за достигнувањата на главните движења и актери на ликовната уметност од почетокот на XV до втората половина на XX век, како и за нивното влијание врз архитектонските движења во создавањето на нови концепции и архитектонски стилови.				
11.	Содржина на програмата: Во првиот блок предавања студентите се запознаваат со уметничките епохи, почнувајќи од ренесансата, преку барок и рококо, па се до класицизам, романтизам и реализам (период од почеток на XV до крај на XIX век). Вториот блок предавања се однесува на уметничките движења, започнувајќи од импресионизам, постимпресионизам, набизам, фовизам, кубизам, еспресионизам, футуризам, апстракција, де стијл, конструктивизам, надреализам и апстрактно сликарство; па преку движењата во 50-тите и 60-тите години (енформел, асамблаж, поп-арт и оп-арт) се до останатите движења пред крајот на XX век.				
12.	Методи на учење: За совладување на предметната материја се користи историско-генетичка метода и комплементарните методи за анализа на уметничката композиција од различни аспекти. Врз основа на презентираниите карактеристични примери, посети на изложби и проучување на достапната литература се одржува дискусија со студентите во вид на интерактивна настава.				
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови		
14.	Распределба на расположивото време		15+10+0+0+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		10 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови
		16.3.	Домашно учење		0 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови
	17.2.	Семинарска работа			90 бодови
	17.3.	Присуство на предавања Присуство на вежби			10 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
22.	ЛИТЕРАТУРА				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година		
		Одделни поглавја од: 1. Andersen Liselotte. <i>Barok i rokoko</i> . Otokar Keršovani, Rijeka, 1976 2. Arnason H.H. <i>Istorija moderne umetnosti, slikarstvo, skulptura, arhitektura</i> . Jugoslavija, Beograd, 1975 3. <i>Istorija slikarstva, od pećinskog do apstraktnog</i> . Nolit, Beograd, 1962 4. Janson H. W. <i>Istorija umetnosti</i> . Jugoslavija, Beograd, 1965			

		5. Levi Majkl. <i>Istorija slikarstva, od Đota do Sezana</i> . Jugoslavija, Beograd, 1967	
		6. Rid Herbert. <i>Istorija modernog slikarstva</i> . Jugoslavija, Beograd, 1963	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		Голем број на понови изданија од историја и теорија на уметноста	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Ликовно изразување 2			
2.	Код		И.9			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за заштита на градителско наследство и историја на архитектурата			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		III / 5, 6	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Проф. м-р Елизабета Аврамовска Вон. проф. м-р Наташа Милованчев			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Ликовно изразување			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Интеррелацијата меѓу уметноста и архитектурата е постулат врз кој се темели концепцијата на изборниот предмет Ликовно изразување 2. Оттука произлегува потребата на Предметот за проширување на перцепцијата на ликовните и визуелните уметности и за разбирање на нивните компоненти. Основната цел на предметот е да се надградува дискурсот за концептуалноста воопшто и контекстуалноста на визуелните уметности и архитектурата, како и развивање и градење на критериумите за естетика на ликовниот израз и развивање на критичкото размислување. Покрај бавењето со артикулација на личниот израз на студентот, предметот цели да ја развива и надградува способноста за концептуално размислување и артикулирање на идејата преку употреба на повеќе техники и медиуми, во зависност од индивидуалните афинитети.					
11.	Содржина на програмата: Скица, Цртеж, Графика/Принт, Колаж, Асемблаж, Релјеф					
12.	Методи на учење: Основни методи на изведување на наставата на предметот Ликовно изразување 2 се: анализа, компарација, индукција/дедукција и концептуалност. Наставата се одвива преку аудиовизуелни предавања, истражувања, дискусии, анализи и презентации.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови			
14.	Распределба на расположивото време		10+10+0+5+0 часови			
15.	Форми на наставни активности		15.1.	Предавања - теоретска настава		10 часови
			15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		10 часови
16.	Други форми на активност		16.1.	Проектни задачи		0 часови
			16.2.	Самостојни задачи		5 часови
			16.3.	Домашно учење		0 часови
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Презентација				20 бодови
	17.2.	Графички вежби				50 бодови
	17.3.	Присуство на предавања				30 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		Рудолф Арнхајм, Визуелно мишлење, Универзитет уметности у Београду, 1985 ART OF THE 20th CENTURY, Ingo F. Walther (Ed.), Karl Ruhrberg, Manfred Schneckenburger, Christiane Fricke, Klaus Honnef, TASCHEN COLLECTION (Fakultetska biblioteka) ART NOW VOL 2, Uta Grosenick (ed.), TASCHEN COLLECTION Монографии на разни современи автори				
		22.2.				
Дополнителна литература						

		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
			Гастон Башлар, Поетика на просторот, Табернакул, 2002
			Анри Фосион, Живот облика, Култура, Београд, 1964
			Пол Кле, Записи о уметности, едиција Езотерија, Београд, 1998

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Пластично обликување 2			
2.	Код		И.10			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за заштита на градителско наследство и историја на архитектурата			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		III / 5, 6	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Проф. м-р Елизабета Аврамовска Вон. проф. м-р Наташа Милованчев			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Пластично обликување			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Интеррелацијата меѓу уметноста и архитектурата е постулат врз кој се темели концепцијата на изборниот предмет Пластично обликување 2. Оттука произлегува потребата на Предметот за проширување на перцепцијата на ликовните и визуелните уметности и за разбирање на нивните компоненти. Основната цел на предметот е да се надградува дискурсот за концептуалноста воопшто и контекстуалноста на визуелните уметности и архитектурата, како и развивање и градење на критериумите за естетика на ликовниот израз и развивање на критичкото размислување. Покрај бавењето со артикулација на личниот израз на студентот, предметот цели да ја развива и надградува способноста за концептуално размислување и артикулирање на идејата преку употреба на повеќе техники и медиуми, во зависност од индивидуалните афинитети					
11.	Содржина на програмата: Скица, Цртеж, Колаж, Асемблаж, Рељеф, Објект/Инсталација, Светлост, Движење					
12.	Методи на учење: Основни методи на изведување на наставата на предметот Пластично обликување 2 се: анализа, компарација, индукција/дедукција, синтеза и концептуалност. Наставата се одвива преку интерактивна настава, аудиовизуелни предавања, истражувања, дискусии, анализи и презентации.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови			
14.	Распределба на расположивото време		10+10+0+5+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		10 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		10 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		5 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Презентација			20 бодови	
	17.2.	Графички вежби			50 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања			30 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		Едвард Луси-Смит, Визуелни уметности на дваесеттиот век, Техничка књига, Загреб, 2003; ART OF THE 20th CENTURY, Ingo F. Walther (Ed.), Karl Ruhrberg, Manfred Schneckenburger, Christiane Fricke, Klaus Honnef, TASCHEN COLLECTION; Edward Lucie-Smith, MOMENTS IN ART SINCE 1945, Issues and concepts, Thames and Hudson Ltd. London. 1997;				

		Daniel Marzona; Johannes Itten, Уметност боје, Уметничка академија, Београд; Рудолф Арнхајм, Визуелно мишлење, Универзитет уметности у Београду, 1985; Монографии од уметници, едиција Tashen
	22.2.	Дополнителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		POP ART, Klaus Honnef; CONCEPTUAL ART; Анри Фосион, Живот облика, Култура, Београд, 1964; Пол Кле, Записи о уметности, едиција Езотерија, Београд, 1998; John Gage, Colour and Culture, Thames and Hudson, 2009

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Англиски јазик			
2.	Код		И.11			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје			
5.	Степен		Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		III / 5	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Д-р Солзица Поповска			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Познавање на општ англиски јазик – средно ниво			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметот е да ги оспособи студентите активно да се служат со соодветниот стручно-научен регистар на англиски јазик, усовршувајќи ги притоа и четирите вештини: читање, пишување, слушање и говорене.					
11.	Содржина на програмата: а) специфични тематски содржини од областа на архитектурата б) лексички и морфосинтаксички елементи: -збор: градба, вид, зборообразување -именки и именски фрази, интернационални стручни термини, термини со полисемантичко значење (специфично, преносно, метафорично и др.) термини компонирани со префикси од грчко или латинско потекло -придавки и прилози -глаголи: модалност и начин; залог (активен и пасивен); време - неопределени глаголски форми: инфинитив, партицип, герунд -реченици: односни в) запознавање со основни форми на академско пишување преку правење белешки, пишување пасус, пишување абстракт г) дополнителни активности за студентите: -презентации на единечни и групни проекти на стручна тема					
12.	Методи на учење: Когнитивен метод за процесирање на текстови од областа на архитектурата					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+10+0+0+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		10 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми 2 (30+30 бодови)			60 бодови	
	17.2.	Графички вежби Програмска задача			0 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања 20 бодови Присуство на вежби 20 бодови			40 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		Автентични текстови од печатени и електронски извори Граматички практикум: Мадзар-Рибар, М., Златковска, М., Поповска, С., Петковска, В.(2000). Workbook for Science and Technologists, Office of Public Affairs, Embassy of the US, Skopje, 2002				
	22.2.	Дополнителна литература				
Бр.		Автор, наслов, издавач, година				

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет	Естетика			
2.	Код	И.12			
3.	Студиска програма	Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје			
5.	Степен	Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар	III / 6	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник	Професор од Филозофски факултет			
9.	Предуслов за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на наставата по Естетика е студентите по Архитектура да се запознаат со основите идеи на естетичката наука како философска дисциплина - со естетскиот однос кон светот и со естетичките погледи за творештвото, за уметноста и за естетските категории, како и со нивното значење за изградбата на човечки и уметнички поглед на светот. Ќе се посочат основните теориски пристапи и методи на Естетиката при разработката на естетички прашања, студентите ќе ги продлабочат своите сознанија за значењето на творештвото и на естетските категории за човековиот живот и за одржувањето и напредувањето на човештвото. Наставата ќе ги упати во големите естетски вредности и форми на творештвото, ќе ги запознае со основните размисли во човечката историја за естетските вредности и за целта на творештвото, особено на архитектонското и на разните видови визуелно творештво, ќе им ги претстави најновите творечки истражувања и настојувања на ликовен и градежен план, како и елементите на етиката на градителската професија како особен вид култура.				
11.	Содржина на програмата: Наставната програма содржи материјал од областа на Општата естетика и на Естетиката на архитектурата и на ликовните уметности, како и од областа на Философијата, Антропологијата, Гносеологијата, Методологијата и Етиката. Основната ориентација на оваа естетичка настава е проблемска, а не историска. Естетика како наука и философска дисциплина; Најзначајни стари и нови естетички ориентации; Естетика и Поетика; Естетиката како наука за уметноста, за творештвото и за естетичките категории (убавото); Естетиката како наука за отвореноста и за толеранцијата. -Однос кон светот, сознание на светот, градење на светот; Универзумот и човекот, есенција и егзистенција, човекот и другите суштества; Естетски категории на постоењето: простор и време, длабочина, широчина и височина, хармонија и ритам. -Видови методолошки пристапи, аналитичко гледање на природата, синтетски поглед на светот; Живот, љубов кон животот и мисла за животот, чување и унапредување на животот; Човек како природно, социјално, етичко и творечко суштество; Уметноста како човечко дело и потреба. - Природното и создаденото убаво; Потекло на уметноста, извори на уметноста, суштина на уметноста; Субјективистичка и објективистичка естетика, материјална и формална естетика, социолошка и психолошка естетика. -Суштина и основни естетски својства на уметничкото дело; Естетички категории (убаво-грдо, возвишено-грациозно...); Форма и содржина; Планови на уметничкото дело; Метафизички, антрополошки, гносеолошки и етички димензии на метноста; Идеален карактер на уметноста; Однос на современата уметност спрема реалноста. -Интуиција израз (експресија) и форма; Јазик на уметноста; Комуникациска суштина на уметноста; Утилитарна суштина на творењето; Уметничката идеја и нејзиното реализирање; Уметноста и техниката. -Вкус; Доживувањето на уметноста, Стил; Уметничка критика. -Уметност и уметности; Видови уметности; Поделба на уметностите (просторни и временски); Визуелните и просторните уметности во системот на уметностите. -Местото на визуелните и просторните уметности во современата уметничка практика; Структура; Лик, форма; Боја; Визуелна и хумана комуникација. -Архитектурата во историјата и во човековиот живот; Ставови за архитектурата на бележити естетичари; Особености и вредности на архитектурата. -Поетски и технички карактеристики на архитектонското творештво. -Духот на творецот; Задачи на творецот (уметникот); Етички функции на уметноста, морална рецепција на уметноста; Уметноста и градителството во заштитата на природната средина (еколошка етика на градителството.				
12.	Методи на учење: Во наставата ќе се користат интерактивни методи, со кои студентите ќе се ангажираат во анализа на основните идеи на естетиката и за согледба на значајните прашања на естетското, особено на визуелното доживување на светот. Студентите ќе се насочуваат кон читање на научни извори и кон изработка на домашни семинарски трудови и есеистички обработки на истражуваните прашања и идеи.				
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови		
14.	Распределба на расположивото време		15+10+0+0+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и	10 часови	

			индивидуални)	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	0 часови
		16.2.	Самостојни задачи	0 часови
		16.3.	Домашно учење	0 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Колоквиуми		0 бодови
	17.2.	Графички вежби Програмска задача		0 бодови
	17.3.	Присуство на предавања 50 бодови Присуство на вежби 50 бодови		100 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови	5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови	6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
22.	ЛИТЕРАТУРА			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година	
		Павао Вук-Павловиќ: Творештвото и музејската естетика (Принципите на Естетичката лабораторија), подг. К. Темков, Скопје, Метафорум, 1994; Pavao Vuk-Pavlovic: Dusevnost i umjetnost, Zagreb, 1976; <i>Djelovnost umjetnosti</i> , Zagreb, 2008 Георги Старделов: Сумма аестхетицае (Местото и улогата на уметноста и естетиката во развитокот на националните култури кај Македонците, Словенците, Србите и Хрватите), Скопје, Култура, 1991 Константин Крпик: Естетика графевинарства, Београд, Научна книга, 1991. Jьrgen Tietz: The Story of Modern Architecture, Berlin, Ullmann, 2008. Art Now, Taschen -International Edition. Николаи Хартманн: Аестхетик, разни изданија на разни јазици Владислав Татаркјевич: Историја шест појмова (Уметност; Убавина; Форма; Творештво: Подражавање-Мимезис; Естетска доживелица + За совршенството), Београд, Нолит Гастон Башлар: Poetika prostora, Beograd, Kultura, 1969 Rudolf Arnheim: Dinamika arhitektonske forme, Beograd, Univerzitet umetnosti, 1990 Galvano dela Vople: Istorija ukusa, Beograd, BIGZ, 1979; Kritika ukusa, Beograd, Nolit, 1975 Julia Cameron – Mark Bryan: The Artist's Way (A Spiritual Path to Higher Creativity) New York, Putnam 1992 Robert Venturi: Slozenost i protivrecnosti u arhitekturi, Beograd, Građevinska knjiga, 1989.		
	22.2.	Дополнителна литература		
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година	

ЧЕТВРТА - ПЕТТА ГОДИНА
7 семестар - **10** семестар
ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектонска критика			
2.	Код		И.13			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV, V / 8, 9, 10	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Проф. д-р Анета Христова-Поповска			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Теорија на архитектурата			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): • Да се развива слободен, критички однос кон опонентните архитектонски и урбанистички идеологии во архитектонската теорија • Да се формира аналитичен и конструктивен однос кон актуелните појави во архитектонската и урбанистичката пракса во реалниот контекст на современата архитектонска продукција • Да се развива вештината на архитектонската реторика и полемика					
11.	Содржина на програмата: 1. Криза на архитектонската професија: критики на архитектонската идеологија (Манфредо Тафури, Анри Лефевр, Мишел Фуко) 2. Теми на постмодерната култура, архитектура и урбанизам: формални амбиции, социјална агенда, масовна култура, анти-универзализам, глобализација, плурализам...(Дениз Скот Браун, Фредерик Џејмсон, Јирген Хабермас) 3. Критики на модерните и постмодерните културни индустрии (Кенет Фремптон, Нен Елин) 4. Критики на постмодерниот урбанизам: формата ја следи фикцијата; формата го следи стравот; формата ја следи финесата; формата ги следи финансиите (Дијана Агрест, Рем Колхаз, Питер Ајзенман, Франческо Дал Ко) 5. Можности и корективи: реконцептуализација на културата и градот, перспективи на професијата Изборот на референтни текстови/автори е променлив во зависност од акцентот кој се дава на критичката расправа во тековниот семестар.					
12.	Методи на учење: Методи на филозофијата и науките сродни на подрачјето на архитектонската теорија (културна антропологија, психологија, урбана социологија, структурална лингвистика, етика, естетика ...)					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+10+0+0+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		10 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби Програмска задача			60 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања 20 бодови Присуство на вежби 20 бодови			40 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Postmodern Urbanism, Nan Ellin, Princeton Architectural Press, NY, 1998				
		2. Postmodernism and Consumer Society, Fredric Jameson, Hal Foster., Ed, 1983				
		3. Modern Architecture, a Critical History, Kenneth Frampton, Thames and Hudson, Ltd, London, 1985				

		4. Intersections: Architectural Histories and Critical Theories, Iain Bolden, Routledge, 2000 5. Oppositions Reader, Princeton Architectural Press, NY, 1998 6. Architecture Theory Since 1968, K. Michael Hays, The MIT Press, Cambridge, Massachusetts, London, England, 1998
	22.2.	Дополнителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		1. 10×10/100 Architects 10 Critics, Ed., Phaidon Press, 2005 2. The Death and Life of Great American Cities, Jane Jacobs, Modern Library, 1993 3. The Politics of Theory: Ideological Positions in the Post-modernism Debate, New german Critique, P. Rabinow and W. Sullivan, Ed., University of California Press, 1987

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Теории во проектирањето			
2.	Код		И.14			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV, V / 8, 9, 10	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Проф. д-р Анета Христова-Поповска			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Теорија на архитектурата			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): • Студентите да стекнат теоретски и методолошки знаења за дефинирање на тезата за завршниот испит; • да развијат способност за емпирицизам и опсервација, за рационализам и формулирање на концепти за апстрактните форми на мислење и на кинестетичка претстава за просторните релации и нивната архитектонска визуелизација; • да развијат способност за приоретизација и креативно развивање на алтернативни солуции					
11.	Содржина на програмата: 1. Логичко-математички креативни методи и техники: • Теории на пропорции (ирационални пропорции базирани на геометриски прогресии, спирали, фрактали), перспективна геометрија • Суб-поделба (декомпозиција) на функции: функционална артикулација на конструкцијата, биолошки и социјални аналогии на обрасците; • Теории на графи: полиедар, двојни графи, дрва, циклични графи, рамнински и не-рамнински графи 2. Социјално и аналитичко знаење: “просторна синтакса” – логичка структура на просторните конфигурации • Релационост помеѓу просторот и социјалната егзистенција • Формално дефинирање на конфигурациите: “j-граф” (justified graph): пристапност, пропулзивност, “длабок” и “плиток” простор, висока и ниска конективност, приватност, контрола, безбедност, морфологија • Апликации 3. Напредни приоди и техники: оперативни и тактични методи, програматски стратегии					
12.	Методи на учење: анализа, апстракција, компарација и исклучување, генерализација, формирање на сродни концепти, силогизми и интерференци, синтеза					
13.	Вкупен расположив фонд на часови			25 часови		
14.	Распределба на расположивото време			15+10+0+0+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		10 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби Програмска задача			60 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања 20 бодови Присуство на вежби 20 бодови			40 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				

		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. Hillier, Bill and Julianne Hanson. <i>The Social Logic of Space</i> . Cambridge University Press, 1984 2. Hillier, Bill. <i>Space is the Machine</i> . Cambridge University Press, 1996 3. Broadbent, Geoffrey. <i>Design in Architecture</i> . John Wiley & Sons, 1973 4. Leupen, B. et al. <i>Design and Analysis</i> . 010 Publishers, 1997 5. Gausa, M et al. <i>The Metapolis Dictionary of Advanced Architecture</i> . ACTAR, 2000	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. Frederick, Matthew. <i>101 Things I Learned in Architecture School</i> . The MIT Press, 2007 2. Cherry, Edith. <i>Programming and Design: from Theory to Practice</i> . Wiley, 1998 3. Leyton, Michael. <i>Shape as Memory; a Geometric Theory of Architecture</i> (the Information Technology Revolution in Architecture). Birkhäuser Basel, 2006	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Селектирани теми од јавни објекти			
2.	Код		И.7			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV, V / 7, 8, 9, 10	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Проф. д-р Анета Христова-Поповска Доц. д-р Михајло Зиноски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Архитектонско проектирање 4			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Продлабочување на знаењата за иновативните проектантски аспекти кај објектите од јавен карактер во контекст на современите домашни и светски развојни тенденции.					
11.	Содржина на програмата: • Иновативни програмски методи: опсервации и претпоставки за развојните трендови на современите општествени системи и нивните институции како носители на архитектонските и социјални програми на јавните згради. • Иновативни архитектонски концепции: јавниот простор како медиум на урбаниот менталитет и култура. • Медиумите и јавниот простор – нови изразни средства и техники на архитектурата на дигиталната ера • Иновативни техничко-технолошки и културолошки концепти од аспект на одржливост, енергетска ефикасност итн. • Специфични проектантски аспекти кај одделни програмски групи јавни згради.					
12.	Методи на учење: Опсервација, анализа, теоретизација и/или практична работа на проблемски аспект низ интерактивна и интердисциплинарна настава.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+10+0+0+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		10 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби 80 бодови Програмска задача 10 бодови			90 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања Присуство на вежби 10 бодови			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		- Neuman, J. David. <i>Building Type Basics for College and University Facilities</i> . John Wiley & Sons Inc., 2003.				
		- Kohn, A.Eugen, Paul Katz. <i>Building Type Basics for Office Buildings</i> . John Wiley & Sons Inc., 2002.				
- Perkins, Bradford. <i>Building Type Basics for Elementary and Secondary Schools</i> . John Wiley & Sons Inc., 2001.						
- Hardy, Hugh and Stephen A.Kliment. <i>Building Type Basics for Performing</i>						

		Arts Facilities. Wiley, 2006. - Webb, Terry. <i>Building Libraries for the 21-st Century: the Shape of Information</i>. Mc Farland&Company, 2004. - Rozenblatt, Artur. <i>Building Type Basics for Museums</i>. John Wiley & Sons, 2001. <u>Трговија:</u> 1. <i>The Harvard Design School Guide to Shopping / Harvard Design School Project on the City 2</i> by Chuihua Judy Chung, Jeffrey Inaba, Rem Koolhaas, and Sze Tsung Leong, Tachen, 2002. 2. <i>From Urban Shop to New City</i>, Victor Gruen, Actar, Barcelona, 2005. 3. <i>Kaufhallen</i>, Wolf / Boenewitz, DDR, 1970. 4. <i>Planiranje Projektovanje i Gradjenje Trgovinskih Centara</i>, Ivan Redi, Savez Arhitekata Jugoslavije, 1983. 5. <i>Bauten des Handes</i>, S. Nagel & S. Linke, Bertel Swanu Fachvrlas, 1973. <u>Сообраќај и транспорт:</u> 1. <i>Arhitektura na Zeleznickite Stanici</i>, E. V. Vasilev, SSSR, 1966. 2. <i>Architecture of Transportation</i>, by Maggie Toy, Academic Press, England, 1994. 3. <i>Bauten des Verkehrswesens (Aerodromi I Zelesnicki Stanici)</i>, S. Nagel & S. Linke, Bertel Swanu Fachvrlas, 1973. <u>Здравствена заштита:</u> 1. <i>Bolnice</i>, Mladen Vodicka, Skolska Knjiga, Zagreb, 1994. 2. <i>The Architecture of Hospitals</i>, Abram de Swaan, Charles Jencks, Stephen Verderber, Aaron Betsky, Cor Wagenaar, NAI Publishers, 2006. 3. <i>Hospital Planning Handbook</i>, Rex Whitaker Allen, Ilona von Kordyi, John Wiley & Sons Publisher, New York, 1976. 4. <i>Hospitals & Health Care Facilities</i>, Anthony Cox & Philip Groves, Design & Development Guides, GB, 1990. 5. <i>Bolnice</i>, S. Kliska, Gradezna Knliga, Beograd, 1965. <u>Спорт и рекреација:</u> 1. <i>Sports Buildings</i>, The Architectural Press, UK London, 1986. 2. <i>The Shape of Space: Indoor Sports Spaces</i>, Robin Crane, Malcolm Dixon, Van Nostrand Reinhold, 1991. 3. <i>Design and Planning of Swimming Pools</i>, John Dawes, Architectural Press, London, UK, 1979.														
22.2.		<u>Дополнителна литература</u> <table><tr><td>Бр.</td><td>Автор, наслов, издавач, година</td></tr><tr><td>-</td><td>Cox, Anthony and Philip Groves. Hospitals & Health Care Facilities (Design & Development Guides). GB, 1990.</td></tr><tr><td>-</td><td>Dawes, John. Design and Planning of Swimming Pools. London: Architectural Press, 1979.</td></tr><tr><td>-</td><td>Whitaker, Rex Allen, Ilona von Kordyi. Hospital Planning Handbook. Wiley & Sons Publisher, 1976.</td></tr><tr><td>-</td><td>Opstestveni zgradi, V. Lazarov, Tehnika, Sofija, 1959.</td></tr><tr><td>-</td><td>Sportski objekti, N.Ilic, Stampa "Pancevo", Beograd, 1998.</td></tr><tr><td>-</td><td>Stanbeni i javni zgradi, Knezevic & Kordish, Tehnicka Knjiga, Zagreb, 1976</td></tr></table> Списанија: E + P, Callwey.	Бр.	Автор, наслов, издавач, година	-	Cox, Anthony and Philip Groves. Hospitals & Health Care Facilities (Design & Development Guides). GB, 1990.	-	Dawes, John. Design and Planning of Swimming Pools. London: Architectural Press, 1979.	-	Whitaker, Rex Allen, Ilona von Kordyi. Hospital Planning Handbook. Wiley & Sons Publisher, 1976.	-	Opstestveni zgradi, V. Lazarov, Tehnika, Sofija, 1959.	-	Sportski objekti, N.Ilic, Stampa "Pancevo", Beograd, 1998.	-	Stanbeni i javni zgradi, Knezevic & Kordish, Tehnicka Knjiga, Zagreb, 1976
Бр.	Автор, наслов, издавач, година															
-	Cox, Anthony and Philip Groves. Hospitals & Health Care Facilities (Design & Development Guides). GB, 1990.															
-	Dawes, John. Design and Planning of Swimming Pools. London: Architectural Press, 1979.															
-	Whitaker, Rex Allen, Ilona von Kordyi. Hospital Planning Handbook. Wiley & Sons Publisher, 1976.															
-	Opstestveni zgradi, V. Lazarov, Tehnika, Sofija, 1959.															
-	Sportski objekti, N.Ilic, Stampa "Pancevo", Beograd, 1998.															
-	Stanbeni i javni zgradi, Knezevic & Kordish, Tehnicka Knjiga, Zagreb, 1976															

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектонска композиција 2			
2.	Код		И.15			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV, V / 8, 9, 10	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Проф. д-р Иванка Кировска Проф. д-р Митко Хаџи-Пуља			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Архитектонска композиција			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): За холистичката природа на искуството на архитектонскиот простор. Синтеза на мерливите и немерливите аспекти во целовитоста на архитектонскиот простор. Запознавање со феноменологијата на обликувните елементи, постапки и единства во нивниот био-етички дискурс.					
11.	Содржина на програмата: Прв дел: Мерливо, временско. Архитектонскиот простор како културолошки феномен, медиум на комуникација, во однос со другите медиуми на уметничка и научна пракса. Оттаму препознавање на различните тактики и тектоники / синтакси на емергенција: на солиди, флуиди, дигитални, текстилни, јато, прашина и сл. Втор дел: Немерливо, безвременско. Архитектонскиот простор, и Јазикот на образците. За природата на редот, степени на живот – целовитоста и Теоријата на центри. Петнаесетте основни својства на организација на појавното – просторното: од природното кон артифициелното.					
12.	Методи на учење: Предавања, истражување на конкретен случај и презентација.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+10+0+0+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		10 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми 2 (30+30 бодови)			60 бодови	
	17.2.	Графички вежби 20 Програмска задача 10			30 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања 5 бодови Присуство на вежби 5 бодови			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		- Александер, Кристофер. <i>Јазик на обрасци</i> . Академски печат, Скопје, 2010. - Aleksander, Cristofer. <i>The nature of order</i> . The center for environmental structures, Berkeley, Cal, 2002 - Aleksander, Cristofer. <i>The Timeless Way of Building</i> . Oxford University Press, New York, 1977 - Aleksander, Cristofer. <i>Notes on the Syntesis of Form</i> . Harward University Press, Cambridge, Mass, 1979 - Pallasmaa, Juhani. <i>Encounters</i> . Rakennustieto, Helsinki, 2005 - Pallasmaa, Juhani. <i>Encounters II</i> . Rakennustieto. Helsinki. 2012				

		- Pallasmaa, Juhani. <i>The Embodied Image</i>. AD Primers, Wiley, Chichester, UK, 2012 - Benton, T. (eds) <i>Tubular Steel Furniture</i>. The Art Book Company, London, 1979 - Mang, K. <i>History of modern Furniture</i>. Academy Editions, London, 1979 - Page, M. <i>Furniture designed by Architects</i>. Whitney, New York, 1980 - Sembach, K. <i>Contemporary Furniture</i>. Design Council, London, 1982 - Зумптор, Петер. <i>Мислејќи архитектура</i>, Икона, 2013 - Зумптор, Петер. <i>Атмосфери</i>, Икона, 2013	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Дизајн на мебел			
2.	Код		И.16			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV, V / 7, 8, 9, 10	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Проф. д-р Иванка Кировска Проф. д-р Митко Хаџи-Пуља			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со основните постапки во обликувањето на мебелот како составен дел од дизајнот и внатрешните архитектонски простори.					
11.	Содржина на програмата: Човекот, просторот и функцијата како предуслови за дизајнирање на мебелот, негова поделба, класификација и координација со архитектонската структура. Антропометријата, ергономијата, изразот, пропорциите, материјалите и боите како основни утилитарно – естетски параметри во дизајнирањето на мебелот. Еволуција на мебелот како резултат на техничко-технолошките достигнуања од периодот на модерната индустрија за мебел, машинскиот период, поствоената реконструкција, мебелот за јавно користење, предизвикот на покултурата до упадлива (масовна) потрошувачка или “анти-мебел” и мебел од времето на плурализмот.					
12.	Методи на учење: Предавања					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+0+10+0+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		0 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		10 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби			90 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Mang K. <i>History of modern Furniture</i> . Academy Editions, London, 1979 2. Page M. <i>Furniture designed by Architects</i> . Whitney, New York, 1980 3. Sembach K. <i>Contemporary Furniture</i> . Design Council, London, 1982				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Benton T. <i>Tubular Steel Furniture</i> . The Art Book Company, London, 1979 2. Buttrey D.N. <i>Plastics in the Furniture industry</i> . Macdonald, London, 1964 3. Panero i Zelnik. <i>Antropoloske mere i enterijer</i> . Gradjevinska knjiga, Beograd, 1987				

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Индустриски дизајн			
2.	Код		И.17			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV, V / 7, 8, 9, 10	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Проф. д-р Иванка Кировска Проф. д-р Митко Хаџи-Пуља			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со индустрискиот дизајн како составен дел на дизајнот, неговите основни методи и параметри како услов за успешно обликување и дизајнирање.					
11.	Содржина на програмата: Концепција, дефиниција и краток историски преглед; Извори и развој во глобални рамки и во Македонија; Параметри, фактори и правци; Методологија, цели и принципи за примена на методологија; Основни принципи на дизајн истражувањето; Утврдување на ситуација и методи во истражувањето на идеи – b r a i n s t o r m i n g; Облик, содржина и еволуција на обликот во некои посебни подрачја; Феноменологија на кичот; S T Y L I N G – прагматизам на потрошувачката; Основни гледишта и промени од B A U N A U S; Дизајн и современа култура: 50-ти години или фантазирачка модерност, 60-ти години просперитет, добра форма и потрошувачка, 70-ти години скршување од основните принципи, 80-ти години транзиција и современи движења, 90-ти години или за новиот почеток, 20-ти век и афирмација на дизајнот.					
12.	Методи на учење: Предавања					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+0+10+0+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		0 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		10 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби			90 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Fruht, Miroslav. Industrijski dizajn. Privredni pregled, Beograd, 1981				
		2. Dorfles, Gillo. Uvod u dizajn. Svetovi, Novi Sad, 1994				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Somov Jurij. Umetnicko konstruisanje industrijskih proizvoda. Moskva, 1967				
		2. Archer, Bruce. Systematic method for designers. London, 1963				
		3. Edel, Henry. Introduction to Creative Design. London, 1967				

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Графички дизајн			
2.	Код		И.18			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV, V / 7, 8, 9, 10	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Проф. д-р Иванка Кировска Проф. д-р Митко Хаџи-Пуља			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со графичкиот дизајн како творечка и интердисциплинарна дејност, но и како средство за современо, визуелно, масовно информирање на пошироките општествени слоеви, при што неговата суштина е во неговото влијание врз воспитувањето на вкусот и културата во најширока смисла.					
11.	Содржина на програмата: Место, улога и значење; Категоризација; Краток историски преглед; Методологија (дизајн-процес - планирање и програмирање, информации, анализа, синтеза, развиток, производство, диспозиција, пласман; Естетски начела; Пропорции (конструирање на текстуалните знаци – ритам, акцент, симетрија, асиметрија); Значење на формата и содржината; Изразни средства на графичкиот дизајн; Типографски стилови; Типографија (елементи, печатење); Графички материјали; Области на графичкиот дизајн (печат, тв, радио, филм, огласи, реклами, саеми, изложби, излози); Заштитен знак и логотип; Ликовно-графичко опремување на книги, весници и часописи; Графички дизајн на амбалажа (елементи, материјали, форма, поделба, ликовно-графичко компонирање, пакување, презентација на производите, економска пропаганда.					
12.	Методи на учење: Предавања					
13.	Вкупен расположив фонд на часови			25 часови		
14.	Распределба на расположивото време			15+0+10+0+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		0 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		10 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби			90 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Рестек, Јосиф. <i>Основи графичког дизајна</i> . Загреб, 1975				
		2. Месарош, Фрањо. <i>Графичка енциклопедија</i> . Загреб, 1970				
		3. Ковачевиќ, Миљко. <i>Савремена типографија</i> . Београд, 1980				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Митровиќ, Милун. <i>Форма и обликување</i> . Београд, 1990				
		2. Chevalier J., Gheerbrand A. <i>Recnik simbola</i> . Matica Hrvatska, Zagreb, 1983				
3. Nerdinger, Eugen. <i>Znak-Pismo-Ornament</i> . Callwey, Munchen, 1960						

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет		Селектирани теми од станбени објекти		
2.	Код		И.19		
3.	Студиска програма		Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање		
5.	Степен		Втор циклус на студии		
6.	Академска година/семестар		IV, V / 7, 8, 9, 10	7.	Број на ЕКТС
8.	Наставник		Проф. д-р Минас Бакалчев		
9.	Предуслов за запишување на предметот		Архитектонско проектирање 3		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Продлабочување на знаењата и вештините за планирање, проектирање на објекти за колективно домување во контекст на просторните и социјални трансформации на современото домување.				
11.	Содржина на програмата: 1. Колективно домување-панорама: мапирање на современа пракса на домување, низ различните практични и теоретски модели 2. Колективно домување, селективни теми: избор на автори и проекти, клучни примери XX-XXI век				
12.	Методи на учење: Предавања, семинари, презентации				
13.	Вкупен расположив фонд на часови			25 часови	
14.	Распределба на расположивото време			15+0+10+0+0 часови	
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		0 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		10 часови
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови
		16.3.	Домашно учење		0 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови
	17.2.	Графички вежби 30 бодови Програмска задача 30 бодови			60 бодови
	17.3.	Присуство на предавања 20 бодови Присуство на вежби 20 бодови			40 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
22.	ЛИТЕРАТУРА				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година		
		- Albrech, Donal and Elizabeth Johns, <i>New Hotels for Global Nomads</i>, Merrel, London, 2002 - Cedric Price, Works, Architectural association, 1984 Diller + Scofidio (ed.) <i>Back to the Front: Tourisms of War</i>, F.R.A.C. Basse-Normandie, 1994 - Dudek, Mark, <i>A design Manuel, Schools and Kindergartens</i>, Birkhauser, 2007 - Dorit Fromm, <i>Collaborative communities, Cohousing, Central Living and Other New Forms of Housing with Shared Facilites</i>, Van Nostrand Reinhold, New York, 1991 - Guallart, Vicente, <i>Sociopolis</i>, Actar, Barcelona, 2004 - INURA, <i>Possible Urban Worlds, Urban Strategies at the End of 20th Century</i>, Birkhauser, 1998 - Lefaivre, Liane and Alexander Tzonis, <i>Aldo van Eyck, Humanist Rebel, Inbetweening in Postwar World</i>, 010 Publishers, Rotterdam, 1999 - MVRDV, Costa Iberica. <i>Upebeat of the Leisure Cityv</i>. Actar. 1998			

		- Oliver, Paul, <i>Dwelings, The House across the World</i>, Phaidon-Oxford, 1987 - Rapoport, Amos, <i>Housa Form and Culture</i>, Prentice-Hall, Inc. Englewood Clift, N.J., 1969 - Rutes, Walter A., Richard H. Penner, Lawrence Adams, <i>Hotel Design, Planning and Development</i>, Elsevier, Architectural Press, 2001 - Shittich, Christian (ed.) <i>Housing for People of All Ages, flexible, unrestricted, senior-frendly</i>, Birkhauser, 2007 (Литературата ќе се надоградува во зависност од проектот)	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Селектирани теми од објекти за колективно домување			
2.	Код		И.20			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV, V / 7, 8, 9, 10	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Проф. д-р Минас Бакалчев			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Архитектонско проектирање 3			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Продлабочување на знаењата и вештините за планирање, проектирање на објекти за колективно и колаборативно домување во контекст на просторните и социјални трансформации на современото домување. Продлабочување на знаењата за селектираните типови на објекти за колективно/колаборативно домување. Развој на способност за планирање, проектирање на објекти за колективно/колаборативно домување. Разбирање на глобалните процеси на социјалните трансформации во домувањето и нивните просторни консеквенци.					
11.	Содржина на програмата: 1. Колективно домување-панорама: мапирање на современа пракса на домување, низ различните практични и теоретски модели 2. Колективно домување, селективни теми: избор на автори и проекти, клучни примери XX-XXI век					
12.	Методи на учење: предавања, семинари, проектни задачи, консултации, презентации					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+0+10+0+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		0 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		10 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби			90 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		- Aravena, Alejandro and Andreas Lacobelli (ed.) <i>Incremental Housing and Participatory Design Manual</i> , Hatje Cantz Verlag, 2012				
		- Dorit Fromm, <i>Collaborative communities, Cohousing, Central Living and Other New Forms of Housing with Shared Facilites</i> , Van Nostrand Reinhold, New York, 1991				
		- Rapoport, Amos, <i>Housa Form and Culture</i> , Prentice-Hall, Inc. Englewood Clift, N.J., 1969				
		- Александер, Кристофер. <i>Јазик на обрасци</i> . Академски печат, Скопје, 2010				
		(литературата се надоградува во зависност од тематската рамка на семинарскиот проект)				
		Дополнителна литература				
		22.2.				

		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		- INURA,	<i>Possible Urban Worlds, Urban Strategies at the End of 20th Century</i> , Birkhauser, 1998
		- MVRDV,	The Why Factory, <i>The Vertical Village</i> , NAI, 2012
		- Oliver, Paul,	<i>Dwelings, The House across the World</i> , Phaidon-Oxford, 1987

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Селектирани теми од стопански објекти			
2.	Код		И.21			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		V / 9, 10	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Доц. д-р Александар Радевски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Архитектонско проектирање 5			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Оспособување на студентите со познавања од областа на планирање и проектирање на стопанските објекти, нивна типологија и услови за нивно програмско организирање.					
11.	Содржина на програмата: 1. Стопански двор, типологија, просторни и програмски содржини и потребни стандарди. 2. Рурално подрачје, морфолошки карактеристики, програмски содржини, интервенции во специфичен простор со можност за архитектонско делување со цел обновување и подобрување на економскиот и социалниот аспект на корисниците.					
12.	Методи на учење: Предавања, семинар и презентации.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови			25 часови		
14.	Распределба на расположивото време			15+10+0+0+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		10 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби 30 бодови Програмска задача 30 бодови			60 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања 20 бодови Присуство на вежби 20 бодови			40 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Никола Павловски, Организација на објектите и комплексите за рогат добиток, Мала стручна библиотека на Архитектонски Факултет, Скопје, 1985				
		2. Н.Павловски, Г. Атанасоска, А Радевски, Проектирање на стопански згради, Скрипта, Скопје 2005				
	22.2.	3. Бранислав Којиќ, Ѓ. Симоновиќ, Пољопривредне зграде и комплекси, Београд, 1978				
		Дополнителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Арх. Методи Класанов, арх. Димитар Василев, Стопански сгради, Техника, Софиa, 1981				
		2. Цалин Лулу, Przemyslowe fermy chowu zwierzat, Arbcady, Warszawa, 1973				
3. Др. Милорад Рибар, Сеоско становање централне Србије, Архитектонски факултет, Београд, 1995						
(Литературата ќе се надоградува во зависност од проектот)						

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Селектирани теми од индустриски објекти			
2.	Код		И.22			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		V / 9, 10	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Доц. д-р Александар Радевски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Архитектонско проектирање 5			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Продлабочување на знаењата и вештините за планирање, програмирање и проектирање на индустриските комплекси и објекти. Лоцирање на комплексите и инфраструктурно поврзување со урбаните ткива. Изучвање на индустриското наследство “индустриска археологија” и афирмација на оваа категорија архитектонски објекти. Запознавање со моделите за нивна валоризација како и потенцирање на можностите за нивна ревитализација.					
11.	Содржина на програмата: Селектирани теми од индустриски објекти и комплекси. Анализирање на проекти од индустриската архитектура.					
12.	Методи на учење: Предавања, дебата и презентации.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови			25 часови		
14.	Распределба на расположивото време			15+10+0+0+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		10 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби 30 бодови Програмска задача 30 бодови			60 бодови	
	17.3.	Присуство - предавања 20 бодови Присуство - вежби 20 бодови			40 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит			41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Jorgen Adam, Katharina Hausmann, Frank Juttner, Industrial Buildings A Design Manual, Birkhauser, Berlin 2004				
		2. Carles Broto, Architecture for Industry Architectural design, Links International, 1997				
		3. Vera Alikalfic, Industrijski objekti i industrijski kompleksi, Arhitektonski fakultet, Sarajevo, 2004				
		4. S. Michael & T. Barrie. Twentieth Century Industrial Archaeology, E & FN Spon, New York, 2000				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. C. C. Eleanor. Industrial Archaeology: Future Directions				
2. P. Neaverson. Industrial Archaeology: Principles and Practice, Routledge, London, 1998						
3. C.Paredes. Industrial Chic -Reconverting Spaces. Edizioni Gribaudo.						

		Savigliano 2006 (Литературата ќе се надоградува во зависност од проектот)
--	--	--

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Планирање на градскиот сообраќај			
2.	Код		И.23			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за урбанизам			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV, V / 7, 8, 9, 10	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Проф. д-р Владимир Арсовски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметот е апознавање со основите на сообраќајната инфраструктура и нејзиното значење врз просторниот развој на урбаната средина. Совладување на основните принципи на планирање на урбаниот сообраќаен систем и елементите кои го сочинуваат					
11.	Содржина на програмата: Инфраструктурните системи во урбаниот простор. Надворешен и внатрешен сообраќај како специфични и меѓусебно зависни системи за комуникација во урбаниот простор. Утврдување на основните цели на сообраќајот во градот: претпоставки за организација и развој на урбаниот простот, аспекти на ефикасност, економичност и безбедност на учесниците во сообраќајот. Видови на сообраќај. Операционализација на елементи и стандарди на сообраќај (сообраќај во движење и мирување). Планирање на сообраќајна мрежа. Еколошки аспекти на сообраќајот. Сообраќајна инфраструктура во градскиот простор					
12.	Методи на учење: Наставата се одвива со комбинирани предавања-дискусии со нагласка на развивање на вештини на критичко размислување. Учеството на студентите во текот на часовите, читањето на дадениот материјал, навремено и квалитетно завршување на задачите се интегрални во процесот на учење.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови			25 часови		
14.	Распределба на расположивото време			15+0+0+10+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		0 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		10 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Самостојни задачи			90 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања Присуство на вежби			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит			41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		- Риста Галиќ, Урбано зонирање, Македонска книга, Скопје, 1980				
		- Buchanan Colin, Saobracaj u gradovima, GK, Beograd, 1975				
		- Gojko Beara, Saobracaj i zivotna sredina, NK, Beograd				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		- D-r Radovan Bankovic, Planiranje javnog gradskog putnickog prevoza, IRO GK, Beograd, 1984				
		- Нојферт, Е., Архитектонско проектирање, Арс Ламина, Скопје, 2009				

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Урбана реконструкција			
2.	Код		И.24			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за урбанизам			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV, V / 7, 8, 9, 10	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Проф. д-р Јасмина Сиљаноска			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот има за цел студентите да се стекнат со знаења од областа на урбаната трансформација и реконструкција преку интегрирање на нови програми и функции во веќе изградени градски контексти. Исто така преку предметот студентите ќе се запознаат со процесите на континуирано менување на градот и ќе ги препознаат и критички согледаат урбанистичките концепции и нивното влијание врз трансформацијата на современите градови, како и со методите на реконструкција и обнова на градовите.					
11.	Содржина на програмата: Предметот ќе го изучува проблемот на урбаната трансформација и реконструкција и нејзините елементи преку интервенции во историски градски контексти. Предметот ќе опфати анализа на историски градски контексти и планирање и обликување во услови на изградени и комплексни урбани ситуации. Преку предметот студентите ќе се запознаат со развојот на градот и урбанистичките концепции, трансформацијата на градовите и влијанието на општествените, економските и политичките промени врз трансформацијата на градовите. Градот ќе се разгледува како континуирано менлив и еволутивен феномен и како влијаат различните комплексни теоретски модели на планирањето и управувањето со градската средина. Компаративно ќе бидат разгледани различните системи на планирање во светот и референтните примери на реконструкција и обнова на градски делови, односно нивните позитивни и негативни импликации во теоријата и практиката на урбанистичкото планирање, обновата и заштитата на градски делови.					
12.	Методи на учење: теоретскиот дел се одвива со говорно елаборирање и интерактивна настава преку семинар и презентација, анализа и компаративна метода					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+0+0+10+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		0 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектна задача		0 часови	
		16.2.	Самостојна семинарска задача		10 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Презентација и оценка на семинарска работа			90 бодови	
	17.2.	Присуство и активност на наставата			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1.Andrusz, G; Harloe, M.; Szelenyi, I. (1996) <i>Cities after socialism – Urban and regional changes and conflict in post-socialist societies</i> , Oxford: Blackwell Publishers Inc				

		2. Bullivant, L. (2012) <i>Masterplanning futures</i> , New York: Routledge 3. Hall, P. (2002) <i>Urban and Regional Planning</i> (4th ed), New York: Routledge
22.2.		Дополнителна литература
	Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. Castex, J; Depaule, J.C.; Panerai, P. (2003) <i>Urbane forme</i> , Beograd: Građevinska knjiga 2. Duyne Barenstein, J.E., Leemann, E. (2012) <i>Post-Disaster Reconstruction and Change: Communities' Perspectives</i> , Boca Raton: CRC Press 3. Colquhoun, I. (1995) <i>Urban Regeneration</i> , London: Batsford Ltd 4. Graafland, A. (2001) <i>Cities in transition</i> , Rotterdam: 010 Publishers

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Пејзажна архитектура			
2.	Код		И.25			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за урбанизам			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV, V / 7, 8, 9, 10	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Проф. д-р Јасмина Сиљаноска			
9.	Предуслов за запишување на Предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот има за цел студентите да се стекнат со основни знаења од областа на пејзажната архитектура потребни при обликување на пределот и јавните простори, како и да се запознаат со некои од стандардите при планирање во оваа област. Преку предметот Пејзажна архитектура на студентите ќе им се развијат способностите за примена на општите принципи на пејзажното обликување кои прилегуваат од разбирањето и читањето на највредните културно-историски остварувања во пејзажната архитектура во светот. Организирањето и изградбата на одрживите населби и градба во пределот бара познавање на суштината на пределската екологија и културните предели. Така идните архитекти и планери ќе се оспособат да ги препознаат интердисциплинарните барања при изработувањето на просторните и урбанистичките планови.					
11.	Содржина на програмата: Предметот ќе го изучува проблемот на пејзажната архитектура и некои од основните принципи за обликување на пејзажот и јавните простори. Предметот претставува вовед во областа на пејзажната архитектура и преку него студентот ќе се запознае со теоријата на пејзажната архитектура и формата, типологијата и основите на обликување на пејзажот и јавните простори. Основи на планирањето на пределите. Вовед во композицијата и појдовните принципи за пејзажно обликување, кои пред се се однесуваат на пејзажот и пределот во градот (градски паркови, градини, блоковско и зеленило во станбени населби, детски игралишта, шеталишта, тематски паркови, градини во јавните, комерцијални и хотелски објекти/комплекси и други видови на пејзажна архитектура во градот). Преку овој предмет студентите ќе се здобијат со основни познавања за архитектонските, уметничките, ликовните, природните и биотехничките фактори важни за обликување на пејзажната архитектура; со меѓународната и националната регулатива и со нормативите и стандардите за планирање на јавни отворени простори; со влијанието на стратегиските документи и на техничките проекти врз животната средина и улогата на пејзажите и пределската екологија во процесот на планирање.					
12.	Методи на учење: теоретскиот дел се одвива со говорно елаборирање и интерактивна настава, практичната работа со анализа, синтеза и компаративна метода					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+0+0+10+0 часови			
15.	Форми на наставни активности		15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови	
15.2.			Практични вежби	0 часови		
16.	Други форми на активност		16.1.	Проектни задачи	0 часови	
16.2.			Самостојни задача семинарска	10 часови		
16.3.			Домашно учење	0 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Презентација и оценка на семинарска работа			90 бодови	
	17.2.	Присуство и активност на наставата			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)		до 50 бодови		5 (пет) (F)	
од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)			
од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)			
од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)			
од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)			
од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				

		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
			1. Bell, S. (1996) <i>Elements of Visual Design in the Landscape</i> , E&FN Spon, London 2. Booth, N. (2012) <i>Foundations of Landscape Architecture: Integrating Form and Space Using the Language of Site Design</i> , New Jersey: John Wiley & Sons 3. McLeod, V. (2012) <i>Detail in Contemporary Landscape Architecture</i> , London: Laurence King
22.2.		Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
			1. Zimmermann, A. (2011) <i>Constructing Landscape: Materials, Techniques, Structural Components</i> , Berlin: Birkhauser 2. Steiner, F. (2008) <i>The living Landscape: An ecological Approach to Landscape Planning</i> , Island Press 3. Waymark, J. (2003) <i>Modern Garden Design: Innovation since 1900</i> , London: Thames & Hudson

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Одржлив урбан развој			
2.	Код		И.6			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за урбанизам			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV, V / 7-10	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Доц. д-р Дивна Пенчиќ			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметот е осознавање на значењето на урбанистичката дејност во доменот на одржливиот развој. Предметот овозможува запознавање со условите под кои настанува идејата за одржлив развој, дефиницијата, предметот и целите на одржлив развој. Цел на предметот е да обезбеди разбирање на врската помеѓу изградената средина и концептот на одржлив развој, преглед на релевантните процеси и алатки и процесот на раководење со животната средина, разбирање на социјалните и енвиروменталните перспективи на изградбата на глобално и локално ниво, како и критичко истражување на бариерите за одржлив урбан развој.					
11.	Содржина на програмата: Запознавање со развојот на идејата за одржлив развој. Состојба, патишта, мисла. Дефиницијата, предметот и целите на одржлив развој, со поконкретен осврт на одржливиот урбан развој. Аспекти на одржлива урбана форма. Начини на постигнување одржлива урбана форма. Операционализација на одржлив урбан развој. Искуства од имплементација на концептот. Критериуми и индикатори на одржлив урбан развој. Искуства од Македонија. Состојба. Прифатени обврски. Имплементација. Перспектива.					
12.	Методи на учење: Наставата се одвива со комбинирани предавања-дискусии со нагласка на развивање на вештини на критичко размислување. Учеството на студентите во текот на часовите, читањето на дадениот материјал, навремено и квалитетно завршување на задачите се интегрални во процесот на учење.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+0+0+5+5 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		0 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		5 часови	
		16.3.	Домашно учење		5 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Самостојни задачи			60 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања			40 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски / Англиски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		The Sustainable Urban Development Reader (The Routledge Urban Reader Series), Routledge, Teylor & Francis Group, London and New York. Bajic Brkovic, Milica. (ured.) (1999) Odrzivost i grad. Arhitektonski fakulte, Univerzitet u Beogradu, Beograd. Wheeler, Stephen M. and Beatley, Tomothy (eds.). (2007)				
		Hoјферт, Е., Архитектонско проектирање, Арс Ламина, Скопје, 2009				
22.2.	Дополнителна литература					

		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
			Echenique, M. and Saint, A. (eds) (2001) <i>Cities for the New Millennium</i>. E & FN Spon, an imprint of the Taylor & Francis Group, London and New York. Farr, Douglas (2008) <i>Sustainable Urbanism: Urban Design With Nature</i>, John Wiley & Sons, Hoboken, New Jersey. Hall, P. and Pfeiffer, U. (2000) <i>Urban Future 21. A global Agenda for Twenty-First Century Cities</i>. Federal Ministry of Transport, Building and Housing of the Republic of Germany, E & FN Spon, an imprint of the Taylor & Francis Group, London and New York. Jenks, M., Barton, E. and Williams, K. (eds) (1998) <i>The Compact City: A Sustainable Urban form?</i> E & FN Spon, an imprint of Routledge, London and New York. Jenks, M., Barton, E. and Williams, K. (eds) (2001) <i>Achieving Sustainable Urban Form</i>. E & FN Spon, an imprint of the Taylor & Francis Group, London.

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Визии за современиот град			
2.	Код		И.26			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за урбанизам			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		V / 9, 10	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Доц. д-р Слободан Велевски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Урбанистичко планирање 2			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Основна цел на предметот претставува продлабочување на знаењата на студентите во областа на урбанизмот, односно феноменот на градот, преку мисловните дискурси кои ги опфаќаат идеите за современиот град од времето на почетоците на индустриското производство до денешното високопотрошувачко општество. Од причина што самиот град е хетерогена социо-просторна композиција која развива комплексни општествени релации предметот Визии за современиот град треба да овозможи знаења кои се референцираат во дијалектиката помеѓу социо-економските и политичко-идеолошките искуства на поединецот и/или групата во рамките на урбаниот колектив. Информациите со кои ќе се здобијат студентите во текот на семестарот по предметот Визии за современиот град имаат за цел дополнително да ја развијат нивната способност за критичка промисла и истата да ја искористат како дизајн алатка во последната фаза од нивните студии.					
11.	Содржина на програмата: Предметната програма е структурирана во два дела. Првиот дел ги опфаќа нематеријалните искуства на градот кои се рефлексии на општествениот контекст. Анализата и учењето на општествениот контекст има за цел да ја позиционира идејата за градот историски, односно го согледува и анализира времето кога настанува истата. За таа цел општествениот контекст содржински ги опфаќа и аналитички ги истражува социјалните, економските, политичките и теоретските дискурси кои ги препознава како чинители кои директно влијаат на посебноста и спецификите на идејата за градот. Вториот дел содржински се осврнува на физичките аспекти на идејата за градот, односно на искуствата кои директно се однесуваат на просторноста. Преку територијалните аспекти на идејата за градот и искуството на просторноста, предметот Визии за современиот град го лоцира просторниот артефакт како суперструктура, односно значенско средиште на идејата за градот. На тој начин објектот се препознава како витален дел од процесот на градоградење преку кој повратно се дефинира карактерот и природата на самиот град. Со дефинирање на идеите за современиот град како историско - територијален концепт се создава можност за обединување на денотирачките вредности на одредени архитектонски и урбанистички дискурси во нови мисловни композиции кои како такви имаат влијание врз постојните општествените диспозиции.					
12.	Методи на учење: Наставата се одвива преку предавања, семинари и визуелни презентации во чии рамки се развиваат дискусии на презентирани теми.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+0+0+10+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		0 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		10 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 часови	
	17.2.	Самостојни задачи			90 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања и вежби			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација
22.	ЛИТЕРАТУРА	
	22.1.	Задолжителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		- Leach Neil (Editor), Rethinking Architecture - a reader in cultural theory, Routledge 2002
		- Frampton Kenneth, Modern Architecture, a critical history, Thames and Hudson Ltd. 2007
		- Hays K. Michael (Editor), Architecture Theory since 1968, MIT Press 2000
		- Hays K. Michael (Editor), Architecture's Desire: Reading the Late Avant-Garde, MIT Press 2009
		- Нојферт, Е., Архитектонско проектирање, Арс Ламина, Скопје, 2009
	22.2.	Дополнителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Урбана социологија			
2.	Код		И.27			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV / 8	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Професор од Филозофски факултет			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот се стекнува со теоретски знаења од областа на социолошките проучувања на градовите, се оспособува за самостојна работа и работа во институциите на државата и НВО;					
11.	Содржина на програмата: Социологијата на градот: предмет, методи, значење; Градот низ просторот и времето; Социјалните проблеми и градот: урбана сиромаштија, поделеноста во градот, Градот како социјална, економска и организациона форма. Урбаниот начин на живот -социо-психолошки пристап; Глобализација, диференцијација, хомогенизација. (техно-град, сајбер-простор, мултикултурен град) Одржлив град. Градска заедница. Сегрегација-етнички социјални карактеристики. Планирање на градот. Градот во постсоцијалистичките општества. Градовите во Македонија -социолошки, економски и просторни карактеристики.					
12.	Методи на учење: Настават ќе се реализира низ предавања, активно учество на студентите во реализацијата на вежби, подготовка на семинарски работи и есеи и по можност вклучување во проекти.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+10+0+0+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	вежби (графички, аудиториски и индивидуални),		10 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби Програмска задача			60 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања 20 бодови Присуство на вежби 20 бодови			40 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
	22.2.	Дополнителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Aceski, I., (red.),(1996) <i>Sociologija na gradot</i> , Filozofski fakultet Skopje 2.Urbana sociologija, 2005. (ur) Sreten Vujovic i Mina Petrovic. Zavod za udzbenike i nastavna sredstva, Beograd. 2. Ацески, И., Скопје –Социолошка студија, Екопрес, Скопје, 1996; 3. Ацески И, Матилов, Н., Развојот на урбаните центри во РМ, ИСППИ, Скопје, 1997 б) Дополнителна литература Градот во модерното општество (хрестоматија)				

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Соларна архитектура			
2.	Код		И.28			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за урбанизам			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		V / 9	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Вон. проф. д-р Виктор Пајвански			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Разгорување на професионалниот жар со проект кој е со интернационална валидност според ИСО стандардите ЗА ПРОЕКТИРАЊЕ СОЛАРНА АРХИТЕКТУРА					
11.	Содржина на програмата: Архитектонски и урбанистички структури на соларна алтернативе и можности за плуралистичен пристап. Поединечна анализа на елементите од архитектонските структури за апликација на сончевата енергија. Целосно дејство на структурите кои применуваат соларна алтернатива. Самосвесно проектирање на архитектонските структури за примена на соларната енергија. Семантичност на соларната архитектура					
12.	Методи на учење: 1. Презентирање на искуствата од минатите проекти во доменот на предложениот проект кој ќе биде во тек. 2. Информирање на студентите за проектот 3. Когносирање на просторот за проектирање-предложениот проект, посета на локацијата, снимање, инвентаризација и цртање,сликање во слободна техника слики од неа. 4. Комплетна урбанистчка анализа и микроклиматска студија за архитектонски топоним и скенирање на постојната инфраструктура. 5. Истражување на специфични карактеристики – израз на местото – идентитет на просторот. 6. Разработка според проектанскиот програм – предлог решение со работна макета. 7. Консултации и разговор за проектот со сите учесници / наставници и студенти/ во наставниот програм. 8. Кристализација на добиените вредности во одлука за дизајн-стил на проектот од консултациите – јавно презентирани. 9. Дефинирање на синтезно решение во рамките на тимот /1 до 3 студенти-по нивни избор/ 10. Изготвување на макета за бараниот проект, комбинирано со катер и мануелно. 11. Презентација со power point на комплетната визија за авторскиот проект 12. Цртање на потребната проектна документација со Архикад и анимација на проектот со екстериерни и интериерни камери					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+10+0+0+0 часови			
15.	Форми на наставни активности		15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови	
			15.2.	Вежби (графички, аудиторски и индивидуални)	10 часови	
16.	Други форми на активност		16.1.	Проектни задачи	0 часови	
			16.2.	Самостојни задачи	0 часови	
			16.3.	Домашно учење	0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби 30 бодови Програмска задача 30 бодови			60 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања 20 бодови Присуство на вежби 20 бодови			40 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)		до 50 бодови		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		Литературата е интернет страници, книги, каталози во зависност од				

	22.2.	проектот кој се работи	
		Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Селектирани теми од информатички технологии во архитектурата			
2.	Код		И.29			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за високоградба			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV, V / 7, 8, 9, 10	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Доц. д-р Огнен Марина			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметот е запознавање и едуцирање на студентите со принципите и основите на информатичките модели во архитектурата, начинот на нивното развивање и нивната примена во процесот на анализата, обликувањето, проектирањето и користењето на информатичките модели во архитектонските објекти.					
11.	Содржина на програмата: Тема 1 – Градежни информатички модели (BIM-Building Information Models) Вовед, развој, принципи и елементи на градежните информатички модели и алатки. Нивната улога, влијанието и значење при употреба во архитектонските објекти. Информации и процеси во проектирање, изведба и користење на архитектонски објекти. Стратегии, елементи и алатки за градежни информатички модели. Принципи и елементи на интегриран дизајн на архитектонските објекти. Развивање, користење и управување со градежни информатички модели во архитектонски објекти. Тема 2 – Дигитални информатички модели во архитектурата Вовед, развој, принципи и елементи на дигиталните информатички модели и алатки. Нивната улога, влијанието и значење при употреба во процесот на анализа и проектирање во архитектурата.Параметрички модели и информатички модели во архитектурата, дигитални модели за симулација на комплексни системи. Параметричко проектирање, систем на ќелиски автомати и модели базирани на агенти. Платформи и алатки за анализа, проценка и одлучување во процесот на архитектонско проектирање. Паметни материјали, паметни згради. Апликација, искуства и реализирани проекти со користење на дигитални информатички модели во архитектурата.					
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања со презентации, презентација на практични примери, проучување на литература, самостојна работа на графички задачи.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови			25 часови		
14.	Распределба на расположивото време			15+10+0+0+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		10 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Семинарска работа			60 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања			40 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит			41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			

		1. S. Marble, (ed.), <i>Digital Workflows in Architecture</i> , Birkhauser, 2012 2. F. Gramazio, M. Kohler, <i>Digital Materiality in Architecture</i> , Lars Muller Publishers, 2008 3. Deutsch, Randy., <i>BIM and Integrated Design: Strategies for Architectural Practice</i> . Wiley, 2011.	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. M. Poletto, C. Poletto, <i>Systematic Architecture</i> , Routledge, 2012	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Енергетска ефикасност на објекти			
2.	Код		И.30			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за високоградба			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV, V / 7, 8, 9, 10	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Доц. д-р Страхиња Трпевски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): -Подобрување на енергетските карактеристики, како за нови така и за постоечки објекти, преку економско оправдани мерки. -Заштеда на енергија преку планиран развој на проекти, кои на структурен и ефикасен начин, со добро разработени методи и алатки за енергетска оцена и управување со проекти, ќе им овозможат на студентите добиените знаења за принципите и методите за анализа на одредени архитектонски проблеми, посочени во тематските подрачја на предметот, истите успешно да ги имплементираат во процесот на проектирањето изведбата и реконструкцијата на објектите.					
11.	Содржина на програмата: Предметната програма ги вклучува следните програмски целини: -Методологија за пресметка на енергетските карактеристики според ЕУ Директива 2002/91/ЕС; -Примена на стандарди за нови и построечки објекти; -Сертификација на објекти; -Регуларна инспекција и контрола на инсталациите.					
12.	Методи на учење: Методите кои ја третираат проблемската состојба се: метод на анализа, компарација, хронологија, метод на синтеза проверен преку учење во реален контекст - на терен.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+0+0+10+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		0 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		10 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Семинарски труд			80 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања + теренска настава			20 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Серафимовски Марко, Методи и алатки за енергетско сертификање на објекти, учебник 2009.				
		2. Теофиловска Бојациева Тамара, Архитектонска физика, скрипта, Скопје. 2005.				
		3. 2009 Стандарди и регулативи: МКС ЕН ИСО 13790 и др.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		4. Матиќ М., Енергија и архитектура, Загреб,1988.				
		5. Butera F. M. Architettura e Ambiente – manuale per il controllo della qualita termica, luminosa e acustica degli edifici, Etaslibri, Milano, 1995				

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектура и животна средина			
2.	Код		И.31			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за високоградба			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV / 7	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Доц. д-р Страхиња Трпевски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите со основните аспекти и принципи на дисциплините: одржлива архитектура, биоклиматска архитектура, енвајронментална архитектура.					
11.	Содржина на програмата: Интерпретација со анализа на селектирани теми од наведените дисциплини како: - Запознавање со значајни меѓународни документи кои се однесуваат на заштитата на животната средина и одржлив развој; - Принципи и стратегии за одржување на просторот (принципи на одржливата архитектура); Тетрапартитна суштина на енвајронменталната архитектура; - Архитропска архитектонска форма – три принципи; Енвајронменталната енергија и архитектурата (теорија на петтиот принцип); - Одржливи проектантски стратегии; - Селектирани примери на реализирани архитектонски објекти.					
12.	Методи на учење: Наставата се реализира како аудиторна низ метод на интерпретација, анализа и интерактивна настава.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15+0+0+10+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиторски и индивидуални)		0 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		10 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Семинарски труд			60 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања + активност			40 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Стојков, Т., Филиповски, Љ.: Сонце, Енергија, Архитектура, 1986 (CIP – Kat. NUB Skopje 620.92.697.7, 728.697.7, 697.329, 1986) 2. Ven der Ryn, Sim, Cowan, Stuart: Ecological Design (Island Press, 1718, Connecticut Avenue, NW., Suite 300, Washington DC 20009, 1996) 3. Or, W., David: Earth in Mind (Island Press, 1718, Connecticut Avenue, NW., Suite 300, Washington DC 20009, 1994) 4. Winws, James: GREEN ARCHITECTURE (2000 Benedict Taschen Verlag GmbH), 2000 5. Pearson, David: Eartyh To Spirit - In Search of Natural Architecture (Gaia Books Limited, London), 1996 6. Person, David: THE NATURAL HOUSE BOOK, Creating healthy, harmonious and ecologically sound home (Gaia Books Limited, London), 1989				

		7. Person, David: New Organic Architecture - The breaking wave (2001 Gaia Books Limited, London), 2001	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Интегрирана заштита на градителското наследство			
2.	Код		И.32			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за заштита на градителското наследство и историја на архитектурата			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		V / 9, 10	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Доц. д-р Елизабета Касапова			
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување со основни знаења за интегрираната заштита како современа и интернационално зацртана стратегија; запознавања со нејзините методи кои обезбедуваат градење на национални, регионални и локални политики за контролирано штитење и управување со градителското наследство и негово трансформирање во фактор за социјално, економско и културно јакнење на заедниците.					
11.	Содржина на програмата: 1. Теоретски поставки: - Развој на концептите за заштитата на градителското наследство – историски јадра, целини, предели; од заштита на поединечни објекти до чување на интегрални вредности на историски населби, културни предели... -Меѓународен систем на документи за интегрирана заштита (Совет на Европа), УНЕСКО, ИКРОМ... 2. Менаџмент на градителско наследство: - Елементи на национални, регионални и локални политики: административни, финансиски, фискални, социјално-економски мерки и едукација. - Модели на управување со процесот и политиките за интегрираната заштита 3. Просторно планирање и легислатива: - Градителското наследство и развојни планови, макро-регионални, регионални, генерални, детални и др. проекти 4. Меѓународни искуства: реализации и резултати					
12.	Методи на учење: Елаборацијата на предметните содржини антиципира: - методи на анализа: аудиовизуелни предавања, анализа и компарација на одбрани примери; - методи на синтеза: учење и генерализирање преку изработка на конкретен проект.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови			25 часови		
14.	Распределба на расположивото време			15+10+0+0+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		10 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби Програмска задача			90 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања Присуство на вежби			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Fister Peter. <i>Obnova in varstvo arhitekturne dediščine</i> . Partizanska knjiga, Ljubljana, 1979 2. Marasović Tomislav. <i>Aktivni pristup graditeljkom nasljedju</i> . Sveučilište u Splitu. Društvo konzervatora Hrvatske. Split. 1985				

		3. Brguljan Vladimir. <i>Međunarodni sistem zaštite kulturnih i prirodnih dobara</i>. RZZSK, Beograd, Zagreb, 1985 4. Fielden B. M. <i>Uvod u konzerviranje kulturnog nasleđa</i>. Društvo konzervatora Hrvatske, Zagreb, 1981 5. Fielden B. M. <i>Conservation of Historical Buildings</i>. Butterworth – Hienemann 6. Macura Vladimir. <i>Čaršija i gradski centar</i>. Gradina, Niš, 1982 7. <i>Protection et animation culturelle des monuments, sites et villes historiques en Europe</i>. Commission allemande pour l'UNESCO, Bon, 1980 8. Вученовиќ Светислав. <i>Урбана и архитектонска конзервација, Том 1: Свет-Европа</i>. Друштво конзерватора Србије, Београд, 2004
	22.2.	Дополнителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура							
1.	Наслов на наставниот предмет		Уметноста на новото време				
2.	Код		И.8				
3.	Студиска програма		Архитектура				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за заштита на градителското наследство и историја на архитектурата				
5.	Степен		Втор циклус на студии				
6.	Академска година/семестар		IV, V / 7, 8, 9, 10	7.	Број на ЕКТС	1	
8.	Наставник		Доц. д-р Елизабета Касапова Вонр. проф. м-р Наташа Милованчев				
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на потребни знаења за достигнувањата на главните движења и актери на ликовната уметност од почетокот на XV до втората половина на XX век, како и за нивното влијание врз архитектонските движења во создавањето на нови концепции и архитектонски стилови.						
11.	Содржина на програмата: Во првиот блок предавања студентите се запознаваат со уметничките епохи, почнувајќи од ренесансата, преку барок и рококо, па се до класицизам, романтизам и реализам (период од почеток на XV до крај на XIX век). Вториот блок предавања се однесува на уметничките движења, започнувајќи од импресионизам, постимпресионизам, набизам, фовизам, кубизам, еспресионизам, футуризам, апстракција, де стијл, конструктивизам, надреализам и апстрактно сликарство; па преку движењата во 50-тите и 60-тите години (енформел, асамблаж, поп-арт и оп-арт) се до останатите движења пред крајот на XX век.						
12.	Методи на учење: За совладување на предметната материја се користи историско-генетичка метода и комплементарните методи за анализа на уметничката композиција од различни аспекти. Врз основа на презентираниите карактеристични примери, посети на изложби и проучување на достапната литература се одржува дискусија со студентите во вид на интерактивна настава.						
13.	Вкупен расположив фонд на часови			25 часови			
14.	Распределба на расположивото време			15+10+0+0+0 часови			
15.	Форми на наставни активности		15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
			15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		10 часови	
16.	Други форми на активност		16.1.	Проектни задачи		0 часови	
			16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
			16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување						
	17.1.	Колоквиуми				0 бодови	
	17.2.	Семинарска работа				90 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања Присуство на вежби				10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)		до 50 бодови		5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит			41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА						
	22.1.	Задолжителна литература					
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година				
		Одделни поглавја од: 1. Andersen Liselotte. <i>Barok i rokoko</i> . Otokar Keršovani, Rijeka, 1976 2. Arnason H.H. <i>Istorija moderne umetnosti, slikarstvo, skulptura, arhitektura</i> . Jugoslavija, Beograd, 1975 3. <i>Istorija slikarstva, od pećinskog do apstraktnog</i> . Nolit, Beograd, 1962 4. Janson H. W. <i>Istorija umetnosti</i> . Jugoslavija, Beograd, 1965					

		5. Levi Majkl. <i>Istorija slikarstva, od Đota do Sezana</i> . Jugoslavija, Beograd, 1967	
		6. Rid Herbert. <i>Istorija modernog slikarstva</i> . Jugoslavija, Beograd, 1963	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		Голем број на понови изданија од историја и теорија на уметноста	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Ликовно изразување 2			
2.	Код		И.9			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за заштита на градителско наследство и историја на архитектурата			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV, V / 7, 8, 9	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Проф. м-р Елизабета Аврамовска Вон. проф. м-р Наташа Милованчев			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Ликовно изразување			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Интеррелацијата меѓу уметноста и архитектурата е постулат врз кој се темели концепцијата на изборниот предмет Ликовно изразување 2. Оттука произлегува потребата на Предметот за проширување на перцепцијата на ликовните и визуелните уметности и за разбирање на нивните компоненти. Основната цел на предметот е да се надградува дискурсот за концептуалноста воопшто и контекстуалноста на визуелните уметности и архитектурата, како и развивање и градење на критериумите за естетика на ликовниот израз и развивање на критичкото размислување. Покрај бавењето со артикулација на личниот израз на студентот, предметот цели да ја развива и надградува способноста за концептуално размислување и артикулирање на идејата преку употреба на повеќе техники и медиуми, во зависност од индивидуалните афинитети.					
11.	Содржина на програмата: Скица, Цртеж, Графика/Принт, Колаж, Асемблаж, Релјеф					
12.	Методи на учење: Основни методи на изведување на наставата на предметот Ликовно изразување 2 се: анализа, компарација, индукција/дедукција и концептуалност. Наставата се одвива преку аудиовизуелни предавања, истражувања, дискусии, анализи и презентации.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови			
14.	Распределба на расположивото време		10+10+0+5+0 часови			
15.	Форми на наставни активности		15.1.	Предавања - теоретска настава		10 часови
			15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		10 часови
16.	Други форми на активност		16.1.	Проектни задачи		0 часови
			16.2.	Самостојни задачи		5 часови
			16.3.	Домашно учење		0 часови
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Презентација			20 бодови	
	17.2.	Графички вежби			50 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања			30 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		Рудолф Арнхајм, Визуелно мишлење, Универзитет уметности у Београду, 1985 ART OF THE 20th CENTURY, Ingo F. Walther (Ed.), Karl Ruhrberg, Manfred Schneckenburger, Christiane Fricke, Klaus Honnef, TASCHEN COLLECTION (Fakultetska biblioteka) ART NOW VOL 2, Uta Grosenick (ed.), TASCHEN COLLECTION Монографии на разни современи автори				
		22.2.				
Дополнителна литература						

		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
			Гастон Башлар, Поетика на просторот, Табернакул, 2002
			Анри Фосион, Живот облика, Култура, Београд, 1964
			Пол Кле, Записи о уметности, едиција Езотерија, Београд, 1998

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Пластично обликување 2			
2.	Код		И.10			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за заштита на градителско наследство и историја на архитектурата			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV, V / 7, 8, 9	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Проф. м-р Елизабета Аврамовска Вон. проф. м-р Наташа Милованчев			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Пластично обликување			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Интеррелацијата меѓу уметноста и архитектурата е постулат врз кој се темели концепцијата на изборниот предмет Пластично обликување 2. Оттука произлегува потребата на Предметот за проширување на перцепцијата на ликовните и визуелните уметности и за разбирање на нивните компоненти. Основната цел на предметот е да се надградува дискурсот за концептуалноста воопшто и контекстуалноста на визуелните уметности и архитектурата, како и развивање и градење на критериумите за естетика на ликовниот израз и развивање на критичкото размислување. Покрај бавењето со артикулација на личниот израз на студентот, предметот цели да ја развива и надградува способноста за концептуално размислување и артикулирање на идејата преку употреба на повеќе техники и медиуми, во зависност од индивидуалните афинитети					
11.	Содржина на програмата: Скица, Цртеж, Колаж, Асемблаж, Рељеф, Објект/Инсталација, Светлост, Движење					
12.	Методи на учење: Основни методи на изведување на наставата на предметот Пластично обликување 2 се: анализа, компарација, индукција/дедукција, синтеза и концептуалност. Наставата се одвива преку интерактивна настава, аудиовизуелни предавања, истражувања, дискусии, анализи и презентации.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови			
14.	Распределба на расположивото време		10+10+0+5+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		10 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		10 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		5 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Презентација			20 бодови	
	17.2.	Графички вежби			50 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања			30 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		Едвард Луси-Смит, Визуелни уметности на дваесеттиот век, Техничка књига, Загреб, 2003; ART OF THE 20th CENTURY, Ingo F. Walther (Ed.), Karl Ruhrberg, Manfred Schneckenburger, Christiane Fricke, Klaus Honnef, TASCHEN COLLECTION; Edward Lucie-Smith, MOMENTS IN ART SINCE 1945, Issues and concepts, Thames and Hudson Ltd. London. 1997;				

		Daniel Marzona; Johannes Itten, Уметност боје, Уметничка академија, Београд; Рудолф Арнхајм, Визуелно мишлење, Универзитет уметности у Београду, 1985; Монографии од уметници, едиција Tashen	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		POP ART, Klaus Honnef; CONCEPTUAL ART; Анри Фосион, Живот облика, Култура, Београд, 1964; Пол Кле, Записи о уметности, едиција Езотерија, Београд, 1998; John Gage, Colour and Culture, Thames and Hudson, 2009	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет		Сценографија	
2.	Код		И.33	
3.	Студиска програма		Архитектура	
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за заштита на градителско наследство и историја на архитектурата	
5.	Степен		Втор циклус на студии	
6.	Академска година/семестар		IV / 8	7. Број на ЕКТС1
8.	Наставник		Проф. м-р Елизабета Аврамовска Вон. проф. м-р Наташа Милованчев	
9.	Предуслов за запишување на предметот		нема	
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот цели кон целосно поврзување на уметностите со архитектурата и обединување на нивните концепти. Изучувањето на сценографскиот јазик ќе овозможи читање на скриениот текст кој води до сценско-просторна артикулација. Целта на предметот е студентите е да се оспособат за ликовно и визуелно осмислување на многузначниот простор, кој е интегрален дел на одреден текст, музика, либрето и концепт од идеи во одреден контекст, настани и движења. Крајна цел е студентите да стекнат знаења и искуства во целосното ликовно обликување на сценскиот простор, да се оспособат за интердисциплинарна работа меѓу архитектурата и другите уметности создавајќи единство на слика, звук и движење во одреден контекстуален простор, компонирајќи комплексна ликовно-естетска-архитектонска целина.			
11.	Содржина на програмата: Кратка историја на театарскиот простор/сценографијата; Анализа на релевантни примери; Видови на сценографии – Драма, Балет, Опера, Филм, ТВ, Виртуелни простори; Кинетичка скулптура/објект; Изразување на поттекст; Визуелна драматургија; Сценографски елементи: декор, костим, реквизит, боја, светло, звук; Логиката на бојата; Бојата како емоционална палета – Боја и текстура; Сцената како архитектура на перформансот; Просторот генерира значења; Светлото и осветлувањето на сцената; Проекција на одредени примери - претстави/филмови; Анализа на (даден) простор; Селектирање на текст/дело; Скици за (одредена) сценографија по зададен текст-предлошка; дигитален 3Д модел или макета; Експликација, дискусија и вреднување на проектот.			
12.	Методи на учење: Наставата се одвива преку предавања, демонстрации/презентации и разговор. Вежбите се одвиваат преку методите на интерактивна настава, демонстрација, документација и експеримент.			
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови	
14.	Распределба на расположивото време		10+10+5+0+0 часови	
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	10 часови
		15.2.	Вежби, семинари, тимска работа	10 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	5 часови
		16.2.	Самостојни задачи	0 часови
		16.3.	Домашно учење	0 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Презентација		10 бодови
	17.2.	Графички вежби / проект / 3Д модел		60 бодови
	17.3.	Присуство на предавања		30 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација	
22.	ЛИТЕРАТУРА			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година	

		- Гастон Башлар, ПОЕТИКА НА ПРОСТОРОТ, Табернакул, 2002 - Кандински, ЗА ДУХОВНОТО ВО УМЕТНОСТА - Умберто Еко, ИСТОРИЈА ЛЕПОТЕ, Плато, Београд, 2004	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		- CONCEPTUAL ART, Daniel Marzona, TASCHEN (Перформанс) - Гидеон. С., ПРОСТОР, ВРЕМЕ, АРХИТЕКТУРА, Agora, 1965 (poglavje VI) - К. Јунг, ЧОВЕКОТ И НЕГОВИТЕ СИМБОЛИ	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет		Перспектива	
2.	Код		И.34	
3.	Студиска програма		Архитектура	
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за графички комуникации	
5.	Степен		Втор циклус на студии	
6.	Академска година/семестар		IV / 7	7. Број на ЕКТС 1
8.	Наставник		Проф. д-р Косто Мангароски Доц. д-р Бојан Каранаков	
9.	Предуслов за запишување на предметот		Нацртна геометрија	
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметот е да се запознаат студентите со основните принципи на централното проицирање, со методите и постапките на цртање на перспективните слики и друго графичко комуницирање.			
11.	Содржина на програмата: Вовед, историјат на перспективата, централно проицирање, елементи на перспектива на точка, рамнина, геометриски тела. Недогледна и разделна точка. Цртање на перспектива со метода директни прободи. Цртање на перспектива со метода упростена контура. Цртање на перспектива со метода координатен систем. Цртање на перспектива со метода спуштена основа.			
12.	Методи на учење: Наставата ќе се одвива со примена на класични и современи нагледни визуелни средства. Интерактивност на наставата ќе се обезбеди со обработка на одредена материја од страна на студентите во домашни услови како и преку нивни конкретни прашања на предавањата.			
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови	
14.	Распределба на расположивото време		15+10+0+0+0 часови	
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови
		15.2.	вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	10 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	0 часови
		16.2.	Самостојни задачи	0 часови
		16.3.	Домашно учење	0 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Колоквиуми		0 бодови
	17.2.	Графички вежби 30 Програмска задача 30		60 бодови
	17.3.	Присуство на предавања 20 бодови Присуство на вежби 20 бодови		40 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација	
22.	ЛИТЕРАТУРА			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година	
		Основна: Авторизирани предавања: д-р К. Мангароски, “Перспектива”, Скопје Проширена: “Перспектива” од П. Анагности		
	22.2.	Дополнителна литература		
Бр.		Автор, наслов, издавач, година		

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Компјутерски помогнато архитектонско проектирање / CAAD II			
2.	Код		И.35			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за графички комуникации			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		IV / 7	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Проф. д-р Косто Мангароски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		3D моделирање			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Кај студентите на Архитектонскиот факултет да се создадат напредни сознанија за користење на компјутерите во нивната работа. Целта е студентите да стекнат напредни сознанија за просторно компјутерски помогнато архитектонско проектирање (CAAD II) и друго графичко компјутерско комуницирање.					
11.	Содржина на програмата: Компјутерски помогнатото архитектонско проектирање CAAD II (Computer Architectural Aided Design) е област која денес рутински се применува. Просторното цртање е брзо, прецизно и квалитетно, со голем број на опции. Можна е изработка на повеќе решенија, како и нивна проверска, тестирање и корекција во текот на нивната изработка. Стекнување на напредни и продлабочени сознанија од програмските пакети AutoCAD и ArchiCAD.					
12.	Методи на учење: Наставата ќе се одвива со примена на современи аудиовизуелни средства како и со употреба на најнови верзии на програмските пакети. Предавањата ќе се одржуваат со примена на видео бим и персонален компјутер. Интерактивност на наставата ќе се обезбеди со припрема на одредена материја од страна на студентите како и преку нивни конкретни прашања на предавањата. Во иднина, секој студент на свој портабл компјутер, ќе ги повторува операциите кои ќе се изложуваат во текот на предавањето. Најновите постигнувања од оваа област се следат преку посети на одредени проектни и други компјутерски организации, посета на саеми, пратење на стручна и друг вид техничка литература.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови			25 часови		
14.	Распределба на расположивото време			15+10+0+0+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		10 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		0 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби 30 Програмска задача 30			60 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања 20 бодови Присуство на вежби 20 бодови			40 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		Основна: Авторизирани предавања: д-р К. Мангароски, “Компјутерски помогнато архитектонско проектирање /CAAD II”, Скопје.				

		Проширена: Дозволена е употреба и на друга литература за целосно совладување на програмските пакети: AutoCAD и ArchiCAD. Покрај книги во печатен облик ќе се користат и материјали дадени од производителите на програмските пакети во електронски облик во .PDF формат. Софтверски пакети: Во предметот Компјутерски помогнато проектирање /CAAD II главно ќе се користи AutoCAD и ArchiCAD. - Дозволена е употреба на секоја понова верзија на овие програмски пакети, како и на други нови подобри програмски пакети.
	22.2.	Дополнителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет	3D Моделирање II			
2.	Код	И.36			
3.	Студиска програма	Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за графички комуникации			
5.	Степен	Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар	IV / 8	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник	Проф. д-р Косто Мангароски			
9.	Предуслов за запишување на предметот	3D моделирање, Компјутерски помогнато архитектонско проектирање / CAAD II			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): се студентите на Архитектонскиот факултет целосно да ги користат компјутерите во нивната работа. За да може секој студент самостојно и кретативно да ги користи сметачите во проектирање на објектите потребно е претходно целосно да се запознае со компјутерската поддршка ориентирана кон графичко и проектно изразување. Целта е студентите да стекнат со знаења за просторно компјутерски помогнато архитектонско проектирање / CAAD II и друго графичко компјутерско комуницирање, да можат да пристапат кон напредно тродимензионално моделирање и проектирање. Со изучување и со примената на CAAD програмските пакети (3D Studio и Artlantis), студентот ќе изготви целосна визуелизација и тродимензионален приказ на моделираниот архитектонски објект.				
11.	Содржина на програмата: Едитор за работа во три димензии, припремни команди за формирање на цртеж. Операции со графички елемементи, копирање, растегнување, преместување, ротација, скалирање. Атмосфера, позадина, материјали, бои, текстури, светло, камера, виртуелен објект. Тродимензионален приказ и комуникација во пакет. Алатки за цртање на архитектонски конструктивни елементи. Библиотеки со просторни архитектонски симболи. Трансфер на податоци меѓу разни програмски пакети. Анимација, виртуелна реалност и панорама. Стекнување на напредни и продлабочени сознанија од програмските пакети (3D Studio и Artlantis)				
12.	Методи на учење: Наставата ќе се одвива со примена на современи аудиовизуелни средства како и со употреба на најнови верзии на програмските пакети. Предавањата ќе се одржуваат со примена на видео бим и персонален компјутер. Интерактивност на наставата ќе се обезбеди со припрема на одредена материја од страна на студентите како и преку нивни конкретни прашања на предавањата. Во иднина, секој студент на свој портабл компјутер, ќе ги повторува операциите кои ќе се изложуваат во текот на предавањето. Најновите постигнувања од оваа област се следат преку посети на одредени проектни и други компјутерски организации, посета на саеми, пратење на стручна и друг вид техничка литература.				
13.	Вкупен расположив фонд на часови	25 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15+10+0+0+0 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови	
		15.2.	вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	10 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	0 часови	
		16.3.	Домашно учење	0 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Колоквиуми	0 бодови		
	17.2.	Графички вежби 30 Програмска задача 30	60 бодови		
	17.3.	Присуство на предавања 20 бодови Присуство на вежби 20 бодови	40 бодови		
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на	Анкети на студентите и процес на			

	наставата	самоевалуација
22.	ЛИТЕРАТУРА	
	22.1.	Задолжителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		Основна: Авторизирани предавања: д-р К. Мангароски, 3D Моделирање / II, Скопје. Проширена: Дозволена е употреба и на друга литература за целосно совладување на програмските пакети: 3D Studio и Artlantis. Покрај книги во печатен облик ќе се користат и материјали дадени од производителите на програмските пакети во електронски облик во .PDF формат. Софтверски пакети: Во предметот 3D Моделирање / II, главно ќе се користи 3D Studio и Artlantis. Дозволена е употреба на секоја понова верзија на овие програмски пакети, како и на други нови подобри програмски пакети.
	22.2.	Дополнителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура						
1.	Наслов на наставниот предмет		Архитектонско истражување во областа на објекти за масовна посетеност			
2.	Код		И.37			
3.	Студиска програма		Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање			
5.	Степен		Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар		V / 9, 10	7.	Број на ЕКТС	1
8.	Наставник		Доц. д-р Михајло Зиноски			
9.	Предуслов за запишување на предметот		Архитектонско проектирање 4			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот „Архитектонско истражување во областа на објекти за масовна посетеност“ претставува архитектонско истражување во проектирањето од областа на јавните згради. Предметот има за цел, да преку истражувачкото согледување му овозможи на кандидатот стекнување со продлабочено теоретско знаење во архитектонското проектирање од предметната област.					
11.	Содржина на програмата: Содржината на предметот го опфаќа препознавањето на проблемското подрачје и примената на истражувачки и теоретски модели на архитектонското проектирање на јавните згради од областа на администрацијата, образованието, културата, трговијата, сообраќај и транспорт, здравствена заштита, спортот и рекреацијата.					
12.	Методи на учење: Самостојно, консултации, предавања, семинари, презентации.					
13.	Вкупен расположив фонд на часови		25 часови			
14.	Распределба на расположивото време		5+5+0+0+15 часови			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		5 часови	
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)		5 часови	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи		0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		0 часови	
		16.3.	Домашно учење		15 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Колоквиуми			0 бодови	
	17.2.	Графички вежби / семинари			90 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања			10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		1. Sports Buildings, Allan Konja, Architectural Press; 2. German architecture for a mass audience, Kathleen James-Chakraborty; 3. Planning: Buildings for Administration, Entertainment and Recreation; 4. Hospitals and Health-care facilities, Anthony Cox and Philip Groves, Design and Development Guide; 3. Bolnice, Mladen Vodicka, Skolska Knjiga; 5. Hospitals-integrated design, Isidore Rosenfield, Progressive Architectural Library; 6. Bauten des Verkehrswesens: buildings for road traffic, rail traffic and air traffic, Bertelsman Fachverlag, S. Nagel und S. Linke; 7. Project of the City 2, Harvard Design School, Guide to Shopping, Rem Koolhaas, Tachen; 8. From Urban Shop to New City, Victor Gruen, by Alex Wall, Actar;				

	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		1. The Nature of Order, The Phenomenon of Life. Book One. Berkeley: Center for Environmental Structure, Alexander, Christopher; 2. The Nature of Order, The Process of Creating Life. Book Two. Berkeley: Center for Environmental Structure, Alexander, Christopher.	

ПРИЛОГ Бр. 4
ПОДАТОЦИ ЗА НАСТАВНИЦИТЕ

Податоци за наставникот кој изведува настава на студиската програма					
1.	Име и презиме	Елизабета Аврамовска			
2.	Дата на раѓање	03.08.1956			
3.	Степен на образование	Магистер			
4.	Наслов на научниот степен	Магистер по сликарство			
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција	
		Магистратура	1995	ЦЕУ - Централно европски универ. - Прага	
		Диплома	1984	ФЛУ - УКИМ Скопје	
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област	
		Интердисциплинарни студии	Историја и филозофија на уметност и архитектура	Уметност, рхитектура, филозофија	
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор	Подрачје	Поле	Област	
		/	/	/	
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата во која работи и звањето и областа во која е избран	Институција	Звање во кое е избран и област		
		УКИМ Архитектонски факултет - Скопје	Редовен професор, Ликовна уметност		
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот сиклус на студии				
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води во првиот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
		1.	Ликовно изразување	Архитектура / Арх. факултет	
		2.	Пластично обликување	Архитектура / Арх. факултет	
		3.	Ликовно изразување 2 (изб.)	Архитектура / Архитект. факултет	
		4.	Пластично обликување 2 (изб.)	Архитектура / Архитект. факултет	
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води во вториот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/ институција	
		1.	Ликовно изразување 2 (изб.)	Архитектура / Арх. факултет	
		2.	Пластично обликување 2 (изб.)	Архитектура / Арх. факултет	
		3.	Сценографија (изб.)	Архитектура / Арх. факултет	
		9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води во третиот циклус на студии		
	Ред. бр.		Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
	/		/	/	
10.	Селектирани резултати во последните пет години				
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
		Ред.бр.	Автори, наслов, издавач/година		
		1.	Елизабета Аврамовска, Вана Урошевиќ и Дијана Томиќ Радевска, „Не ги затворај очите“: Мала станица. Издавач: Национална галерија на Македонија. Поддржано од Министерството за култура на Р. Македонија. ISBN 978-9989-196-87-4		
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
		Ред.бр.	Автори, наслов, издавач/година		
		1.	Елизабета Аврамовска, Вана Урошевиќ и Дијана Томиќ, "Не ги затворај очите" самостојна изложба, НУ Национална галерија на Македонија Мала станица, Скопје, 2012		
	11.	Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии			
		11.1.	Дипломски работи	/	
		11.2.	Магистерски работи	/	
		11.3.	Докторски дисертации	/	

Податоци за наставникот кој изведува настава на студиската програма				
1.	Име и презиме	Владимир Арсовски		
2.	Дата на раѓање	11.11.1953		
3.	Степен на образование	Доктор на науки		
4.	Наслов на научниот степен	Доктор по технички науки		
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција
		Докторат	2002	Архитектонски факултет - Скопје
		Магистратура	1981	Архитектонски факултет - Белград
		Диплома	1978	Архитектонски факултет - Скопје
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област
		Архитектонско-урбанистички науки	Архитектура	Домување
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор	Подрачје	Поле	Област
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Урбано и просторно планирање и проектирање
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата во која работи и звањето и областа во која е избран	Институција	Звање во кое е избран и област	
		УКИМ Архитектонски факултет - Скопје	Редовен професор Урбанистичко планирање	
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот циклус на студии			
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води во првиот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
		/	/	/
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води во вториот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
		1.	Урбанистичко студио 1	Архитектура / Архитект. факултет
		2.	Урбанистичко студио 2	Архитектура / Архитект. факултет
		3.	Урбанистичко обликување 2	Архитектура / Архитект. Факултет
		4.	Планирање на градскиот сообраќај (изб.)	Архитектура / Архитект. факултет
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води во третиот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
		/	/	/
10.	Селектирани резултати во последните пет години			
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)		
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година	
		/	/	
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)		
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година	
		/	/	
11.	Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии			
	11.1.	Дипломски работи	18	
	11.2.	Магистерски работи	8	
	11.3.	Докторски дисертации	/	

Податоци за наставникот кој изведува настава на студиската програма					
1.	Име и презиме	Минас Бакалчев			
2.	Дата на раѓање	18.12.1956			
3.	Степен на образование	Доктор на науки			
4.	Наслов на научниот степен	Доктор на технички науки			
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција	
		Докторат	2004	АФ - УКИМ, Скопје	
		Магистратура	1991	АФ - Универзитет у Београду	
		Специјализација	1988	АФ - УКИМ, Скопје	
		Диплома	1981	АФ - УКИМ, Скопје	
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област	
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Архитектонско проектирање и дизајн	
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор	Подрачје	Поле	Област	
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Архитектонско проектирање и дизајн	
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата во која работи и звањето и областа во која е избран	Институција УКИМ Архитектонски факултет - Скопје	Звање во кое е избран и област Редовен професор, Архитектонско проектирање		
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот циклус на студии				
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води во првиот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
		1.	Архитектонско проектирање 3	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје	
		2.	Архитектонско студио 5	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје	
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води во вториот циклус на студии	Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/ институција
			1.	Архитектонско проектирање 7	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
			2.	Архитектонско студио 7	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
			3.	Архитектонско студио 8	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
			4.	Интегративно студио	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
			5.	Селектирани теми од станбени објекти (изб.)	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
			6.	Селектирани теми од објекти за колективно домување (изб.)	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води во третиот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
		/	/	/	
	10.	Селектирани резултати во последните пет години			
		10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)		
			Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година	
1.			Bakalcev, M., Hadzi Pulja, M., "META MAK CUT-OUTS, (Archi(Cut-Out)ecture / Popular Architecture". The Macedonian participation at 11 International Architecture Exhibition, La Biennale di Venezia, Museum of The City of Skopje, Skopje, 2008.		
2.			Bakalcev, M., Hadzi Pulja, M., "Learning Architecture". The Macedonian participation at 12 International Architecture Exhibition La Biennale di Venezia, Museum of The City of Skopje, Skopje, 2010.		
3.			Разговор со Бакалчев, М. разговорот го водеше Дејан Буѓевац „Архитектурата е загрозена“ (pp 41-49), Разговор со Бакалчев, М. разговорот го водеше Звездан Георгиевски „Надвор од реалното време“ (pp 55-60), <i>Неред и гротески</i> , 13 автори, Гелевски, Н. ед. Темплум & Плоштад слобода, Скопје, 2010		
4.			Бакалчев, М., „Проекти на можни иднини: Следно домување/ прототипови за Маџир маало и Дебар маало“, Пресинг, Година 1, Но. 1, Фебруар 2011, Комора на овластени архитекти и овластени инженери на Македонија (pp 5-15)		
5.			Бакалчев, М., Хаџи Пуља, М. & Метамак архитектонски колектив „Упатство за правење архитектура“(“A PERSONAL MANUAL FOR MAKING ARCHITECTURE”), Пресинг, Година 1, Но. 5, Октомври 2011, Комора на овластени архитекти и овластени инженери на Македонија (pp 32-39)		
10.2. Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)					
Ред. бр.			Автори, наслов, издавач/година		
1.			Bakalcev, M., Hadzi Pulja, M., "CITY OF POSSIBLE WORLDS (WORLD=CITY=WORLDS)" 10 International Architecture Exhibition, La Biennale di Venezia, (director Richard Burdett), Marsilio Editori, s.p.a., Venice, 2006.		

	2.	Bakalcev, M., Hadzi Pulja, M., "META MAK CUT-OUTS", <i>Out There, Architecture Beyond Buildings</i> , Volume 4. 11 International Architecture Exhibition, La Biennale di Venezia, (director Aaron Betsky), Marsilio Editori, s.p.a., Venice, 2008.
	3.	Bakalcev, M., Hadzi Pulja, M., "Learning Architecture", <i>People meet in Architecture: Biennale Architettura 2010 - Participating countries/ Collaborative Events</i> . 12 International Architecture Exhibition (director Kazuyo Sejima), La Biennale di Venezia, Marsilio Editori, s.p.a., Venice (pp 48-51), 2010.
	4.	Metamak architectural collective. "Looking in the Mirror", <i>Common Ground</i> . 13 International Architecture Exhibition (director David Chipperfield), La Biennale di Venezia, Marsilio Editori, s.p.a., Venice, 2012.
	5.	Bakalcev, M., "City of shadows, tactics for subsistence in the Balkan city", lecture as keynote speaker, at Tirana Architecture Week Sciantifice Conference 2012, POLIS University, 2012.
	6.	Metamak architectural collective. "Looking in the Mirror", <i>Close, Closser</i> , Associated Projects, Third Edition Lisbon Architecture Triennale. Lisbon, 2013.
11.	Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии	
	11.1.	Дипломски работи 101
	11.2.	Магистерски работи 12
	11.3.	Докторски дисертации 2

Податоци за наставникот кој изведува настава на студиската програма				
1.	Име и презиме	Мирослав Грчев		
2.	Дата на раѓање	01.03.1955		
3.	Степен на образование	Доктор на науки		
4.	Наслов на научниот степен	Доктор по технички науки		
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција
		Докторат	1988	Архитектонски факултет - Скопје
		Магистратура	1982	Архитектонски факултет - Белград
		Диплома	1979	Архитектонски факултет - Скопје
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област
		Архитектонско-урбанистички науки	Архитектура	Урбанизам
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор	Подрачје	Поле	Област
		Технички науки	Урбанизам Архитектура	Просторно и урбанистичко планирање и проектирање
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата во која работи и звањето и областа во која е избран	Институција	Звање во кое е избран и област	
		УКИМ Архитектонски факултет - Скопје	Редовен професор, Урбанизам, Урбанистичко планирање и проектирање	
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот циклус на студии			
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води во првиот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
		/	/	/
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води во вториот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
		1.	Урбанистичко обликување 1	Архитектура / Архитект. факултет
		2.	Урбанистичка и градежна легислатива	Архитектура / Архитект. факултет
		3.	Урбанистичко студио 1	Архитектура / Архитект. Факултет
		4.	Урбанистичко студио 2	Архитектура / Архитект. факултет
		5.	Интегративно студио	Архитектура / Архитект. факултет
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води во третиот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
		/	/	/
10.	Селектирани резултати во последните пет години			
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)		
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година	
		/	/	
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)		
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година	
		1.	Ингеренциите помеѓу централната и локалната власт во системот на урбанистичкото планирање, 2008, Министерство за образование и наука на Р.М.	
		2.	Architecture as a Factor of Cultural Sustainability of Macedonian Cities, Faculty of Architecture, University St.Cyril and Methodius and Faculty of Architecture, University of Zagreb, 2011/2012	
11.	Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии			
	11.1.	Дипломски работи	14	
	11.2.	Магистерски работи	12	
	11.3.	Докторски дисертации	3	

Податоци за наставникот кој изведува настава на студиската програма				
1.	Име и презиме	Иванка Кировска		
2.	Дата на раѓање	29.12.1951		
3.	Степен на образование	Доктор на науки		
4.	Наслов на научниот степен	Доктор на технички науки		
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција
		Докторат	1994	АФ - Универзитет у Београду
		Магистратура	1984	АФ - Универзитет у Београду
		Специјализација	1981	АФ - Универзитет у Београду
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Диплома	1976	ФПУ - Универзитет у Београду
		Подрачје	Поле	Област
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор	Архитектонски и урбанистички науки	Архитектура, урбанизам	Архитектонско проектирање и дизајн
		Подрачје	Поле	Област
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата во која работи и звањето и областа во која е избран	Технички науки	Архитектура, урбанизам	Архитектонско проектирање и дизајн
		Институција	Звање во кое е избран и област	Редовен професор, Архитектонско проектирање
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот циклус на студии			
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води во првиот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
		/	/	/
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води во вториот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
		1.	Внатрешна архитектура 1	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
		2.	Внатрешна архитектура 2	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
		3.	Архитектонска композиција	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
		4.	Архитектонска композиција 2 (изб.)	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води во третиот циклус на студии	5.	Дизајн на мебел (изб.)	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
		6.	Индустриски дизајн (изб.)	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
10.	10.1.	7.	Графички дизајн (изб.)	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
	10.2.	/	/	/
		Селектирани резултати во последните пет години		
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)		
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година	
	1.	И. Кировска „Смислата на декорацијата во македонското градителство од 19 век“ Скопје, Пријавен прилог за објавување во реномирано списание за архитектура „The Architectural review“ на тема „Дизајн на мебел“ за 2013 год.		
		Во тек на изработка се два текста со следните наслови „Смислата на декорацијата кај современиот мебел“ и „Примена на дрвото во станбените објекти од 19 век во Македонија“ кои се планира да бидат објавени во релевантни списанија.		
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)		
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година	
11.	Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии	1.	И. Кировска „За употребата на дрвото во сакралните објекти од 19 век“ (The use of wood in 19th century sacral structures) МАНУ, Скопје (меѓународен)	
		11.1.	Дипломски работи	135
		11.2.	Магистерски работи	1
		11.3.	Докторски дисертации	/

Податоци за наставникот кој изведува настава на студиската програма				
1.	Име и презиме	Влатко Коробар		
2.	Дата на раѓање	10.10.1952		
3.	Степен на образование	Доктор на науки		
4.	Наслов на научниот степен	Доктор на технички науки		
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција
		Докторат	1991	УКИМ Архитектонски факултет - Скопје
		Магистратура	1984	УКИМ Географски факултет - Скопје
		Диплома	1976	УКИМ Архитектонски факултет - Скопје
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област
		Географски науки	Просторно планирање	Урбанистичко планирање
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор	Подрачје	Поле	Област
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Урбано и просторно планирање и проектирање
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата во која работи и звањето и областа во која е избран	Институција	Звање во кое е избран и област	
		УКИМ Архитектонски факултет - Скопје	Редовен професор, Урбанизам	
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот циклус на студии			
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води во првиот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
	9.2.	1.	Урбанистичко планирање 2	Архитектура / Архитект. факултет
		Список на предмети кои наставникот ги води во вториот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
		1.	Урбанистичко студио 1	Архитектура / Архитект. факултет
	9.3.	2.	Урбанистичко студио 2	Архитектура / Архитект. факултет
		3.	Интегративно студио	Архитектура / Архитект. факултет
		Список на предмети кои наставникот ги води во третиот циклус на студии		
Ред. бр.		Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
/	/	/		
10.	Селектирани резултати во последните пет години			
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)		
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година	
		1.	J. Siljanoska, V. P. Korobar, J. Stefanovska, Causes, Consequences and Challenges of Shrinkage: The Case of Small Cities in a Transition Society, Built Environment vol. 38, no. 2, Alexandrine Press, Marcham, 2012	
	10.2.	2.	V. P. Korobar; En érodant l'espace public: L'espace public à une époque de transition - le cas de Skopje, Études Balkaniques, no. 14, De Boccard, Paris, 2007	
		Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)		
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година	
		1.	Urban Knowledge Arena: Developing a European Arena for Cross-Boundary Co-operation in Production of Knowledge and Know-how on Complex Urban Problems, COST C20, 2005-2009;	
		2.	Cities Re-growing smaller: Fostering Knowledge on Regeneration Strategies in Shrinking Cities across Europe, COST TU0803, 2009-2013;	
		3.	People Friendly Cities in a Data Rich World, COST TU1204, 2013 –	
4.		Национален научен проект: „Односот и интеграцијата помеѓу централната и локалната власт во системот на урбанистичкото планирање“, 2003-2007		
11.	Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии			
	11.1.	Дипломски работи	15	
	11.2.	Магистерски работи	5	
	11.3.	Докторски дисертации	2	

Податоци за наставникот кој изведува настава на студиската програма				
1.	Име и презиме	Косто Мангароски		
2.	Дата на раѓање	27.06.1950		
3.	Степен на образование	Доктор на науки		
4.	Наслов на научниот степен	Доктор на технички науки		
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција
		Докторат	1991	Архитектонски факултет - Скопје
		Магистратура	1984	Природно-математички факултет - Скопје
		Диплома	1973	Архитектонски факултет - Скопје
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област
		Природно-математички науки	Просторно планирање	Урбано-просторен развој
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор	Подрачје	Поле	Област
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Урбанизам, CAD, компјутерско проектирање
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата во која работи и звањето и областа во која е избран	Институција	Звање во кое е избран и област	
		УКИМ Архитектонски факултет - Скопје	Редовен професор, Графички комуникации и компјутерски помогнато проектирање	
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот циклус на студии			
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води во првиот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
		1.	Нацртна геометрија	Архитектура / Архитект. факултет
		2.	Вовед во компјут. помог. проектир. (CAD/CAAD)	Архитектура / Архитект. факултет
		3.	Компјутерски помог. проектирање (CAD/CAAD)	Архитектура / Архитект. факултет
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води во вториот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
		1.	Перспектива (изб.)	Архитектура / Архитект. факултет
		2.	Компјутерски помог. арх. проект. CAAD II (изб.)	Архитектура / Архитект. факултет
		3.	3D моделирање II (изб.)	Архитектура / Архитект. факултет
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води во третиот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
/		/	/	
10.	Селектирани резултати во последните пет години			
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)		
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година	
		1.	Д-р Косто Мангароски, „Скопје помеѓу вчера и утре“, Архитектонски факултет-Скопје	
		2.	Д-р Косто Мангароски, „Развој и раместување на индустриските капацитет како фактор за обезбедување на здрава животна средина во системот на населените места на Р. Македонија“, на симпозиум Еколошки аспекти на просторното планирање на Р. Македонија	
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)		
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година	
		1.	Д-р Косто Мангароски, „Примена на сметачките машини во архитектонското, урбанистичкото и просторното планирање“, Природно-математички факултет-Скопје	
		2.	Д-р Косто Мангароски, „Математички апекти и информатичка поддршка на просторниот систем на Р. Македонија“, Природно-математички факултет-Скопје	
		01.06. Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии		
13		11.1.	Дипломски работи	/
	11.2.	Магистерски работи	/	
	11.3.	Докторски дисертации	/	

Податоци за наставникот кој изведува настава на студиската програма					
1.	Име и презиме	Јасмина Сиљаноска			
2.	Дата на раѓање	07.07.1957			
3.	Степен на образование	Доктор на науки			
4.	Наслов на научниот степен	Доктор по технички науки			
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција	
		Докторат	2001	УКИМ Архитектонски факултет - Скопје	
		Магистратура	1994	Архитектонски факултет - Загреб	
		Диплома	1983	УКИМ Архитектонски факултет - Скопје	
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област	
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Развој на архитектурата и урбанизмот и градителското наследство	
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор	Подрачје	Поле	Област	
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Урбано и просторно планирање и проектирање	
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата во која работи и звањето и областа во која е избран	Институција	Звање во кое е избран и област		
		УКИМ Архитектонски факултет - Скопје	Редовен професор, Урбанизам		
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот циклус на студии				
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води во првиот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
		1.	Урбанистичко планирање 1	Архитектура / Архитект. факултет	
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води во вториот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
		1.	Урбанистичко студио 1	Архитектура / Архитект. факултет	
		2.	Урбанистичко студио 2	Архитектура / Архитект. факултет	
		3.	Интегративно студио	Архитектура / Архитект. факултет	
		4.	Урбана реконструкција (изб.)	Архитектура / Архитект. факултет	
	5.	Пејзажна архитектура (изб.)	Архитектура / Архитект. факултет		
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води во третиот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
		/	/	/	
10.	Селектирани резултати во последните пет години				
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година		
		1.	Siljanoska, J., Korobar, V.P. (eds), (2007) <i>Reformae Tempus-SCM, Reforming Architectural Education in the CARDS Countries</i> , Skopje		
		2.	Siljanoska, J., Korobar, V. P. & Stefanovska, J. (2012) Causes, consequences and challenges of shrinkage: The case of small cities in a transition society. <i>Built Environment</i> , 38(2), pp. 244-258.		
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година		
		1.	Reformae II Tempus-SCM, Recognition of Architectural Degrees in CARDS Countries based on Competences and learning Outcomes, 2007		
		2.	Национален научен проект: „Односот и интеграцијата помеѓу централната и локалната власт во системот на урбанистичкото планирање“, (2003-2007)		
		3.	COST TU 0803, „Cities Re-growing Smaller“ (CIRES), <i>Fostering Knowledge on Regeneration Strategies in Shrinking Cities across Europe</i> (2009-2013)		
		4.	People Friendly Cities in a Data Rich World, COST TU1204, 2013 –		
	11.	Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии			
		11.1.	Дипломски работи	18	
		11.2.	Магистерски работи	6	
11.3.		Докторски дисертации	/		

Податоци за наставникот кој изведува настава на студиската програма				
1.	Име и презиме	Митко Хаџи-Пуља		
2.	Дата на раѓање	30.10.1957		
3.	Степен на образование	Доктор на науки		
4.	Наслов на научниот степен	Доктор на технички науки		
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција
		Докторат	2011	Архитектонски факултет УКИМ
		Магистратура	1995	АФ - Белград, Србија
		Диплома	1983	Архитектонски факултет УКИМ
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Архитектонско проектирање и дизајн
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор	Подрачје	Поле	Област
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Архитектонско проектирање и дизајн
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата во која работи и звањето и областа во која е избран	Институција	Звање во кое е избран и област	
		УКИМ Архитектонски факултет - Скопје	Редовен професор, Архитектонско проектирање	
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот циклус на студии			
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води во првиот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
		1.	Архитектонско студио 1	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
		2.	Архитектонско студио 2	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води во вториот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
		1.	Внатрешна архитектура 1	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
		2.	Внатрешна архитектура 2	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
		3.	Архитектонска композиција	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
		4.	Интегративно студио	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
		5.	Архитектонска композиција 2 (изб.)	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
		6.	Дизајн на мебел (изб.)	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
		7.	Индустриски дизајн (изб.)	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
		8.	Графички дизајн (изб.)	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води во третиот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
		/	/	/
	10.	Селектирани резултати во последните пет години		
10.1.		Релевантни печатени научни трудови (до пет)		
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година	
		1.	Bakalcev, M., Hadzi Pulja, M., "META MAK CUT-OUTS, (Archi(Cut-Out)ecture / Popular Architecture". The Macedonian participation at 11 International Architecture Exhibition, La Biennale di Venezia, Museum of The City of Skopje, Skopje, 2008.	
		2.	Bakalcev, M., Hadzi Pulja, M., "Learning Architecture". The Macedonian participation at 12 International Architecture Exhibition La Biennale di Venezia, Museum of The City of Skopje, Skopje, 2010.	
		3.	Бакалчев, М., Хаџи Пуља, М. & Метамак архитектонски колектив „Упатство за правење архитектура“ ("A PERSONAL MANUAL FOR MAKING ARCHITECTURE"), Пресинг, Година 1, Но. 5, Октомври 2011, Комора на овластени архитекти и овластени инженери на Македонија (pp 32-39)	
10.2.		Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)		
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година	
		1.	Bakalcev, M., Hadzi Pulja, M., "CITY OF POSSIBLE WORLDS (WORLD=CITY=WORLDS)" 10 International Architecture Exhibition, La Biennale di Venezia, (director Richard Burdett), Marsilio Editori, s.p.a., Venice, 2006.	
		2.	Bakalcev, M., Hadzi Pulja, M., "META MAK CUT-OUTS", <i>Out There, Architecture Beyond Buildings</i> , Volume 4. 11 International Architecture Exhibition, La Biennale di Venezia, (director Aaron Betsky), Marsilio Editori, s.p.a., Venice, 2008.	
		3.	Bakalcev, M., Hadzi Pulja, M., "Learning Architecture", <i>People meet in Architecture: Biennale Architettura 2010 - Participating countries/ Collaborative Events</i> . 12 International	

		4.	Architecture Exhibition (director Kazuyo Sejima), La Biennale di Venezia, Marsilio Editori, s.p.a., Venice (pp 48-51), 2010.
		5.	Metamak architectural collective. "Looking in the Mirror", <i>Common Ground</i> . 13 International Architecture Exhibition (director David Chipperfield), La Biennale di Venezia, Marsilio Editori, s.p.a., Venice, 2012.
			Metamak architectural collective. "Looking in the Mirror", <i>Close, Closser</i> , Associated Projects, Third Edition Lisbon Architecture Triennale. Lisbon, 2013.
11.	Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии		
	11.1.	Дипломски работи	50
	11.2.	Магистерски работи	28
	11.3.	Докторски дисертации	/

Податоци за наставникот кој изведува настава на студиската програма				
1.	Име и презиме	Анета Христова-Поповска		
2.	Дата на раѓање	14.10.1961		
3.	Степен на образование	Доктор на науки		
4.	Наслов на научниот степен	Доктор на технички науки		
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција
		Докторат	2002	АФ, УКИМ, Скопје
		Магистратура	2000	АФ, УКИМ, Скопје
		Диплома	1986	АФ, УКИМ, Скопје
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Архитектонско проектирање и дизајн
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор	Подрачје	Поле	Област
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Архитектонско проектирање и дизајн
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата во која работи и звањето и областа во која е избран	Институција	Звање во кое е избран и област	
		УКИМ Архитектонски факултет - Скопје	Редовен професор, Архитектонско проектирање	
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот циклус на студии			
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води во првиот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
		1.	Архитектонско проектирање 4	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
		2.	Архитектонско студио 5-2	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
		3.	Архитектонско студио 6-2	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
	4.	Селектирани теми од јавни згради (изб.)	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје	
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води во вториот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
		1.	Архитектонско проектирање 6	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
		2.	Архитектонско студио 7-2	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
		3.	Архитектонско студио 8-2	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
		4.	Теорија на архитектурата	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
		5.	Интегративно студио	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
		6.	Селектирани теми од јавни згради (изб.)	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
		7.	Теории во проектирањето (изб.)	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
	8.	Архитектонска критика (изб.)	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје	
9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води во третиот циклус на студии			
	Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
	/	/	/	
10.	Селектирани резултати во последните пет години			
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)		
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година	
		1.	A. Hristova, "Eine Hauptstadt im Umbruch: Die Postsozialistische Stadtentwicklung von Skopje", Megacities und Stadterneuerung, Jahrbuch Stadterneuerung 2009, Technische Universität Berlin, Technische Universität Dortmund, Hafen City Universität Hamburg, Universität Kassel, Berlin 2009, p.p. 281-292	
		2.	A. Hristova, "Procession of Simulacra: Untrue or More Truthful Than the Truth", Architecture & Ideology, International Conference, Proceedings, Edited by Vladimir Mako, Mirjana Roter Blagojević, Marta Vukotić Lazar, Faculty of Architecture University of Belgrade, Board of Ranko Radovic Award, Association of Applied Arts Artists and Designers of Serbia, 2012	
		Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)		
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година	
		1.	"Master Plan for Rearrangement and Improvement of the Museum of Macedonia", Pilot Activities for Education and Culture, Management and Conservation of Macedonian Cultural Heritage – Archeological Sites and Museums, Faculty of Architecture, University "S.S. Cyril and Methodius" – Skopje, Italian Government International Management Group, 2008;	
		2.	"Eine Hauptstadt im Umbruch: Die Postsozialistische Stadtentwicklung von Skopje", Universität Weimar, Professur Raumplanung und Raumforschung, Weimar, BRD 2008;	
		3.	"Architecture as Factor of Cultural Sustainability of Macedonian Cities", Faculty of Architecture, University "S.S. Cyril and Methodius" – Skopje, Republic of Macedonia & Faculty of Architecture, University of Zagreb, Croatia, 2011/2012	
		10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)	
	Ред. бр.		Автори, наслов, издавач/година	

11.	Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии		
11.1.	Дипломски работи	71	
11.2.	Магистерски работи	12	
11.3.	Докторски дисертации	/	

Податоци за наставникот кој изведува настава на студиската програма					
1.	Име и презиме	Наташа Милованчев			
2.	Дата на раѓање	16.03.1967			
3.	Степен на образование	Магистер			
4.	Наслов на научниот степен	Магистер по сликарство			
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција	
		Магистратура	2003	ФЛУ – Скопје УКИМ	
		Диплома	1995	ФЛУ – Скопје УКИМ	
		Диплома	1993	АФ – Скопје УКИМ	
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област	
		Хуманистички науки	Ликовна уметност	Сликарство	
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор	Подрачје	Поле	Област	
		/	/	/	
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата во која работи и звањето и областа во која е избран	Институција	Звање во кое е избран и област		
		УКИМ Архитектонски факултет - Скопје	Вонреден професор, Ликовна уметност		
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот циклус на студии				
9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води во првиот циклус на студии				
	Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција		
	1.	Ликовно изразување	Архитектура / Архитект. факултет		
	2.	Пластично обликување	Архитектура / Архитект. факултет		
	3.	Ликовно изразување 2 (изб.)	Архитектура / Архитект. факултет		
	4.	Пластично обликување 2 (изб.)	Архитектура / Архитект. факултет		
	5.	Уметноста на новото време (изб.)	Архитектура / Архитект. факултет		
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води во вториот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
		1.	Ликовно изразување 2 (изб.)	Архитектура / Архитект. факултет	
		2.	Пластично обликување 2 (изб.)	Архитектура / Архитект. факултет	
3.		Уметноста на новото време (изб.)	Архитектура / Архитект. факултет		
9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води во третиот циклус на студии				
	Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција		
	/	/	/		
10.	Селектирани резултати во последните пет години				
10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)				
	Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година			
	1.	Објавени дела во каталог од Simposio Internacional de Artistas en Noha “SIANOHA”, издавач: Gobierno de Cantabria, Concejala de Cultura, кординатор: ARGE, Arte i gestion, Noja, Espana, 2008			
	2.	Наташа Милованчев, каталог од самостојна меѓународна изложба: “Кодирани предели – знаци и состојби”, издавач: Национална галерија на Македонија, Скопје, 2009, подржано од Министерството за култура на Република Македонија			
	3.	Наташа Милованчев, објавено дело во каталог од национална ликовна манифестација: Лауреати Лазар Личеноски - изложба на добитници на наградата Личеноски по повод 110 годишнината од раѓањето; издавач: Друштво на ликовни уметници на Македонија (ДЛУМ) со подршка на Министерството за култура на Република Македонија, 2011			
	4.	Наташа Милованчев, објавено дело во каталог од 6. Меѓународна ликовна работилница “СКОПЈЕ 2011”; издавач: Музеј на град Скопје со подршка на Град Скопје, 2011			
	5.	Наташа Милованчев, Јана Манева-Чупоска, “Поврзувања”, каталог од меѓународна ликовна изложба, издавач: Наташа Милованчев со подршка на Министерството за култура на Република Македонија, 2012			
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година		
		1.	International art-workshop “PAINT-A-FUTURE“, Chateau Saint Michel, Rully, France, 2007		
		2.	Simposio Internacional de Artistas en Noha “SIANOHA“, Noha, Espana, 2008		
		3.	23-та Меѓународна ликовна работилница “МЛАДЕНОВАЦ“, Центар за културу Младеновац, Р. Србија, 2009		
		4.	14-та Меѓународна ликовна работилница MMM art 2010, Медана, Р. Словенија, 2010		
		5.	36-та Меѓународна ликовна работилница “СТУДЕНИЦА“, Краљево, Р. Србија, 2011		
	11.	Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии			
	11.1.	Дипломски работи			

11.2.	Магистерски работи	/
11.3.	Докторски дисертации	/

Податоци за наставникот кој изведува настава на студиската програма				
1.	Име и презиме	Виктор Пајвански		
2.	Дата на раѓање	13.01.1949		
3.	Степен на образование	Доктор на науки		
4.	Наслов на научниот степен	Доктор по технички науки		
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција
		Докторат	1994	Арх. факултет-УКИМ
		Магистратура	1981	ПМФ-УКИМ
		Диплома	1974	Арх. факултет-УКИМ
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област
		Природно-математички науки	Просторно планирање	Соларна архитектура
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор	Подрачје	Поле	Област
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Соларна архитектура
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата во која работи и звањето и областа во која е избран	Институција	Звање во кое е избран и област	
		УКИМ Архитектонски факултет - Скопје	Вонреден професор, Урбанизам	
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот циклус на студии			
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води во првиот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
	1.	Моделарство (изб.)		
		Архитектура / Архитект. факултет		
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води во вториот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
	1.	Интегративно студио		
		Архитектура / Архитект. факултет		
	2.	Соларна архитектура (изб.)		
Архитектура / Архитект. факултет				
9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води во третиот циклус на студии			
	Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
10.	10.1.	Селектирани резултати во последните пет години ===== www.sundesign.webs.com		
		Релевантни печатени научни трудови (до пет)		
	1.	Ред. бр. Автори, наслов, издавач/година		
		Victor Pajvanski – Transmodern Architecture through my urban and architectural competitions, 2009 = Youtube www.coroflot.com/ SUNDESIGN		
		2013, MANU-SKOPJE, New Knowledge for New Technologies, Publication MANU 2014		
		Energex 8, at Bahrain Univerity in Al Manama, I United Arab Emirates at Solar Electricity ISCE 1- American University in Emirates, Sharjah, POTOVOLTAICS & SOLAR THERMAL TECHNOLOGIES		
		World Renewable energy Cogress 1, Reading – Solar Arhitecture as my Transmodern Arhitecture, Chairman of the session or Education & Research, Reading UK 1990, Pergamon Press, book 1-5		
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)		
		Ред. бр. Автори, наслов, издавач/година		
		“New knowledge for new technology of thinking” Oct. 2013 MANU Skopje Macedonia, MANU PUBLICATION 2014		
		Solar stealth – Renewable energy congress – Koln, Germany & Palace Knosos Greece, 2003, 2006		
		“Solar Habitats as my Transmodern Architecture” ENERGEX, AL MANAMA, BAHRAIN, World congress, ELSEVIER, 2004		
	11.	Word clean Energy Congres 1 Geneve, Schweiz 2000		
		Victor Pajvanski “Solar Design as my Transmodern Architecture” WORLD RENEWABLE ENERGY CONGRESS – READING-UK - Pergamon Press, chairman of the session 1990		
		Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии		
		11.1.	Дипломски работи	69
		11.2.	Магистерски работи	33
	11.3.	Докторски дисертации	/	

Податоци за наставникот кој изведува настава на студиската програма					
1.	Име и презиме	Слободан Велевски			
2.	Дата на раѓање	26.08.1976			
3.	Степен на образование	Доктор на науки			
4.	Наслов на научниот степен	Доктор на технички науки			
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција	
		Докторат	2013	АФ - УКИМ	
		Магистратура	2007	Десау институт за архитектура – Анхалт Универзитет, Германија	
		Диплома	2001	АФ - УКИМ	
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област	
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Архитектонско проектирање и Теорија на архитектурата	
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор	Подрачје	Поле	Област	
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Теорија на архитектурата и Теорија на културата	
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата во која работи и звањето и областа во која е избран	Институција	Звање во кое е избран и област		
		УКИМ Архитектонски факултет - Скопје	Доцент, Урбанизам		
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот циклус на студии				
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води во првиот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
	1.	Урбанистичко планирање 2	Архитектура / Архитект. факултет		
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води во вториот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
		1.	Урбанистичко студио 1	Архитектура / Архитект. факултет	
		2.	Урбанистичко студио 2	Архитектура / Архитект. факултет	
		3.	Интегративно студио	Архитектура / Архитект. факултет	
		4.	Визии за современиот град (изб.)	Архитектура / Архитект. факултет	
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води во третиот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
		/	/	/	
10.	Селектирани резултати во последните пет години				
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година		
		1.	Слободан Велевски, [Македонија] моја архитектура, труд објавен во книга A New European Generation, издание на Британскиот совет, 2008		
		2.	Слободан Велевски, Марија Мано Велевска, РАЗГОВОРИ+ПРЕДАВАЊА, ко-автор на монографија по повод шеесет години постоење на Архитектонскиот факултет во Скопје, 2009		
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година		
		1.	Слободан Велевски, Condensers of Urban Change, “Aspects of Spatial Variability, SHIFTING OF PLANNING CULTURE IN SEE: Development of Strategic Approaches in Urban Planning”, Regional Conference, Охрид, 2008		
		2.	Слободан Велевски, Learning Architecture, “People meet in Architecture: Biennale Architettura 2010 - Participating countries/ Collaborative Events”. 12 International Architecture Exhibition (director Kazuyo Sejima), La Biennale di Venezia, Marsilio Editori, s.p.a., Venice, 2010		
		3.	Слободан Велевски, Cities Regrowing Smaller, Fostering Knowledge on Regeneration Strategies in Shrinking Cities across Europe (CIRES), меѓународен научен проект: COST Action TU0803, 2010-2013		
	11.	Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии			
		11.1.	Дипломски работи		/
11.2.		Магистерски работи		/	
11.3.		Докторски дисертации		/	

Податоци за наставникот кој изведува настава на студиската програма					
1.	Име и презиме	Михајло Зиноски			
2.	Дата на раѓање	17.06.1969			
3.	Степен на образование	Доктор на науки			
4.	Наслов на научниот степен	Доктор по технички науки			
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција	
		Докторат	2012	АФ - УКИМ, Скопје	
		Магистратура	2008	АФ - УКИМ, Скопје	
		Диплома	1997	АФ - УКИМ, Скопје	
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област	
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Архитектонско проектирање и дизајн	
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор	Подрачје	Поле	Област	
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Архитектонско проектирање и дизајн	
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата во која работи и звањето и областа во која е избран	Институција	Звање во кое е избран и област		
		УКИМ Архитектонски факултет - Скопје	Доцент, Архитектонско проектирање		
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот циклус на студии				
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води во првиот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
		1.	Архитектонско проектирање 4	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје	
		2.	Архитектонско студио 5-2	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје	
		3.	Архитектонско студио 6-2	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје	
	4.	Селектирани теми од јавни објекти (изб.)	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје		
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води во вториот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
		1.	Архитектонско проектирање 6	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје	
		2.	Архитектонско студио 7-2	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје	
		3.	Архитектонско студио 8-2	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје	
		4.	Интегративно студио	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје	
		5.	Селектирани теми од јавни објекти (изб.)	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје	
	6.	Архитектонско истражување во областа на објекти за масовна посетеност (изб.)	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје		
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води во третиот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
		/	/	/	
	10.	Селектирани резултати во последните пет години			
10.1.		Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година		
		1.	Ана Лазаревска, Машински факултет, Скопје, УКИМ, Бојан Каранаков, Дивна Пенчик, Михајло Зиноски, Архитектонски факултет, Скопје, УКИМ; Книга за студија на случај: "Service Learning Success Stories in Macedonia", „Подобрување на пристапноста во објектите од високото образование за лицата со посебни потреби“; Издавач: Универзитет Св. Кирил и Методиј, Скопје, 2012		
		2.	В.П. Коробар, М. Бакалчев, М.Х. Пуља, М. Зиноски, Ј. Ивановски, С. Велевски, Г. Мицковски, Д. Момировски, Ј. Јанкоски, Б. Зекири, Архитектонски факултет, Скопје; „Повторно откривање на градовите“, Б.2 Град, СКГ_2012, издавач: Архитектонски факултет, Скопје, Февруари, 2012		
		Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
10.2.		Ред. бр. Автори, наслов, година			
		1.	Проф. д-р Минас Бакалчев, Доц. д-р Огнен Марина и Доц. д-р Михајло Зиноски; OIKONET: „A global multidisciplinary network on housing research and learning“; Програм за доживотно учење при „Erasmus“ мрежата, Септември 2012_2013		
		2.	Доц. д-р Ана Лазаревска, Машински факултет, УКИМ Скопје, Асс. м-р Бојан Каранаков, Доц. д-р Дивна Пенчик и Доц. д-р Михајло Зиноски, Архитектонски факултет, УКИМ Скопје; Проект: „Подобрување на пристапноста во објектите од високото образование за лицата со посебни потреби“; УКИМ, Скопје, 2010_2012		
11.		Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии			
		11.1.	Дипломски работи	10	
		11.2.	Магистерски работи	17	
		11.3.	Докторски дисертации	/	

Податоци за наставникот кој изведува настава на студиската програма					
1.	Име и презиме	Јован Ивановски			
2.	Дата на раѓање	07.05.1976			
3.	Степен на образование	Доктор на наука			
4.	Наслов на научниот степен	Доктор на технички науки			
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција	
		Докторат	2013	АФ - УКИМ, Скопје	
		Магистратура	2008	Универзитет за применети науки Анхалт - Германија	
		Диплома	2003	АФ – УКИМ, Скопје	
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област	
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Архитектонско проектирање и дизајн	
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор	Подрачје	Поле	Област	
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Архитектонско проектирање и дизајн	
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата во која работи и звањето и областа во која е избран	Институција	Звање во кое е избран и област		
		УКИМ Архитектонски факултет - Скопје	Доцент, Архитектонско проектирање		
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот циклус на студии				
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води во првиот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
		1.	Архитектонско проектирање 2	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје	
		2.	Архитектонско студио 3	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје	
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води во вториот циклус на студии	Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/ институција
			1.	Интегративно студио	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје
		9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води во третиот циклус на студии	Ред. бр.	Наслов на предметот
	/			/	/
	10.		Селектирани резултати во последните пет години		
10.1.		Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
		Ред.бр.	Автори, наслов, издавач/година		
		1.	Труд со оригинални научни резултати објавен во научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор, под наслов: „Housing against citizenship on the case of Zlokukjani settlement in Skopje“, во ZAWIA, (2012) pp. 190-203		
		2.	Труд со оригинални научни/стручни резултати објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор, „Urban Dialog: strategies for soft reconstruction of city historic district in Skopje“, 2011		
		3.	Труд со оригинални научни/стручни резултати објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир, под наслов: „After Urban Explosion“, во Working With the Territory-strategies for the new territorialities, CREPUD-MED, ACTAR, (2011), pp. 50		
		4.	Труд со оригинални научни/стручни резултати објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир, под наслов: „Scenari pubblici, tra eredita del passato e spinte al cambiamento. Il post-socialismo a Skopje - Macedonia“, во „Le Citta delli altri-Spazio pubblico e vita urbana nelle citta dei migranti“, Edisai (2010), pp.108-121		
		5.	Труд со оригинални научни/стручни резултати објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир, под наслов: „Modeling pedestrian mobility as a designer's tool in urban protected areas“, во „Reliability and Statistics in Transportation and Communication“, Conference proceedings RelStat '11, Riga, Latvia (2011), pp.408-418		
		10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)		
			Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година	
			1	Куратор на националното претставување на Р. Македонија на светска архитектонска манифестација XIII Биенале во Венеција, со проектот: Наоди, 2014	
2.			Учесник на светска манифестација Прашко квадриенале за театарски и сценски дизајн, со национално претставување на Р. Македонија, како автор на проектот во секцијата „Архитектура“ (куратори: Ф. Зафировска, Ј. Ивановски), 2011		
3.	Учесник на светска архитектонска манифестација XI Биенале во Венеција со национално претставување на Р. Македонија, како коавтор на проектот: Метамак - Отсечоци (куратори: М.Бакалчев, М. Хаџи Пуља, В. Коробар), 2008				

		4.	Учесник на светска архитектонска манифестација X Биенале во Венеција со национално претставување на Р. Македонија, како коавтор на проектот: Град на можни светови (куратори: М.Бакалчев, М. Хаџи Пуља, В. Коробар), 2006
11.	Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии		
	11.1.	Дипломски работи	/
	11.2.	Магистерски работи	/
	11.3.	Докторски дисертации	/

Податоци за наставникот кој изведува настава на студиската програма					
1.	Име и презиме	Бојан Каранаков			
2.	Дата на раѓање	15.05.1975			
3.	Степен на образование	Доктор на наука			
4.	Наслов на научниот степен	Доктор на технички науки			
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција	
		Докторат	2013	АФ – УКИМ, Скопје	
		Магистратура	2008	АФ – УКИМ, Скопје	
		Диплома	1999	АФ – УКИМ, Скопје	
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област	
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Графички комуникации	
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор	Подрачје	Поле	Област	
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Суперпонирани визуелни комуникации во архитектурата	
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата во која работи и звањето и областа во која е избран	Институција	Звање во кое е избран и област		
		УКИМ Архитектонски факултет - Скопје	Доцент, Графички комуникации		
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот циклус на студии				
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води во првиот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
		1.	Нацртна геометрија	Архитектура / Архитект. факултет	
		2.	Архитектонска графика (изб.)	Архитектура / Архитект. факултет	
		3.	Нацртна геометрија	Прв циклус студии / Градежен ф.	
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води во вториот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/ институција	
		1.	Перспектива (изб.)	Архитектура / Архитект. факултет	
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води во третиот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
		/	/	/	
10.	Селектирани резултати во последните пет години				
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година		
		1.	S. Gievska, O. Marina, B. Karanakov, <i>TOWARDS NEW URBAN KNOWLEDGE: SEMANTIC ENRICHMENT OF MODELS OF URBAN DYNAMICS</i> , In Proceedings of WCSS 2012, 4 th World Congress of Social Simulations, Taipei, Taiwan, (2012)		
		2.	O. Marina, T. Leduc, G. Rabino, S. Gievska, B. Karanakov, <i>INTEGRATION OF URBAN KNOWLEDGE THROUGH VISIBILITY STUDIES AND PEDESTRIAN BEHAVIOUR ANALYSIS IN OLD BAZAAR IN SKOPJE</i> , Proceedings of 3u3d2012: Usage, Usability, and Utility of 3D City models, ENSA, Nantes, France, (2012), pp. 03006-1-10		
		3.	M. Stavrić, O. Marina, E. Masala, S. Pensa, B. Karanakov, <i>FROM 3D BUILDING INFORMATION MODELING TOWARDS 5D CITY INFORMATION MODELING</i> , 3D Issues in Urban and Environmental Systems, Madrid, Spain, (2012), pp.51-58		
		4.	B. Karanakov, O. Marina, <i>AN UPGRADED URBAN BRIDGE, Argument 4, upgrade_development through continuity – Architecture and Urban Planning Studies and Scientific Research</i> , Bucharest, Romania (2012), pp.105-120		
		5.	O. Marina, G. Adži Mitrevski, D. Boškova, J. Ivanovski, B. Karanakov, A. Ivanovska, I.Topalovska, <i>URBAN DIALOG: STRATEGIES FOR SOFT RENEWAL OF SKOPJE'S HISTORIC DISTRICT</i> ,” in Proceedings of 23 rd ENHR Conference, Mixite: an urban and housing issue, Toulouse, France, (2011)		
		10.2. Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година		
		1	European COST Action – TU0801 – Semantic enrichment of 3D city models for sustainable urban development – 2009/2012		
	2.	MUSE – Modeling Users, Societies, Environments - 2012 – FINKI UKIM			
	3.	SEUP – Semantically Enriched Urban Planning – 2011 – FINKI UKIM			
	11.	Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии			
		11.1.	Дипломски работи	/	
11.2.		Магистерски работи	/		
11.3.		Докторски дисертации	/		

Податоци за наставникот кој изведува настава на студиската програма					
1.	Име и презиме	Елизабета Касапова			
2.	Дата на раѓање	27.04.1962			
3.	Степен на образование	Доктор на науки			
4.	Наслов на научниот степен	Доктор по историја на уметноста			
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција	
		Докторат	2010	Филозофски фак. - УКИМ Скопје	
		Магистратура	1999	Филозофски фак. - УКИМ Скопје	
		Диплома	1987	Архитектонски фак. - УКИМ Скопје	
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област	
		Филозофски науки	Историја на уметност	Средновековна византиска арх.	
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор	Подрачје	Поле	Област	
		Филозофски науки	Историја на уметност	Средновековна византиска арх.	
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата во која работи и звањето и областа во која е избран	Институција	Звање во кое е избран и област		
		УКИМ Архитектонски факултет - Скопје	Доцент, Историја на архитектура и уметн., Заштита на градителско наслед.		
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот циклус на студии				
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води во првиот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
		1.	Историја на архитектура и уметност 1	Архитектура / Арх. факултет	
		2.	Историја на архитектура и уметност 2	Архитектура / Арх. факултет	
		3.	Историја на архитектура и уметност 3	Архитектура / Арх. факултет	
		4.	Историја на архитектура и уметност 4	Архитектура / Арх. факултет	
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води во вториот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
		1.	Архитектура и уметност во Македонија	Архитектура / Арх. факултет	
		2.	Документирање и истражување на градит. наслед.	Архитектура / Арх. факултет	
		3.	Конзервација и реставрација на градит. наслед.	Архитектура / Арх. факултет	
		4.	Ревитализација на градителското наследство	Архитектура / Арх. факултет	
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води во третиот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
		/	/	/	
	10.	Селектирани резултати во последните пет години			
		10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)		
			Ред.бр.	Автори, наслов, издавач/година	
1.			Касапова, Елизабета. <i>Архитектурата на црквата Успение на Богородица – Трескавец</i> . МАНУ, Скопје 2010.		
2.			Касапова, Елизабета. <i>Архитектурата на црквата Св. Димитрија – Марков манастир</i> . Каламус, Скопје 2012.		
10.2.		Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година		
		1.	Научноистражувачки проект: <i>Архитектурата како фактор на културна одржливост на македонските градови</i> , истражувачки тим од Архитектонски факултет при УКИМ Скопје и Архитектонски факултет во Загреб, 2011-2012.		
		Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии			
		11.1.	Дипломски работи	/	
	11.2.	Магистерски работи	/		
11.	11.3.	Докторски дисертации	/		

Податоци за наставникот кој изведува настава на студиската програма				
1.	Име и презиме	Марија Мано-Велевска		
2.	Дата на раѓање	27.11.1977		
3.	Степен на образование	Доктор на науки		
4.	Наслов на научниот степен	Доктор на технички науки		
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција
		Докторат	2013	АФ - УКИМ, Скопје
		Магистратура	2008	Десау институт за архитектура – Анхалт Универзитет, Германија
		Диплома	2001	АФ - УКИМ, Скопје
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Архитектонско проектирање и дизајн
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор	Подрачје	Поле	Област
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Архитектонско проектирање и дизајн
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата во која работи и звањето и областа во која е избран	Институција	Звање во кое е избран и област	
		УКИМ Архитектонски факултет - Скопје	Доцент, Архитектонско проектирање	
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот циклус на студии			
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води во првиот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
	1.	Архитектонско проектирање 1	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје	
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води во вториот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
	1.	Интегративно студио	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје	
9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води во третиот циклус на студии			
	Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
/	/	/	/	
10.	Селектирани резултати во последните пет години			
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)		
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година	
		1.	Марија Мано Велевска, Слободан Велевски, <i>РАЗГОВОРИ+ПРЕДАВАЊА</i> , ко-автор на монографија по повод прославата на шеесет години постоење на Архитектонскиот факултет во Скопје, Архитектонски факултет-Скопје /2009	
		2.	Марија Мано Велевска, “Earth”, <i>TERRISTORIES</i> , труд објавен во книга на високо-образовна институција, издание на Архитектонски факултет Скопје, 2009	
	3.	Марија Мано Велевска, Слободан Велевски, <i>[раз]говори за архитектурата</i> , ПресИНГ, бр.3/2011, труд објавен во списание на комората на овластени архитекти и овластени инженери на Македонија / 2011		
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)		
Ред. бр.		Автори, наслов, издавач/година		
11.	Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии			
	11.1.	Дипломски работи		/
	11.2.	Магистерски работи		/
	11.3.	Докторски дисертации		/

Податоци за наставникот кој изведува настава на студиската програма						
1.	Име и презиме	Огнен Марина				
2.	Дата на раѓање	03.02.1972				
3.	Степен на образование	Доктор на науки				
4.	Наслов на научниот степен	Доктор на технички науки				
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција		
		Докторат	2010	АФ-УКИМ, Скопје		
		Магистратура	2006	АФ-УКИМ, Скопје		
		Диплома	1997	АФ-УКИМ, Скопје		
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област		
		Техничко технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Архитектонски конструкции		
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор	Подрачје	Поле	Област		
		Техничко технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Структурални анализи		
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата во која работи и звањето и областа во која е избран	Институција	Звање во кое е избран и област			
		УКИМ Архитектонски факултет - Скопје	Доцент, Архитектонски конструкции			
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот циклус на студии					
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води во првиот циклус на студии				
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција		
		1.	Архитектонски конструкции 1	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје		
		2.	Архитектонски конструкции 2	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје		
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води во вториот циклус на студии	Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
			1.	Селектирани теми од информатички системи во архитектурата (изб.)	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје	
			9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води во третиот циклус на студии		
				Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
	/	/		/		
10.	Селектирани резултати во последните пет години					
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)				
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година			
		1.	R. Billen, M. Caglioni, O. Marina, G. Rabino, R. San-Jose, (eds.), 3D ISSUES IN URBAN AND ENVIRONMENTAL SYSTEMS, Società Editrice Esculapio Srl. Milano, Italy, (2012).			
		2.	O. Marina, A. Trombeva-Gavriloska, A. Petrovski, M. Matevska, DESIGN OF METAL-GLASS PAVILION IN URBAN PROTECTED AREA BASED ON VORONOI GENERATED STRUCTURE, In: Proceedings of COST Action TU0905 Mid-Term Conference on Structural Glass, Porec, Croatia, (2013).			
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)	Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година		
			1.	COST TU0905: Structural glass-Novel design methods and next generation products (ESF-COST)		
			2.	COST TU0801: Sematic Enrichemnt of 3D City models for sustainable urban development (ESF-COST)		
	11.	Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии	11.1.	Дипломски работи	9	
			11.2.	Магистерски работи	5	
11.3.			Докторски дисертации	/		

Податоци за наставникот кој изведува настава на студиската програма				
1.	Име и презиме	Дивна Пенчиќ		
2.	Дата на раѓање	22.09.1967		
3.	Степен на образование	Доктор на науки		
4.	Наслов на научниот степен	Доктор по технички науки		
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција
		Докторат	2011	АФ – УКИМ Скопје
		Магистратура	2005	АФ – УКИМ Скопје
		Диплома	1994	АФ – УКИМ Скопје
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Урбанистичко планирање и проектирање
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор	Подрачје	Поле	Област
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Урбанистичко планирање и проектирање
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата во која работи и звањето и областа во која е избран	Институција	Звање во кое е избран и област	
		УКИМ Архитектонски факултет - Скопје	Доцент, Урбанизам	
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот циклус на студии			
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води во првиот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
		1.	Одржлив урбан развој (изб.)	Архитектура / Архитект. факултет
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води во вториот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/ институција
		1.	Урбанистичко студио 1	Архитектура / Архитект. факултет
		2.	Урбанистичко студио 2	Архитектура / Архитект. факултет
		3.	Интегративно студио	Архитектура / Архитект. факултет
		4.	Урбанистичко обликување 2	Архитектура / Архитект. факултет
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води во третиот циклус на студии		
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
		/	/	/
10.	Селектирани резултати во последните пет години			
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)		
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година	
		1.	Pencic, Divna, Spirkoska B. i Stefanovska J.: “Skopje Urban Transformations: Constructing the Built Environment in Different Socio-Political Contexts”, Unfinished Modernisations: Between Utopia and Pragmatism, Publication of the project Unfinished Modernisations, UHA/ 2012	
		2.	Pencic, Divna.: “Urban Notes”, Revival of City Squares in Balkan Cities: Contribution to cultural and civil participative policies for livable city squares and public spaces, Publication of the project Revival of City Squares in Balkan Cities, Co-Plan, Expeditio, CSD/ 2012	
		3.	Marina, Ognen and Divna Pencic. „Urban transformations of Skopje. Fragmented city – legacy of history“, Zbornik radova Medjunarodne konferencije: SPATIAL PLANNING IN THE SOUTH EASTER EUROPE (UP TO THE WORLD WAR II) International Scientific Conference, Belgrade and Smederevo, Serbia, November 27 and 28 2009.	
		4.	Pencic, Divna. „A tactless and tasteless homage to Mother Teresa“, Architectural Review, 1350 August 2009.	
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)		
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година	
		1.	Меѓународен научен проект: „Unfinished modernisations: between utopia and pragmatism“, во реализација на 6 организации (Здружение на хрватски архитекти - Загреб, Институт за современа архитектура - Загреб, Трајект - Љубљана, Уметничка галерија – Марибор, Здружение на архитекти од Белград – Белград, и Коалиција за одржлив развој - Скопје), поддржан од Европската извршна агенција за образование, аудиовизуелни активности и култура – програма Култура 2007-2013, Министерство за култура на РМ, град Скопје, (2010-2012), раководител.	
		2.	Меѓународен научен проект: „Revival of City Squares in Balkan Cities“, Регионален проект за соработка, во реализација на Ко-план, Институтот за развој и Хабитат и Универзитетот Полис од Тирана, Албанија; Експедитио - Центар за одржлив просторен развој од Котор, Црна Гора и Коалицијата за одржлив развој - KOP, од Скопје, Македонија, поддржан од Швајцарската културна програма за Западен Балкан (SCP).	

		(2011-2012), раководител	
	3.	Меѓународен научен проект: „Кон нови стратегии за презентирање на културниот капитал на Македонија“, во организација на Коалицијата за одржлив развој - КОР, од Скопје, поддржано од Канцеларијата за поддршка на германско-македонската развојна соработка – GTZ и Секторот за европски прашања при Владата на Република Македонија (2009), раководител.	
11.	Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии		
	11.1.	Дипломски работи	/
	11.2.	Магистерски работи	4
	11.3.	Докторски дисертации	/

Податоци за наставникот кој изведува настава на студиската програма					
1.	Име и презиме	Александар Радевски			
2.	Дата на раѓање	03.07.1969			
3.	Степен на образование	Доктор на наука			
4.	Наслов на научниот степен	Доктор на технички науки			
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција	
		Докторат	2013	АФ - УКИМ, Скопје	
		Магистратура	2008	АФ - УКИМ, Скопје	
		Диплома	1995	АФ - УКИМ, Скопје	
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област	
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Архитектонско проектирање и дизајн	
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор	Подрачје	Поле	Област	
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Архитектонско проектирање и дизајн	
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата во која работи и звањето и областа во која е избран	Институција	Звање во кое е избран и област		
		УКИМ Архитектонски факултет - Скопје	Доцент, Архитектонско проектирање		
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот циклус на студии				
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води во првиот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
		/	/	/	
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води во вториот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
		1.	Архитектонско проектирање 5	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје	
		2.	Архитектонско студио 7-3	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје	
		3.	Архитектонско студио 8-3	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје	
		4.	Интегративно студио	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје	
		5.	Селектирани теми од стопански објекти (изб.)	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје	
	6.	Селектирани теми од индустриски објекти (изб.)	Архитектура / АФ, УКИМ, Скопје		
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води во третиот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
/		/	/		
10.	Селектирани резултати во последните пет години				
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година		
		1.	Radevski. A., Tasic. S., "Architecture in a mirror: Everyday and Sublime", The Macedonian participation at 13 International Architecture Exhibition, La Biennale di Venezia, Museum of The City of Skopje, Skopje, 2012.		
		2.	Стручна монографија објавена во странство, 1000 European Architecture, Braun, 2012. The Deutsche Nationalbibliothek,		
		3.	Dnevna svetlina-definicija, tumačenje i primena u današnjici, PROSTOR, naučno-stručni časopis za arhitekturu i građevinarstvo br.17/2011 Banja Luka		
		4.	Поуки за Архитектурата, МетаМак Архитектонски колектив, ПресИНГ, бр.5/2011, списание на комората на овластени архитекти и овластени инженери на Македонија		
	5.	Архитектура во огледало, секојдневно и возвишено, ПресИНГ, бр.10/2012, списание на комората на овластени архитекти и овластени инженери на Македонија			
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
		Ред. бр.	Автори, наслов, издавач/година		
		1	Radevski. A., Tasic. S., "Architecture in a mirror: everyday and sublime", The Macedonian participation at 13 International Architecture Exhibition, (director David Chipperfield-Common ground), La Biennale di Venezia, Marsilio Editori, Fondazione La Biennale di Venezia, Venezia, 2012.		
		2.	Н. Павловски, КСИНТИ (Композитни Системи за Надворешна Термичка Изолација), во рамките на меѓународниот проект „Енергетска ефиканост на градежни објекти од аспект на фасадна технологија“, подржан од ADA, Sto Ges. mbH Villach Austria, издавач Комора на овластени архитекти и овластени инженери на Македонија, 2012		
		3.	Bakalcev. M., Hadzi-Pulja. M., & Faculty of Architecture Skopje, Biennale Architettura 2010 - Participating countries/ Collaborative Events". 12 International Architecture Exhibition (director Kazuyo Sejima), La Biennale di Venezia, Marsilio Editori, s.p.a., Venice (pp 48-51), 2010.		
	11.	Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии			

11.1.	Дипломски работи	/
11.2.	Магистерски работи	/
11.3.	Докторски дисертации	/

Податоци за наставникот кој изведува настава на студиската програма					
1.	Име и презиме	Ана Тромбева-Гаврилоска			
2.	Дата на раѓање	30.01.1977			
3.	Степен на образование	Доктор на науки			
4.	Наслов на научниот степен	Доктор по технички науки			
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција	
		Докторат	2010	ГФ - Скопје УКИМ	
		Магистратура	2004	FGG - Univerza v Ljubljani	
		Диплома	2001	ГФ - Скопје УКИМ	
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област	
		Техничко-технолошки науки	Градежништво	Конструктивно инженерство	
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор	Подрачје	Поле	Област	
		Техничко-технолошки науки	Градежништво	Конструктивно инженерство	
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата во која работи и звањето и областа во која е избран	Институција	Звање во кое е избран и област		
		УКИМ Архитектонски факултет - Скопје	Доцент, Конструктивно инженерство		
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот циклус на студии				
9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води во првиот циклус на студии				
	Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција		
	1.	Принципи на статиката	Архитектура / Архитект. факултет		
	2.	Јакост на материјалите	Архитектура / Архитект. факултет		
	3.	Дрвени конструкции	Архитектура / Архитект. факултет		
9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води во вториот циклус на студии				
	Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција		
	/	/	/		
	Список на предмети кои наставникот ги води во третиот циклус на студии				
	Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција		
9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води во третиот циклус на студии				
	Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција		
	/	/	/		
	Селектирани резултати во последните пет години				
	10.	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)		
Ред. бр.			Автори, наслов, издавач/година		
1.			A. Trombeva Gavriloska, M. Cvetkovska, V. Gavriloski, T. Samardzioska, Experimental Analysis of Mechanical Characteristics of Composite Materials Influenced by Their Components at Indoor and Elevated Temperatures, Applied Mechanics and Materials, vol. 82, pp.172–177.		
2.			A. T. Gavriloska, M. Cvetkovska, V. Gavriloski, T. Samardzioska, Influence of the Composite Components on the Tension Behavior of FRP Materials, ISSN: 1875-3892, Physics Procedia 22, Elsevier, 2011, pp. 584 – 589.		
3.			A. Trombeva Gavriloska, J. Selih, M. Cvetkovska, T. Samardzioska, Modeling of Discontinuous Bond under the Equal Load in RC Beam Strengthened with CFRP Plate, Journal of Architecture, Civil Engineering, Environment, Vol.4, No. 4, ISSN: 1899-0142, 2011, pp. 97-103.		
4.			A. Gavriloska-Trombeva, V. Gavriloski, M. Cvetkovska, T. Samardzioska, M. Gavriloski, M. Lazarevska, Mechanical Properties of Different Matrix Type Composite Sandwich Panels, IABSE Conference-Global Thinking in Structural Engineering: Recent Achievements (ISBN: 978-3-85748-125-3), Vol. 98, Egypt, 2012, pp. 27-33.		
5.			T. Samardzioska, M. Cvetkovska, M. Lazarevska, A. Trombeva-Gavriloska, Implementation of Energy Efficient Measures in Apartments in Macedonia, Third International Symposium on Life-Cycle Civil Engineering–IALCCE 2012 (ISBN: 978-04-1562-126-7), Austria, 2012, pp. 1702-1708.		
Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)					
Ред. бр.			Автори, наслов, издавач/година		
1.			Т. Самарџиоска, М. Цветковска, А. Тромбева-Гаврилоска, Нумеричко моделирање на порозни средини за испитување на тек и транспорт на контеминанти, Министерство за образование и наука на РМ, 2010.		
2.			А. Тромбева-Гаврилоска, М. Цветковска, Т. Самарџиоска, М. Лазаревска, Ј. Шелих, М. Кнежевиќ, Статичка и термичка анализа на армиранобетонски носач зајакнат со FRP лента, УКИМ, 2011.		
Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии					
11.1.			Дипломски работи		

11.2.	Магистерски работи	/
11.3.	Докторски дисертации	/

Податоци за наставникот кој изведува настава на студиската програма					
1.	Име и презиме	Страхиња Трпевски			
2.	Дата на раѓање	19.01.1955			
3.	Степен на образование	Доктор на науки			
4.	Наслов на научниот степен	Доктор по технички науки			
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција	
		Докторат	1997	Арх. Фак. Скопје УКИМ	
		Магистратура	1988	Арх. Фак. Белград	
		Диплома	1979	Арх. Фак. Скопје УКИМ	
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област	
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Становање	
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор	Подрачје	Поле	Област	
		Техничко-технолошки науки	Архитектура, урбанизам и планирање	Градежна физика	
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата во која работи и звањето и областа во која е избран	Институција	Звање во кое е избран и област		
		УКИМ Архитектонски факултет - Скопје	Доцент, Архитектонска физика, Еенергетска ефикасност и инсталации во архитектурата		
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот циклус на студии				
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води во првиот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
		1.	Архитектонска физика	Архитектура / Архитект. факултет	
		2.	Инсталации во архитектурата	Архитектура / Архитект. факултет	
		3.	Менаџмент и организација на инвест. изградба	Архитектура / Архитект. факултет	
		4.	Практика 1	Архитектура / Архитект. факултет	
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води во вториот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
		1.	Економија и управување со инвестициски проекти	Архитектура / Архитект. факултет	
		2.	Енергетска ефикасност на објекти (изб.)	Архитектура / Архитект. факултет	
		3.	Архитектура и животна средина (изб.)	Архитектура / Архитект. факултет	
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води во третиот циклус на студии			
		Ред. бр.	Наслов на предметот	Студиска програма/институција	
		/	/	/	
	10.	Селектирани резултати во последните пет години			
		10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)		
Ред. бр.			Автори, наслов, издавач/година		
1.			Цветковска М., Трпевски С, Иванижевиќ Н. - Nonlinear Finite Element Analysis of RC Beams Subjected to Fire. IABSE Symposium BANGKOK 2009 Sustainable Infrastructure Environment Friendly, Safe and Resource efficient.		
2.			Страхиња Трпевски, National Strategy for Sustainable Development for Macedonia – Facing Implementation Start-up 5 th Dubrovnik Conference on Sustainable development Energy, Water and Environment Systems - 2009		
3.			Страхиња Трпевски, The National Strategy for Sustainable Development for the Republic of Macedonia - A new way of thinking and working Second Sustainability Conference Basel, Switzerland, 200 Creating Values for Sustainable Development		
Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)					
Ред. бр.			Автори, наслов, издавач/година		
10.2.		1. COST C16 Improving the Quality of Existing Urban Building Envelopes - Facades and Roofs Edited by Luís Bragança, Christian Wetzel, Vincent Buhagiar, Leo G.W. Verhoef, 2006			
		2. FP7, Open House Program v1.1, Sustainability Assessment methodology for buildings, (Fraunhofer Institute) 01-2012			
11.		Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии			
		11.1.	Дипломски работи	28	
		11.2.	Магистерски работи	3	
	11.3.	Докторски дисертации	/		

ПРИЛОГ Бр. 5
ИЗЈАВА ЗА СОГЛАСНОСТ НА НАСТАВНИЦИТЕ

Изјава

Предметните наставници кои ќе ја реализираат наставата по студиската програма на петгодишните интегрирани студии од прв и втор циклус по архитектура на Архитектонскиот факултет во Скопје, Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје ја потврдуваат согласноста за учество во наставниот процес на студиската програма.

Р. бр.	Предметен наставник	Потпис
1.	Проф. м-р Елизабета Аврамовска	
2.	Проф. д-р Владимир Арсовски	
3.	Проф. д-р Минас Бакалчев	
4.	Проф. д-р Мирослав Грчев	
5.	Проф. д-р Иванка Кировска	
6.	Проф. д-р Влатко Коробар	
7.	Проф. д-р Косто Мангароски	
8.	Проф. д-р Јасмина Сиљаноска	
9.	Проф. д-р Митко Хаџи-Пуља	
10.	Проф. д-р Анета Христова-Поповска	
11.	Вон. проф. м-р Наташа Милованчев	
12.	Вон. проф. д-р Виктор Пајвански	
13.	Доц. д-р Слободан Велевски	
14.	Доц. д-р Михајло Зиноски	
15.	Доц. д-р Јован Ивановски	
16.	Доц. д-р Бојан Каранаков	
17.	Доц. д-р Елизабета Касапова	
18.	Доц. д-р Марија Мано-Велевска	
19.	Доц. д-р Огнен Марина	

20.	Доц. д-р Дивна Пенчиќ	
21.	Доц. д-р Александар Радевски	
22.	Доц. д-р Ана Тромбева-Гаврилоска	
23.	Доц. д-р Страхиња Трпевски	
24.	Доц. д-р Тони Арангеловски (УКИМ - Градежен факултет)	
25.	Проф. д-р Санде Атанасовски (УКИМ - Градежен факултет)	
26.	Проф. д-р Елена Думова-Јованоска (УКИМ - Градежен факултет)	
27.	Проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев (УКИМ - Градежен факултет)	
28.	Проф. д-р Валентина Жилеска-Панчовска (УКИМ - Градежен факултет)	
29.	Проф. д-р Сашо Коруновски (УКЛО - Факултет за туризам и угостителство-Охрид)	
30.	Проф. д-р Љупчо Настовски (УКИМ - Природно-математички факултет)	
31.	Д-р Солзица Поповска (УКИМ - Филолошки факултет)	
32.	Доц. Горан Трпчевски (УКИМ - Факултет за драмски уметности)	
33.	Проф. д-р Петар Цветановски (УКИМ - Градежен факултет)	
34.	Наставник од Филозофски факултет	
35.	Наставник од Филозофски факултет	

ПРИЛОГ Бр. 6
**СОГЛАСНОСТ ОД ВИСОКООБРАЗОВНАТА
УСТАНОВА**

